

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Niniejszy dokument sporządzono zgodnie z zasadą partnerstwa i partycypacji w ścisłym porozumieniu i przy współpracy z samorządem gminnym oraz przedstawicielami społeczności lokalnej.

Zamawiający:

Gmina Gniewkowo
ul. 17 Stycznia 11
88-140 Gniewkowo

Wykonawca:

EU-CONSULT Sp. z o.o.
ul. Toruńska 18C lok. D
80-747 Gdańsk

Gdańsk, 2017

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Powiązanie GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	7
3. Uproszczona diagnoza gminy	12
4. Obszary zdegradowane gminy	17
4.1. Metodologia opracowania analizy	17
4.2. Obszary wiejskie	19
4.3. Tereny miejskie	31
4.4. Podsumowanie: obszary zdegradowane	34
5. Obszar rewitalizacji gminy	38
5.1. Obszary wiejskie	39
5.2. Obszary miejskie.....	44
6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	47
6.1. Tereny miejskie	47
6.2. Tereny wiejskie.....	55
7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	93
8. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.....	98
9. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	101
9.1. Główne (podstawowe) projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne	101
9.2. Wskaźniki realizacji poszczególnych projektów.....	119
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi	124
11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	130
12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	133
13. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	137
14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR	142
14.1. Monitoring	142
14.2. Aktualizacja	142

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

15. Opiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji	144
16. Niezbędne zmiany w dokumentach strategicznych gminy.....	148
17. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	150
18. Załącznik 1	152
18.1. Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy.....	152
19. Załącznik 2	189
19.1. Wyniki badania ankietowego.....	189
19.2. Sprawozdania z konsultacji	199
20. Załącznik 3	206
20.1. Kwestionariusz ankiety CATI	206
20.2. Wzór plakatu/ulotki.....	214
20.3. Wzór formularza uwag.....	215
21. Spis rysunków, tabel i wykresów.....	217

1. Wprowadzenie

Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo stanowi wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Będzie również narzędziem planowania, koordynowania i integrowania różnych aktywności w ramach rewitalizacji. Działania rewitalizacyjne powinny mieć postać kompleksową i zunifikowaną, a w proces tworzenia opracowania powinna być włączona społeczność lokalna.

Ramy prawne dla rewitalizacji wyznacza ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku, a także wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020 z dnia 2 sierpnia 2015 r. Odnosząc się do zaleceń, proces rewitalizacji interpretowany jest jako „kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych)”¹.

Dokument przedstawia aktualną sytuację w gminie w obszarach zagospodarowania przestrzennego, stanu gospodarczego oraz społecznego. Zebrane i opracowane dane

---

¹Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 – 2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa 2015.

zweryfikowano i uzupełniono o informacje i wnioski wypracowane podczas badania ankietowego, warsztatów diagnostycznych oraz konsultacji społecznych w gminie.

Celem niniejszego programu jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Stanowi on narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Najistotniejszymi pojęciami w poniższym opracowaniu są:

Obszar zdegradowany stanowi obszar, na którym zidentyfikowany został stan kryzysowy (tj. stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych). Może być on podzielony na podobszary, w tym podobszary, które nie posiadają wspólnych granic (warunek – występowanie sytuacji kryzysowej na każdym podobszarze).

Obszar rewitalizacji jest to całość lub część obszaru zdegradowanego, na którym zamierza się prowadzić rewitalizację. Cechuje go koncentracja negatywnych zjawisk oraz znaczenie dla rozwoju lokalnego.

Należy zaznaczyć, że głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych z funduszy europejskich są środki RPO (EFS i EFR). Komplementarnym źródłem ich współfinansowania są także środki KPO (EFS, EFRR, FS). Źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych mogą być również środki budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego, a także pozostałe np. prywatne.

2. Powiązanie GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Niniejszy dokument pt. „Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023” jest spójny z ustaleniami dokumentów strategicznych opracowanych na szczeblu regionalnym i lokalnym.

Powiązanie Programu Rewitalizacji Gminy Gniewkowo z dokumentami regionalnymi:

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

- *Oś priorytetowa 1: wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu*
  - Cel tematyczny 1: wzmocnianie badań naukowych, rozwoju technologicznego i innowacji,
  - Cel tematyczny 3: wzmocnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR),
- *Oś priorytetowa 2: cyfrowy region*
  - Cel tematyczny 2: zwiększenie dostępności, stopnia wykorzystania i jakości TIK,
- *Oś priorytetowa 3: efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie*
  - Cel tematyczny 4: wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach;
- *Oś priorytetowa 4: region przyjazny środowisku*
  - Cel tematyczny 5: promowanie dostosowania do zmiany klimatu, zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem
  - Cel tematyczny 6: zachowanie i ochrona środowiska naturalnego oraz wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami
- *Oś priorytetowa 5: spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna regionu*
  - Cel tematyczny 7: Promowanie zrównoważonego transportu i usuwanie niedoborów przepustowości w działaniu najważniejszej infrastruktury sieciowej;
- *Oś priorytetowa 5: solidarne społeczeństwo i konkurencyjne kadry*
  - Cel tematyczny 9: Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją
  - Cel tematyczny 10: Inwestowanie w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie;
- *Oś priorytetowa 7: rozwój lokalny kierowany przez społeczność*
  - Cel tematyczny 9: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem
- *Oś priorytetowa 8: aktywni na rynku pracy*
  - Cel tematyczny 8: Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników
- *Oś priorytetowa 9: solidarne społeczeństwo*
  - Cel tematyczny 9: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem

- *Oś priorytetowa 10: innowacyjna edukacja*
  - Cel tematyczny 1: Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie
- *Oś priorytetowa 11: rozwój lokalny kierowany przez społeczność*
  - Cel tematyczny 9: Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem
- *Oś priorytetowa 12: pomoc techniczna*
  - Cel szczegółowy: utrzymanie niezbędnych zasobów ludzkich oraz zapewnienie warunków sprzyjających skutecznemu wykonywaniu obowiązków związanych z realizacją programu.

Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+

Misja rozwoju województwa: „Kujawsko-pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo”.

Priorytety rozwoju:

- *Konkurencyjna gospodarka* – dążenie do unowocześnienia gospodarki, skutkującego znacznym zwiększeniem liczby miejsc pracy na terenie województwa; wykorzystanie do celów aktywizacji gospodarczej potencjałów endogenicznych, czyli atutów, w zakresie których pozycja i rola województwa w gospodarce krajowej mogą być ponadprzeciętnie wysokie, a szansa odniesienia sukcesu gospodarczego jest bardzo duża.
- *Modernizacja przestrzeni wsi i miast* – dążenie do znacznego przyśpieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego;
- *Silna metropolia* – potrzeba rozwoju ośrodków stołecznych w zakresie usług wyższego rzędu oraz katalizowania rozwoju gospodarczego podkreślają wszystkie dokumenty strategiczne szczebla krajowego;
- *Nowoczesne społeczeństwo* – niezbędna jest zarówno zmiana mentalności społeczeństwa, rozumianego jako obywatele, ale także podmioty, tj. jednostki publiczne, przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe oraz wyrobienie właściwych postaw, w tym otwartość na zmianę przyzwyczajeń w działaniach i sposobach funkcjonowania podmiotów, jak też rozwój infrastruktury służącej rozwojowi społecznemu (przede wszystkim umożliwiający realizację zadań edukacyjnych, rozbudzanie aktywności oraz ochronę zdrowia na właściwym poziomie).

Strategia Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego do 2020 r.

Misja rozwoju Powiatu: prorozwojowy, otwarty na gospodarkę i atrakcyjny dla inwestorów; uwzględniający potencjał ludzki i kapitał społeczny oraz wspierający aktywność mieszkańców; wykorzystujący bogate dziedzictwo historyczne, kulturowe i przyrodnicze Kujaw do wykreowania wizerunku Powiatu.

- *Priorytet I: ZDROWE, AKTYWNE I SOLIDARNE SPOŁECZEŃSTWO ORAZ EFEKTYWNE USŁUGI*; realizowany poprzez cele strategiczne m.in.: poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców powiatu poprzez zwiększenie dostępności i rodzajów świadczonych usług oraz zapewnienie wysokiej jakości usług medycznych dostosowanych do obecnych i prognozowanych trendów demograficznych i epidemiologicznych, Zapewnienie wysokiej jakości pomocy społecznej dla wszystkich pokoleń, Zapewnienie edukacji otwartej na rynek pracy i aktualne wyzwania na wszystkich poziomach nauczania, Zapewnienie wysokiej jakości infrastruktury dla rozwoju rekreacji oraz sportu masowego i amatorskiego na terenie powiatu;
- *Priorytet II: ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ, SPÓJNOŚĆ WEWNĘTRZNA I DOSTĘPNOŚĆ ZEWNĘTRZNA*; realizowany poprzez cele strategiczne m.in.: zapewnienie dostępności komunikacyjnej oraz spójnej, funkcjonalnej i efektywnej sieci dróg na obszarze powiatu;
- *Priorytet III: TOŻSAMOŚĆ I DZIEDZICTWO*; realizowany poprzez cele strategiczne m.in.: zachowanie i promocja dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego powiatu;
- *Priorytet IV: KONKURENCYJNA OTWARTA NA WYZWANIA GOSPODARKA*; realizowany poprzez cele strategiczne m.in.: wzrost zatrudnienia i aktywizacja zawodowa mieszkańców powiatu, Rozwój turystyki jako element aktywizacji rozwoju gospodarczego powiatu.

Strategia ORSG Powiatu Inowrocławskiego

- Cel strategiczny 2 Wzmocnienie rozwoju społecznego i integracji
- Cel strategiczny 5 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz promocja walorów przyrodniczych obszaru

Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli

- Cel ogólny 1: Wsparcie rozwoju gospodarczego obszaru LSR do 2023 r.
- Cel ogólny 2: Zwiększenie atrakcyjności obszaru LSR od 2023 r.
- Wzmocnienie kapitału społecznego i włączenie społeczne na obszarze LSR do 2023 r.

Powiązanie Programu Rewitalizacji Gminy Gniewkowo z dokumentami lokalnymi:

Strategia Rozwoju Gminy Gniewkowo

Wizja: Gmina Gniewkowo - gminą z dobrze rozwiniętą infrastrukturą społeczną, techniczną i turystyczną – atrakcyjna dla mieszkańców i przyjazna inwestorom zgodnie z mottem „przez historię do rozwoju i nowoczesności”.

Misja: Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny, gospodarczy, rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej przy uwzględnieniu równowagi środowiska przyrodniczego i kulturowego.

- Cel strategiczny 1 Zapewnienie wysokiej jakości usług publicznych świadczonych przez Gminę,
- Cel strategiczny 2 Poprawa jakości życia na obszarze Gminy,
- Cel strategiczny 3 Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Gminy,
- Cel strategiczny 4 Budowa kapitału ludzkiego i aktywizacja zawodowa mieszkańców Gminy oraz aktywizacja terenów wiejskich,
- Cel strategiczny 5 Wzmacnianie potencjału gospodarczego Gminy

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gniewkowo

Głównym celem rozwoju Gminy jest: zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców, poprzez rozwój społeczny (w tym zapewnienie prawidłowego funkcjonowania usług publicznych), gospodarczy (w tym wprowadzanie nowych funkcji, tworzenie nowych miejsc pracy, rozwój przedsiębiorczości i wzrost efektywności rolnictwa), rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, przy uwzględnieniu równowagi wobec środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Realizacji celu głównego służy realizacja następujących celów szczegółowych:

1. Cele dotyczące sfery społeczno-gospodarczej, np.: zwiększenie potencjału społeczno-gospodarczego miasta Gniewkowo jako siedziby gminy, wspieranie rozwoju wielofunkcyjnego, w tym wprowadzania dodatkowych funkcji pozarolniczych na obszary dotychczas rolnicze oraz poprzez zwiększenie atrakcyjności turystyczno-wypoczynkowej gminy i promocję jej walorów przyrodniczo-krajobrazowych, tworzenie warunków dla pozyskania inwestorów tworzących nowe miejsca pracy;

2. Cele dotyczące zagadnień ładu przestrzennego i ochrony przyrody oraz środowiska kulturowego, np.: zapewnienie ładu przestrzennego poprzez: estetyzację zabudowy, dążenie do koncentracji zabudowy i zaludnienia oraz ograniczania ich rozproszenia, dostosowanie rozwoju gospodarczego do uwarunkowań przyrodniczych, ograniczanie przekształceń

krajobrazu przy wprowadzaniu obiektów wielkokubaturowych lub stanowiących dominanty wysokościowe, ochrona istniejących zasobów środowiska, poprawa stanu środowiska ochrona wartości zasobów dziedzictwa kulturowego oraz stworzenie programu ochrony dóbr kultury.

3. Cele dotyczące zagadnień infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, np.: bezwzględna poprawa stanu dróg gminnych; modernizacja i rozbudowa układu dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych, w tym realizacja niezbędnych obwodnic i obejść miejscowości, zapewnienie bezpieczeństwa ruchu i mieszkańców w strefie przebiegu drogi krajowej nr 15, w tym realizacja obwodnicy miasta; realizacja systemu wodno-kanalizacyjnego zgodnie z koncepcją docelowego rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej w gminie; poprawa funkcjonowania transportu publicznego na terenie gminy, w tym stworzenie ogólnodostępnych połączeń z Bydgoszczą i Toruniem.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gniewkowo na lata 2014-2017 z perspektywą na lata 2018-2021

Głównymi celami strategicznymi są:

1. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury wodno-ściekowej dla zapewnienia lepszej ochrony środowiska oraz poprawy warunków życia mieszkańców.
2. Zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie i przywracanie do stanu właściwego składników przyrody.
3. Ograniczenie przekształceń ziemi w wyniku procesów naturalnych oraz antropogenicznych.
4. Zapewnienie wystarczającej ilości wody o odpowiedniej jakości użytkowej oraz ochrona przed powodzią.
5. Utrzymanie standardów jakości powietrza, redukcja emisji pyłów gazów i odorów.
6. Zminimalizowanie uciążliwego hałasu i utrzymanie jak najlepszej jakości stanu akustycznego środowiska.
7. Ochrona mieszkańców przed polami elektromagnetycznym.
8. Racjonalizacja zużycia energii, surowców i materiałów oraz wzrost udziału zasobów odnawialnych.
9. Upowszechnienie idei ekorozwoju we wszystkich sferach życia oraz wdrożenie edukacji ekologicznej jako edukacji interdyscyplinarnej.
10. Minimalizacja wpływu na środowisko oraz eliminacja ryzyka dla zdrowia ludzi w miejscach największego oddziaływania na środowisko i zapewnienie bezpieczeństwa chemicznego i biologicznego.
11. Rozwój systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

3. Uproszczona diagnoza gminy²

Gniewkowo jest gminą miejsko-wiejską, zlokalizowaną w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, na północno-wschodnich obrzeżach powiatu inowrocławskiego. Leży na granicy historycznych Kujaw i Wielkopolski. Powierzchnia niniejszej jednostki administracyjnej liczy 179,4 km², z czego 5,1% zajmuje teren miasta Gniewkowa, a 94,9% - teren wiejski. Ogólna gęstość zaludnienia Gminy Gniewkowo w roku 2015 wynosiła 82 osoby/km² (na terenie miejskim 793 osoby/km², a na terenie wiejskim - 44 osoby/km²).

Głównym ośrodkiem jednostki wiejsko-miejskiej jest Gniewkowo, które stanowi siedzibę władz samorządowych. Ponadto, miasto pełni rolę wielofunkcyjnego ośrodka administracyjno-usługowego i mieszkaniowego. Położone jest niemal centralnie w stosunku do obszaru gminy. W skład Gminy Gniewkowo wchodzi miasto Gniewkowo oraz 23 sołectwa, które tworzą 29 miejscowości (Bąbolin, Branno, Buczkowo, Chrzóstowo, Dąblin, Gąski, Godzięba, Kaczkowo, Kawęczyn, Kępa Kujawska, Kijewo, Klepary, Lipie, Markowo, Murzynko, Murzynno, Ostrowo, Perkowo, Skalmierowice, Suchatówka, Szadłowice, Szpital, Warzyn, Wielowieś, Wierzbiczany, Wierzchosławice, Więclawice, Zajezierze, Żyrostawice).

Na potrzebę dokumentu gmina została przeanalizowana pod kątem występowania zjawisk kryzysowych w różnych sferach (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Poniżej przedstawiono wnioski i spostrzeżenia.

Sfera społeczna

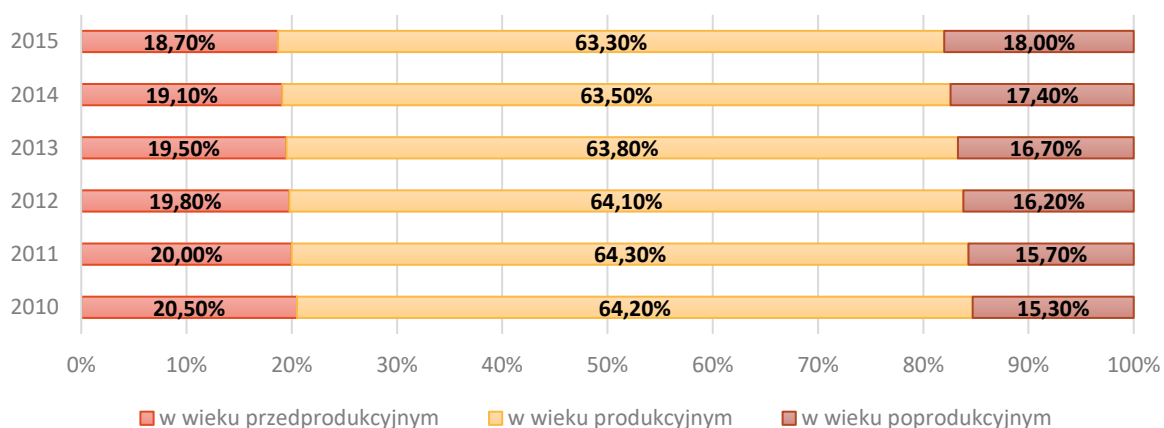
Strukturę demograficzną Gminy Gniewkowo na koniec roku 2015 tworzyła społeczność w liczbie 14 339 osób. Kobiety stanowiły niewiele powyżej połowy liczby ludności (50,48%), natomiast mniej niż połowę stanowili mężczyźni (49,52%). W okresie ostatnich pięciu lat odnotowany został spadek liczby ludności wynoszący 2,55% (kobiety – 2,61%; mężczyźni – 2,49%). W poszczególnych przedziałach wiekowych rozkład płci kształtował się w odmienny sposób. Kobiety stanowiły przewagę w przedziale wiekowym 45-54 i powyżej 60 roku życia, natomiast mężczyźni w wieku 55-59 i poniżej 40 roku życia. Największa dysproporcja zauważalna jest w przedziale wiekowym 75-79, gdzie kobiet było o prawie 50% więcej niż

² Opracowane na podstawie danych BDL GUS.

mężczyzn. Z kolei największa przewaga mężczyzn nad kobietami wystąpiła w przedziale 35-39 lat, tj. o 16,1%.

Niekorzystnym zjawiskiem demograficznym jest rosnący odsetek osób w wieku poprodukcyjnym i coraz mniejszy udział osób młodych. Na przestrzeni lat 2010-2015 udział osób w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się o 1,8 punktów procentowych, a w wieku produkcyjnym o 0,9 p.p. W tym samym okresie wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym (o 2,7 p.p.). W 2015 roku wskaźniki obciążenia demograficznego na terenie gminy kształtowały się następująco: w wieku przedprodukcyjnym znajdowało się 18,7% ludności gminy, w wieku produkcyjnym 63,3%, natomiast w poprodukcyjnym 18,0%.

Wykres 1. Udział osób wg ekonomicznych grup wieku w stosunku ogólnej liczby ludności w Gminie Gniewkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Innym problemem są także migracje społeczeństwa. W przeciągu pięciu lat saldo migracji wewnętrznych w Gminie Gniewkowo przybierało bardzo odmienne wartości, w zdecydowanej większości ujemne. Największe różnice dla tego wskaźnika odnotowano między rokiem 2010 a 2011 (o 68 osób) oraz między rokiem 2014 i 2015 (o 66 osób). W roku 2015 wahało się na poziomie -82 mieszkańców. W tym samym czasie saldo migracji zagranicznych było bardziej stabilne. Najwyższy ujemny wskaźnik zarejestrowano w 2013 r. (-17), a dodatni – rok wcześniej (3). W roku 2015 saldo wahało się na poziomie 0. Warto jednocześnie zaznaczyć, że przyrost naturalny na 1000 ludności w 2015 roku przyjął wartość ujemną (-2,1), podobnie jak w poprzednich latach (wyjątkiem jest rok 2014 – 0,7).

Pomoc społeczna udzielana jest przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS) i Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) w Gniewkowie oraz Dom Pomocy Społecznej (DPS) w Warzynie. W przeciągu czterech lat liczba gospodarstw oraz osób korzystających z gminnej

pomocy społecznej na terenie miejsko-wiejskim wahała się. Na każdy rok średnio przypadło 1 575 osób, którym udzielono pomocy, przy średniej 567,6 dla gospodarstw domowych.

Sfera gospodarcza

Ogólna liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Gniewkowo w okresie ostatnich pięciu lat zwiększyła się, jednak od roku 2014 ponownie obserwuje się spadek w tym zakresie (2014 – 1040; 2015 – 1027). W 2015 roku największy udział przypadł na mikro przedsiębiorstwa, w których liczba zatrudnionych osób nie przekracza 9 (954). Na drugim miejscu znalazły się zakłady zatrudniające od 10 do 49 pracowników. Ich liczba wynosiła 63, to o 7 firm więcej niż w 2010 r. Liczba dużych przedsiębiorstw w Gminie Gniewkowo, zatrudniających ponad 50 osób w 2015 r. wynosiła 8, a makro przedsiębiorstw – 2. Analiza struktury przedsiębiorstw wskazuje, że najszybsze tempo wzrostu w badanym okresie miały mikro przedsiębiorstwa. Warto zaznaczyć, że najliczniejszą grupę podmiotów w roku 2015 roku stanowiły podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność w sekcjach: budownictwo, handel hurtowy i detaliczny (288 podmiotów) oraz przetwórstwo przemysłowe (157 podmiotów). Najmniej przedsiębiorstw odnotowano w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa; dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją. Na terenie gminy odnotowano również wolne tereny inwestycyjne³.

Istotnym aspektem w sferze gospodarczej jest stan i struktura bezrobocia na terenie gminy. W latach 2010-2015 największa liczba bezrobotnych została zarejestrowana w roku 2013, wynosząc tym samym 1 401 osób (14,8% ogółu mieszkańców). W strukturze tej przeważały kobiety mające ponad 50% udział. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano natomiast w roku 2015, gdzie liczba bezrobotnych ogółem wynosiła 1 001 (10,8% ogółu mieszkańców).

Sfera środowiskowa

Aktualny stan środowiska nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Istotnym zagrożeniem w sferze środowiskowej jest jednak zanieczyszczenie powietrza powodowane przez m.in. ruch samochodowy (zwłaszcza na drogach: nr 15 stanowiącej ważne połączenie zachodniej i południowo-zachodniej Polski z Warmią i Mazurami; nr 246 relacji Nakło – Dąbrowa Biskupia)

---

³<http://www.coi.kujawsko-pomorskie.pl/index.php?powiat=inowroc%C5%82awski&gmina=gniewkowo&page=1&lang=pl&sort=> [data dostępu: 27.10.2016 r.]

i tradycyjne źródła ciepła (kotłownie miejskie oraz indywidualne). Zaznaczyć należy, że na terenie gminy odnotowano również znaczące pokłady wyrobów azbestowych. W przypadku miasta liczba posesji, na których odnotowano azbest wynosi 190, a ilość wyrobów to 458 208 kg, z czego 244 675 kg znajduje się w budynkach mieszkalnych. W przypadku obszaru wiejskiego liczba takich posesji wynosi 733. Ilość wyrobów azbestowych plasuje się na poziomie 3 699 048 kg, z czego 841 525 kg w budynkach mieszkalnych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Wyposażenie w infrastrukturę społeczną na terenie gminy jest dość dobre. Najważniejsze instytucje funkcjonują w Gniewkowie, na terenie sołectw odnotowano ich niewiele. W związku z postępującymi zmianami społeczno-demograficznymi i gospodarczymi istotne jest dostosowanie istniejącej infrastruktury oraz jej rozszerzenie (przede wszystkim na terenach wiejskich). Rodzi to potrzebę stworzenia oferty rekreacyjno-kulturalnej dla różnych grup społecznych, ale również miejsc rekreacji i wypoczynku.

W gminie występują również obszary zdegradowane, które wymagają ponownego zagospodarowania i nadania nowych funkcji. Istotna jest także kwestia terenów publicznych. Wiele z istniejących przestrzeni znajduje się w złym stanie technicznym, co uniemożliwia wykorzystanie ich potencjału oraz dopasowanie do potrzeb mieszkańców. Odpowiednia adaptacja tych obszarów wpłynie na poprawę jakości życia lokalnej społeczności, ale także zwiększenie liczby miejsc do organizacji wydarzeń kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych – integrujących lokalną społeczność. Na podbudowie zrewitalizowanych terenów i obiektów będą mogły być prowadzone zajęcia integracyjno-aktywizujące dla mieszkańców.

Gmina jest wyposażona w infrastrukturę wodociągową, kanalizacyjną i gazową. W przypadku pierwszej z nich, na przestrzeni lat 2010 – 2015, zarówno długość czynnej sieci rozdzielczej, jak i liczba przyłączy tendencyjnie rosta. W 2015 roku długość czynnej sieci wyniosła 156,5 km, a liczba przyłączy 2046. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że procentowy udział osób korzystających z instalacji wodociągowej w ogóle ludności gminy wynosi 99,9%. W przypadku sieci kanalizacyjnej jej długość w 2015 roku wyniosła 46,7 km, a liczba przyłączy 1153. Oznacza to, że z tego typu infrastruktury korzysta 64,3% mieszkańców gminy.

Sieć gazowa częściowo obejmuje teren gminy. Na obszarach, gdzie gaz przewodowy nie jest dostępny, mieszkańcy korzystają z gazu gromadzonego w butlach i zbiornikach przydomowych.

Z tego względu pożądana jest rozbudowa sieci gazowej, zwłaszcza w obrębie miasta. W 2015 roku długość czynnej sieci przesyłowej wynosiła 35947 m, zaś sieci rozdzielczej 19216 m.

Gmina Gniewkowo posiada scentralizowany system ciepłowniczy składający się z 10 kotłowni. Dostarczają one centralne ogrzewanie i ciepłą wodę użytkową mieszkańcom z terenu miejskiego, jak i wiejskiego. Wśród tych dziesięciu kotłowni, są: 4 opalane węglem, 3 – gazem ziemnym, 2 – olejem opałowym lekkim, 1 – eko groszkiem.

W przypadku zasobów mieszkaniowych na terenie Gminy Gniewkowo zaznaczyć należy, że stanowią one: na obszarach wiejskich – budynki jednorodzinne w typie zabudowy zagrodowej, na obszarze miejskim – zabudowę ulicową. Zarówno na terenach wiejskich, jak i miejskich w przeciągu czterech lat zasoby mieszkaniowe uległy zwiększeniu. W 2014 roku odnotowano: 4 598 mieszkań (z czego na obszarze miejskim 2 459 i wiejskim 2 139) i 16 460 izb (na obszarze miejskim 8 520 i wiejskim 7 940).

Wnioski

Na podstawie diagnozy stwierdzić należy, że gminę charakteryzuje:

- spadek liczby ludności (spowodowany m.in. migracjami ludności do większych ośrodków),
- ujemny przyrost naturalny,
- wzrost odsetka ludności w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym,
- wysoki odsetek osób korzystających z pomocy społecznej,
- przewaga mikroprzedsiębiorstw w ogólnej strukturze gospodarki,
- spadek nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych (od roku 2014),
- duże pokłady wyrobów azbestowych,
- bardzo dobre wyposażenie w infrastrukturę wodociągową,
- dość dobre wyposażenie w infrastrukturę kanalizacyjną,
- obecność zdegradowanych, niezagospodarowanych terenów publicznych,
- mała liczba miejsc służących integracji i aktywizacji lokalnej społeczności (przede wszystkim na terenach wiejskich).

4. Obszary zdegradowane gminy

4.1. Metodologia opracowania analizy

Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, wyznaczenie obszaru zdegradowanego następuje na podstawie koncentracji na nim negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz jednoczesnym występowaniu na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

1. Gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw,
2. Środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska,
3. Przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszary, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.

Na podstawie kryteriów programu rewitalizacji, niezbędne dane zostały pozyskane od instytucji prowadzących sprawozdawczość jak: Urząd Miejski w Gniewkowie, Powiatowy Urząd Pracy, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i Policja.

Wypracowane wskaźniki wyznaczające obszary kryzysowe w gminie zostały przygotowane zgodnie z regulacjami obowiązującymi w dokumencie *Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 - 2020*. Wskaźniki w gminie miejsko-wiejskiej, gdzie liczba mieszkańców miasta przekracza 30% ludności w skali gminy, wyliczone zostały na podstawie klasyfikacji obejmującej:

- Sołectwa - metodą odnoszącą się do terenów wiejskich,
- Miasto – metodą stosowaną w przypadku gmin miejskich.

Na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji obszar wiejski gminy podzielono na sołectwa, natomiast teren miasta na 3 obszary.

Warunkiem zaliczenia danego terenu do obszaru rewitalizacji jest nieprzekroczenie granic:

- **20%** powierzchni gminy.
- **30%** ludności gminy.

Zgodnie z wcześniej wskazanym dokumentem, do puli wskaźników obrazujących sytuację w gminie wybrano cztery: trzy ze sfery społecznej i jeden z środowiskowej. Trzy indeksy zostały wyliczone zgodnie z obowiązującym modelem, znajdującym się w dokumencie *Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020*, natomiast wskaźnik ze sfery środowiskowej stanowi autorski miernik gminy⁴.

Na terenach wiejskich obszar zdegradowany identyfikuje się w wyniku występowania na nim, co najmniej dwóch zjawisk kryzysowych ze sfery społecznej, wyliczonych na podstawie wskaźników wyznaczonych w dokumencie strategicznym (dotyczącym zasad ubiegania się o środki finansowe w latach 2014 - 2020) oraz jednego wskaźnika z innej sfery. Wybrane wskaźniki powinny przyjmować wartości mniej korzystne od średnich w skali gminy.

Obszar zdegradowany może stanowić jedno, bądź kilka sołectw. Przestrzeń włączona do obszaru zdegradowanego musi spełniać 1 z 4 celów rewitalizacji:

1. Przekształcenie obszaru zdegradowanego na cele aktywizacji społecznej;
2. Przekształcenie przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji gospodarczej;
3. Rozwój społeczny dzieci i młodzieży w rejonach o niskim poziomie kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjalnych;
4. Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej⁵.

---

⁴ Wcześniej skonsultowany z Departamentem Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego.

⁵Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020, str. 38-39.

W przypadku obszarów miejskich przynajmniej dwa z czterech wskaźników muszą przyjmować wartości mniej korzystne niż średnia dla gminy. Przynajmniej jeden z tych wskaźników musi odnosić się do sfery społecznej.

4.2. Obszary wiejskie

Na podstawie wyżej scharakteryzowanego podziału gminy, obszary wiejskie analizowano w podziale na sołectwa: Bąbolin, Gąski, Godzięba, Kaczkowo, Kawęczyn, Kijewo, Klepary, Lipie, Markowo, Murzynko, Murzynno, Ostrowo, Perkowo, Skalmierowice, Suchatówka, Szadłowice, Szpital, Wielowieś, Wierzbiczany, Wierzchosławice, Więclawice, Zajezerze, Żyrostawice. W przypadku każdego z sołectw posłużono się innym zestawem wskaźników.

Bąbolin

Tabela 1. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Bąbolin

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych na danym obszarze [w kg]
Bąbolin	66,7%	11,2%	50,0%	14 935
Średnia dla gminy	58,3%	19,0%	33,8%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Bąbolin, na podstawie głównych wskaźników wyznaczono dwa zjawiska kryzysowe dotyczące sfery społecznej. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze sołectwa wynosi 66,7%, wykraczając poza wartość średnią dla gminy (58,3%). Wysoką wartość odnotowano także w przypadku udziału dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny (50,0%, w porównaniu do średniej dla gminy 33,8%).

Gąski

Tabela 2. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Gąski

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych na danym obszarze [w kg]
Gąski	77,3%	18,5%	9,8%	55 254

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych na danym obszarze [w kg]
Średnia dla gminy	58,3%	19,0%	9,9%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Gąski, na podstawie głównych wskaźników zostały wyznaczone dwa obszary problemowe. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze sołectwa wynosi 77,3% i pozostaje powyżej średniej dla całej gminy (58,3%). Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze to 18,5% - wartość ta pozostaje poniżej średniej dla gminy (19,0%). Podobnie jest w przypadku odsetka osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Wskaźnik dotyczący sfery środowiskowej wykazuje wartość wyższą niż średnia dla gminy w tym zakresie.

Godzięba

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Godzięba

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych na danym obszarze [w kg]
Godzięba	61,0%	11,6%	29,1%	91 520
Średnia dla gminy	58,3%	19,0%	33,8%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

Na terenie sołectwa Godzięba odnotowano dwa zjawiska problemowe – w sferze społecznej i środowiskowej. Pierwsze z nich dotyczy wyższego udziału osób pozostających bez zatrudnienia powyżej 24 miesięcy w odniesieniu do ogółu bezrobotnych (61,0%), w porównaniu do średniej w skali gminy. W przypadku wskaźnika środowiskowego, mierzonego ilością wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych, miernik uzyskuje wartość powyżej średniej dla gminy (91 520 kg, w porównaniu do średniej dla gminy 45 258 kg).

Kaczkowo

Tabela 4. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Kaczkowo

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych na danym obszarze [w kg]
Kaczkowo	63,6%	15,7%	30,8%	13 596
Średnia dla gminy	58,3%	19,0%	33,8%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Kaczkowo odnotowano zjawisko kryzysowe w sferze społecznej. Odsetek osób pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w odniesieniu do liczby bezrobotnych ogółem wykazuje wartości wyższe w porównaniu do średniej w skali gminy (63,6%). Pozostałe mierniki pozostawały na niższym poziomie niż średnia dla całej jednostki.

Klepary

Tabela 5. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Klepary

Nazwa	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych na danym obszarze [w kg]
Klepary	17,1%	19,0%	5,4%	32 956
Średnia dla gminy	19,0%	33,8%	9,9%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W przypadku sołectwa Klepary żaden z wyznaczonych wskaźników nie osiągnął wartości wyższej niż średnia dla gminy.

Kawęczyn

Tabela 6. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Kawęczyn

Nazwa	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym	Odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na
-------	--	---	---	---

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

		wieku na danym obszarze	społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	jednego mieszkańca danej jednostki ⁶
Kawęczyn	19,3%	62,0%	22,3%	1180,5
Średnia dla gminy	19,0%	33,8%	12,0%	284,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

Na terenie sołectwa Kawęczyn odnotowano zjawiska kryzysowe w każdej z analizowanych sfer. Wskaźniki odnoszące się do: ilości wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca, dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny oraz odsetka osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem wykazują wartości mniej korzystne od średniej w skali gminy. Podobna sytuacja występuje w przypadku udziału ludności w wieku poprodukcyjnym.

Kijewo

Tabela 7. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Kijewo

Nazwa	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych na danym obszarze [w kg]
Kijewo	23,5%	18,8%	7,4%	68 640
Średnia dla gminy	19,0%	33,8%	9,9%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Kijewo zarejestrowano zjawiska kryzysowe w dwóch sferach. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze wykazuje wartość wyższą (23,5%), niż średnia w skali gminy (16,5%). Poziom jakości środowiska, zdiagnozowany ilością wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych, również wskazuje na wartości mniej korzystne niż średnia dla całego obszaru gminy.

⁶ Ilość wyrobów azbestowych [w kg] w przeliczeniu na ogólną liczbę ludności [w lb].

Lipie

Tabela 8. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Lipie

Nazwa	Odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca danej jednostki
Lipie	19,8%	58,4%	75,5%	294,3
Średnia dla gminy	9,9%	33,8%	58,3%	284,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Lipie, na podstawie głównych wskaźników wyznaczono cztery obszary kryzysowe, w tym odnoszące się do sfery społecznej i środowiskowej. Odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze ponad dwukrotnie wykracza poza wartość średnią dla gminy. Negatywne zjawisko stwierdzono również w kwestii udziału dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w odniesieniu do liczby dzieci ogółem na tym terenie. Wartość wskaźnika wynosi 58,4%, również przekraczając średnią wartość dla gminy, która wynosi 33,8%. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze również przekracza średnią wartość dla gminy.

Markowo

Tabela 9. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Markowo

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca danej jednostki ⁷
Markowo	71,9%	54,4%	26,0%	462,2
Średnia dla gminy	58,3%	33,8%	9,9%	284,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Markowo, na podstawie głównych wskaźników wyznaczono cztery obszary kryzysowe. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, w zestawieniu

⁷ Ilość wyrobów azbestowych [w kg] w przeliczeniu na liczbę ludności [w lb].

z ogółem bezrobotnych na obszarze sołectwa wynosi 71,9%, wykraczając poza wartość średnią dla gminy. Negatywne wskazania stwierdzono w kwestii udziału dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w zestawieniu do liczby dzieci ogółem na tym terenie (54,4%), a także w przypadku odsetka osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (26,0%). Poziom jakości środowiska, odnotowany z wykorzystaniem wskaźnika dotyczącego ilości wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca sołectwa przedstawia wartości wyższe w porównaniu do średniej w skali gminy (462,2 kg; średnia dla całej jednostki 284,3 kg).

Murzynko

Tabela 10. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Murzynko

Nazwa	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca danej jednostki ⁸
Murzynko	19,3%	62,5%	8,5%	597,7
Średnia dla gminy	19,0%	58,3%	9,9%	284,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Murzynko odnotowano zjawiska kryzysowe w dwóch z analizowanych sfer. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym to prawie 1/5 ogółu ludności na tym obszarze (19,3%), co stanowi wynik powyżej średniej dla gminy. W przypadku udziału bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych, miernik wynosi 62,5%. Na terenie sołectwa odnotowano również większą ilość azbestu w przeliczeniu na mieszkańców jednostki (597,7 kg) niż średnia dla gminy (284,3 kg).

⁸ Ilość wyrobów azbestowych [w kg] w przeliczeniu na liczbę ludności [w lb].

Murzynno

Tabela 11. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Murzynno

Nazwa	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych na danym obszarze [w kg]
Murzynno	16,0%	57,1%	4,4%	54 703
Średnia dla gminy	19,0%	58,3%	9,9%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Murzynno zarejestrowano jedno zjawisko kryzysowe. Odnotowano wysoki wskaźnik ilości wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych (54 703 kg), w porównaniu do średniej dla gminy (45 258 kg). Wskaźniki dotyczące sfery społecznej nie przyjmują wartości mniej korzystnych od średnich dla gminy.

Ostrowo

Tabela 12. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Ostrowo

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca danej jednostki ⁹
Ostrowo	44,8%	19,2%	33,8%	304,9
Średnia dla gminy	58,3%	19,0%	33,8%	284,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

Na podstawie głównych wskaźników, na obszarze sołectwa Ostrowo odnotowano zjawiska kryzysowe we wszystkich analizowanych sferach. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wynosi 19,2%, podczas gdy średnia dla całej gminy plasuje się na poziomie 19,0%, a udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze to 33,81% przy średniej ogólnej 33,8% (dokładnie 33,79%). Wykładnik odnoszący się do środowiska również odznacza się poziomem mniej korzystnym od

⁹ Ilość wyrobów azbestowych [w kg] w przeliczeniu na liczbę ludności [w lb].

średniej w skali gminy. Ilość wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca danej jednostki wynosi 304,9 kg.

Perkowo

Tabela 13. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Perkowo

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych [w kg]
Perkowo	66,7%	12,8%	42,3%	24 794
Średnia dla gminy	58,3%	19,0%	33,8%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

Na terenie sołectwa Perkowo odnotowano dwa zjawiska kryzysowe. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na tym obszarze wynosi 66,7% przyjmując jednocześnie wartość wyższą, niż średnia w skali gminy, a udział dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny wynosi 42,3% w ogóle dzieci w tym wieku na obszarze. Pozostałe wskaźniki plasują się na poziomie bardziej korzystnym niż średnia dla gminy.

Skalmierowice

Tabela 14. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Skalmierowice

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca danej jednostki ¹⁰
Skalmierowice	69,6%	40,0%	18,7%	363,2
Średnia dla gminy	58,3%	33,8%	12,0%	284,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Skalmierowice na podstawie głównych wskaźników odnotowano cztery zjawiska kryzysowe, z czego trzy dotyczyły sfery społecznej. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze sołectwa wynosi blisko 70%,

¹⁰ Ilość wyrobów azbestowych [w kg] w przeliczeniu na liczbę ludności [w lb].

wykraczając jednocześnie poza wartość przeciętną dla gminy (58,3%). Wysoki wskaźnik odnotowano również w przypadku udziału dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze, przekraczając średnią wartość dla gminy (33,8%). Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej także jest wysoki. Poziom jakości środowiska, zanalizowany ilością wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca jednostki wskazuje na wartość wyższą (363,2 kg), niż średnia w skali gminy (284,3 kg).

Suchatówka

Tabela 15. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Suchatówka

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze [w %]	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze [w %]	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych [w kg]
Suchatówka	50,0%	17,0%	26,3%	53 647
Średnia dla gminy	58,3%	19,0%	33,8%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Suchatówka wśród czterech głównych wskaźników odnotowano jedno zjawisko kryzysowe. Wartość indeksu dotycząca ilości azbestu w budynkach mieszkalnych pozostaje powyżej średniej dla gminy. Pozostałe mierniki nie wyróżniają się na jej tle.

Szadłowice

Tabela 16. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Szadłowice

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych [w kg]
Szadłowice	71,4%	13,6%	9,7%	52 378
Średnia dla gminy	58,3%	19,0%	9,9%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Szadłowice zarejestrowano jedno zjawisko kryzysowe - udział bezrobotnych, pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych (71,4%). Wartości pozostałych wskaźników pozostają na poziomie niższym niż średnia dla gminy.

Szpital

Tabela 17. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Szpital

Nazwa	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych [w kg]
Szpital	18,9%	33,5%	14,1%	26 191
Średnia dla gminy	19,0%	33,8%	9,9%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

Obszar sołectwa Szpital charakteryzuje się występowaniem jednego zjawiska kryzysowego. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze (14,1%) pozostaje powyżej średniej wartości dla gminy (9,9%). Pozostałe mierniki nie przyjmują wartości mniej korzystnych niż obszar całej jednostki.

Wielowieś

Tabela 18. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wielowieś

Nazwa	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych [w kg]
Wielowieś	14,1%	56,3%	8,8%	59 191
Średnia dla gminy	19,0%	58,3%	9,9%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

Na terenie sołectwa Wielowieś nie odnotowano żadnego zjawiska kryzysowego w sferze społecznej. Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych (59 191 kg) przekracza natomiast średnią wartość dla gminy w tym zakresie (45 258 kg).

Wierzbiczany

Tabela 19. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wierzbiczany

Nazwa	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca danej jednostki ¹¹
Wierzbiczany	45,8%	16,2%	58,5%	392,9
Średnia dla gminy	33,8%	9,9%	58,3%	284,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Wierzbiczany, na podstawie głównych wskaźników odnotowano cztery zjawiska kryzysowe. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na obszarze sołectwa wynosi 45,8%, przekraczając przeciętną wartość w skali gminy. Podobnie jak w przypadku udziału osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (16,2%) i udziału osób bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych. Wysoki wskaźnik odnotowano również w przypadku ilości azbestu przypadającego na jednego mieszkańca jednostki (w przypadku sołectwa 392,9 kg, natomiast w przypadku gminy 284,3 kg).

Wierchosławice

Tabela 20. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wierchosławice

Nazwa	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych [w kg]
Wierchosławice	16,2%	31,6%	5,4%	15 719

¹¹ Ilość wyrobów azbestowych [w kg] w przeliczeniu na liczbę ludności [w lb].

Nazwa	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych [w kg]
Średnia dla gminy	19,0%	33,8%	9,9%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

Na terenie Wierchosławic nie zdiagnozowano żadnego zjawiska kryzysowego.

Więclawice

Tabela 21. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Więclawice

Nazwa	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca danej jednostki ¹²
Więclawice	50,8%	13,5%	13,1%	287,6
Średnia dla gminy	33,8%	9,9%	19,0%	284,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

Na terenie sołectwa Więclawice zanotowano zjawiska kryzysowe w sferze społecznej i środowiskowej. Wskaźniki dotyczące: udziału dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku oraz udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, wykazują wartości mniej korzystne od średniej w skali gminy. Na terenie jednostki ilość wyrobów azbestowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca jest wyższa niż średnia dla gminy w tym zakresie.

¹² Ilość wyrobów azbestowych [w kg] w przeliczeniu na liczbę ludności [w lb].

Zajezierze

Tabela 22. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Zajezierze

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych [w kg]
Zajezierze	47,4%	12,4%	9,8%	23 760
Średnia dla gminy	58,3%	19,0%	9,9%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

W sołectwie Zajezierze, na podstawie głównych wskaźników nie odnotowano żadnego zjawiska kryzysowego.

Żyrostawice

Tabela 23. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Żyrostawice

Nazwa	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych w budynkach mieszkalnych [w kg]
Żyrostawice	0,0%	24,2%	0,0%	26 116
Średnia dla gminy	58,3%	19,0%	9,9%	45 258

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych

Na terenie sołectwa Żyrostawice odnotowano jedno zjawisko kryzysowe, dotyczące sfery społecznej. Wartość powyżej średniej dla gminy (19,0%) przyjmuje wskaźnik udziału ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (24,2%).

4.3. Tereny miejskie

Na potrzeby rewitalizacji teren miasta podzielono na III obszary (zwane dalej jednostkami), zgodnie z występującym zróżnicowaniem w przestrzeni społeczno-gospodarczej:

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

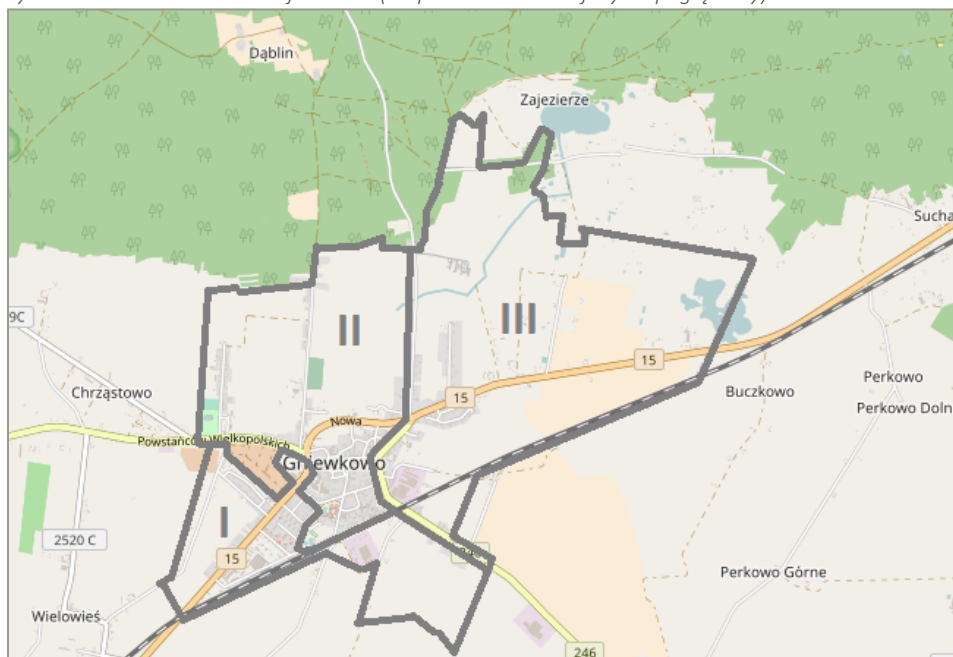
1. Południowy obszar miasta obejmujący ulice: Przemysłową, Piasta (powyżej nr 11), Kolejową, 700-lecia, Moniuszki, Chopina, dr Dreckiego, Inowrocławską, Kwiatową, Spółdzielczą, Działkowców, Słoneczną.
2. Północno-zachodni obszar miasta obejmujący ulice: Wałową, Dworcową, Zamkową, Podgórną, Rynek, Średnią, Jana III Sobieskiego, Powstańców Wielkopolskich, Kościelną, Spokojną, Kątną, Księżstwa Gniewkowskiego, Paderewskiego, Św. Mikołaja, Nową, Krótką, Cmentarną, Cichą, Rzemieślniczą, Parkową, Agnieszki Osieckiej, 17 Stycznia, Pająkowskiego, Piasta (od nr 5 do nr 11), Zieloną.
3. Wschodni obszar miasta obejmujący ulice: Zajezierną, Kasprowicza, Jęczmienną, Cegielną, Michałowo, 21 Stycznia, Wojska Polskiego, Generała Sikorskiego, Ogrodową, Walcerzewice, Kilińskiego, Toruńską, Żytnią.

Tabela 24. Podział miasta na jednostki

Jednostka	Ludność [lb]	% ludności gminy	Powierzchnia [ha]	% powierzchni gminy
obszar I	2952	20,13%	190	1,1%
obszar II	2516	17,16%	260	1,4%
obszar III	1599	10,90%	470	2,6%
Miasto	7067	48,20%	920	5,1%
Gmina	14 665	-	17 940	-

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 1. Podział miasta na jednostki (mapa ma charakter jedynie poglądowy)

Źródło: opracowanie własne; podstawa openstreetmaps.org

Niniejsza diagnoza ma na celu wyłonienie jednostek, w których występują co najmniej dwa zjawiska kryzysowe o wartościach mniej niekorzystnych względem średniej w skali gminy. Należy nadmienić, że przynajmniej jedno ze zjawisk kryzysowych powinno dotyczyć sfery społecznej, natomiast którekolwiek z pozostałych odnosić się do innych płaszczyzn wymienionych w Ustawie o rewitalizacji.

Gniewkowo

Wszystkie jednostki zostały poddane diagnozie celem identyfikacji stanu kryzysowego. Do wyznaczenia obszarów zdegradowanych na terenie miasta posłużono się czterema wskaźnikami, w tym trzema społecznymi (udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze, udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze oraz udział gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze) i jednym środowiskowym (ilość wyrobów azbestowych przypadających na 1 km² danego obszaru). Wszystkie obszary zostały przeanalizowane przy pomocy tych samych kryteriów. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela 25. Wskaźniki do wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie miasta

Wskaźnik	Obszar I	Obszar II	Obszar III	Gmina
Spoleczne				
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	28,1%	19,2%	17,8%	19,0%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	45,3%	61,6%	54,1%	58,3%
Udział gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	4,2%	14,3%	8,3%	9,9%
Środowiskowe				
Ilość wyrobów azbestowych przypadających na 1 km ² danego obszaru ¹³	42 923,2	29 624,6	17 611,7	23 160,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie uzyskanych danych.

¹³ Ilość wyrobów azbestowych [w kg] w przeliczeniu na powierzchnię jednostki [w km²].

4.4. Podsumowanie: obszary zdegradowane

Tereny wiejskie

Zgodnie z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegana się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014 – 2020 do obszarów zdegradowanych na terenach wiejskich zaliczyć należy jednostki, w których odnotowano co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami oraz na terenie których znajdują się przestrzenie zdegradowane lub zjawiska negatywne w przynajmniej jednej ze sfer zaproponowanych przez gminę we wskaźnikach. Obszar zdegradowany może stanowić jedno sołectwo lub kilka. W poniższej tabeli przedstawiono zbiorcze zestawienie liczby zjawisk kryzysowych na terenie poszczególnych sołectw.

Jednostka	liczba odnotowanych zjawisk kryzysowych	w tym minimum 2 negatywne zjawiska w sferze społecznej i 1 w innej ze sfer
Bąbolin	2	
Gąski	2	
Godzięba	2	
Kaczkowo	1	
Kleparz	0	
Kawęczyn	4	x
Kijewo	2	
Lipie	4	x
Markowo	4	x
Murzynko	3	x
Murzynno	1	
Ostrowo	3	x
Perkowo	2	
Skalmierowice	4	x
Suchatówka	1	
Szadłowice	1	
Szpital	1	
Wielowieś	1	
Wierzbiczany	4	x
Wierzchosławice	0	
Więclawice	3	x
Zajezerze	0	
Żyrostawice	1	

Źródło: opracowanie własne.

Jak wynika z powyższej tabeli do obszarów zdegradowanych na terenie gminy Gniewkowo zaliczyć należy osiem sołectw. Poniżej przedstawiono charakterystykę zjawisk kryzysowych występujących na ich terenach, wśród nich wskazać należy: zaawansowanie procesu starzenia się, niską samowystarczalność ekonomiczną ludności, niską jakość środowiska.

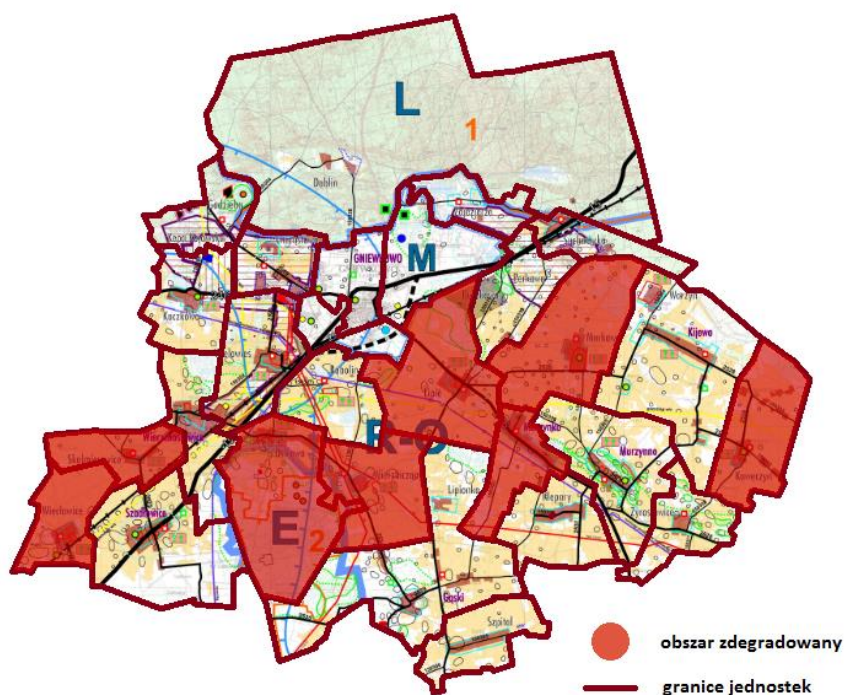
Tabela 26. Zjawiska kryzysowe na terenach zdegradowanych

Jednostka	Odsetek osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na jednego mieszkańca danej jednostki
Kawęczyn	22,3%	19,3%	62,0%	-	1180,5
Lipie	19,8%	-	58,4%	75,5%	294,3
Markowo	26,0%	-	54,4%	71,9%	462,2
Murzynko	-	19,3%	-	62,5%	597,7
Ostrowo	-	19,2%	33,8%	-	304,9
Skalmierowice	18,7%	-	40,0%	69,6%	363,2
Wierzbiczany	16,2%	-	45,8%	58,5%	392,9
Więclawice	13,5%	-	50,8%	-	287,6
średnia dla gminy	9,9%	19,0%	33,8%	58,3%	284,3

Źródło: opracowanie własne.

Na poniższej mapie przedstawiono obszary zdegradowane na terenach wiejskich.

Rysunek 2. Obszary zdegradowane na terenach wiejskich

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Gniewkowo

Tereny miejskie

Na podstawie przeprowadzonej analizy za tereny zdegradowane miasta uznać należy obszary:

I i II. W obszarze I odnotowano występowanie 2 problemów:

- Starzejące się społeczeństwo,
- Niską jakość środowiska.

Natomiast w obszarze II odnotowano 4 problemy:

- Starzejące się społeczeństwo,
- Bezrobocie,
- Niską samowystarczalność ekonomiczną,
- Niską jakość środowiska.

Tabela 27. Zestawienie kluczowych wskaźników w analizie obszarów kryzysowych w mieście Gniewkowo

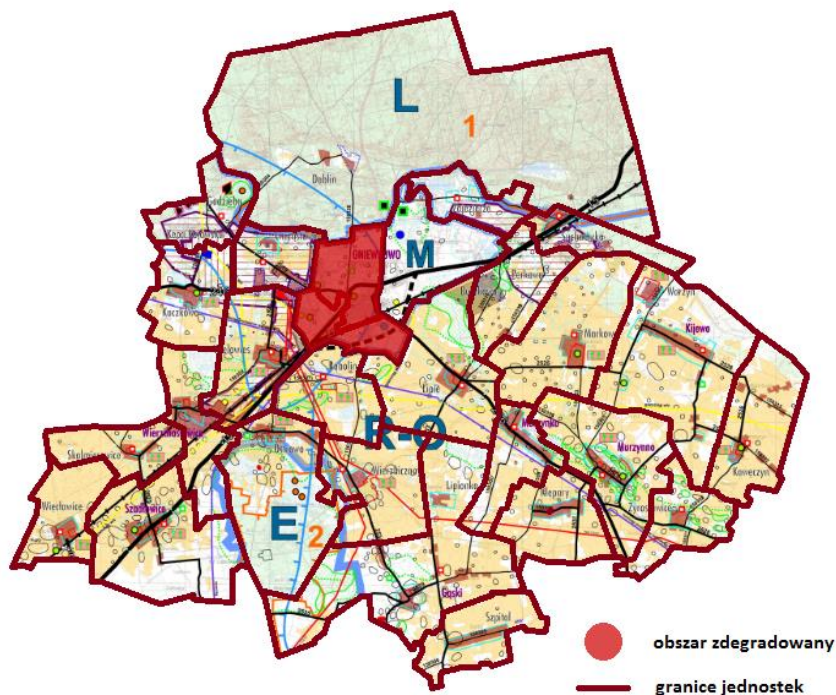
Cechy szczególne sfery	Problem	Wskaźnik	Obszar I	Obszar II	Obszar III	Gmina
Sfera społeczna						
Zaawansowanie procesu starzenia się	Starzejące się społeczeństwo	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	27,9%	19,2%	17,8%	19,0%
Problemy rynku pracy	Bezrobocie	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	45,3%	61,6%	54,1%	58,3%
Samowystarczalność ekonomiczna ludności i gospodarstw domowych	Niska samowystarczalność ekonomiczna	Udział gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	4,2%	15,0%	8,3%	9,9%
Sfera środowiskowa						
Problemy środowiskowe	Niska jakość środowiska	Ilość wyrobów azbestowych przypadających na 1 km ² danego obszaru ¹⁴	42 923,2	29 624,6	17 611,7	23 160,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Poniższa mapa przedstawia obszary zdegradowane na terenie miasta.

¹⁴ Ilość wyrobów azbestowych [w kg] w przeliczeniu na powierzchnię jednostki [w km²].

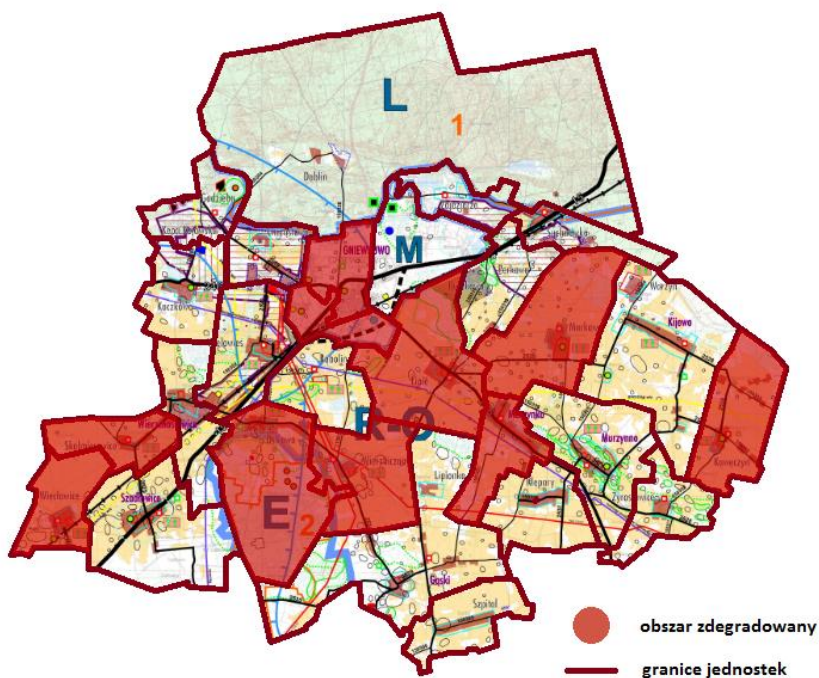
Rysunek 3. Obszary zdegradowane na terenie miasta

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Gniewkowo

Poniżej zaprezentowano obszary zdegradowane na terenie gminy (zarówno na terenach wiejskich, jak i miejskich).

Rysunek 4. Obszary zdegradowane na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Gniewkowo

5. Obszar rewitalizacji gminy

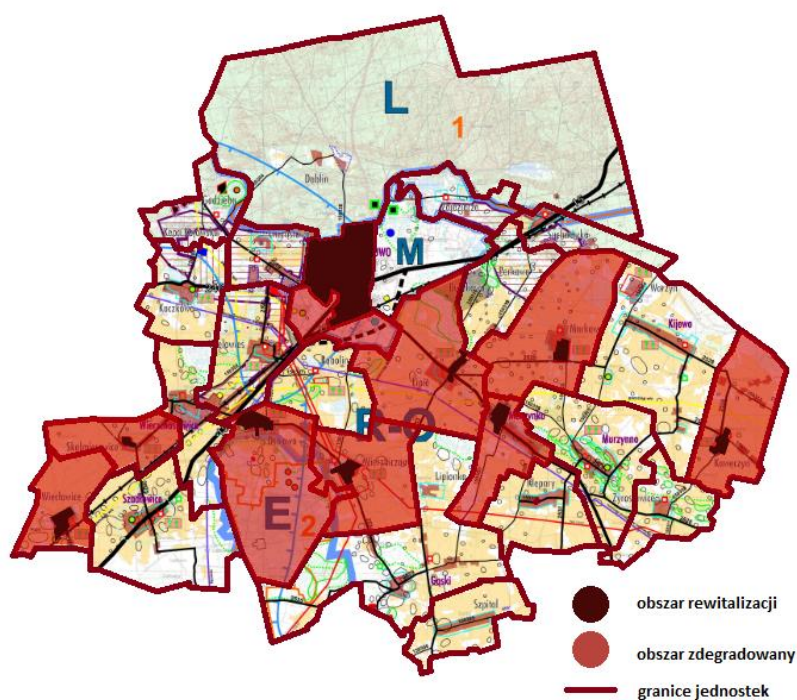
Zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji i *Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020* za obszar rewitalizacji uznać można teren obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się występowaniem zjawisk negatywnych. Może być on podzielony na podobszary, które nie posiadają ze sobą wspólnych granic, jednak nie mogą obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% jej mieszkańców. Obszar do rewitalizacji został wybrany na podstawie metody mieszanej dla miast i obszaru wiejskiego. Zaznaczyć należy, że nie przekracza on łącznie progu 30% ludności gminy i 20% jej powierzchni.

Tabela 28. Obszar rewitalizacji na terenie gminy

Podobszar	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia [ha]	% powierzchni gminy
Tereny wiejskie	1 167	7,96%	134,1	0,75%
Tereny miejskie	2 516	17,16%	260,0	1,45%
SUMA	3 683	25,11%	394,1	2,20%
Gmina	14 665	-	17940,0	-

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 5. Obszary zdegradowane i rewitalizacji na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Gniewkowo

5.1. Obszary wiejskie

Analiza wskaźnikowa wykazała, że na terenie ośmiu sołectw, tj. Kawęczyn, Lipie, Markowo, Murzynko, Ostrowo, Skalmierowice, Więclawice i Wierzbiczany występuje kumulacja negatywnych zjawisk społecznych. Obszar rewitalizacji w części wiejskiej gminy Gniewkowo składa się z części sołectw wskazanych powyżej. Do powierzchni obszaru rewitalizacji włączono rzeczywistą powierzchnię, na której planowana jest interwencja w ramach programu celem objęcia działaniami większej liczby zdegradowanych sołectw. Pozwoli to na skoncentrowanie działań i osiągnięcie zamierzonych celów. Ponadto znaczną część terenów jednostek stanowią użytki rolne. Łącznie wyznaczony obszar rewitalizacji nie przekracza progów 20% powierzchni gminy i 30% jej ludności.

Tabela 29. Obszar rewitalizacji na terenach wiejskich

Podobszar	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia [ha]	% powierzchni gminy
Kawęczyn	133	0,91%	22,6	0,13%
Lipie	198	1,35%	10,3	0,06%
Markowo	32	0,22%	7,7	0,04%
Murzynko	50	0,34%	12,8	0,07%
Ostrowo	96	0,65%	47,4	0,26%
Skalmierowice	49	0,33%	2,1	0,01%
Wierzbiczany	320	2,18%	12,4	0,07%
Więclawice	289	1,97%	18,8	0,10%
Gmina	14 665	-	17 940,0	-

Źródło: opracowanie własne.

Poniżej wyszczególniono działki wchodzące w skład obszaru rewitalizacji na terenie poszczególnych sołectw:

Kawęczyn: 61/7, 61/8, 70/2, 11/5, 11/4, 87/1, 77/1, 76/1, 10/14, 10/15, 10/16, 10/18, 10/19, 87/2, 10/12, 10/11, 10/10, 10/9, 10/8, 10/7, 10/6, 10/5, 10/4, 10/3, 10/2, 10/1, 10/13, 10/20;

Lipie: 36, 37/2, 37/1, 38, 40, 39, 41, 42, 43/18, 43/16, 43/4, 43/5, 43/6, 43/7, 43/15, 43/19, 43/14, 43/10, 43/11, 43/8, 43/12, 67, 69, 68/2, 66/6, 68/1, 66/5, 124, 66/11, 66/12, 66/13, 66/5, 66/10, 66/2, 66/1, 66/3, 70/3, 25;

Markowo: 9/12, 9/11, 9/9;

Murzynko: 63/1, 63/2, 62, 61/1, 60/3, 141, 58/1, 57, 55/1, 55/2, 53, 7/3, 6/1, 7/4, 7/1, 8/1, 6/2, 6/3, 17/1, 18, 19/1, 19/2, 19/3, 20/1, 20/2, 21/13, 21/14, 21/15, 21/16, 21/4, 21/6, 21/8, 21/5, 21/11, 21/12;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

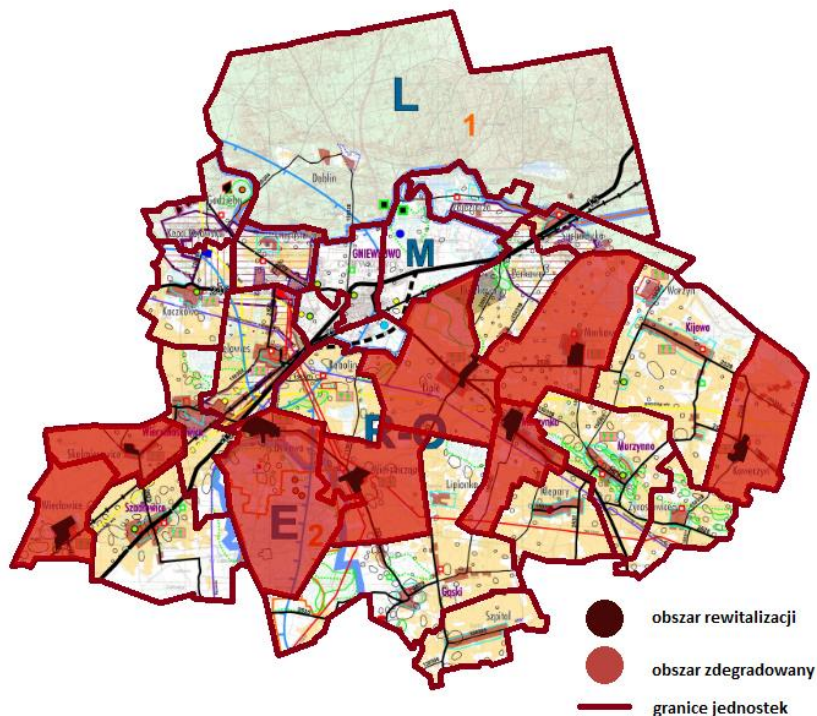
Ostrowo: 2/1, 1/3, 13/2, 1/4, 4, 165/3, 3/1, 165/1, 165/2, 3/5, 5/10, 5/11, 5/3, 5/2, 5/1, 5/9, 5/5, 5/6, 5/7, 5/12, 5/13, 6, 9/1, 9/21, 9/9, 9/10, 9/11, 9/12, 9/13, 9/14, 9/15, 9/16, 9/17, 9/18, 9/22, 7/1, 9/7, 9/4, 9/20, 9/5, 10, 16, 21, 20/3, 35/2, 48, 49/22, 49/23, 49/21, 49/20, 97/2, 49/1, 49/2, 49/6, 49/5, 49/4, 49/9, 49/8, 49/10, 49/11, 49/12, 49/13, 49/14, 49/15, 49/16, 49/17, 50, 51, 52, 55/8, 55/9, 55/10, 55/4, 53/4, 53/2, 53/1, 54/3, 54/5, 54/4, 54/1, 56/6, 56/7, 60, 57, 127, 128, 129, 58, 134, 132/1, 132/2, 133/1, 133/2, 138;

Skalmierowice: 23/8, 23/9, 23/20, 23/17, 23/3, 23/4;

Wierzbiczany: 205, 194, 193, 192, 191, 190, 189, 188, 187, 186, 185, 184, 183, 182, 181, 180, 179, 178, 177, 176, 175, 174, 173, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 206, 207, 208, 209, 6/2, 6/1, 7/2, 7/1, 8/4, 8/6, 8/5, 210/1, 210/2, 24, 219, 218/2, 218/6, 218/5, 217, 216/1, 215/1, 215/2, 216/2, 216/3, 220, 223/3, 223/4, 223/2, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259;

Więclawice: 17/24, 16/3, 17/18, 17/1, 17/15, 17/16, 17/12, 17/13, 17/14, 17/4, 17/23, 17/20, 17/7, 4/10, 4/3, 4/4, 8/2, 4/1, 4/5, 4/6, 4/7, 4/8, 17/5, 17/6, 17/10, 17/9, 2/10, 2/11, 2/12, 2/8, 2/4, 2/5, 2/3, 20/2, 20/5, 19/1.

Rysunek 6. Obszar rewitalizacji na terenach wiejskich

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Gniewkowo

Zgodnie z Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-

Pomorskiego na lata 2014-2020, kolejnym etapem wyznaczenia obszaru rewitalizacji jest przyjęcie (na podstawie zidentyfikowanych zjawisk kryzysowych) jednego z czterech kierunków działań rewitalizacyjnych. W przypadku terenów wiejskich na obszarze Gminy Gniewkowo za cel rewitalizacji przyjęto:

Przekształcenie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej.

Wyodrębnione problemy powiązane są z niedostateczną infrastrukturą społeczną, uniemożliwiającą aktywizację i integrację mieszkańców. Istniejąca przestrzeń publiczna nie jest dopasowana do realizacji mechanizmów partycypacji społecznej, tak ważnej w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego. Nieznaczna liczba terenów zieleni i miejsc pozwalających na wspólne spędzanie czasu wolnego na obszarze wyznaczonych sołectw, potęguje niechęć do podejmowania, w sposób oddolny, inicjatyw społecznych. Ponadto we wskazanych jednostkach występują przestrzenie zdegradowane, które mogą być zaadaptowane do celów społecznych (np. parki i tereny zieleni w sołectwach Kawęczyn, Markowo, Skalmierowice). Zatem rozbudowa przestrzeni publicznej, dopasowanej do potrzeb i oczekiwań interesariuszy, pozwoli na stworzenie miejsc atrakcyjnych zarówno dla mieszkańców sołectw, jak i całej gminy.

Tabela 30. Cel rewitalizacji: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji społecznej

Obszar rewitalizacji	Kryterium
Kawęczyn	Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego
	<ul style="list-style-type: none"> • Teren przyległy do świetlicy, po byłym stawku
	Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej
	W Kawęczynie funkcjonuje świetlica wiejska, w której odbywają się okolicznościowe spotkania mieszkańców, a także infrastruktura sportowo-rekreacyjna, tj. plac zabaw, boisko do piłki nożnej i siatkowej, stanowisko do koszykówki, urządzenia zewnętrzne siłowni. Na terenie sołectwa brakuje jednak zagospodarowanych terenów publicznych, w których mogłyby się odbywać zajęcia i imprezy plenerowe, a także spotkania integrujące mieszkańców. Taką funkcję mógłby pełnić teren przyległy do świetlicy, po byłym stawku. Istnieje zatem potrzeba utworzenia infrastruktury uzupełniającej wobec już istniejącej.
Lipie	Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego
	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeń wzdłuż drogi powiatowej
	Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej
	Na terenie sołectwa Lipie funkcjonuje świetlica wiejska, w której organizowane są okolicznościowe wydarzenia i spotkania mieszkańców. Dzieci i młodzież mają do swojej dyspozycji również plac zabaw i boisko

Obszar rewitalizacji	Kryterium
	<p>do piłki koszykowej. Sołectwo jest zlokalizowane przy ruchliwej drodze wojewódzkiej nr 246 i drodze powiatowej z jednostronnym chodnikiem i bez ścieżki rowerowej, przez co korzystanie z istniejącej infrastruktury społecznej przez mieszkańców z krańcowych części sołectwa jest ograniczone. Warto zaznaczyć, że w 2013 roku wybudowano ścieżkę rowerową pomiędzy Gniewkowem, a Lipiem (1,6 km) i planowana jest również budowa ścieżki pomiędzy sołectwami Lipie a Murzynko. Stworzenie infrastruktury tego typu na terenie jednostki byłoby zatem uzupełnieniem już istniejącej.</p>
<p>Markowo</p>	<p>Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Park z aleją lipową na terenie zespołu dworskiego
	<p>Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej</p> <p>Mieszkańcy Markowa mają możliwość korzystania ze świetlicy wiejskiej, w której organizowane są okolicznościowe wydarzenia i spotkania mieszkańców, a dzieci z placu zabaw. Istniejące tereny publiczne nie są jednak zagospodarowane w sposób dostateczny – brakuje miejsc rekreacji dla mieszkańców, a także terenów, na których możliwa byłaby organizacja zajęć i wydarzeń plenerowych. Taką funkcję mógłby pełnić położony na obszarze sołectwa park, który obecnie nie jest wykorzystywany, stąd też istotne jest podjęcie interwencji polegającej na utworzeniu infrastruktury komplementarnej wobec już istniejącej.</p>
<p>Murzynko</p>	<p>Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Niezagospodarowane tereny publiczne (np. działka nr 6/3)
	<p>Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej</p> <p>Na terenie sołectwa funkcjonuje świetlica wiejska, w której organizowane są wydarzenia okolicznościowe i spotkania. Ponadto mieszkańcy mają do dyspozycji boisko do piłki nożnej, a najmłodszy plac zabaw. W jednostce brakuje jednak zagospodarowanych terenów publicznych służących rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców, wspólnym spotkaniom i integracji. Takie miejsce można by stworzyć uzupełniając funkcje sportowe na działce nr 6/3. Utworzenie tego typu infrastruktury byłoby komplementarne wobec już istniejącej.</p>
<p>Ostrowo</p>	<p>Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeń wzdłuż drogi powiatowej
	<p>Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej</p> <p>Mieszkańcy mają do dyspozycji świetlicę wiejską, w której odbywają się spotkania i wydarzenia okolicznościowe oraz infrastrukturę sportowo-rekreacyjną, tj. plac zabaw, boisko do piłki nożnej i urządzenia zewnętrzne siłowni. Jednak ze względu na fakt, iż sołectwo jest zlokalizowane przy ruchliwej drodze powiatowej bez chodnika i ścieżki</p>

Obszar rewitalizacji	Kryterium
	rowerowej, korzystanie z ogólnodostępnej infrastruktury społecznej przez mieszkańców z krańcowych części sołectwa jest ograniczone. Budowa na terenie sołectwa ścieżki rowerowej byłoby kontynuacją istniejącej infrastruktury na terenie gminy.
Skalmierowice	Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego
	<ul style="list-style-type: none"> • Park
	Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej Na terenie sołectwa funkcjonuje ogólnodostępna świetlica wiejska, w której odbywają się spotkania i wydarzenia okolicznościowe. Ponadto mieszkańcy mają do dyspozycji boisko do piłki nożnej, a najmłodszy plac zabaw. W niezadowolającym stanie pozostają jednak tereny użyteczności publicznej, na obszarze, których mogłyby się odbywać spotkania i wydarzenia plenerowe oraz które mogłyby służyć mieszkańcom do rekreacji i odpoczynku. Takie funkcje mogłyby spełniać część sołectwa potocznie przez mieszkańców nazywana „parkiem” Jego zagospodarowanie byłoby działaniem komplementarnym wobec istniejącej już infrastruktury i miałyby na celu przywrócenie jego dawnej świetności.
Wierzbiczany	Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego
	<ul style="list-style-type: none"> • Niezagospodarowane tereny publiczne (np. działka nr 86/6)
	Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej Na terenie sołectwa funkcjonuje świetlica wiejska, w której organizowane są wydarzenia okolicznościowe i spotkania lokalnej społeczności. Mieszkańcy mają również do dyspozycji boisko do piłki nożnej i urządzenia zewnętrzne siłowni, a najmłodszy plac zabaw. W sołectwie brakuje jednak zagospodarowanych terenów publicznych służących rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców, wspólnym spotkaniom i integracji, a także organizacji wydarzeń plenerowych. Takie miejsce można by stworzyć na obecnie niezagospodarowanej działce nr 8/6. Utworzenie tego typu infrastruktury byłoby komplementarne wobec już istniejącej.
Więclawice	Występowanie przestrzeni zdegradowanej, która może być zaadaptowana do celów rozwoju społecznego
	<ul style="list-style-type: none"> • Niezagospodarowane tereny publiczne (np. działka nr 19/1)
	Dostępność publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej Mieszkańcy Więclawic mają do dyspozycji świetlicę wiejską, a także infrastrukturę sportową, tj. boisko do koszykówki i plac zabaw. Na terenie sołectwa brakuje jednak zagospodarowanych terenów publicznych służących rekreacji i integracji mieszkańców.

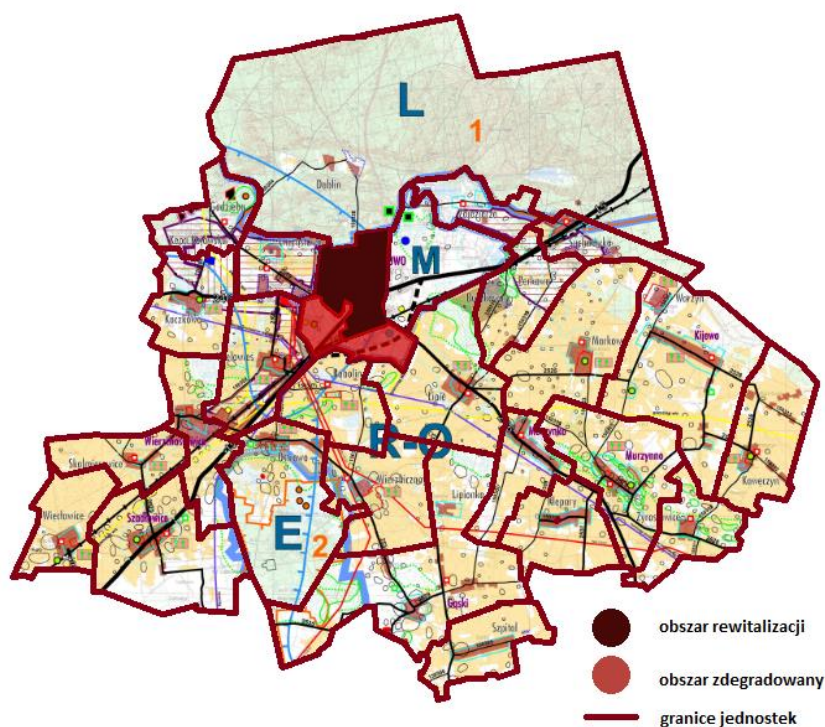
Źródło: opracowanie własne.

5.2. Obszary miejskie

W procesie delimitacji obszaru rewitalizacji pod uwagę wzięto te tereny w granicach miasta, które zostały uznane za zdegradowane, czyli jednostki I i II. Tak wyznaczony obszar przekracza 30% ludności gminy (wraz z terenami wiejskimi), w związku z czym zawężono go do jednego z dwóch terenów, w którym liczba wskaźników z wartościami mniej korzystnymi od średniej dla gminy była wyższa. Na terenie obszaru I dwa spośród czterech wskaźników przyjęły wartości mniej korzystne w porównaniu do średniej dla całej gminy, natomiast w przypadku obszaru II cztery na cztery analizowane.

Na tej podstawie jako obszar rewitalizacji na terenie miasta ustanowiono obszar II, zamieszkiwany przez 2516 osób (17,16% ludności gminy) i zajmujący powierzchnię 2,6 km² (1,4% powierzchni gminy).

Rysunek 7. Obszar rewitalizacji na terenie miasta (mapa jest tylko poglądowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Gniewkowo

Działki wchodzące w skład obszaru II to: 5/3, 5/5, 5/6, 5/7, 5/8, 5/9, 5/10, 6/3, 4, 3/1, 1/5, 1/4, 1/12, 1/9, 1/10, 1/11, 1/8, 1/7, 10, 11/2, 11/1, 12/3, 13/1, 12/1, 14, 895/2, 595/1, 15/7, 15/5, 15/2, 16, 17/1, 17/3, 18/1, 18/2, 19/1, 20/1, 21, 22/15, 22/14, 22/17, 22/16, 914, 22/34, 22/23, 22/22, 22/24, 22/25, 22/30, 22/29, 22/28, 22/27, 23, 24/2, 24/3, 39/1, 22/3, 25/5, 25/12, 25/13, 25/7, 25/8, 25/9, 25/3, 26/1, 27/1, 28/1, 29/1, 30/5, 30/6, 30/7, 30/8, 30/9, 30/10, 30/11, 30/12, 30/13, 30/14, 30/15, 30/16, 30/4, 32, 33, 34, 35, 36, 37/3, 37/2, 37/5, 37/6, 1/3, 9/1, 8/1, 7/11, 7/2, 7/3, 7/4, 7/5, 7/6, 7/7, 7/8, 7/9, 7/10, 50, 49/3, 49/5, 49/6, 49/7, 48/1, 48/2,

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

47/2, 47/1, 873/1, 873/2, 872, 873/3, 39/2, 38/2, 38/3, 40/5, 40/4, 40/2, 41/3, 41/2, 41/4, 41/5, 41/6, 46/1, 46/2, 46/3, 46/4, 46/5, 46/6, 46/7, 46/8, 42, 43/3, 43/4, 43/5, 43/6, 43/7, 43/8, 44/1, 44/2, 463/7, 463/6, 464/1 - część, 465/4, 466/11, 463/2, 73/2, 73/10, 73/14, 73/13, 73/16, 73/17, 73/19, 74/2, 72/2, 71/2, 70/2, 66/2, 72/3, 67/3, 66/21, 72/3, 66/6, 66/5, 66/7, 65/6, 111/2, 60/1, 64/4, 64/5, 64/2, 114/4, 66/8, 66/9, 66/10, 66/11, 66/12, 66/13, 66/14, 66/15, 66/16, 66/17, 66/18, 66/19, 60/5, 63, 61/6, 62/1, 62/3, 60/4, 114/2, 115/2, 59, 56/7, 56/6, 55/1, 54/1, 53/1, 52/1, 51/1, 56/1, 56/4, 113, 115/3, 128, 127/2, 127/1, 111/11, 915/2, 140/3, 140/2, 112/4, 110/2, 915/1, 110/3, 112/1, 111/12, 65/6, 65/5, 111/13, 129/4, 130/12, 130/11, 131/3, 132/5, 132/8, 132/7, 132/6, 133/4, 134/4, 134/2, 133/2, 132/1, 131/1, 130/5, 129/2, 129/3, 130/1, 130/8, 130/9, 138/1, 138/5, 138/6, 138/3, 131/2, 132/10, 137/1, 132/11, 132/9, 136/5, 136/6, 136/7, 136/8, 135/2, 135/5, 135/4, 153/3, 133/3, 134/8, 139/1, 141/3, 141/4, 141/1, 142, 143/1, 144/1, 145, 146, 147/1, 151/1, 151/2, 149, 150/2, 150/1, 152/3, 153/1, 352/5, 874, 99, 98/4, 98/12, 98/13, 98/11, 112/5, 898/5, 898/6, 105/3, 105/4, 105/6, 105/7, 891, 102/3, 103/4, 104/5, 104/4, 104/7, 898/4, 898/3, 898/1, 898/2, 896, 109/3, 109/5, 109/6, 108/4, 108/3, 107/1, 106/7, 104/8, 103/4, 102/3, 102/4, 103/5, 102/5, 106/4, 352/2, 101/2, 102/7, 102/8, 111/9, 94/2, 92/4, 97/1, 97/3, 96/1, 95/1, 93/1, 92/6, 92/4, 92/5, 91/1, 89, 90, 88/10, 88/9, 88/8, 88/7, 88/6, 88/5, 88/4, 88/3, 65/8, 68/1, 68/4, 88/12, 87, 85/1, 84/1, 83/3, 69, 66/3, 67/4, 70/3, 71/3, 72/4, 918/3, 918/4, 72/4, 918/5, 75/2, 920/2, 918/2, 463/2, 564/3, 82/1, 813/3, 80/1, 79/2, 78/5, 79/3, 78/4, 77/2, 76/1, 563/1, 563/7, 563/6, 563/5, 563/8, 458/8, 458/4, 458/6, 458/5, 458/9, 458/10, 457/1, 457/2, 407/5, 407/8, 405/2, 407/4, 405/1, 404, 403, 402, 401/1, 400/4, 917, 396/2, 396/6, 396/3, 396/5, 390/4, 390/3, 389/1, 387/6, 387/7, 902, 358/9, 384/1, 385/5, 387/4, 391/1, 392/3, 393/1, 392/4, 395/1, 888/4, 888/3, 888/5, 888/10, 888/9, 888/7, 888/2, 888/1, 410/4, 408/1, 409/1, 410/6, 894, 410/10, 414/1, 413/3, 413/2, 412/6, 412/17, 411/9, 411/10, 888/1, 454/2, 456/1, 453/1, 451/1, 452/1, 450/2, 450/1, 440/4, 806, 807, 385/7, 384/2, 384/3, 383/3, 382/5, 382/4, 573/1, 574/12, 574/13, 574/10, 574/7, 574/8, 576/2, 576/3, 576/1, 575/3, 583/1, 584, 585/1, 586, 588/2, 588/1, 587, 582, 581, 809/1, 809/2, 578/28, 578/25, 578/29, 578/30, 578/24, 577/8, 808/1, 808/5, 803/3, 808/4, 577/13, 577/15, 579/17, 808/6, 578/26, 578/27, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 570, 901, 887, 579/12, 579/16, 579/13, 579/22, 579/14, 594/4, 589/1, 590, 591, 592/1, 593/1, 594/10, 594/11, 594/7, 594/2, 595/1, 596/1, 567/1, 598, 599/1, 600, 604/21, 601/1, 602/1, 603/6, 603/10, 608/4, 603/9, 608/7, 609/3, 609/2, 603/8, 607, 605/6, 605/4, 603/7, 605/10, 605/11, 604/10, 605/13, 605/8, 604/6, 604/18, 604/17, 604/19, 604/20, 604/4, 579/6, 579/23, 579/24, 578/23, 578/22, 604/12, 604/13, 604/20, 604/14, 604/23, 604/22, 604/16, 606/3, 606/2, 448/5, 448/3, 448/1, 447/1, 440/3, 439/1, 439/2, 906, 439/18, 439/20, 437/12, 438/3, 473/3, 436/2, 562/1, 435/1, 561/2, 434, 437/10, 437/13, 437/11, 437/9, 433/13, 433/11, 433/14, 439/5, 439/10, 440/2, 441/1, 442/8, 442/5, 442/6, 443, 446/1, 446/2, 444, 445/1, 432/1, 432/3, 429/5, 433/12, 433/10, 561/4, 472/2, 560/66, 560/65, 560/60, 560/61, 560/62, 560/63, 560/64, 560/54, 560/55, 560/56, 560/57, 560/18, 560/19, 560/20, 560/21, 560/22, 560/23,

560/24, 560/25, 528/1, 560/17, 560/53, 560/35, 560/50, 433/7, 429/1, 429/2, 433/8, 429/3, 429/6, 428/1, 427/2, 427/3, 426/1, 425/5, 416/1, 425/4, 417/1, 430/2, 430/3, 424/1, 424/2, 424/4, 423/3, 421/1, 421/2, 421/3, 420, 418/1, 573/1, 566/36, 913, 566/38, 566/15, 566/3, 566/4, 560/49, 560/45, 560/39, 560/71, 560/67, 560/68, 560/69, 560/70, 880, 566/16, 566/7, 566/6, 566/20, 566/22, 566/24, 566/19, 566/29, 566/30, 566/25, 4125/8, 4125/9, 319/27, 319/30, 566/27, 478/41.

Na terenie obszaru II blisko 1/5 mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym (19,2%), co przekracza w tym względzie średnią wartość dla gminy (19,0%). Obserwuje się zatem zjawisko starzenia się społeczeństwa. Innym problemem występującym na tym terenie jest bezrobocie. Średnio 6 na 10 bezrobotnych pozostaje bez pracy ponad 24 miesiące (61,6%). Uwagę zwraca także niska samowystarczalność ekonomiczna części mieszkańców. Na terenie tym 15,0% ludności korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej, co znacząco przekracza średni wynik dla gminy w tym zakresie (9,9%).

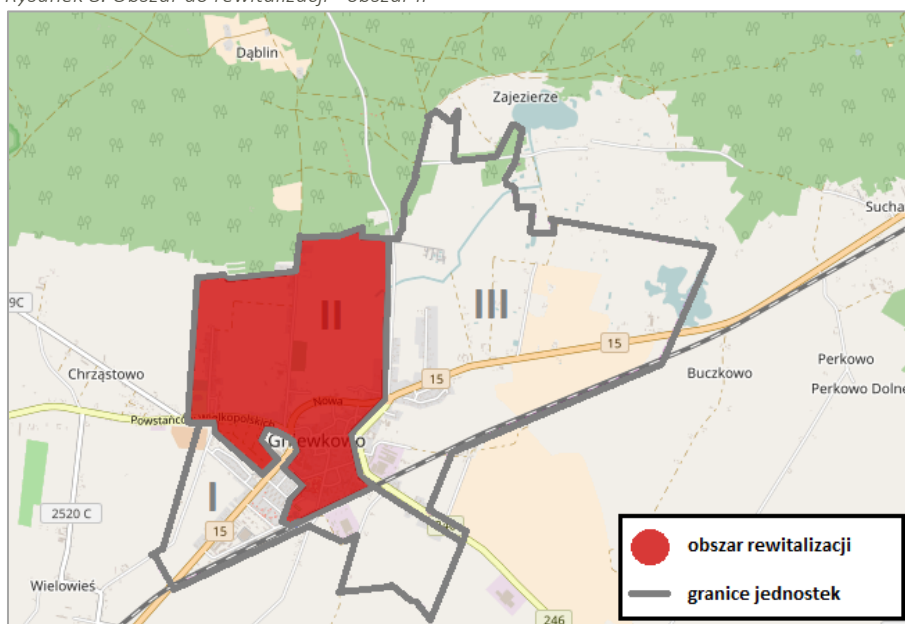
6. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji

6.1. Tereny miejskie

Obszar II to jedna z trzech jednostek miejskich wyznaczonych na potrzeby rewitalizacji. Zajmuje ona powierzchnię 260 ha (co stanowi 1,4% powierzchni gminy i 28,3% powierzchni miasta) oraz zamieszkuje ją 2516 osób (tj. 17,2% ludności gminy i 35,6% ludności miasta). W jego skład wchodzi 25 ulic, tj.:

- Agnieszki Osieckiej;
- Cicha;
- Cmentarna;
- Dworcowa;
- Króla Jana III Sobieskiego;
- Kątna;
- Kościelna;
- Krótka;
- Nowa;
- Ignacego Jana Paderewskiego;
- Gerharda Pająkowskiego;
- Parkowa;
- Piasta (nr od 5 do 11);
- Księstwa Gniewkowskiego;
- Podgórna;
- Powstańców Wielkopolskich;
- Rynek;
- Rzemieśnicza;
- Spokojna;
- Średnia;
- Św. Mikołaja;
- Wałowa;
- Zamkowa;
- Zielona;
- 17 Stycznia.

Rysunek 8. Obszar do rewitalizacji - obszar II

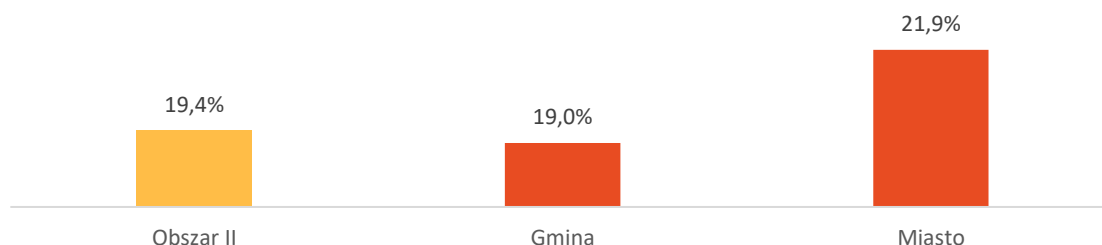
Źródło: opracowanie własne na podstawie www.openstreetmap.org

Sfera społeczna

Ludność w wieku poprodukcyjnym zamieszkująca podobszar stanowi 19,4% ogółu jego mieszkańców (488 osób), jednocześnie przekraczając średni wynik gminy (19,0%). Wysoki odsetek osób starszych wymaga podejmowania w tym zakresie odpowiednich działań i tworzenia odpowiedniej infrastruktury. Warto zaznaczyć, że na obszarze II, w Miejsko-Gminnym Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji funkcjonuje Pracownia Seniora, prowadzone są zajęcia aerobiku dla osób powyżej 50 roku życia, a w trakcie roku szkolnego działa Uniwersytet Trzeciego Wieku.

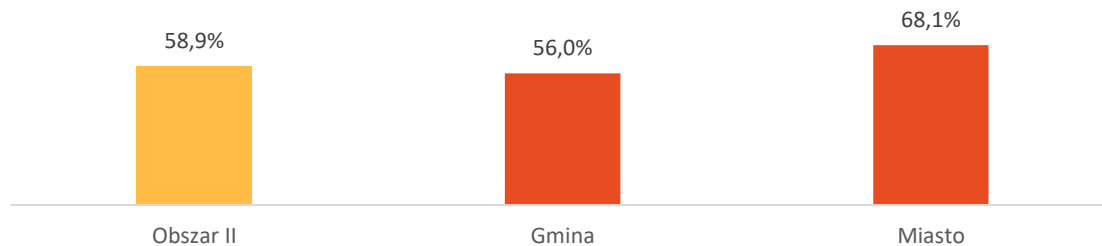
Wykres 2. Ludność w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności-obszar II

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Wychowaniem przedszkolnym na terenie obszaru II objętych jest blisko 60% dzieci w wieku 3-5 lat (56 osób) w odniesieniu do wszystkich dzieci w tym wieku zamieszkujących dany teren (95 osób). Stanowi to wynik wyższy od średniej dla gminy w tym zakresie o 2,9 p.p., jednak niższy o blisko 10 p.p. w porównaniu do średniej dla miasta. Na obszarze funkcjonuje Oddział Przedszkolny przy ul. Dworcowej i Prywatne Przedszkole „Parowozik” przy ul. Jana III Sobieskiego.

Wykres 3. Dzieci w wieku 3-5 lat objęte edukacją w ogóle dzieci w tym wieku- obszar II

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

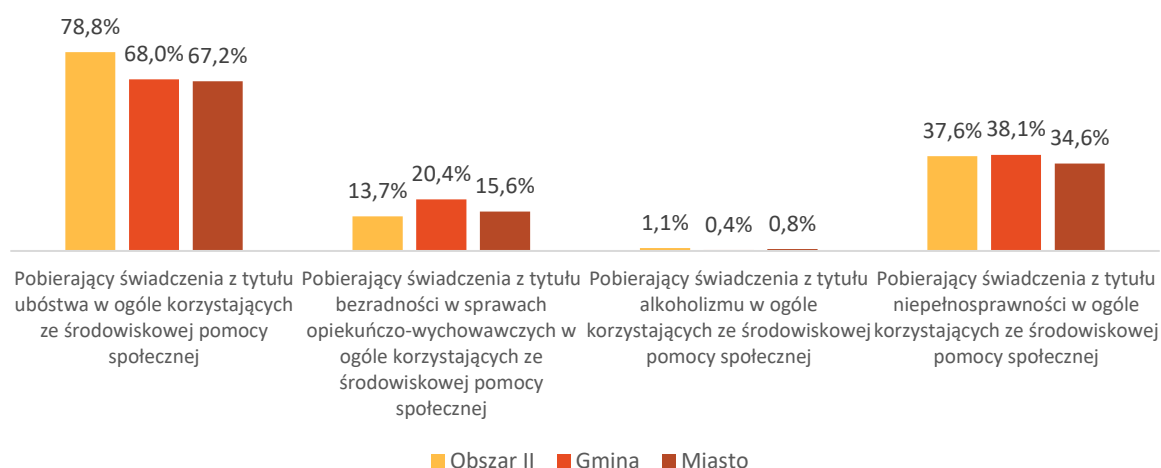
W związku z tym, iż przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i ubóstwu należy do zakresu polityki społecznej realizowanej w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej,

zanalizowano również dane dotyczące przyznawanej pomocy pozyskane z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ogóle ludności zamieszkującej obszar II wynosi 14,3%, co jednocześnie przewyższa średni wynik dla gminy (9,9%) i miasta (8,7%) w tym zakresie. Analizie poddano również przyczyny udzielania pomocy. Z uzyskanych danych wynika, że najwyższy odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na obszarze II pobiera świadczenia z tytułu ubóstwa – 78,8% (283 osoby; odsetek wyższy niż średnia dla gminy i miasta w tym zakresie o średnio 10 p.p.) i niepełnosprawności – 37,6% (135 osób; co stanowi przekroczenie średniej dla miasta w tym zakresie). Niecałe 14% pobiera świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (49 osób), a jedynie 1,1% z tytułu alkoholizmu (4 osoby).

Wykres 4. Objęcie pomocą społeczną z różnorodnych tytułów- obszar II

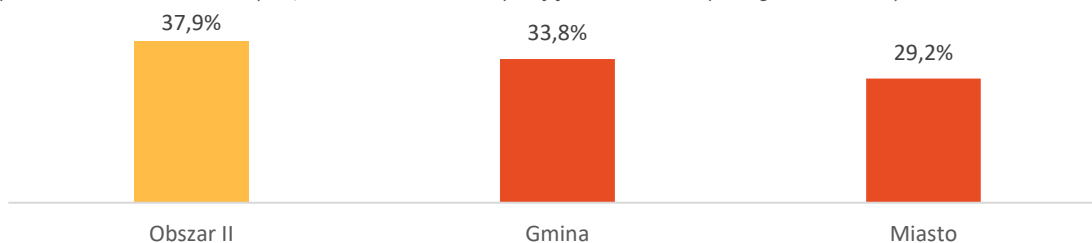

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Wynik powyżej średniej zarówno dla gminy jak i miasta odnotowano w przypadku odsetka dzieci do 17 roku życia, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. W przypadku obszaru II wskaźnik kształtuje się na poziomie 37,9% (średnia dla Gminy to 33,8%, a dla miasta – 29,2%). Ogólna liczba dzieci do 17 roku życia na analizowanym obszarze wynosi 456 osób, natomiast na 173 pobierany jest zasiłek rodzinny.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 5. Dzieci do 17 roku życia, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogóle dzieci w tym wieku- obszar II

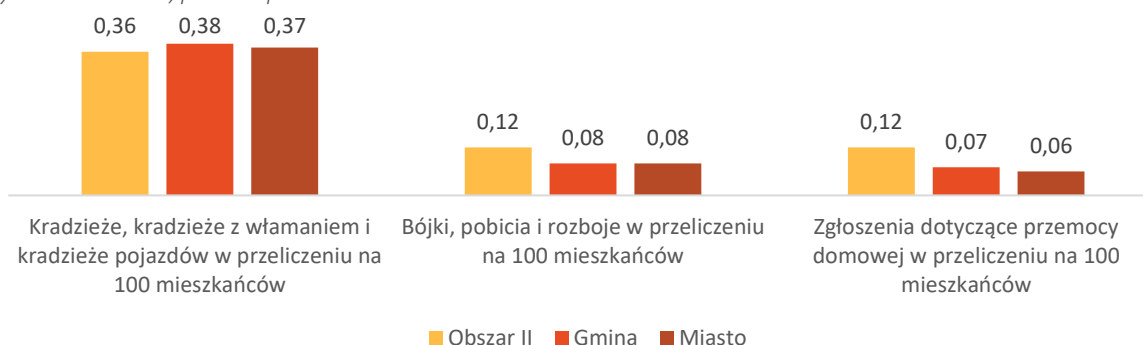

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Istotną kwestią społeczną jest bezpieczeństwo i porządek publiczny. Według danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Gniewkowie, w 2015 roku na terenie całego miasta odnotowano:

- 26 wykroczeń związanych z kradzieżą, kradzieżą z włamaniem i kradzieżą pojazdów, z czego:
  - 9 na obszarze II, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 0,36 (wynik poniżej średniej dla gminy i miasta w tym zakresie);
- 6 bójek, pobic i rozbojów, z czego:
  - 3 na obszarze II, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 0,12 (wynik powyżej średniej dla gminy i miasta);
- 4 zgłoszenia dotyczące stosowania przemocy domowej, z czego:
  - 3 na obszarze II, co w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosi 0,12 (wynik powyżej średniej dla gminy i miasta).

Wykres 6. Kradzieże, pobicia i przemoc domowa- obszar II

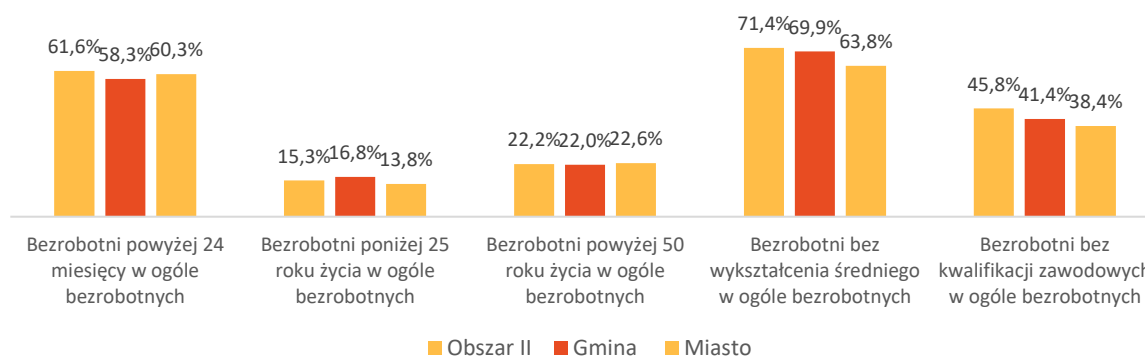

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Poziom bezrobocie, mierzony udziałem bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności, na koniec 2015 roku wynosił na podobszarze II 8,1% (203 osoby), co stanowi wynik powyżej średniej dla gminy (6,8%) i miasta w tym zakresie (6,5%). W przypadku obszaru II odnotowano również wysoki udział bezrobotnych:

- pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych – ponad 60% (125 osób);
- bez wykształcenia średniego w ogólnej liczbie bezrobotnych – ponad 70% (145 osób);
- bez kwalifikacji zawodowych w ogólnej liczbie bezrobotnych – ponad 45% (93);
- powyżej 50 roku życia w ogóle bezrobotnych – ponad 20% (45 osób).

Wykres 7. Wskaźniki bezrobocia - obszar II

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Na terenie podobszaru II funkcjonują również organizacje pozarządowe i kluby sportowe, w tym:

- Miejski Ludowy Klub Sportowy „Unia” Gniewkowo,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Gniewkowie,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Niezależnych „Progres”,
- Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Gniewko”,
- Stowarzyszenie społeczno-kulturalne „Cordis”,
- Stowarzyszenie wędkarskie „Okoń”,
- Towarzystwo gimnastyczne „Sokół”,
- Towarzystwo Miłośników Gniewkowa i Ziemi Gniewkowskiej,
- Uczniowski Klub Sportowy „MGOKSiR”.

Główną działalność kulturalną prowadzi Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji z siedzibą przy tzw. Łącznicy Kulturalnej. W budynku tym funkcjonuje również Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na podobszarze II mieszczą się najważniejsze miejskie i gminne jednostki, a także ogólnodostępne obiekty infrastruktury społecznej, mogące być miejscami realizacji zadań z zakresu aktywizacji społecznej lub zawodowej.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Tabela 31. Obiekty użyteczności publicznej na obszarze II

Urzędy i instytucje	Edukacja	Sport i rekreacja	Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	Kultura
<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miejski • Urząd Stanu Cywilnego • Urząd Pocztowy • Miejsko-Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji • Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna • Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej • Centrum Zarządzania Kryzysowego • Samorządowy Zespół Ekonomiczno-Administracyjny Szkół • Nadleśnictwo Gniewkowo • Oddziały banków 	<ul style="list-style-type: none"> • Oddział Przedszkolny • Przedszkole Prywatne • Szkoła Podstawowa nr 1 • Gimnazjum nr 1 • Szkoła Zawodowa 	<ul style="list-style-type: none"> • Siłownie zewnętrzne • Place zabaw • Boiska wielofunkcyjne • Boiska typu Orlik • Stadion Miejski • Hala sportowa przy Gimnazjum nr 1 • Hala widowiskowo-sportowa przy Szkole Podstawowej nr 1 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej • Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Profilaktyka Anna Szadkowska” • Niepubliczny Zakład Rehabilitacji Leczniczej „RECHMAK” s.c. • Apteki 	<ul style="list-style-type: none"> • Miejsko Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji • Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Wśród istniejącej na obszarze II infrastruktury występują przestrzenie zdegradowane, które mogłyby służyć mieszkańcom – np. park. Brakuje również miejsc i urządzeń pozwalających na organizację wydarzeń sezonowych (np. koncertów, spektakli) oraz uprawianie sportu na świeżym powietrzu np. skatepark, street workout.

Omawiany teren jest dobrze wyposażony w infrastrukturę techniczną – wodociągową i kanalizacyjną. Mieszkańcy mają również zapewniony dostęp do sieci teleinformatycznej.

Tabela 32. Wykaz przyłączy do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na obszarze II

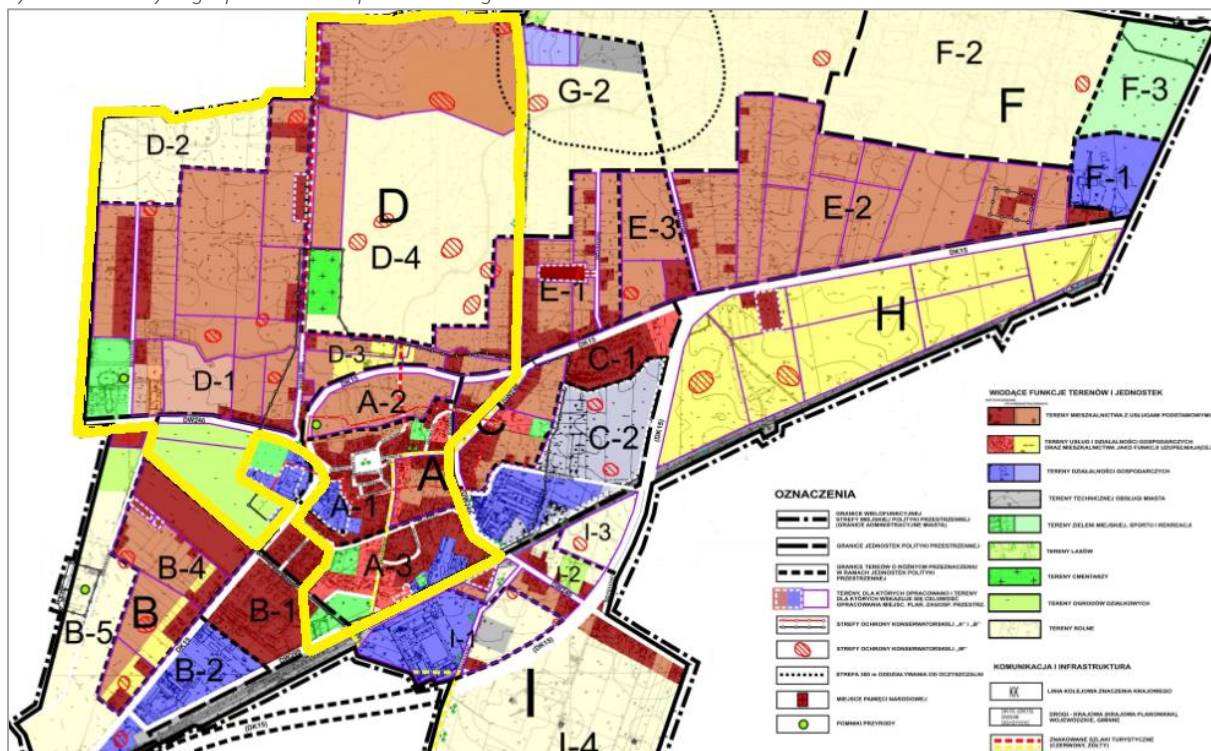
Jednostka	Liczba przyłączy wodociągowych	Liczba przyłączy kanalizacyjnych
Obszar II	1234	1008
Gmina	5230	3369
Miasto	2195	1654

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Warto zaznaczyć, że wiodące funkcje terenów i jednostek położonych na obszarze II dotyczą:

- mieszkalnictwa z usługami podstawowymi,
- działalności gospodarczych,
- zieleni miejskiej, sportu i rekreacji,
- usług i działalności gospodarczych oraz mieszkalnictwa jako funkcji uzupełniającej,
- cmentarzy,
- ogródków działkowych.

Rysunek 9. Plany zagospodarowania przestrzennego- obszar II

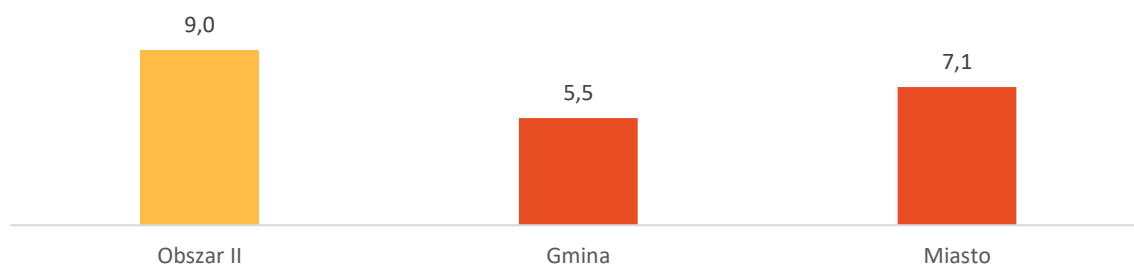
Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania Gminy Gniewkowo.

Przez teren objęty rewitalizacją przebiega droga krajowa nr 15. Ulice, z wyjątkiem Kątnej i Spokojnej, są utwardzone z chodnikami, brakuje jednak wydzielonych ścieżek rowerowych.

Sfera gospodarcza

Aktywność gospodarcza na obszarze II jest wysoka – wskaźnik zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (9,0) jest wyższy niż średnia dla gminy (5,5) i miasta (7,1) w tym zakresie. Oznacza to, że teren jest atrakcyjny pod względem prowadzenia działalności gospodarczej.

Wykres 8. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców- obszar II

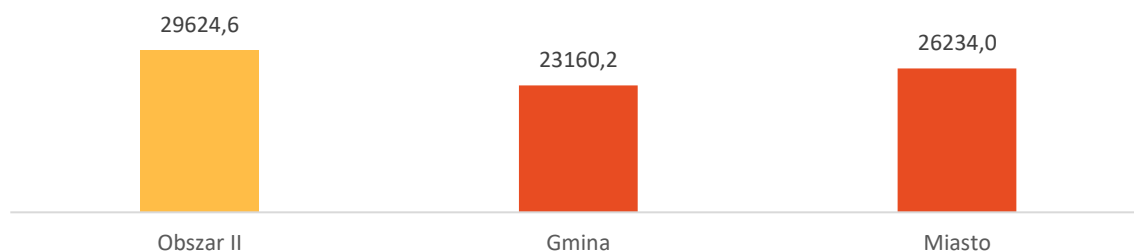

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Sfera środowiskowa

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 roku, budynki oraz wyroby zawierające azbest podlegają okresowej kontroli. Według inwentaryzacji przeprowadzanej na terenie miasta i gminy, w obszarze jednostki miejskiej znajduje się 241 353 kg azbestu, z czego 31,9% na terenie obszaru II. W przeliczeniu, na 1 km² powierzchni podobszaru II przypada 29 624,6 kg wyrobów azbestowych, co przekracza średnią dla gminy (23 160,2) i miasta (26 234,0) w tym zakresie. Duża powierzchnia zalegających wyrobów azbestowych wpływa negatywnie na stan zdrowia mieszkańców, doprowadzając również do powstawania chorób układu oddechowego (m.in. pylicy azbestowej), czy łagodnych zmian opłucnowych. Zalegające wyroby azbestowe przyczyniają się do niskiej jakości powietrza.

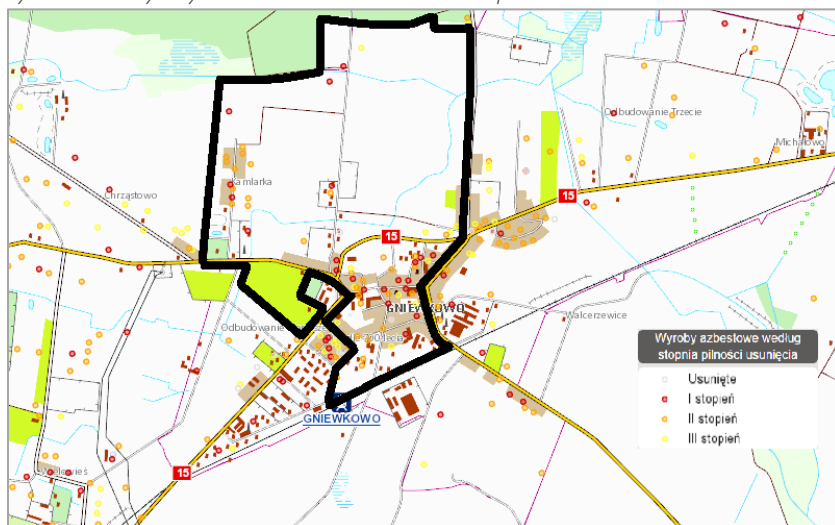
Wykres 9. Pokłady wyrobów azbestowych w przeliczeniu na powierzchnię – obszar II

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Poniżej znajduje się graficzne przedstawienie rozkładu wyrobów azbestowych na terenie miasta, w tym obszaru II.

Rysunek 10. Wyroby azbestowe na terenie miasta i podobszaru II

Źródło: <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/geoserwis.html>

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały

Tabela 33. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- obszar II

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki odsetek mieszkańców korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, • Wysoki odsetek dzieci do 17 r.ż., na które rodzice pobierają świadczenia rodzinne, • Wskaźnik wykroczeń powyżej średniej dla gminy i miasta, • Wysokie bezrobocie 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywne organizacje pozarządowe, • Rozwinięta infrastruktura społeczna, • Dość niski – w porównaniu do średniej dla gminy i miasta – odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, • Kumulacja obiektów użyteczności publicznej,
Pozostałe (w tym m.in. gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, infrastrukturalne)	<ul style="list-style-type: none"> • Duże pokłady azbestu, • Niezagospodarowane zdegradowane przestrzenie, • Niska jakość terenów publicznych/ niewystarczające wyposażenie terenów, 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowana infrastruktura • Istnienie terenów, na których można rozwijać funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe, • Istnienie terenów, które można zaadaptować na funkcje sportowe, • Duża liczba podmiotów gospodarczych

Źródło: opracowanie własne.

6.2. Tereny wiejskie

Na obszarze gminy funkcjonują 23 sołectwa. Przy czym, obszary wyznaczone na potrzeby rewitalizacji znajdują się na terenie takich jednostek jak: Kawęczyn, Lipie, Murzynko, Markowo, Ostrowo, Skalmierowice, Więclawice i Wierzbiczano. Pomimo iż podobszary rewitalizacji zostały ograniczone do mniejszych terenów niż całe sołectwa to zaplanowane działania będą oddziaływać na całe jednostki, a z efektów korzystać będą wszyscy mieszkańcy. Takie podejście zapewni efektywne oddziaływanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Kawęczyn

Rysunek 11. Obszar do rewitalizacji-Kawęczyn

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Sfera społeczna

Teren całego sołectwa Kawęczyn zamieszkuje 238 osób, przy czym podobszar rewitalizacji - 133. Analizując strukturę ludności podobszaru rewitalizacji zaznaczyć należy, że osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią niecałe 4% ogółu, przy czym na terenie nie funkcjonuje żadna instytucja czy organizacja, która oferowałaby zajęcia dla osób w wieku poprodukcyjnym (poza wydarzeniami okolicznościowymi organizowanymi w świetlicy). Na terenie całego sołectwa, w tym również podobszaru rewitalizacji, nie odnotowano w 2015 roku żadnego dziecka objętego wychowaniem przedszkolnym. Jedną z możliwych przyczyn tej sytuacji jest brak funkcjonowania placówki wychowawczo-edukacyjnej na tym terenie. W przypadku dzieci do lat 17 ich liczba kształtuje się na niewielkim poziomie, przy czym na wszystkie rodzice pobierają zasiłek rodzinny.

Wśród wszystkich mieszkańców analizowanego podobszaru, blisko 14,3% korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej. Osoby te objęte są wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewkowie. Wyliczona średnia z zakresu udzielanej pomocy społecznej dla podobszaru jest wyższa o 4,4 p.p. od średniej dla gminy (średnia dla gminy – 9,9%). Warto zaznaczyć, że osoby korzystające ze wsparcia pobierają świadczenia z tytułu ubóstwa (100,0%) i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (47,4%). Nie odnotowano natomiast żadnej osoby zmagającej się z niepełnosprawnością oraz problemem alkoholowym.

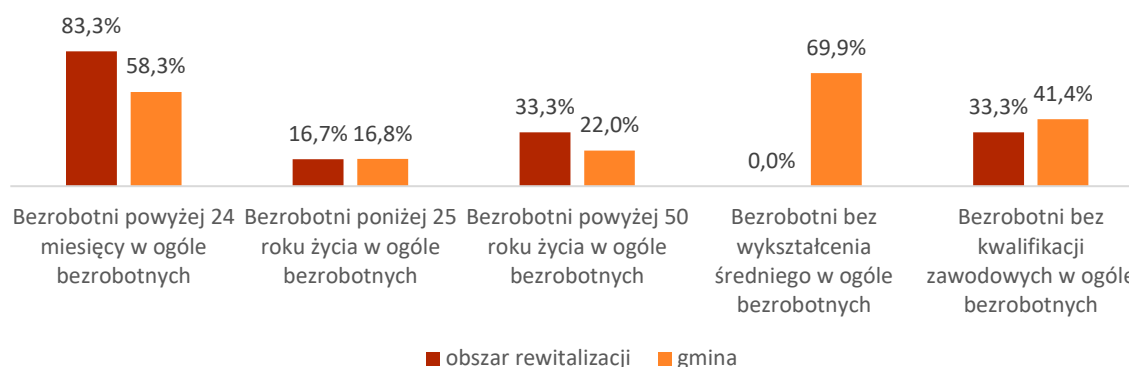

Ważnym zagadnieniem w aspekcie społecznym jest bezpieczeństwo i porządek publiczny. Zarówno sołectwo Kawęczyn, jak i zawężony jego względem podobszar rewitalizacji, wyróżniają się bardzo niskim wskaźnikiem popełnianych przestępstw – w 2015 roku nie odnotowano żadnego wykroczenia.

W sferze społecznej warto zanalizować również poziom bezrobocia, wpływający na jakość życia mieszkańców. Wyznaczony podobszar rewitalizacji charakteryzuje się niskim wskaźnikiem w tym zakresie – bez zatrudnienia pozostaje jedynie 4,5% ogółu ludności. Wśród mieszkańców pozostających bez pracy w przypadku analizowanego podobszaru, w 2015 r. zarejestrowano bezrobotnych:

- pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy w ogóle bezrobotnych – 83,3%,
- poniżej 25 roku życia, którzy w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych stanowili 16,7%;
- powyżej 50 roku życia, mający 33,3% udział w ogólnej liczbie bezrobotnych;
- bez kwalifikacji zawodowych stanowiący 33,3% w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Wykres 10. Wskaźniki bezrobocia - Kawęczyn

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Problemy społeczne pojawiające się wśród ludności zamieszkującej zarówno podobszar rewitalizacji, jak i całe sołectwo, są wynikiem m.in. ich znikomego zaangażowania w życie publiczne. Mają oni bowiem utrudniony dostęp do instytucji angażujących mieszkańców w różnego rodzaju aktywności. Na terenie nie funkcjonuje żadna organizacja pozarządowa. Istnieje tylko świetlica wiejska, gdzie organizowane są spotkania mieszkańców w ramach Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet i rozpoczęcia wakacji oraz bale karnawałowe i sylwestrowe, czy też zajęcia i warsztaty integracyjne z animatorami kultury.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na terenie podobszaru rewitalizacji nie działa żaden obiekt użyteczności publicznej z zakresu instytucji samorządowej i pozarządowej, edukacji czy też pomocy społecznej i opieki zdrowotnej. Funkcjonuje natomiast świetlica wiejska i obiekty sportowe - dają one możliwość uprawiania aktywności sportowo-rekreacyjnej i działań z zakresu kultury.

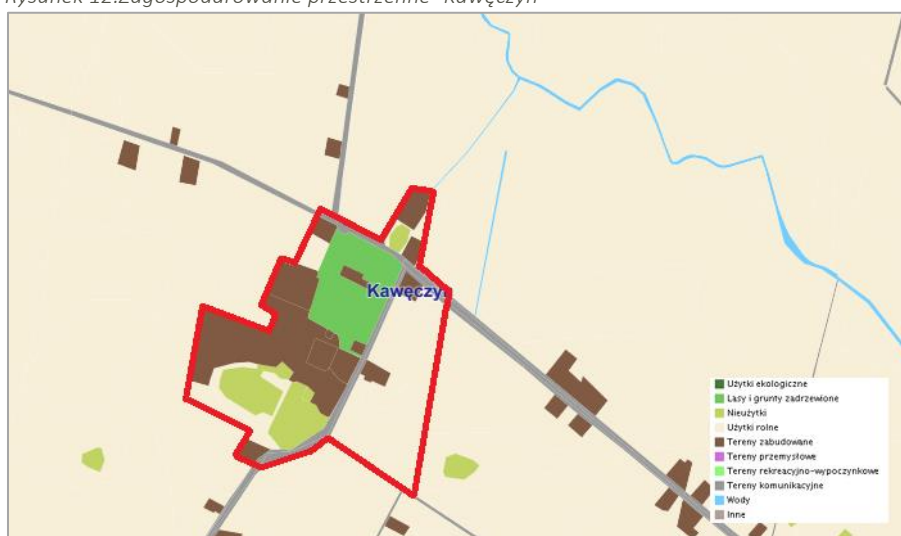
Tabela 34. Obiekty użyteczności publicznej - Kawęczyn

Urzędy i instytucje	Edukacja	Sport i rekreacja	Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	Kultura
<ul style="list-style-type: none"> Brak 	<ul style="list-style-type: none"> Brak 	<ul style="list-style-type: none"> Plac zabaw Boisko do piłki nożnej Boisko do piłki siatkowej Stanowisko do koszykówki Urządzenia zewnętrzne siłowni 	<ul style="list-style-type: none"> Brak 	<ul style="list-style-type: none"> Świetlica (organizacja spotkań i okolicznościowych wydarzeń)

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Plan zagospodarowania przestrzennego podobszaru rewitalizacji wskazuje, że poza terenami zabudowanymi występują także tereny zieleni, w tym lasy i grunty zadrzewione oraz nieużytki. Wśród tych obszarów istnieją również przestrzenie zdegradowane, które swym obecnym stanem nie zachęcają do ich użytkowania. Po ich uporządkowaniu i zagospodarowaniu mogłyby służyć lokalnej ludności za kolejną przestrzeń do prowadzenia życia publicznego.

Rysunek 12. Zagospodarowanie przestrzenne- Kawęczyn

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Warto podkreślić, że wszystkie budynki na terenie rewitalizacji są przyłączone do sieci wodociągowej, jednak nie posiadają przyłączy do sieci kanalizacyjnej. Jak wskazują uzyskane dane, całe sołectwo nie jest skanalizowane.

Przez teren sołectwa przebiegają dwie drogi powiatowe nr 2527 i 2526 oraz drogi gminne.

Sfera gospodarcza

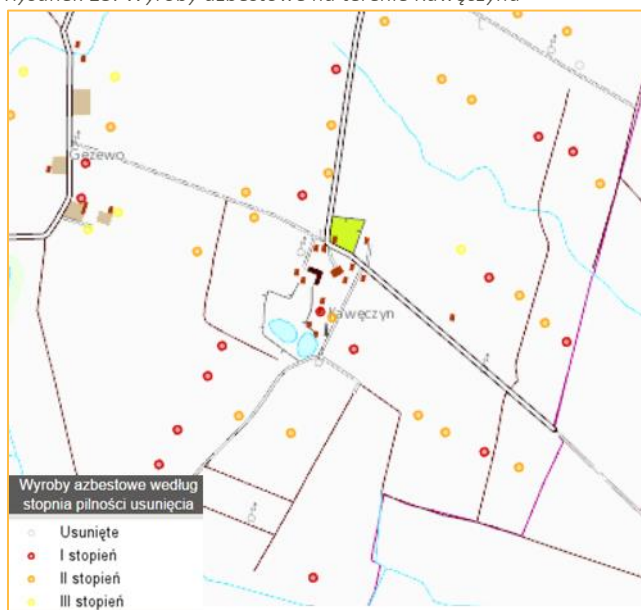
Aktywność gospodarcza na obszarze sołectwa, a także podobszaru wyznaczonego do rewitalizacji w jego obrębie jest bardzo niska. Potwierdza to liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. Na podobszarze rewitalizacji w 2015 i 2016 roku nie odnotowano żadnego przedsiębiorstwa.

Sfera środowiskowa

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 roku budynki i wyroby zawierające azbest podlegają okresowej kontroli. Według inwentaryzacji, na terenie gminy znajduje się 4 157 256 kg wyrobów azbestowych, z czego na obszarze rewitalizacji w obrębie sołectwa Kawęczyn - 6 127 kg (1 001 kg o średnim stanie wyrobów i 5 126 kg o złym stanie wyrobów), w tym 302 kg w budynkach mieszkalnych. Świadczy to o występującym zagrożeniu i konieczności podjęcia działań w tym zakresie.

Rysunek 13. Wyroby azbestowe na terenie Kawęczyna

Źródło: <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/geoserwis.html>

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały

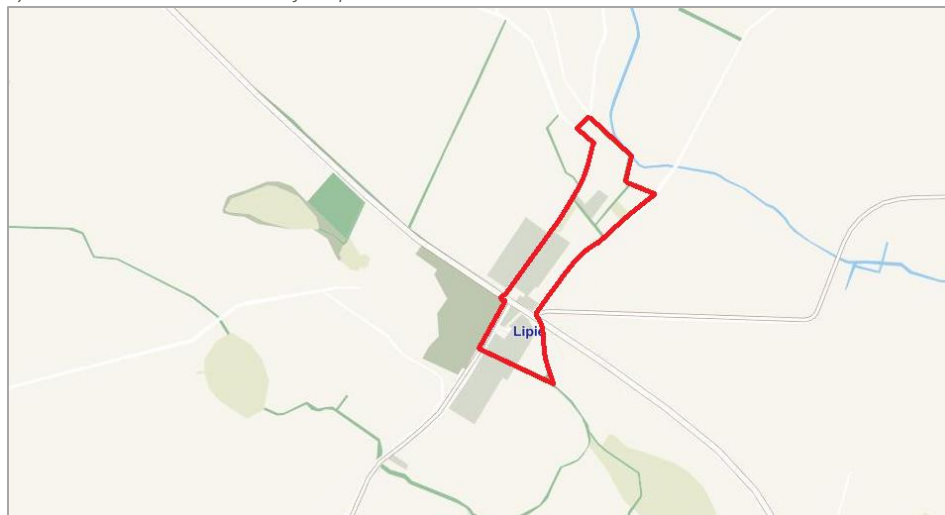
Tabela 35. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Kawęczyn

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Spoleczne	<ul style="list-style-type: none"> Dzieci w wieku 3-5 lat nie są objęte wychowaniem przedszkolnym, Duży odsetek rodziców otrzymujących zasiłek rodzinny na dzieci do 17 roku życia, Korzystanie ze środowiskowej pomocy społecznej mieszkańców, Występujące bezrobocie, w tym bezrobocie długotrwałe, 	<ul style="list-style-type: none"> Niski wskaźnik przestępczości, Niski wskaźnik odsetka osób w wieku poprodukcyjnym, Funkcjonowanie świetlicy wiejskiej organizującej różnego rodzaju spotkania, warsztaty i zajęcia aktywizujące mieszkańców każdej grupy wiekowej,
Pozostałe (w tym m.in. gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, infrastrukturalne)	<ul style="list-style-type: none"> Brak działalności instytucji pozarządowej, edukacji, pomocy społecznej i opieki zdrowotnej, Całkowity brak sieci kanalizacyjnej, Brak zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, Duża ilość zalegających wyrobów azbestowych, 	<ul style="list-style-type: none"> Istnienie obiektów sportowo-rekreacyjnych, Dość dobrze rozwinięta sieć wodociągowa, Występowanie terenów zieleni, które po uporządkowaniu przestrzennym mogą stanowić nowe miejsce spotkań, wypoczynku i aktywności dla lokalnej społeczności.

Źródło: opracowanie własne.

Lipie

Rysunek 14. Obszar rewitalizacji - Lipie

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Sfera społeczna

Teren wyznaczony do rewitalizacji w obszarze sołectwa Lipie zamieszkuje ogółem 198 osób, z czego 17,7% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym (35 osób). Wszystkie dzieci w wieku 3-

5 lat objęte są wychowaniem przedszkolnym. Istotnym jest w tym zakresie fakt, że na terenie sołectwa funkcjonuje oddział przedszkolny. Liczba dzieci do 17 roku życia kształtuje się na poziomie 34 osób, z czego na ponad połowę rodzice otrzymują zasiłek rodzinny, co świadczy o niskiej samowystarczalności rodzin.

Wśród wszystkich mieszkańców analizowanego podobszaru, jedna osoba na dziesięć korzysta z pomocy środowiskowej (23 osoby). Wśród przyczyn udzielania wsparcia najczęstszą jest ubóstwo (100,0% ogółu osób pobierających świadczenia) i niepełnosprawność (30,4% ogółu). Na terenie podobszaru rewitalizacji nie odnotowano w 2015 roku mieszkańców pobierających świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizmu.

Istotnym zagadnieniem w aspekcie społecznym jest bezpieczeństwo i porządek publiczny. Gmina miejsko-wiejska Gniewkowo wyróżnia się bardzo niskim wskaźnikiem popełnianych na jej terenie przestępstw. Na terenie rewitalizacji w obrębie sołectwa Lipie nie odnotowano w 2015 roku żadnego wykroczenia.

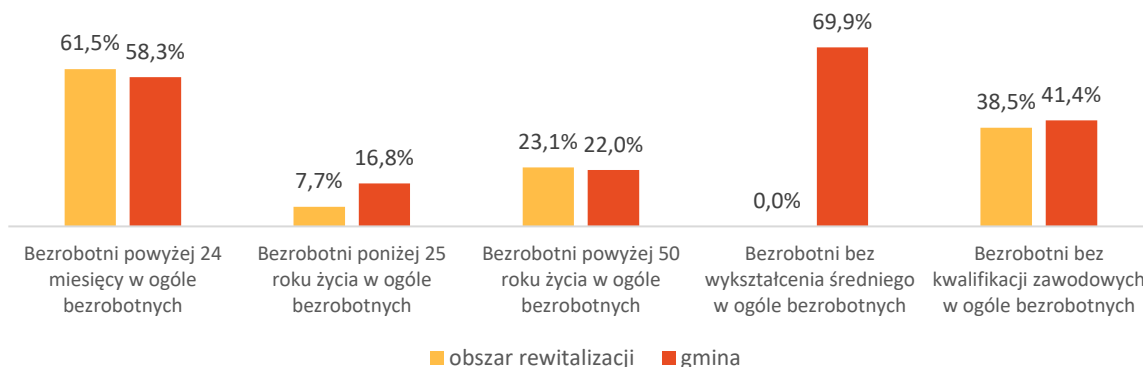
Poziom bezrobocia mierzony udziałem bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności wynosił na podobszarze wyznaczonym do rewitalizacji na koniec 2015 roku 6,6%. Wśród mieszkańców pozostających bez pracy w przypadku analizowanego sołectwa, zarejestrowano bezrobotnych:

- pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, którzy w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowili 61,5%,
- poniżej 25 roku życia, którzy w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych stanowili ponad 7,7%,
- powyżej 50 roku życia, mających 23,1% udział w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- bez kwalifikacji zawodowych stanowiących 38,5% w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Udział osób bezrobotnych (w podziale na poszczególne rodzaje bezrobocia) na terenie podobszaru przyjmuje wartości zbliżone do średniej dla całej gminy.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 11. Wskaźniki bezrobocia - Lipie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Mieszkańcy sołectwa mają również utrudniony dostęp do instytucji angażujących ich w różnego rodzaju aktywności – na terenie funkcjonuje jedynie świetlica, a istniejąca infrastruktura okołodrogowa jest niewystarczająca (brak chodników, drogi rowerowej), co utrudnia dotarcie do obiektu i bezpieczne poruszanie się w obrębie jednostki.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na terenie jednostki nie działa żaden obiekt użyteczności publicznej z zakresu instytucji samorządowej i pozarządowej czy też pomocy społecznej i opieki zdrowotnej. Funkcjonuje natomiast oddział przedszkolny. Warto zaznaczyć, że jedynymi miejscami, gdzie może zachodzić integracja między mieszkańcami, są ogólnodostępne obiekty infrastruktury społecznej i świetlica wiejska. Dają one możliwość uprawiania aktywności sportowo-rekreacyjnej i działań z zakresu kultury.

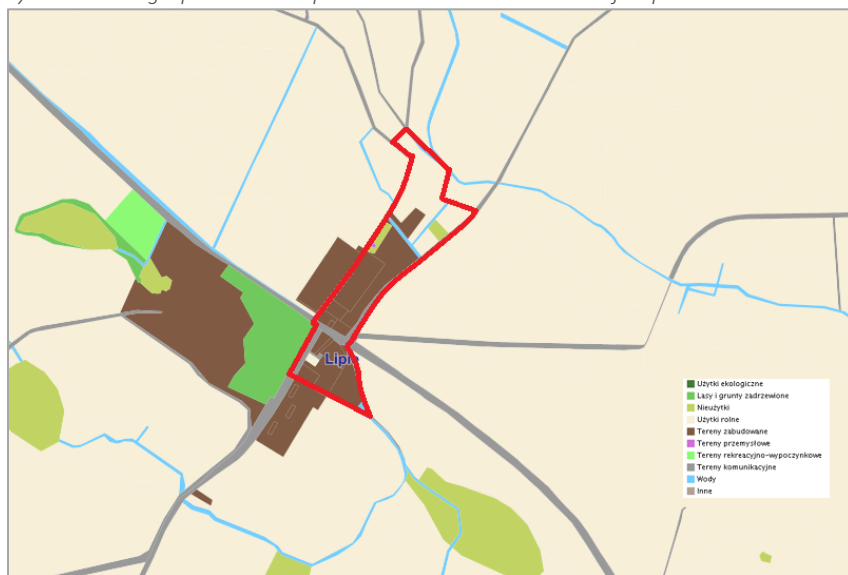
Tabela 36. Obiekty użyteczności publicznej - Lipie

Urzędy i instytucje	Edukacja	Sport i rekreacja	Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	Kultura
<ul style="list-style-type: none"> Brak 	<ul style="list-style-type: none"> Oddział przedszkolny 	<ul style="list-style-type: none"> Plac zabaw Boisko do piłki koszykowej 9w sąsiedztwie obszaru) 	<ul style="list-style-type: none"> Brak 	<ul style="list-style-type: none"> Świetlica (organizacja spotkań i okolicznościowych wydarzeń)

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Plan zagospodarowania przestrzennego wskazuje, że na podobszarze objętym rewitalizacją poza terenami zabudowanymi występują także tereny zieleni, w tym nieużytki. Jednakże jak wspomniano, korzystanie z obecnej infrastruktury jest ograniczone z powodu niewystarczającej infrastruktury około drogowej (brak chodników i ścieżek rowerowych).

Rysunek 15. Zagospodarowanie przestrzenne terenu rewitalizacji- Lipie

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

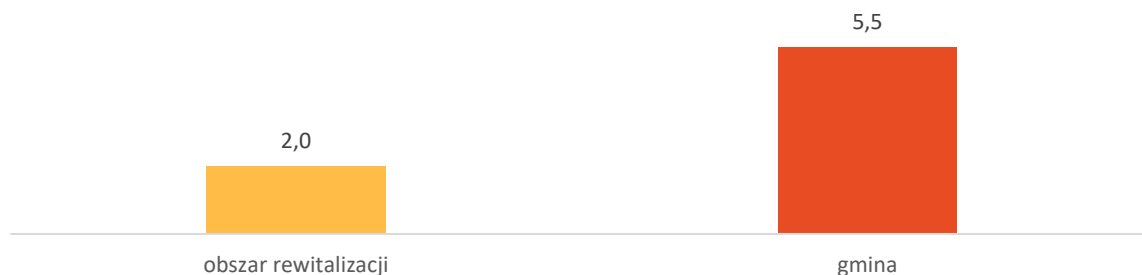
Omawiany podobszar jest dobrze wyposażony w sieci, zarówno wodociągowe, jak i kanalizacyjne – wszystkie położone na jego terenie budynki posiadają przyłącza.

Sfera gospodarcza

Aktywność gospodarcza na podobszarze wyznaczonym do rewitalizacji jest dość niska. Potwierdza to wyliczona wartość wskaźnika zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (2,0), który jest niższy niż średnia dla gminy (5,5). Oznacza to, że teren jest mało atrakcyjny pod względem prowadzenia działalności gospodarczej.

Wykres 12. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców- Lipie

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Sfera środowiskowa

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 roku budynki oraz wyroby zawierające azbest podlegają okresowej kontroli. Według przeprowadzonej inwentaryzacji, na terenie podobszaru wyznaczonego do rewitalizacji znajduje się łącznie 2 970

kg wyrobów zawierających azbest (1 980 kg o stanie średnim i 990 kg o stanie złym) – są to przede wszystkim płyty faliste.

Poniższy rysunek wskazuje na miejsca występowania materiałów zawierających azbest w obrębie podobszaru wyznaczonego do rewitalizacji. Wyrobów takich jest stosunkowo niewiele i skupione są one w centralnej części terenu. Zalegający azbest zaliczono głównie do grupy o I stopniu pilności usunięcia (tj. wymiana materiału zawierającego azbest na wyrób bezazbestowy lub jego zabezpieczenie). Pozostałe wyroby azbestowe zakwalifikowano do grupy o II stopniu pilności usunięcia (wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku) lub do grupy o III stopniu pilności usunięcia (wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat).

Rysunek 16. Wyroby azbestowe w Lipiach

Źródło: <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały

Tabela 37. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Lipie

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, Wysoki odsetek dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny, Dość wysoki odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, Występowanie w relatywnie wysokim natężeniu problemu ubóstwa, 	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, Niski wskaźnik popełnianych przestępstw, Nie występowanie problemu związanego z alkoholizmem, Funkcjonowanie świetlicy wiejskiej organizującej różnego rodzaju spotkania, warsztaty i zajęcia aktywizujące mieszkańców każdej grupy wiekowej,

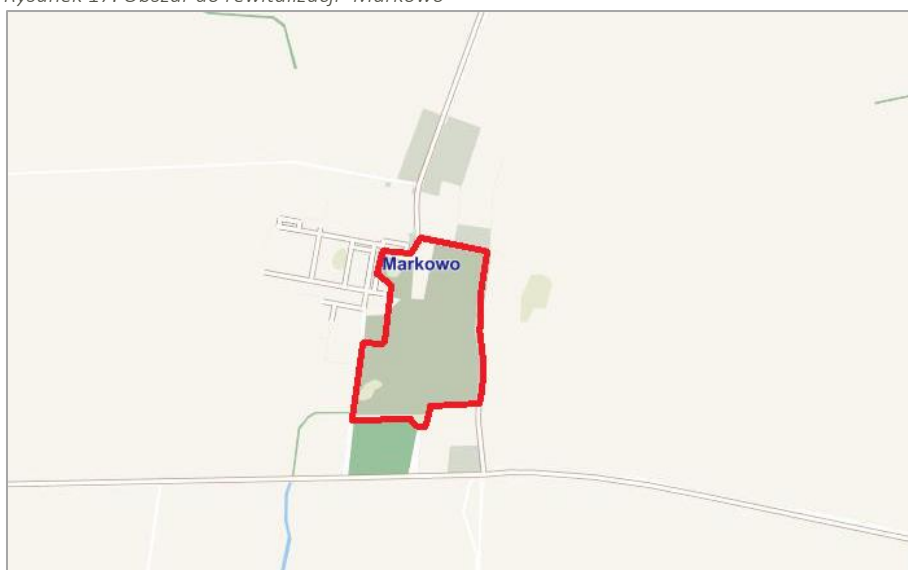

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
	<ul style="list-style-type: none"> Występowanie zjawiska bezrobocia, 	<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie oddziału przedszkolnego,
<p>Pozostałe (w tym m.in. gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, infrastrukturalne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Problemy z komunikacją na terenie jednostki – brak chodników i ścieżek rowerowych Niski wskaźnik zarejestrowanych podmiotów gospodarczych 	<ul style="list-style-type: none"> Dobre wyposażenie w infrastrukturę wodociągową i kanalizacyjną, Istnienie obiektów sportowo-rekreacyjnych.

Źródło: opracowanie własne.

Markowo

Rysunek 17. Obszar do rewitalizacji- Markowo

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Sfera społeczna

Ogólna liczba ludności zamieszkującej sołectwo to 288, z czego podobszar wyznaczony do rewitalizacji zamieszkują 32 osoby. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym na tym terenie to 12,5%, natomiast dzieci w wieku 3-5 lat - 9,4%. Zaznaczyć jednak należy, że żadne dziecko nie jest objęte wychowaniem przedszkolnym. Analizie poddano również odsetek dzieci do 17 roku życia, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. W tym zakresie wynik dla podobszaru (30,0%) jest zbliżony do średniej wartości dla gminy.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 13. Dzieci do 17 roku życia na które rodzice otrzymują zasiłek w ogóle dzieci w tym wieku- Markowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Na terenie podobszaru wyznaczonego do rewitalizacji nie odnotowano osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, jak również kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów oraz zgłoszeń dotyczących przemocy domowej.

Poziom bezrobocia zmierzony został natomiast udziałem bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności i wynosił na koniec 2015 roku 6,3%. Wśród mieszkańców pozostających bez pracy w przypadku analizowanego terenu, zarejestrowano bezrobotnych:

- pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, którzy w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowili 50,0%,
- poniżej 25 roku życia, którzy w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych stanowili 50,0%,
- bez kwalifikacji zawodowych stanowiący 50,0% ogółu bezrobotnych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Mieszkańcy sołectwa mają utrudniony dostęp do instytucji angażujących ich w różnego rodzaju aktywności. Na terenie nie funkcjonuje żadna organizacja pozarządowa. Istnieje tylko świetlica wiejska, gdzie organizowane są spotkania mieszkańców w ramach świąt okolicznościowych (m.in. Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet i rozpoczęcia wakacji) oraz bale karnawałowe i sylwestrowe, czy też zajęcia i warsztaty integracyjne z animatorami kultury.

Tabela 38. Obiekty użyteczności publicznej - Markowo

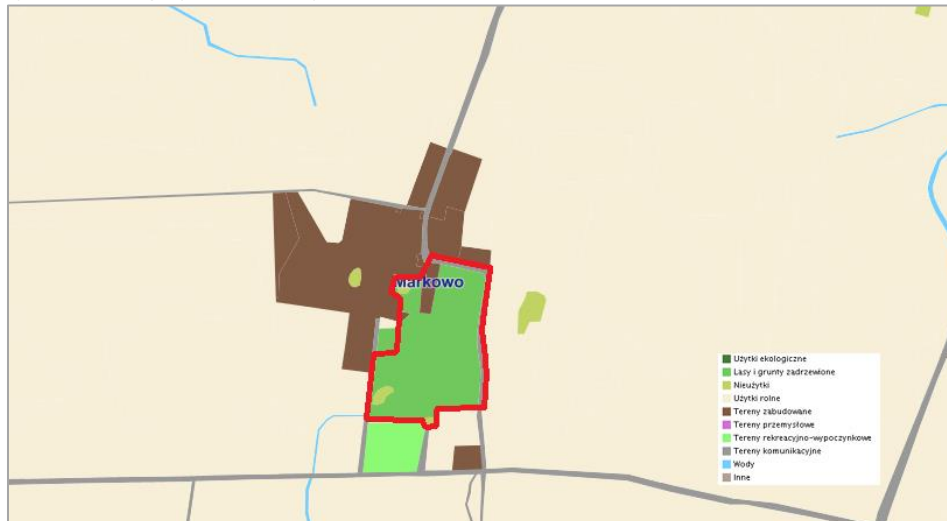
Urzędy i instytucje	Edukacja	Sport i rekreacja	Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	Kultura
• Brak	• Brak	• Plac zabaw	• Brak	• Świetlica (organizacja spotkań i wydarzeń okolicznościowych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Plan zagospodarowania przestrzennego obszaru rewitalizacji wskazuje, że na jego terenie oprócz terenów zabudowanych występują także tereny zieleni. Wśród tych obszarów istnieją

również przestrzenie zdegradowane, które swym obecnym stanem nie zachęcają do korzystania z nich. Jednakże po ich uporządkowaniu i zagospodarowaniu mogłyby służyć lokalnej ludności za kolejną przestrzeń do prowadzenia życia publicznego.

Rysunek 18. Zagospodarowanie przestrzenne- Markowo

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Omawiany teren jest wyposażony w infrastrukturę wodociągową, brakuje jednak przyłączy kanalizacyjnych.

Sfera gospodarcza

Aktywność gospodarcza na podobszarze jest niska – w 2015 roku na omawianym terenie nie odnotowano żadnego zarejestrowanego przedsiębiorstwa.

Sfera środowiskowa

Na podobszarze rewitalizacji odnotowano 10 505 kg wyrobów azbestowych. Warto zauważyć, że 8 932 kg znajduje się w budynkach mieszkalnych (płyty faliste).

Rysunek zamieszczony poniżej obrazuje lokalizacje materiałów zawierających azbest na podobszarze rewitalizacji. Wszystkim tym tworzywom przypisano grupę o I stopniu pilności usunięcia (tj. wymiana materiału zawierającego azbest na wyrób bezazbestowy lub jego zabezpieczenie).

Rysunek 19. Wyroby azbestowe na terenie Markowa

Źródło: <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały

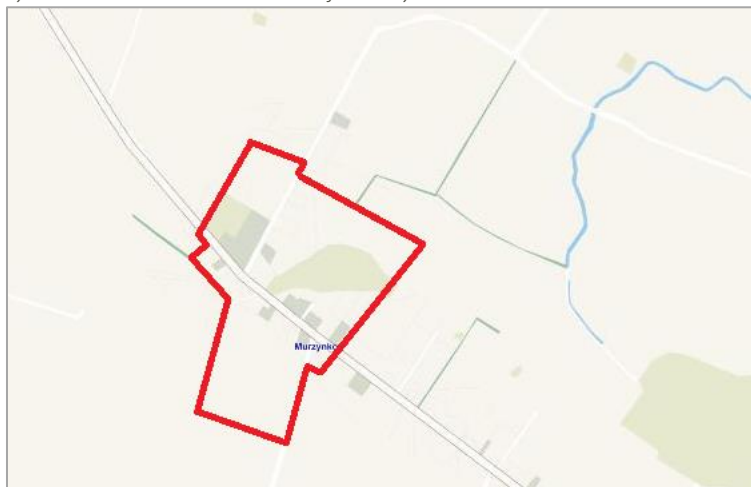
Tabela 39. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Markowo

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Żadne dziecko w wieku 3-5 lat z podobszaru nie jest objęte wychowaniem przedszkolnym, • Wysoki odsetek dzieci do 17 r.ż., na które rodzice otrzymują zasiłek, • Występowanie bezrobocia 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, • Niski wskaźnik przestępczości, • Funkcjonowanie świetlicy wiejskiej • Żaden z mieszkańców nie korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej,
Pozostałe (w tym m.in. gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, infrastrukturalne)	<ul style="list-style-type: none"> • Brak zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, • Pokłady wyrobów azbestowych, • Brak wyposażenia w infrastrukturę kanalizacyjną, 	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie zdegradowanych terenów zieleni, które mogą służyć lokalnej społeczności, • Dobre wyposażenie w infrastrukturę wodociągową,

Źródło: opracowanie własne.

Murzynko

Rysunek 20. Obszar do rewitalizacji- Murzynko

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Sfera społeczna

Sołectwo Murzynko zamieszkiwane jest przez 248 osób, z czego na podobszarze rewitalizacji odnotowano 50 mieszkańców. Osoby w wieku poprodukcyjnym stanowią 18,0% ogółu ludności podobszaru, natomiast dzieci w wieku 3-5 lat jedynie 4,0% (warto zaznaczyć, że żadne dziecko nie jest objęte wychowaniem przedszkolnym).

W ramach pomocy niektórym rodzinom, które mają dzieci do 17 roku życia, przyznawany jest zasiłek rodzinny. Dzieci do 17 roku życia (na które rodzice otrzymują zasiłek) stanowią 46,2% wszystkich dzieci będących w tym wieku na podobszarze rewitalizacji. Wartość niniejszego wskaźnika przekracza średnią wartość dla gminy w tym zakresie.

Wykres 14. Dzieci do 17 roku życia na które rodzice otrzymują zasiłek w ogóle dzieci w tym wieku- Murzynko

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Na podobszarze wyznaczonym do rewitalizacji nie odnotowano osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, jak również wykroczeń prawa (w postaci kradzieży, bójek, pobic itp.)

Poziom bezrobocia mierzony udziałem bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wynosił na analizowanym terenie 6,0%. Wśród bezrobotnych z podobszaru rewitalizacji odnotowano:

- pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, którzy w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowili 33,3%;
- poniżej 25 roku życia, którzy w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych stanowili ponad 33,3%;
- bez kwalifikacji zawodowych stanowiący 66,7% w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Na terenie sołectwa funkcjonują dwie jednostki pozarządowe. Należą do nich: Ochotnicza Straż Pożarna w Murzynku i Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Murzynko, jednak żadna z nich nie ma siedziby na terenie rewitalizacji.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na podobszarze wyznaczonym do rewitalizacji nie działają instytucje użyteczności publicznej, edukacji, pomocy społecznej i opieki zdrowotnej. Jednostką stanowiącą miejsce integracji mieszkańców jest świetlica wiejska. Wypełnia ona zadania z zakresu działalności kultury, w tym m.in. wydarzenia okolicznościowe (Dzień Dziecka, Dzień Babci i Dziadka) i warsztaty integracyjne.

Z kolei uprawianie aktywności sportowo-rekreacyjnej daje możliwość odpowiednio przygotowana do tego infrastruktura (plac zabaw i boisko do piłki nożnej).

Tabela 40. Obiekty użyteczności publicznej - Murzynko

Urzędy i instytucje	Edukacja	Sport i rekreacja	Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	Kultura
• Brak	• Brak	• Plac zabaw • Boisko do piłki nożnej	• Brak	• Świetlica (organizacja spotkań i okolicznościowych wydarzeń)

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Na terenie podobszaru rewitalizacji analizowanego sołectwa jest względnie wiele miejsc, które stanowią duży potencjał dla rozwoju (ożywienia) przestrzennego. Przede wszystkim są nimi tereny nieużytków. Dobrze wpisującym się w ten zakres działaniem byłaby zabudowa rekreacyjno-wypoczynkowa wraz z towarzyszącą jej architekturą.

Rysunek 21. Zagospodarowanie przestrzenne- Murzynko

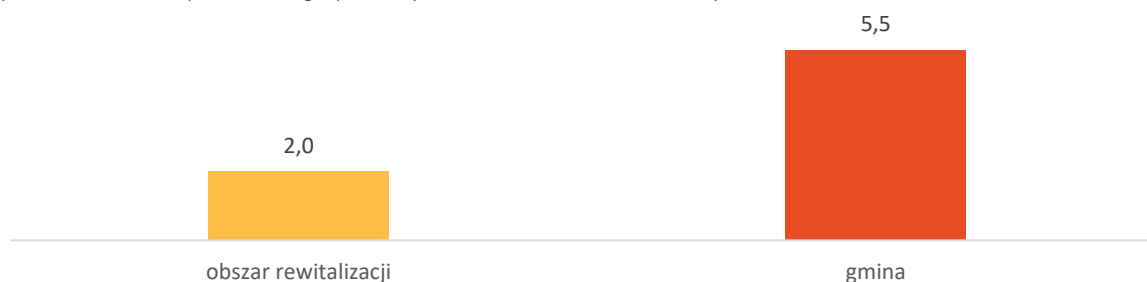
Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

W obrębie podobszaru sieci techniczno-sanitarne nie są wystarczająco dobrze rozwinięte. Wszystkie zabudowania są przyłączone do sieci wodociągowej, jednak żadne z nich nie posiadają przyłączy do kanalizacji.

Sfera gospodarcza

Jednym ze wskaźników mówiących o poziomie atrakcyjności danego miejsca jest miara aktywności gospodarczej. W Murzynku podmiotów gospodarczych zarejestrowano łącznie 12, z czego tylko 1 posiada swoją siedzibę na terenie rewitalizacji.

Wykres 15. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców- Murzynko

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

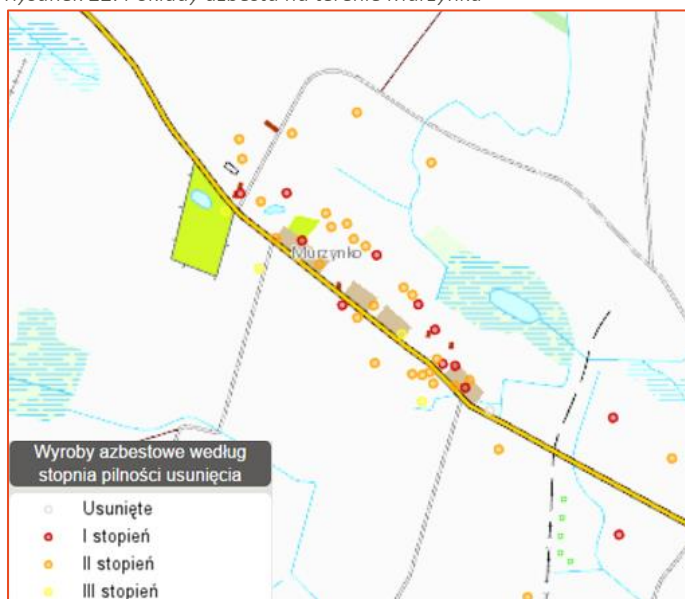
Sfera środowiskowa

Z przeprowadzanej inwentaryzacji na terenie gminy miejsko-wiejskiej wynika, że na analizowanym terenie znajduje się 9 911 kg azbestu. Na 100 mieszkańców podobszaru

przypada 198,2 kg wyrobów azbestowych. Należy nadmienić, iż duża powierzchnia zalegających wyrobów azbestowych negatywnie wpływa na stan zdrowia ludzi. Wdychane włókna azbestowe zawieszane w powietrzu powodują głównie choroby układu oddechowego. Co więcej, zalegające wyroby azbestowe przyczyniają się do zanieczyszczenia powietrza.

Rysunek zamieszczony poniżej przedstawia miejsca zalegania wyrobów azbestowych na terenie rewitalizacji. Jak wskazano, materiałów zawierających azbest jest stosunkowo dużo. Większości z nich zakwalifikowano do grupy o II stopniu pilności usunięcia (wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku). Znacznie mniej posiada I stopień pilności usunięcia (tj. wymiana materiału zawierającego azbest na wyrób bezazbestowy lub jego zabezpieczenie). Znikomy udział mają także tworzywa objęte III stopniem pilności usunięcia (wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat).

Rysunek 22. Pokłady azbestu na terenie Murzynka

Źródło: <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały

Tabela 41. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Murzynko

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, Nie odnotowano dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym, 	<ul style="list-style-type: none"> Brak osób pobierających świadczenia ze środowiskowej pomocy społecznej Funkcjonowanie świetlicy wiejskiej organizującej różnego rodzaju spotkania, warsztaty i zajęcia aktywizujące

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki odsetek dzieci do 17 lat, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny, Występowanie bezrobocia, 	<p>mieszkańców każdej grupy wiekowej,</p> <ul style="list-style-type: none"> Brak wykroczeń prawa,
Pozostałe (w tym m.in. gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, infrastrukturalne)	<ul style="list-style-type: none"> Brak wyposażenia terenu w sieć kanalizacyjną Niski wskaźnik zarejestrowanych podmiotów gospodarczych, Duża ilość wyrobów azbestowych, 	<ul style="list-style-type: none"> Istnienie obiektów sportowo-rekreacyjnych, Istnienie terenów, które mogą zostać zagospodarowane na potrzeby mieszkańców,

Źródło: opracowanie własne.

Ostrowo

Rysunek 23. Obszar do rewitalizacji- Ostrowo

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Sfera społeczna

Podobszar wyznaczony do rewitalizacji zamieszkuje 96 osób, z czego 22,9% stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym (22 osoby). Warto zaznaczyć, że na analizowanym terenie nie funkcjonuje żadna instytucja zrzeszająca i aktywizująca osoby starsze. Ze względu na dość wysoki udział tej grupy w ogóle ludności (zarówno podobszaru, jak i całego sołectwa), wskazane jest podjęcie odpowiednich działań, dzięki którym powstanie odpowiednia infrastruktura dostosowana do potrzeb omawianej grupy. Na terenie wyznaczonym do rewitalizacji odnotowano również 7 dzieci w wieku 3-5 lat, z czego tylko część z nich objęta jest

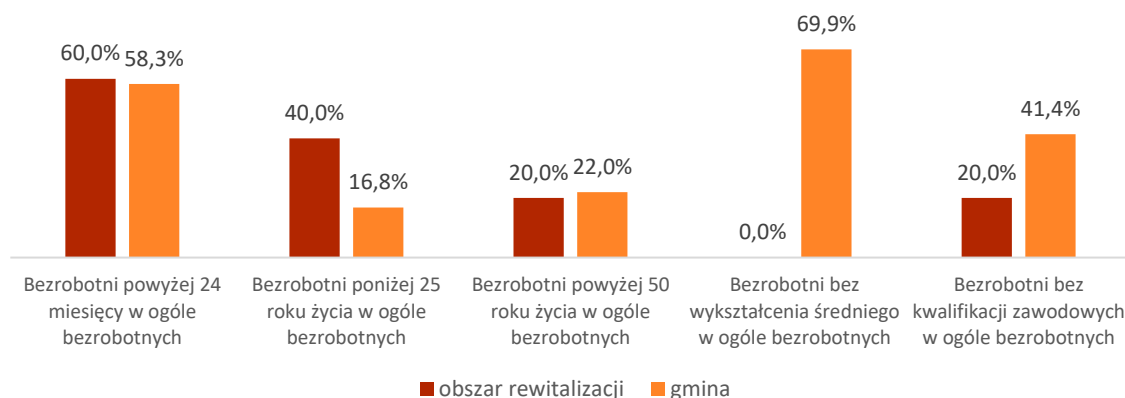
wychowaniem przedszkolnym. Ponadto odnotowano 20 dzieci do 17 roku życia, z czego na blisko 20,0% rodzice pobierają zasiłek rodzinny.

W ramach strefy społecznej dokonano także analizy stanu bezpieczeństwa i zachowania porządku publicznego. W całym sołectwie Ostrowo w 2015 roku policja interweniowała tylko raz w przypadku kradzieży, jednak czyn ten miał miejsce poza podobszarem rewitalizacji.

Kolejny aspekt społeczny to bezrobocie. Poziom bezrobocia zmierzono względem udziału wszystkich bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności. Dla podobszaru rewitalizacji wartość ta wyniosła 5,2%. Wśród mieszkańców zarejestrowano bezrobotnych:

- pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, którzy w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowili 60,0%;
- poniżej 25 roku życia, którzy w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych stanowili 40,0%;
- powyżej 50 roku życia, mający 20,0% udział w ogólnej liczbie bezrobotnych;
- bez kwalifikacji zawodowych stanowiący 20,0% w ogólnej liczbie bezrobotnych.

Wykres 16. Wskaźniki bezrobocia - Ostrowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na terenie Ostrowa nie funkcjonuje ani jedna instytucja użyteczności publicznej z zakresu instytucji pozarządowej, edukacji, czy też pomocy społecznej i opieki zdrowotnej. Tylko świetlica wiejska umożliwia lokalnej ludności integrowanie się w ramach organizowanych różnego rodzaju działań z zakresu kultury. Do dyspozycji mieszkańców są także obiekty

sportowo-rekreacyjne, w tym: plac zabaw, boisko do piłki nożnej i urządzenia zewnętrzne siłowni.

Tabela 42. Obiekty użyteczności publicznej - Ostrowo

Urzędy i instytucje	Edukacja	Sport i rekreacja	Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	Kultura
<ul style="list-style-type: none"> • Brak 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak 	<ul style="list-style-type: none"> • Plac zabaw • Boisko do piłki nożnej • Urządzenia zewnętrzne siłowni 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak 	<ul style="list-style-type: none"> • Świetlica (organizacja spotkań i wydarzeń okolicznościowych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Poniższy plan zagospodarowania przestrzennego przedstawia rozkład poszczególnych, występujących rodzajów terenów. W ich obrębie zostały zidentyfikowane również przestrzenie zdegradowane.

Rysunek 24. Zagospodarowanie przestrzenne- Ostrowo (kolor czerwony-obszar do rewitalizacji)

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Jednym z projektów, w ramach zwiększenia aktywności ludności, jak i podniesienia atrakcyjności obszaru, jest budowa ścieżki rowerowej, umożliwiającej łatwe przemieszczanie się w obrębie jednostki.

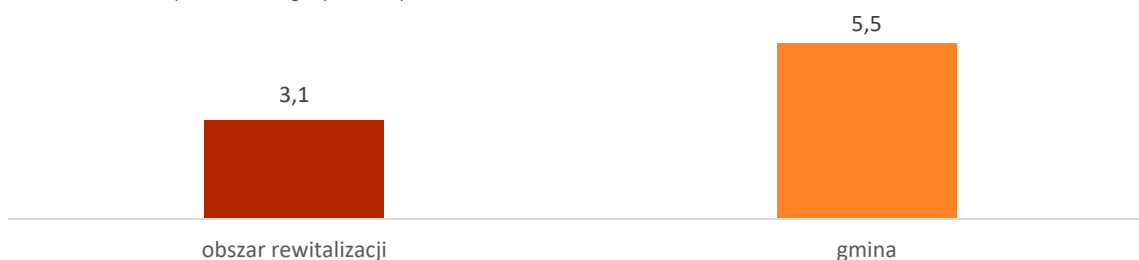
Omawiany teren charakteryzuje się dość słabo rozwiniętą infrastrukturą techniczną – jest w całości zwodociągowany, jednak brakuje sieci kanalizacyjnej (nie występuje w obszarze całego sołectwa).

Sfera gospodarcza

Analiza aktywności gospodarczej na terenie podobszaru rewitalizacji wskazuje na niską atrakcyjność tego terenu pod względem prowadzenia działalności gospodarczej. Potwierdza to wyliczona wartość dla wskaźnika zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców (3,1), która jest niższa niż średnia dla gminy w tym zakresie.

Wykres 17. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców- Ostrowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

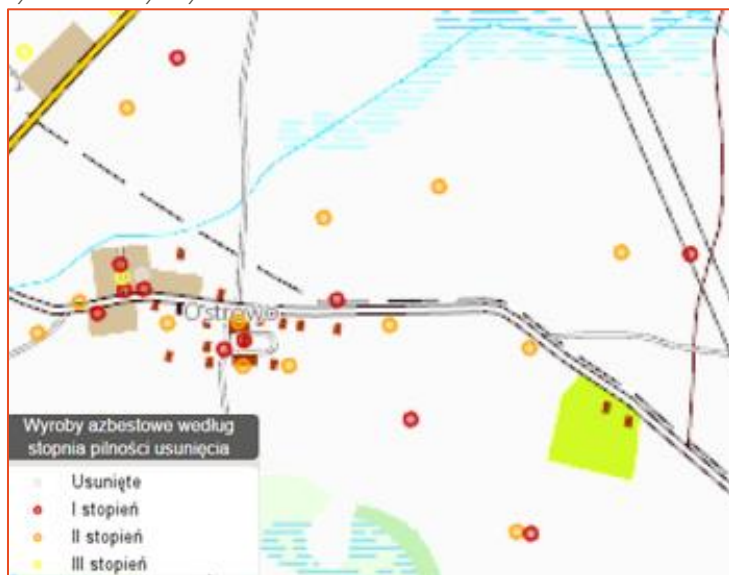
Sfera środowiskowa

Na terenie analizowanego podobszaru odnotowano 18 414 kg wyrobów azbestowych. Występowanie materiałów zawierających azbest powoduje wzrost zachorowań. Najczęściej, wdychanie włókien azbestowych zawieszonych w powietrzu negatywnie wpływa na układ oddechowy (powoduje m.in. pylicę azbestową), przyczyniając się do zmian opłucnowych, czy też do występowania raka płuc.

Jak wskazano, wyroby azbestowe w znacznym natężeniu występują w obrębie terenu wyznaczonego do rewitalizacji. Każdy taki wyrób został zakwalifikowany do odpowiedniej grupy pilności usunięcia, tj. głównie o I i II stopniu pilności usunięcia.

Rysunek 25. Wyroby azbestowe na terenie Ostrowa

Źródło: <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały

Tabela 43. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Ostrowo

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, Niski odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym, Stosunkowo wysoki odsetek dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny, Występujące bezrobocie, 	<ul style="list-style-type: none"> Brak osób pobierających świadczenia ze środowiskowej pomocy społecznej, Brak wykroczeń prawa, Funkcjonowanie świetlicy wiejskiej, jako centrum integracji i aktywizacji społecznej
Pozostałe (w tym m.in. gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, infrastrukturalne)	<ul style="list-style-type: none"> Słaba infrastruktura około drogowa (brak ścieżki rowerowej), Brak przyłączy kanalizacyjnych, Bardzo niski wskaźnik podmiotów gospodarczych, Pokłady azbestu, 	<ul style="list-style-type: none"> Istnienie obiektów sportowo-rekreacyjnych

Źródło: opracowanie własne.

Skalmierowice

Rysunek 26. Obszar do rewitalizacji- Skalmierowice

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Sfera społeczna

Teren sołectwa zamieszkuje łącznie 219 osób, natomiast podobszar rewitalizacji w jego obrębie - 49. Ludność w wieku poprodukcyjnym stanowi 10,2% ogółu ludności. Na blisko 30,0% dzieci w wieku do 17 roku życia z tego terenu rodzice pobierają zasiłek rodzinny.

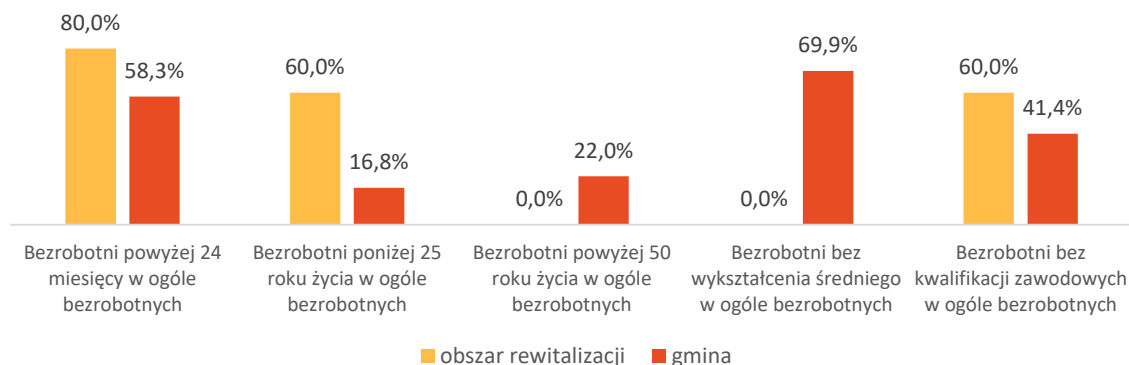
W przypadku osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej ich odsetek wśród ogółu ludności wynosi 14,3%. Zanalizowano także rodzaje przyczyn udzielanej pomocy społecznej. Najwięcej osób pobiera świadczenia z tytułu ubóstwa, pojedyncze z tytułu niepełnosprawności. Nie odnotowano innych przyczyn.

Niepokojącym występującym zjawiskiem jest bezrobocie. Jego poziom można zmierzyć przyrównując udział bezrobotnych do ogólnej liczby ludności. Tak wyliczony poziom bezrobocia dla podobszaru rewitalizacji w obrębie Skalmierowic, na koniec 2015 roku, wynosił 10,2%, co stanowi wynik powyżej średniej dla gminy (6,8%). Osoby będące bez zatrudnienia można rozróżnić ze względu na rodzaj ich bezrobocia:

- bezrobotni powyżej 24 miesięcy (80,0%),
- bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, (60,0%),
- bezrobotni przed 25 rokiem życia (60,0%),

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 18. Wskaźniki bezrobocia - Skalmierowice

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na podobszarze wyznaczonym do rewitalizacji funkcjonuje świetlica wiejska. Brak jest jednak jakichkolwiek innych instytucji działających na rzecz rozwoju i opieki lokalnej społeczności. Świetlica wiejska prowadzi działalność w zakresie kultury. Organizowane są między innymi spotkania integracyjne (warsztaty) i wydarzenia okolicznościowe (Dzień Dziecka, Dzień Kobiet). W wymiarze sportu i rekreacji na omawianym terenie istnieje plac zabaw i boisko do piłki nożnej.

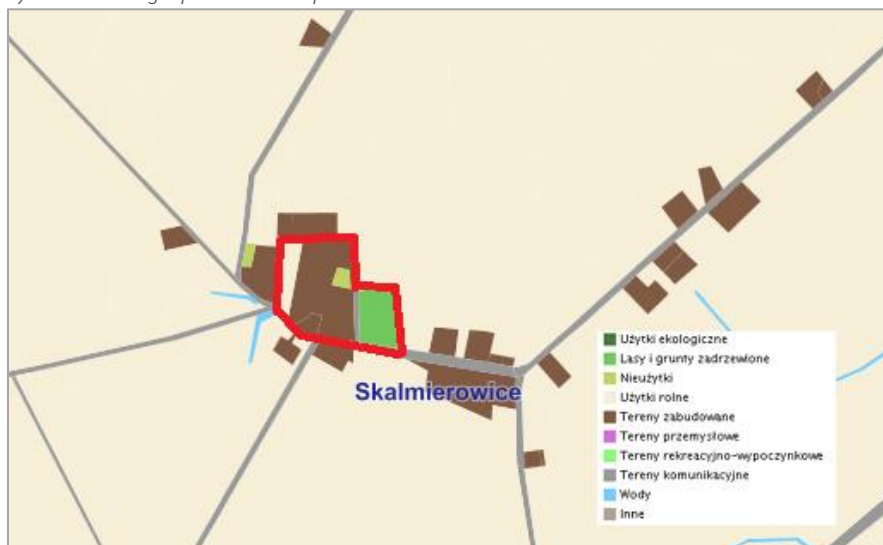
Tabela 44. Obiekty użyteczności publicznej - Skalmierowice

Urzędy i instytucje	Edukacja	Sport i rekreacja	Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	Kultura
<ul style="list-style-type: none"> • Brak 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak 	<ul style="list-style-type: none"> • Plac zabaw • Boisko do piłki nożnej 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak 	<ul style="list-style-type: none"> • Świetlica (organizacja spotkań i wydarzeń okolicznościowych)

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Teren Skalmierowic, a w tym podobszar przeznaczony do rewitalizacji, posiada przestrzenie, na których jest możliwość nowego zagospodarowania i zaaranżowania. Zabiegi te nadadzą nowy, użyteczny wymiar tym miejscom. Ożywienia wymaga m.in. park. Po jego uporządkowaniu będzie pełnił funkcje przede wszystkim wypoczynkowe i integracyjne.

Rysunek 27. Zagospodarowanie przestrzenne- Skalmierowice

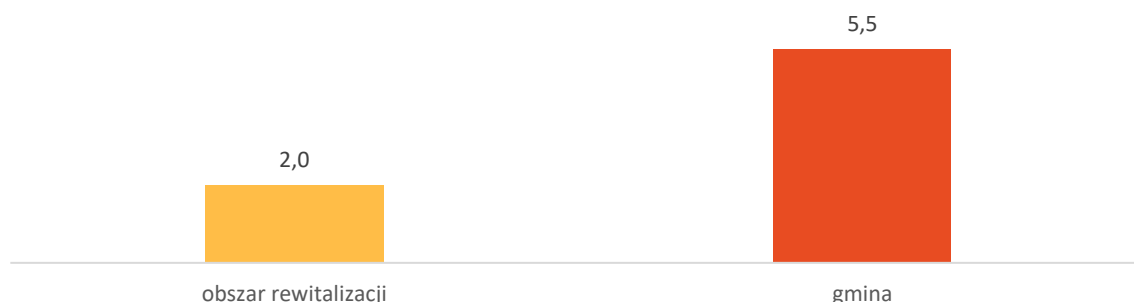
Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Strefa funkcjonalno-techniczna wiąże się także z wyposażeniem podobszaru w sieci sanitarne. Jak wynika z dostępnych danych, posesje na terenie rewitalizacji posiadają przyłącza wodociągowe i kanalizacyjne.

Sfera gospodarcza

Pod względem analizy obszaru rewitalizacji, jednym z kluczowych wyznaczników jest także wskaźnik przedsiębiorczości (liczba podmiotów gospodarczych przeliczona na 100 mieszkańców analizowanego terenu). Wartość dla omawianego terenu wyniosła o 3,5 jednostek mniej niż średnia dla gminy.

Wykres 19. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców - Skalmierowice

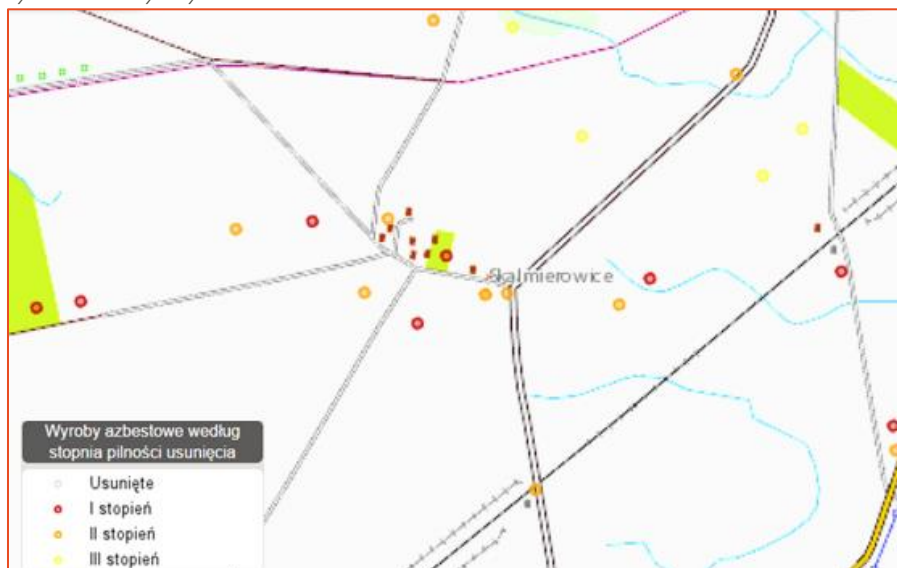
Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Sfera środowiskowa

Na terenie całego sołectwa znajduje się 79 530 kg azbestu, jednak w obrębie podobszaru rewitalizacji nie odnotowano żadnych wyrobów szkodzących zdrowiu ludności.

Rysunek 28. Wyroby azbestowe na terenie Skalmierowic

Źródło: <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały

Tabela 45. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Skalmierowice

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Niski odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym, Wysoki odsetek dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny, Występowanie osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, Występowanie bezrobocia, 	<ul style="list-style-type: none"> Stosunkowo niski odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, Funkcjonowanie świetlicy wiejskiej,
Pozostałe (w tym m.in. gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, infrastrukturalne)	<ul style="list-style-type: none"> Niski wskaźnik podmiotów gospodarczych, 	<ul style="list-style-type: none"> Istnienie obiektów sportowo-rekreacyjnych, Istnienie terenów zdegradowanych, które mogą zostać zagospodarowane na potrzeby mieszkańców,

Źródło: opracowanie własne.

Wierzbiczany

Rysunek 29. Obszar do rewitalizacji- Wierzbiczany

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Sfera społeczna

Podobszar wyznaczony do rewitalizacji zamieszkuje 320 osób. Teren ten charakteryzuje się 15,6% udziałem osób w wieku poprodukcyjnym. Wszystkich osób w tym wieku na terenie analizowanego sołectwa jest 51. Przy czym, niezależnie od ich liczebności, jednostka samorządowa powinna zapewnić osobom będącym w wieku poprodukcyjnym zajęcia, dzięki którym aktywnie włączą się w życie lokalnego społeczeństwa. W przypadku najmłodszych mieszkańców podobszaru, miarą jest wskaźnik objęcia ich wychowaniem przedszkolnym. Tylko 1/4 wszystkich dzieci w wieku 3-5 lat uczęszcza do placówki edukacyjnej.

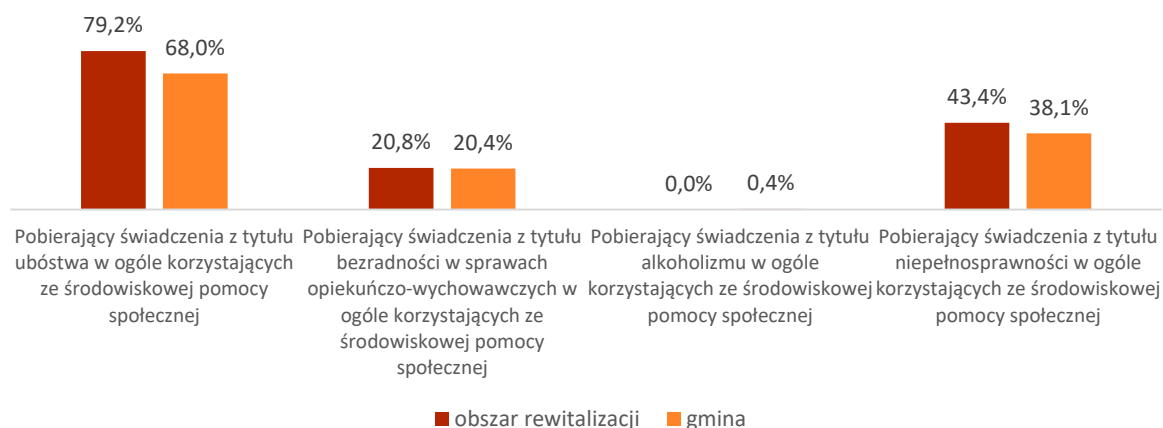
Wynik powyżej średniej dla gminy otrzymano w aspekcie wyliczonego odsetka dzieci do 17 roku życia, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. Dla terenu Wierzbiczany wskaźnik ten kształtuje się na poziomie 45,8%, co w porównaniu do średniej dla gminy dało wyższy wynik, tj. o 12 p.p.

Osobom najbardziej potrzebującym udzielana jest środowiskowa pomoc społeczna. Liczba mieszkańców korzystających z niniejszego rodzaju opieki wynosi 53 osoby. Świadczenia dla potrzebującej społeczności Wierzbiczany udzielane są przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy

Społecznej w Gniewkowie. Osobom będących pod opieką MGOPS przyznawane są świadczenia z różnorodnych tytułów:

- ubóstwo – największy udział osób, wskaźnik wyższy od średniej dla gminy o 11,2 p.p.,
- niepełnosprawność - wskaźnik wyższy od średniej dla gminy o 5,3 p.p.,
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – wskaźnik wyższy od średniej dla gminy o 0,04 p.p.
- alkoholizm (brak osób, które pobierają świadczenia z tego tytułu).

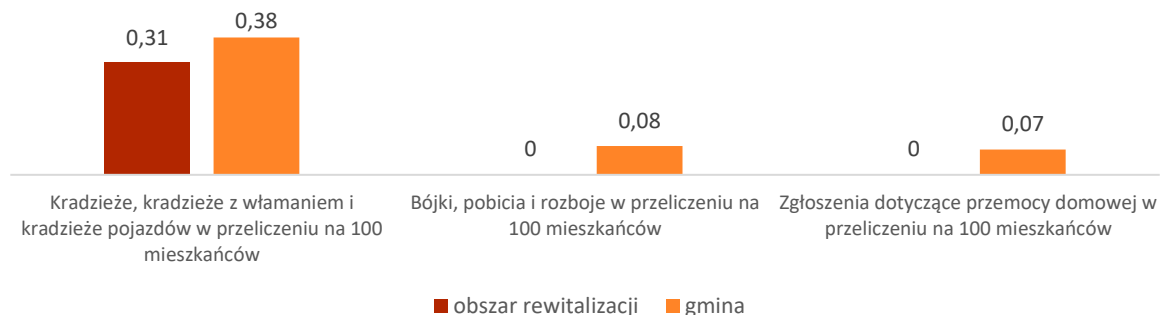
Wykres 20. Objęcie pomocą społeczną z różnorodnych tytułów- Wierzbiczany

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Istotną kwestią w strefie społecznej jest poczucie bezpieczeństwa oraz utrzymanie porządku publicznego. Najwięcej przestępstw na obszarze rewitalizacji odnotowano w zakresie kradzieży, kradzieży z włamaniem i kradzieży pojazdów, tj. 0,31 (jest to poniżej średniej gminy o 0,07 jednostek) w przeliczeniu na 100 mieszkańców jednostki. Innych przypadków wykroczenia prawa policja w 2015 roku nie odnotowała.

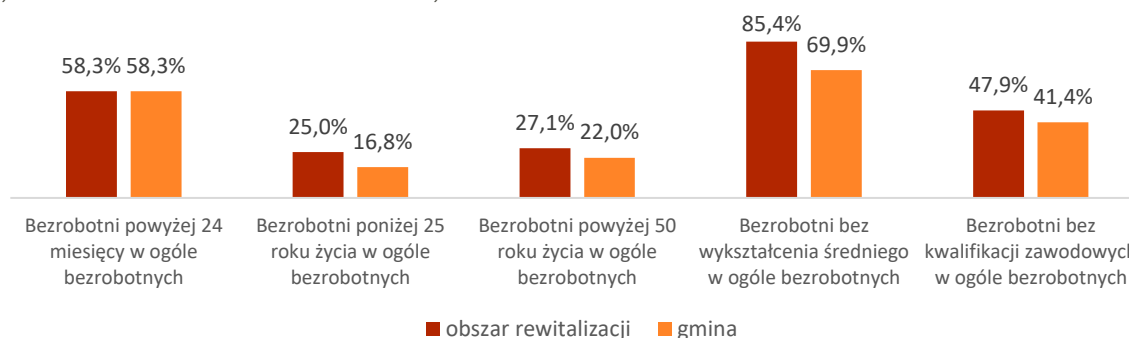
Wykres 21. Kradzieże, pobicia i przemoc domowa- Wierzbiczany

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Obok poczucia bezpieczeństwa, ważne jest dla ludności życie w godnych warunkach. Ich osiągnięcie i utrzymanie w głównej mierze zależy od sytuacji finansowej, którą kształtuje praca zarobkowa. Niemniej jednak, w gronie lokalnej ludności zamieszkującej podobszar rewitalizacji mieszkają osoby borykające się z problemem bezrobocia, wśród których wyróżnić należy osoby bezrobotne powyżej 24 miesięcy, bezrobotnych bez wykształcenia średniego, bez kwalifikacji zawodowych oraz bezrobotnych, którzy nie ukończyli 25 lat oraz którzy są w wieku powyżej 50 lat.

Wykres 22. Wskaźniki bezrobocia - Wierzbiczany

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Na terenie analizowanego obszaru swoją działalność prowadzi Stowarzyszenie Rozwoju Wierzbiczany. Celem tej organizacji jest tworzenie warunków organizacyjnych i ekonomicznych dla rozwoju i promocji sołectwa Wierzbiczany oraz innych miejscowości.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na obszarze niniejszego obszaru mieszczą się tylko elementy ogólnodostępnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. W ich skład wchodzi: plac zabaw, boisko do piłki nożnej i siłownia zewnętrzna.

Wierzbiczanie mogą również korzystać z obiektu o funkcjach kulturalnych, czyli świetlicy wiejskiej. Jest to miejsce spotkań mieszkańców, zwłaszcza w czasie organizowania wydarzeń okolicznościowych, jak np. Dzień Kobiet, Dzień Dziecka lub bal sylwestrowy.

Tabela 46. Obiekty użyteczności publicznej - Wierzbiczany

Urzędy i instytucje	Edukacja	Sport i rekreacja	Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	Kultura
• Brak	• Brak	• Plac zabaw • Boisko do piłki nożnej	• Brak	• Świetlica (organizacja spotkań i wydarzeń okolicznościowych)

Urzędy i instytucje	Edukacja	Sport i rekreacja	Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	Kultura
		<ul style="list-style-type: none"> • Urządzenia zewnętrzne siłowni 		

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Podobszar wyznaczony do rewitalizacji jest w małym stopniu urozmaicony pod względem zagospodarowania przestrzennego (głównie grunty zajęte są przez zabudowę, lasy i zadrzewienia, nieużytki i tereny inne). W jego granicach określono także miejsce wymagające rewitalizacji. Przestrzeń ta stanowi potencjał dla rozwoju strefy rekreacyjno-wypoczynkowej.

Rysunek 30. Zagospodarowanie przestrzenne- Wierzbiczany

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

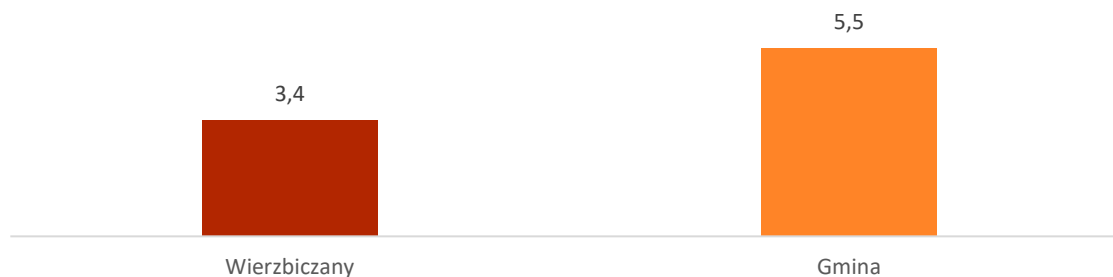
Istotnym wyznacznikiem rozwoju danego terenu jest występowanie sieci sanitarnej. Podobszar wyznaczony do rewitalizacji posiada 172 przyłącza wodociągowe (jest w pełni zwodociągowany) i 157 kanalizacyjnych (prawie w pełni skanalizowany).

Sfera gospodarcza

Aktywność gospodarcza na podobszarze jest stosunkowo niska w porównaniu z całym terytorium gminy. Udowadnia to między innymi wskaźnik odnoszący się do zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców, tj. 3,4. Wartość ta jest mniejsza od średniej gminy o 2,1 jednostek.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 23. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców- Wierzbiczany

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Sfera środowiskowa

Na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji wyliczono, że na 1 mieszkańca podobszaru przypada 392,9 kg wyrobów azbestowych. Wartość ta przekracza średnią dla gminy o 108,3 kg. W tym miejscu należy zwrócić uwagę na negatywny wpływ wdychania włókien azbestowych zawieszonych w powietrzu. W wyniku tego, możliwe jest większe ryzyko zachorowania na choroby układu oddechowego, a nawet na raka płuc. Ponadto zalegające wyroby azbestowe przyczyniają się do zanieczyszczenia powietrza.

Wykres 24. Pokłady wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców- Wierzbiczany

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Załączony poniżej rysunek przedstawia w sposób graficzny rozmieszczenie zidentyfikowanych wyrobów azbestowych w podobszarze rewitalizacji. Przeważającą część z nich przypisano do grupy o I stopniu pilności usunięcia.

Rysunek 31. Wyroby azbestowe w Wierzbiczanych

Źródło: <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały

Tabela 47. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Wierzbiczany

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> Niski odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym, Wysoki odsetek dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny, Wysoki odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, Wysoki poziom bezrobocia, 	<ul style="list-style-type: none"> Stosunkowo niski odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, Niski wskaźnik przestępstw, Funkcjonowanie świetlicy wiejskiej,
Pozostałe (w tym m.in. gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, infrastrukturalne)	<ul style="list-style-type: none"> Niski wskaźnik podmiotów gospodarczych, Duże pokłady azbestu, 	<ul style="list-style-type: none"> Istnienie obiektów sportowo-rekreacyjnych, Istnienie terenów zdegradowanych, które mogą zostać zagospodarowane na potrzeby mieszkańców, Wyposażenie sołectwa w sieć wodociągowo-kanalizacyjną.

Źródło: opracowanie własne.

Więclawice

Rysunek 32. Obszar do rewitalizacji- Więclawice

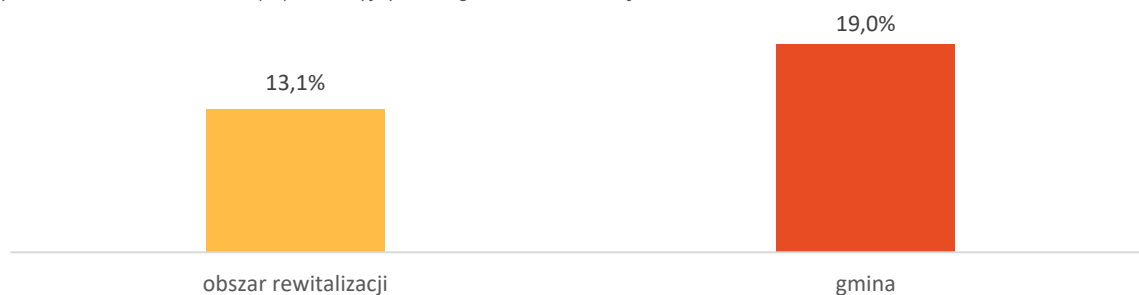

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Sfera społeczna

Liczba mieszkańców podobszaru rewitalizacji wynosi 289 osób. Udział mieszkańców będących w wieku poprodukcyjnym na tym terenie to 13,1%, co nie przekracza w tym zakresie średniego wyniku gminy (19,0%).

Wykres 25. Ludność w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności- Więclawice

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Żadne z dzieci w wieku 3-5 lat nie jest objęte wychowaniem przedszkolnym. Powodem tego może być brak placówki przedszkolnej. Wszystkich dzieci (do 17 roku życia) na wyznaczonym obszarze w obrębie Więclawic jest 65. Stanowią one 22,5% udział w ogólnej liczbie społeczeństwa tej jednostki. W przypadku wskaźnika dotyczącego odsetka dzieci do 17 roku życia, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku, uzyskano wartość 50,8%.

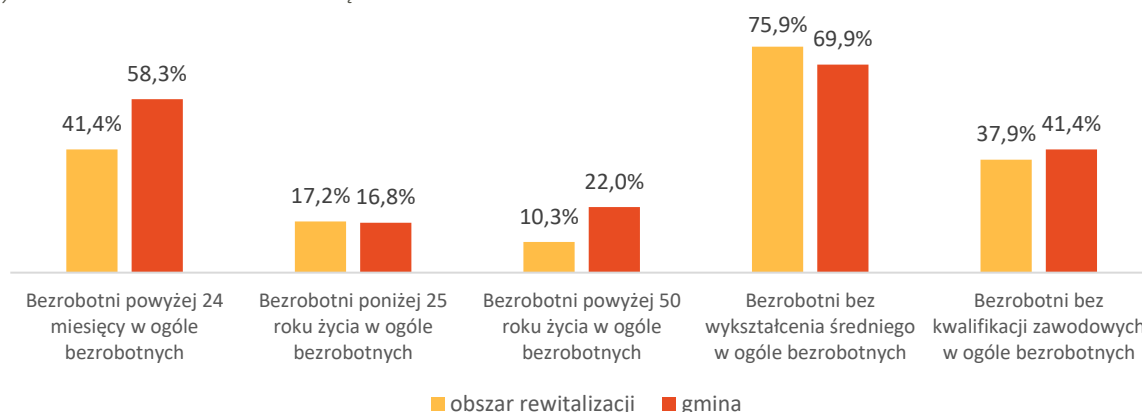

13,5% mieszkańców analizowanego podobszaru korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej (razem 39 osób). Osoby te objęte są wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewkowie. Wyliczona średnia z zakresu udzielanej pomocy społecznej dla podobszaru rewitalizacji jest względnie wyższa niż średnia dla gminy, tj. o 3,6 p.p. Analizie poddano przyczyny udzielania pomocy. Z uzyskanych danych wynika, że najwyższy odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej pobiera świadczenia z tytułu ubóstwa – 43,6%. Niepełnosprawność to drugi istotny powód objęcia osób opieką publiczną. Osoby niepełnosprawne pobierające świadczenia, stanowią 20,5%. Niecałe 13% pobiera świadczenia z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Z tytułu alkoholizmu świadczenia nie pobiera żadna osoba.

Liczącą się kwestią strefy społecznej jest bezpieczeństwo oraz porządek publiczny. Z uzyskanych danych wynika, iż na podobszarze rewitalizacji dochodzi do niewielu przekroczeń prawa. Policja w 2015 roku interweniowała jedynie dwa razy w przypadku przestępstwa związanego z kradzieżą. W przeliczeniu liczby tych przestępstw na 100 mieszkańców uzyskano wskaźnik 0,69, to o 0,31 jednostek więcej od średniej gminy. Zgłoszeń złamania prawa na terenie Więclawic nie odnotowano ani z tytułu bójki, pobicia i rozboju, ani z tytułu przemocy domowej.

Poziom bezrobocie mierzone udziałem bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności wynosi na tym podobszarze 10,0% (29 osoby). Wśród tych osób wyróżnić należy osoby bezrobotne powyżej 24 miesięcy, bezrobotnych bez wykształcenia średniego oraz bez kwalifikacji zawodowych.

Wykres 26. Wskaźniki bezrobocia - Więclawice

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

Na terenie sołectwa nie funkcjonuje żadna organizacja pozarządowa ani samorządowa, w tym np. placówka edukacyjna, ośrodek zdrowia, stowarzyszenie, fundacja. Brakuje także miejsc do uprawiania sportu i rekreacji.

Jedyną działającą jednostką w podobszarze rewitalizacji na terenie Więclawic jest świetlica wiejska o funkcjach kulturalnych. Organizowane są w niej różnego rodzaju wydarzenia (warsztaty, spotkania, zabawy okolicznościowe).

Tabela 48. Obiekty użyteczności publicznej - Więclawice

Urzędy i instytucje	Edukacja	Sport i rekreacja	Pomoc społeczna i opieka zdrowotna	Kultura
<ul style="list-style-type: none"> • Brak 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak 	<ul style="list-style-type: none"> • Boisko 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak 	<ul style="list-style-type: none"> • Świetlica (organizacja wydarzeń okolicznościowych i spotkań)

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

Jak wynika z poniższego rysunku zagospodarowania przestrzennego, podobszar rewitalizacji w Więclawicach w większości stanowią tereny zabudowane, odnotowano także grunty zadrzewione i rekreacyjno-wypoczynkowe. Ze względu na to, że niektóre przestrzenie nie są w pełni zagospodarowane warto byłoby uzupełnić je o dodatkową infrastrukturę służącą mieszkańcom. Działanie naprawcze ożywi zdegradowaną przestrzeń, z której częściowej korzyść będzie lokalna społeczność.

Rysunek 33. Zagospodarowanie przestrzenne- Więclawice

Źródło: <http://mapy.mojregion.info/>

Podobszar wyznaczony do rewitalizacji jest zwodociągowany i skanalizowany.

Sfera gospodarcza

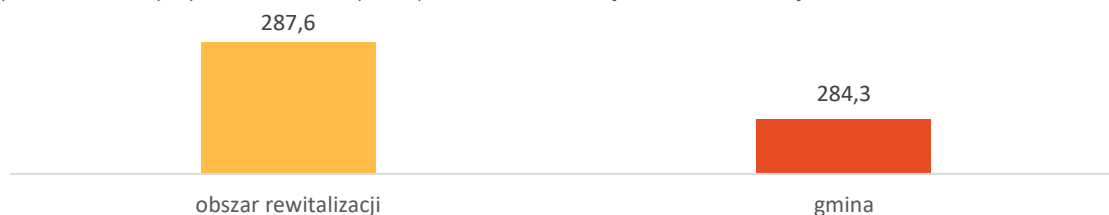
Zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie niniejszego podobszaru jest 82. Po przeliczeniu ich liczby na 100 mieszkańców uzyskano wartość 2,5, która jest o 3 jednostki niższa od wyliczonej średniej dla gminy.

Sfera środowiskowa

Według przeprowadzanej inwentaryzacji na terenie podobszaru do rewitalizacji na 1 mieszkańca przypada 287,6 kg wyrobów azbestowych, co nieznacznie przekracza średnią dla gminy (284,3 kg). Duża ilość zalegających wyrobów azbestowych wpływa negatywnie na stan zdrowia mieszkańców, przyczynia się do powstawania różnych chorób układu oddechowego. Zalegające wyroby azbestowe przyczyniają się także do niskiej jakości powietrza.

Wykres 27. Pokłady wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców- Więclawice

Źródło: opracowanie własne na podstawie otrzymanych danych.

W Więclawicach przeważają materiały zawierające azbest, którym przypisano grupę o II stopniu pilności usunięcia. Występują także te o I stopniu pilności usunięcia.

Rysunek 34. Wyroby azbestowe w Więclawicach

Źródło: <http://esip.bazaazbestowa.gov.pl/>

Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały

Tabela 49. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Więclawice

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ul style="list-style-type: none"> • Żadne dziecko z terenu rewitalizacji w wieku 3-5 lat nie jest objęte wychowaniem przedszkolnym, • Wysoki odsetek dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny, • Wysoki odsetek osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski odsetek osób w wieku poprodukcyjnym, • Stosunkowo niski wskaźnik przestępczości, • Niski wskaźnik bezrobocia długotrwałego, • Funkcjonowanie świetlicy wiejskiej,
Pozostałe (w tym m.in. gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, infrastrukturalne)	<ul style="list-style-type: none"> • Niski wskaźnik podmiotów gospodarczych, • Duże pokłady azbestu, 	<ul style="list-style-type: none"> • Istnienie obiektów sportowo-rekreacyjnych, • Istnienie terenów zdegradowanych, które mogą zostać zagospodarowane na potrzeby mieszkańców, • Wyposażenie sołectwa w sieć wodociągowo-kanalizacyjną.

7. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Istotnym elementem przygotowania i tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji było przeprowadzenie diagnozy problemów występujących na terenie gminy. Analiza pozwoliła na wyznaczenie terenów charakteryzujących się występowaniem koncentracji zjawisk negatywnych. Wizja natomiast stanowi opis oczekiwanego efektu rewitalizacji w wyniku przeprowadzonych działań. W oparciu o przeprowadzoną delimitację, a także badanie ankietowe i konsultacje sformułowano następującą wizję obszaru rewitalizacji:

Po zakończonej rewitalizacji obszary poddane działaniom, zarówno na terenach miejskich, jak i wiejskich, będą uzdrowione społecznie, przestrzennie i gospodarczo. Zostanie odtworzona i wzmocniona spójność społeczna, przede wszystkim w zakresie więzi sąsiedzkich oraz podejmowania oddolnych inicjatyw. Zmniejszy się także skala zjawiska wykluczenia społecznego, a równorzędny dostęp do kultury, rekreacji i sportu oraz usług poprawi jakość życia lokalnej społeczności. Rozwinięta infrastruktura społeczna i wysokiej jakości tereny publiczne, przystosowane do potrzeb mieszkańców, staną się miejscami spotkań oraz aktywizacji, zarówno społecznej jak i zawodowej. Przeprowadzana rewitalizacja ożywi społecznie i gospodarczo zarówno zdegradowane tereny, jak i całą gminę.

Delimitacja wykazała, że tereny zdegradowane i wyznaczone do rewitalizacji charakteryzują się przede wszystkim wysokim odsetkiem osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, co świadczy o niskiej stopie życiowej mieszkańców, a także różnorodnych problemach w tym zakresie (m.in. ubóstwie, braku środków pieniężnych na zaspokojenie potrzeb pierwszego i drugiego rzędu). Wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym wzmacnia natomiast konieczność podjęcia działań w zakresie zagospodarowania przestrzeni przyjaznej lokalnej społeczności, spełniającej potrzeby w zakresie rekreacji i wypoczynku, ale także zaspokojenia podstawowych potrzeb. Warto zaznaczyć, że na terenie gminy nie funkcjonuje żadna placówka świadcząca kompleksowe usługi społeczne dla wskazanej grupy, w związku z tym mają ograniczone możliwości wypoczynku, uczestnictwa w kulturze czy życiu towarzyskim. Obecna sytuacja istotnie wpływa na doświadczanie wykluczenia społecznego. Celem rewitalizacji jest zatem niwelowanie istniejących trudności. Podobna sytuacja widoczna jest w przypadku dzieci do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. Ich odsetek na analizowanych terenach również jest stosunkowo wysoki, co świadczy o niewielkich dochodach

dużej części rodzin posiadających potomstwo. Dzieci z takich rodzin także są narażone na wykluczenie społeczne – mają mniejszą możliwość aktywnego uczestnictwa w ofercie kulturalnej czy rekreacyjnej gminy, rzadko uczestniczą w wydarzeniach rozrywkowych, rzadziej mają również możliwość uczestniczenia w dodatkowych zajęciach edukacyjnych. Ponadto na terenie większości sołectw, poza świetlicą wiejską, boiskiem czy placem zabaw nie funkcjonuje żadna infrastruktura mogąca spełniać i zaspokajać ich potrzeby. W przypadku terenów miejskich tego typu miejsc jest więcej, jednak również w pełni nie odpowiadają one na wskazywane potrzeby. Ponadto na terenie gminy istnieją zdegradowane tereny publiczne, którym przywrócenie starych lub nadanie nowych funkcji przyczyniłoby się do poprawy jakości życia mieszkańców. Kolejnym istotnym problemem zarówno omawianych terenów zdegradowanych, jak i całej gminy jest bezrobocie (w tym bezrobocie chroniczne), które najczęściej generuje również inne trudności m.in. wzrost beneficjentów MGOPS czy migracje. Ważna w tym zakresie jest zmiana nastawienia mieszkańców do m.in. podniesienia kwalifikacji zawodowych, poziomu wykształcenia, podjęcia zatrudnienia czy otworzenia własnej działalności. Działania tego typu wpłynęłyby na poprawę obecnej sytuacji. Wskazać należy także na znaczącą ilość wyrobów azbestowych, negatywnie wpływających na zdrowie lokalnej społeczności i jakość środowiska. Omawiając problemy podczas konsultacji społecznych, mieszkańcy wskazywali również na lokalną społeczność – brak jej zaangażowania w życie publiczne i odpowiedzialności za wspólne dobro. W tym względzie najbardziej oczekiwanymi efektami procesu rewitalizacji są: organizowanie programów aktywizujących do życia społecznego oraz przygotowanie odpowiedniego do tego zaplecza. W przypadku pozostałych problemów mieszkańcy oczekivaliby również stworzenia/rozszerzenia bazy sportowej i kulturalnej, poprawy bezpieczeństwa oraz wskazanego wcześniej zwiększenia integracji mieszkańców i pobudzenia ich aktywności lokalnej (przede wszystkim na terenach wiejskich).

W przypadku osób w wieku poprodukcyjnym istotnym działaniem będzie aktywizacja społeczna i kulturalna wskazanej grupy. Część osób jest niesamodzielna, a ponadto zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Z tego względu należy skupić się zarówno na zapewnieniu opieki, jak i aktywnym włączeniu do lokalnej społeczności poprzez działalność kulturalną i społeczną, w tym m.in.: spotkania międzypokoleniowe, spacerowanie i spędzanie czasu na świeżym powietrzu, terapię tańcem, zajęcia kulinarne, zajęcia komputerowe, uczestnictwo w imprezach organizowanych na terenie miasta oraz spotkania okolicznościowe. Działania będą miały na celu przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz integrację ze środowiskiem

lokalnym osób w podeszłym wieku zamieszkujących obszary zdegradowane. Istotnym działaniem w tym zakresie jest również uporządkowanie i zagospodarowanie terenów publicznych, służących rekreacji, wypoczynkowi oraz możliwości uczestniczenia w bezpłatnych wydarzeniach kulturalnych, w tym przede wszystkim osobom wykluczonym społecznie (pobierającym świadczenia z pomocy społecznej, bezrobotnym, niepełnosprawnym, w podeszłym wieku itd.). Obecnie zarówno na terenie miasta, jak i w jednostkach wiejskich brakuje miejsc w otwartej przestrzeni na organizację dużych wydarzeń/imprez dostępnych dla wszystkich mieszkańców, w tym przede wszystkim tych, którzy ze względu na słabą sytuację materialną nie mogą sobie pozwolić na uczestnictwo w inicjatywach płatnych. W tym względzie zaplanowano szerokie działania animacyjne i integracyjne dla mieszkańców (m.in. zajęcia taneczne, festyny, warsztaty, zajęcia organizowane przez MGOKSiR, rozgrywki międzysołeckie), z naciskiem na włączenie do społeczeństwa grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem. Jednak ze względu na fakt, iż obecna infrastruktura jest niewystarczająca do organizacji tego typu wydarzeń istotne jest także zaadaptowanie dostępnych terenów pod pełnienie funkcji rekreacyjnych i kulturalnych. Nacisk zostanie położony zarówno na tereny miejskie, jak i wiejskie. Zaznaczyć należy, że tereny wiejskie poza infrastrukturą społeczną w postaci świetlicy czy infrastrukturą sportową (boiska) nie posiadają zagospodarowanych otwartych obszarów, sprzyjających integracji lokalnej społeczności i organizacji różnorodnych inicjatyw. W celu aktywizowania mieszkańców planuje się zagospodarowanie dotychczas nieużytkowanych terenów oraz parków na miejsca wypoczynku i rekreacji (wyposażenie ich w elementy małej architektury, grille, altany, wygospodarowanie miejsc na ognisko itd.). Tereny, na których planowane są inwestycje bezpośrednio przylegają do obiektów powszechnie użytkowanych przez mieszkańców – świetlic, boisk. W przypadku miasta planuje się natomiast utworzenie amfiteatru, umożliwiającego mieszkańcom bezpłatne obcowanie z kulturą i sztuką oraz odnowienie i pełne zagospodarowanie terenu, który od kilku lat skupia społeczność uczestniczącą w imprezach plenerowych.

Istotne znaczenie będą miały działania z zakresu bezpośredniego wsparcia kierowanego do osób z rodzin (lub osób z ich otoczenia) zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Działania projektowe prowadzone będą z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zawodowym i zdrowotnym. W przypadku aktywizacji społecznej zaplanowano warsztaty poradnictwa oraz wsparcie indywidualne, treningi kompetencji, animację lokalną, organizację zajęć sportowych, spotkań itd. W ramach działań o

charakterze edukacyjnym i zawodowym planuje się objęcie pomocą osoby pozostające bez pracy i biernie zawodowo, celem wzrostu poziomu wykształcenia lub jego dostosowania do potrzeb rynku pracy realizowanym poprzez m.in. skierowanie i sfinansowanie: zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji, umiejętności zawodowych (np. kursy i szkolenia zawodowe). Zakłada się także realizację wsparcia, którego celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy poprzez m.in. organizację i sfinansowanie aktywizacji zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem m.in. doradcy zawodowego, a w przypadku osób z niepełnosprawnościami - asystenta osoby niepełnosprawnej w zakresie adekwatnym do potrzeb. Aktywna integracja o charakterze zdrowotnym będzie związana z wyeliminowaniem lub złagodzeniem barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy. Założeniem działań aktywnej integracji dla mieszkańców gminy (w tym przede wszystkim osób zamieszkujących obszary zdegradowane) jest ich organizacja w otwartej przestrzeni. Obecnie na terenie miasta żadna przestrzeń nie jest dostosowana do pełnienia tego typu funkcji, w związku z czym planuje się zagospodarowanie i ożywienie Parku Wolności, a także stworzenie z niego centrum aktywności społecznej. Na terenie obszarów o wysokiej kumulacji zjawisk negatywnych odnotowano również wysoki odsetek dzieci do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłki, co, jak wspomniano wcześniej, wiąże się z mniejszą zamożnością rodzin, a także mniejszymi możliwościami rozwoju dzieci. W związku z tym zaplanowano dla tej grupy bezpłatne dodatkowe zajęcia (na poziomie wychowania przedszkolnego w postaci zajęć z języka angielskiego, logopedycznych, psychologiczno-pedagogicznych, muzyczno-ruchowych), zajęcia sportowe, organizację półkolonii i wypoczynku w mieście. Na terenie gminy funkcjonują obecnie obiekty sportowe w postaci boisk, nie odnotowano jednak obiektów do uprawiania sportów ekstremalnych, co byłoby bardzo atrakcyjne zarówno dla osób objętych wsparciem, jak i wszystkich młodych mieszkańców gminy. W związku z tym istotnym działaniem w tym zakresie będzie utworzenie skateparku wraz z darmową wypożyczalnią sprzętu, celem upowszechnienia obiektu i większej jego dostępności. W przypadku zidentyfikowanego problemu w sferze środowiskowej (znaczna ilość azbestu) gmina zakłada prowadzenie działań informacyjnych w postaci spotkań czy punktów informacyjnych. Pomogą one uzyskać

informację na temat tego, w jaki sposób usunąć azbest, jakie są regulacje prawne w tym zakresie, gdzie można uzyskać pomoc itd.

Efektom działań rewitalizacyjnych będzie wyprowadzenie obszarów zdegradowanych z sytuacji kryzysowej, a także stworzenie warunków do dalszego ich rozwoju. W związku z tym proces marginalizacji terenów zostanie zatrzymany, wzrośnie ich znaczenie na terenie całej gminy, a jakość życia mieszkańców poprawi się. Poprawa jakości życia zostanie osiągnięta zarówno poprzez bezpośrednie działania oferowane osobom wykluczonym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym celem poprawy ich sytuacji, jak również poprzez wzrost dostępności do usług świadczonych przy użyciu infrastruktury społecznej. Planuje się zatem rozwój aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców, a w jego efekcie wzrost:

- ⇒ liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikację po zakończeniu działań,
- ⇒ liczby osób poszukających pracy,
- ⇒ liczby osób zatrudnionych (bezpośrednio lub do 6 miesięcy po zakończeniu działań),
- ⇒ liczby osób wykluczonych objętych wsparciem (nie materialnym, ale psychologicznym),
- ⇒ liczby osób uczestniczących w ogólnodostępnych wydarzeniach kulturalnych,
- ⇒ liczby dzieci aktywnie spędzających czas wolny (w tym z rodzin ubogich uczestniczących w półkoloniach, zajęciach sportowych),
- ⇒ liczby osób starszych objętych wsparciem w ramach funkcjonowania Domu Dziennego Pobytu.

Istotnym efektem działań będzie także integracja i wzrost aktywności lokalnej społeczności. Celem osiągnięcia zakładanych efektów będzie realizacja działań inwestycyjnych, wspierających podejmowania działania społeczne. Pozwoli to na uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni miejskiej, a także wzrost estetyki obszarów.

8. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk

Cele rewitalizacji wyznaczono na podstawie problemów zidentyfikowanych na etapie diagnozy i konsultacji społecznych. Odnoszą się one przede wszystkim do sfery społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej, a ponadto są pochodną wizji określającej stan docelowy procesu rewitalizacji w 2023 roku.

Zgodnie z *Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020* cele zostały opisane na podstawie skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi odnoszącymi się do realizacji całego programu. Kierunki działań, wyodrębnione w ramach celów, pozwolą na efektywniejsze wprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

Rysunek 35. Cel 1 i kierunki działań w jego ramach

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 36. Cel 2 i kierunki w jego ramach

Źródło: opracowanie własne.

Do wyłonionych celów poniżej przedstawiono wskaźniki produktu i rezultatu.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Tabela 50 Wskaźniki produktu dla całego programu

Wskaźniki produktu	Wartość bazowa wskaźnika	Oczekiwana, docelowa wartość wskaźnika	Źródła pozyskanych danych
Liczba osób zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych społecznie objętych wsparciem w programie	0	1966	Ewidencja uczestników projektów, dane z MGOPS
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	0	301	Dane z MGOPS, dane z PUP
Liczba zorganizowanych zajęć aktywizujących i integrujących mieszkańców	0	26	Ewidencja uczestników projektów
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	0	16	Protokoły zdawczo-odbiorcze
Liczba zlokalizowanych punktów informacyjnych dotyczących problemu azbestu	0	9	Dane Urzędu Miejskiego

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 51 Wskaźniki rezultatu dla całego programu

Wskaźniki rezultatu	Wartość bazowa wskaźnika	Oczekiwana, docelowa wartość wskaźnika	Źródła pozyskanych danych
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	0	22	Dane PUP, dane z MGOPS
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu	0	24	Dane PUP, dane z MGOPS
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu	0	6	Dane PUP
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów	0	10881	Urząd Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności

Źródło: opracowanie własne.

9. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

9.1. Główne (podstawowe) projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Tabela 52. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu ¹⁵	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cel: Zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego									
Kierunek: Rozwój usług społecznych									
Kierunek: Poprawa i rozwój infrastruktury społecznej									
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	1. Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych i dzieci	1. Utworzenie Domu Dziennego Pobytu w Gniewkowie wraz z aktywizacją społeczną i kulturalną uczestników	PF	Gmina Gniewkowo	Utworzenie Domu Dziennego Pobytu będzie polegało na zaadaptowaniu istniejącego na terenie Gminy Gniewkowo budynku i przystosowaniu go na potrzeby funkcjonowania tej placówki. Gmina Gniewkowo na ten etap zamierza pozyskać środki finansowe z innych programów pomocowych. Na dzień dzisiejszy Dom Dziennego Pobytu nie funkcjonuje. Po utworzeniu placówki opieką zostanie objętych 30 osób potrzebujących tego typu usług. Niniejszy projekt przewiduje zatem zwiększenie liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych. Liczba ta w chwili obecnej wynosi 0, a docelowo ma wynosić 30. W ramach niniejszej fiszki zostanie zrealizowany tylko zakres działań aktywizacyjnych dla uczestników Domu Dziennego Pobytu – zostaną zorganizowane usługi opiekuńcze dla osób niesamodzielnych	Gniewkowo, ul. Powstańców Wielkopolskich	160.000,00	Wskaźniki produktu: - Liczba doposażonych pomieszczeń – 1 szt. Wskaźniki rezultatu: - Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 30 osób - Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu – 1 szt.	- Faktury za zakupiony sprzęt - Lista obecności z poszczególnych zajęć, spotkań, treningów, wyjazdów, wycieczek - Protokół odbioru

¹⁵ S-społeczny; G-gospodarczy; Ś-środowiskowy; T-techniczny; PF-przestrzenno-funkcjonalny.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu 15	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					<p>z grupy zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>Program będzie zawierał organizowanie działalności kulturalnej i społecznej w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spotkanie z młodzieżą oraz spotkania międzypokoleniowe w ramach integracji osób starszych z młodzieżą - spotkania przy kawie - terapia tańcem - zajęcia rytmiczne - ćwiczenia pamięci i koordynacji ruchowej - relaksacja – masaż na matach masujących - zajęcia kulinarne - zajęcia komputerowe - spacer, spędzanie czasu w plenerze, grillowanie -uczestnictwo w imprezach organizowanych na terenie miasta -uczestnictwo w wycieczkach organizowanych przez dom -organizacja uroczystości z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Kobiet. Dnia Seniora, Andrzejk - spotkania okolicznościowe tj. wigilia, spotkanie noworoczne, wielkanocne itp. <p>Dodatkowo w ramach cross-finansingu w 2018 roku zostanie Dom Dziennego Pobytu zostanie wyposażony w sprzęt rehabilitacyjny i komputerowy. Natomiast w 2019 roku w sprzęt kuchenny.</p>				
Podobszar 1:Obszar II –	1.Stworzenie oferty	2.Rozwój Samorządowego	S	Gmina Gniewkowo	W ramach projektu planowane jest dostosowanie Samorządowego Przedszkola	Gniewkowo, ul. Moniuszki 2	150.000,00	Wskaźniki produktu:	- listy obecności

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu ¹⁵	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
miasto Gniewkowo Podobszar 3: Lipie	adresowanej do osób starszych i dzieci	Przedszkola oraz oddziałów przedszkolnych na terenie Gminy Gniewkowo		przy wsparciu Samorządu wojewego Przedszkola w Gniewkowie	oraz oddziałów przedszkolnych na zwiększenie możliwości realizacji zajęć dodatkowych, wspierających prawidłowy rozwój dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, dostosowanych indywidualnie do potrzeb dzieci. Będą prowadzone dodatkowe zajęcia: - z języka angielskiego - zajęcia gimnastyki rozwojowej z elementami gimnastyki korekcyjnej - zajęcia muzyczno-ruchowe - zajęcia logopedyczne - zajęcia plastyczne - zajęcia psychologiczno-pedagogiczne. Liczba nowych miejsc przedszkolnych będzie odpowiadała faktycznemu i prognozowanemu zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej z uwzględnieniem prognoz demograficznych. Projekt przyczyni się do realizacji celu polepszenia jakości świadczonych usług. Projekt realizowany będzie w latach 2017 – 2018 i obejmie dzieci w każdej grupie wiekowej z terenu Gminy Gniewkowo. Zakłada się możliwość doposażenia bazy przedszkola w niezbędne pomoce. W ramach cross-finansingu zostanie zakupione niezbędne wyposażenie. Wyposażone zostaną sale dla dzieci w meble, zabawki i pomoce dydaktyczne.	Oddziały przedszkolne w Gniewkowie przy ul. Dworcowej oraz w Lipiu		- liczba dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym – 240 osób - liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej – 50 osób Wskaźniki rezultatu: - liczba miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS – 100% - liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie – 50 szt.	- dane statystyczne z MGOPS, SZEAS

Kierunek: Aktywizacja społeczna i zawodowa

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu 15	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	2. Działania społeczne na rzecz osób wykluczonych	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Gniewkowo	S	Fundacja Ekspert-Kujawy przy współpracy z Gminą Gniewkowo	<p>Działania projektowe prowadzone będą z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji o charakterze:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Społecznym 2) Edukacyjnym 3) Zawodowym 4) Zdrowotnym <p>AD. 1 Aktywna integracja o charakterze społecznym. Zakłada się realizację zajęć umożliwiających rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych. Projekt zaoferuje grupowe warsztaty poradnictwa (2 grupy w proj.) oraz indywidualne wsparcie, uzależnione od potrzeb indywidualnych. Zakłada się przeprowadzenie treningów kompetencji i umiejętności społecznych umożliwiających powrót do życia społecznego. Treningi prowadzone będą z wykorzystaniem infrastruktury i zasobów Gminy oraz ew. podmiotów współrealizujących proj.</p> <p>Zakłada się realizację usług wspierających animację lokalną, w tym kosztów zatrudnienia animatora lokalnego i/ lub streetworkera. Wnioskodawca na czas realizacji proj. zatrudni animatora, który będzie realizował program indywidualnej i grupowej animacji z wykorzystaniem infrastruktury rewitalizowanego Parku Wolności. Animacja lokalna będzie opierała się o organizację działalności kulturalnej, sportowej i społecznej w szczególności:</p>	Teren u zbiegu ulic Parkowej i Powstańców Wielkopolskich, działka nr 19/1, 20/1, 21.	360.000,00	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie: 30 osób -Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie: 6 osób <p>Wskaźniki rezultatu</p> <ul style="list-style-type: none"> -Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: 22 osoby -Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu: 24 osoby -Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu 	<ul style="list-style-type: none"> - listy obecności - statystyki z MGOPS - statystyki z PUP

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu 15	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					<p>- zajęcia sportowe dla osób objętych projektem, rodzin i otoczenia osób zagrożonych ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym</p> <p>- organizacja spotkań w ramach cyklu „Spotkania z ciekawymi ludźmi”</p> <p>- organizacja Dnia Sportu na zakończenie projektu połączonego z konferencją podsumowującą w Parku Wolności.</p> <p>AD. 2 Aktywna integracja o charakterze edukacyjnym.</p> <p>Zakłada się realizację wsparcia, którego celem jest wzrost poziomu wykształcenia lub jego dostosowanie do potrzeb rynku pracy realizowanym poprzez m.in. skierowanie i sfinansowanie zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji, umiejętności zawodowych (np. kursy i szkolenia zawodowe).</p> <p>Realizacja wsparcia ukierunkowana będzie na potrzeby lokalnych pracodawców, oferujących możliwość podjęcia pracy. O wyborze konkretnego szkolenia zdecydują m.in. analizy lokalnego rynku pracy, rankingi zawodów deficytowych dla powiatu inowrocławskiego / woj. kuj.-pom. a także diagnoza przeprowadzona na początku realizacji proj. w zakresie Indywidualnego Planu Działania.</p>			<p>(łącznie z pracującymi na własny rachunek: 6 osób</p> <p>-Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek: 6 osób.</p> <p>-Wskaźnik efektywności społeczno-zatrudnieniowej – 56% - 17 osób</p> <p>W tym wskaźnik efektywności zatrudnieniowej- 22% - 7 osób</p>	

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu 15	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					<p>AD. 3 Aktywna integracja o charakterze zawodowym.</p> <p>Zakłada się realizację wsparcia, którego celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy realizowanym poprzez m.in. organizację i sfinansowanie aktywizacji zawodowej osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym z wykorzystaniem m.in. doradcy zawodowego ca w przypadku osób z niepełnosprawnościami, które będą objęte wsparciem, asystenta osoby niepełnosprawnej w zakresie adekwatnym do potrzeb.</p> <p>Organizację staży zawodowych, które to z uwagi na wysoki wskaźnik prozatrudnieniowy, planuje się objąć minimum 70% uczestników proj.</p> <p>Wnioskodawca dopuszcza także możliwość sfinansowania uczestnictwa w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej (CIS) dla minimum 10% uczestników proj.</p> <p>AD. 4 Aktywna integracja o charakterze zdrowotnym.</p> <p>Zakłada się realizację wsparcia, którego celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy</p>				

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu 15	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					realizowanym m.in. poprzez skierowanie i sfinansowanie: - programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie diagnoza i wstępne rozeznanie wskazuje na podjęcie takich działań w stosunku do min. 1 rodziny zamieszkującej Gminę Gniewkowo - skierowanie i sfinansowanie terapii psychologicznej, rodzinnej lub psychospołecznej dla rodzin lub osób - diagnoza i wstępne rozeznanie wskazuje na podjęcie takich działań w stosunku do min. 2 rodzin zamieszkujących Gminę Gniewkowo, - finansowanie kosztów badań lekarskich związanych z podjęciem zatrudnienia, dla uczestników podejmujących pracę.				
Cel: Zwiększenie aktywności lokalnej społeczności									
Kierunek działań: Przystosowanie terenów publicznych do potrzeb mieszkańców									
Kierunek: Poprawa i rozwój infrastruktury rekreacyjnej oraz kulturalnej									
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	3.Zagospodarowanie terenów publicznych	1.Park Wolności centrum aktywizacji społecznej	PF	Gmina Gniewkowo	Realizacja przedsięwzięcia obejmuje wykonanie nawierzchni chodników z kostki betonowej, wykonanie nowej nawierzchni bitumicznej jezdni, budowę kanalizacji deszczowej, w szczególności: - rozbiórkę istniejących nawierzchni jezdni, chodników, krawężników, obrzeży, - przebudowę kanalizacji deszczowej, - wykonanie robót ziemnych, -regulację urządzeń infrastruktury podziemnej, - montaż krawężników i obrzeży, - wykonanie podbudów z kruszywa łamanego i betonowej,	Teren zbiegu ulic Parkowej i Powstańców Wielkopolskich, działka nr 19/1, 20/1, 21.	2.384.442,35	Wskaźniki produktu: - liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1szt. (kompleks) - powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 52665,0 m2 -długość przebudowanych dróg gminnych – 0,75 km	- dokumentacja techniczna, - protokoły odbioru

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu 15	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie nawierzchni z kostki betonowej dla chodników, - wykonanie warstwy wiążącej i ścieralnej z betonu asfaltowego jezdni, - wykonanie oznakowania pionowego i poziomego, - uporządkowanie terenu, ułożenie warstwy humusu z obsianiem - budowa amfiteatru (scena z zadaszeniem wraz z zapleczem, widownia na ok. 1200 osób, plac taneczny, budynek gospodarczo-socjalno-bytowy) - budowa placu zabaw - budowa kortów tenisowych <p>Projekt stanowi kontynuację działań rewitalizacyjnych, jakie Gmina Gniewkowo realizuje od 2009 r. Wtedy to beneficjent zrealizował projekt pn. „Rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni miejskich”. Wykonano modernizację całego centrum miasta (5 ulic) wraz z wymianą oświetlenia na stylowe i zagospodarowaniem zielonej przestrzeni.</p>			<ul style="list-style-type: none"> - długość przebudowanych chodników – 0,2 km <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - 7067 	
Podobszar 1:Obszar II – miasto Gniewkowo	3.Zagospodarowanie terenów publicznych	2.Rewitalizacja Rynku jako działanie rekreacyjne	PF	Gmina Gniewkowo	Zgodnie z RPO Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, niniejsze zadanie będzie miało również wpływ na wsparcie przedsiębiorczości, a mieszkańcy miasta, zwłaszcza zamieszkujący obszar objęty rewitalizacją, będą mieli ułatwiony dostęp do usług (punkty handlowo-usługowe, instytucje), co przekłada się na	ul. Rynek	218 800,00	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej – 1 szt. - liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych 	<ul style="list-style-type: none"> - protokoły odbioru - dane statystyczne USC, PUP, MGOPS

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu 15	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					<p>zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego.</p> <p>Inwestycja będzie miała pozytywny wpływ na ożywienie społeczne i gospodarcze. Dzięki realizacji zadania powstaną nowe punkty handlowo-usługowe, co przełoży się na powstanie nowych miejsc pracy, a tym samym zmniejszenie poziomu ubóstwa. Zgodnie z założeniami RPO W K-P 2014-2020 inwestycja rozwiązuje problemy gospodarcze, wspiera przedsiębiorczość oraz ułatwia dostęp do usług. Wyznaczony teren jest miejscem organizacji wszelkiego rodzaju festynów, przeglądów muzycznych, Dni Ziemi i Jarmarków Gniewkowskich. Tutaj skupia się społeczność lokalna uczestnicząca w imprezach plenerowych.</p> <p>Najczęściej uczestniczą tu mieszkańcy najubożsi, których nie stać na uczestnictwo w płatnych imprezach.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia obejmuje montaż fontanny na Rynku w Gniewkowie, montaż elementów małej architektury na płycie rynku oraz uzupełnienie stylowego oświetlenia nawiązujących do dawnego wyglądu miasta.</p>			<p>wsparcie w programie – 300 osób</p> <p>- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 300 osób</p> <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <p>- liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej – 7067</p>	
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	3. Zagospodarowanie terenów publicznych	3. Teatr Letni „Przy Ratuszu”	PF	Gmina Gniewkowo	<p>Inwestycja będzie miała pozytywny wpływ na ożywienie społeczne i gospodarcze. Wyznaczony teren po przeprowadzonej rewitalizacji będzie mógł być miejscem organizacji wszelkiego rodzaju małych festynów czy przeglądów muzycznych i form teatralnych. Najczęściej uczestniczą w nich</p>	działka nr 933 przy ul. Dworcowej 17	450 000,00	<p>Wskaźniki produktu:</p> <p>- liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej – 1 szt.</p>	<p>- protokoły odbioru</p> <p>- dane statystyczne USC, PUP, MGOPS</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu 15	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					<p>mieszkańcy najubożsi, których nie stać na uczestnictwo w płatnych imprezach. Społeczność ta jest najczęściej objęta pomocą przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Niebieską Kartą czy Kartą Dużej Rodziny, pensjonariusze Środowiskowego Domu Samopomocy, Domu Pomocy Społecznej Warzyn, dzieci uczęszczające do Domu Dziecka, korzystające z półkolonii letnich i zimowych, podopieczni świetlic socjoterapeutycznych, członkowie zespołów „Gniewkowanie”, „Wierzchosławiczanie”, Klubu Seniora, Koła Emerytów i Rencistów, wszelkich stowarzyszeń i związków działających na terenie gminy Gniewkowo.</p> <p>Budowa sceny amfiteatru letniego wraz z zapleczem garderobianym i zagospodarowaniem otoczenia budynku ratusza, w którym obecnie mieści się Urząd Stanu Cywilnego. Montaż elementów małej architektury, montaż rzeźb, posągów nawiązujących do charakteru miejsca, mającego pełnić dwojaką funkcję, wyposażenie w postaci krzeseł widowni, ławek, itp.</p>			<p>- liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 300 osób</p> <p>- liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 300 osób</p> <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <p>- liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej – 7067</p>	
<p>Podobszar 3: Lipie</p> <p>Podobszar 4: Murzynko</p> <p>Podobszar 8: Więclawice</p>	4.Zagospodarowanie miejsc do rekreacji i sportu	1.Zagospodarowanie miejsc wypoczynku i rekreacji na terenie Gminy Gniewkowo	PF	Gmina Gniewkowo	Zagospodarowanie miejsc wypoczynku poprzez budowę urządzeń małej architektury, w sposób szczególnie uzupełniający istniejącą funkcję kulturalną, sportową, rekreacyjną terenów przyległych do świetlic wiejskich i zaplecza sportowego	Wierzbiczany działka nr 8/6 – pow. 10.391,00 m2 Murzynko, działka nr 6/3 –	484.800,00	<p>Wskaźniki produktu:</p> <p>-liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (w tym</p>	<p>-dokumentacja techniczna</p> <p>-protokoły odbioru</p> <p>-dane statystyczne USC</p>

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu ¹⁵	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
Podobszar 9: Wierzbiczany					na terenie: Murzynka, Więclawic i Wierzbiczany. Realizacja przedsięwzięcia dot. budowy chodnika w miejscowości Lipie obejmuje wykonanie nawierzchni chodnika z kostki betonowej, w szczególności: -rozbiorę istniejącej nawierzchni i krawężników, - wykonanie robót ziemnych, - montaż krawężników, -wykonanie nawierzchni z kostki betonowej, -uporządkowanie terenu, ułożenie warstwy humusu z obsianiem.	o pow. 10.400,00 m2 Więclawice, działka nr 19/1 – o pow. 6.234,00 m2 Lipie (chodnik), działka nr 25		elementów małej architektury)– 4 szt. -powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 2402,20 ha -długość przebudowanego chodnika– 0,25 km Wskaźniki rezultatu: -liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - 1377	
Podobszar 5: Markowo Podobszar 7: Skalmierowice	4.Zagospodarowanie miejsc do rekreacji i sportu	2.Rewitalizacja parków jako miejsc wypoczynku na terenach wiejskich Gminy Gniewkowo	PF	Gmina Gniewkowo	Markowo: Prace obejmować mają jedynie część zachodnią działki o powierzchni około 5 ha, bez ingerencji w istniejący cmentarz rodowy. Zakres prac: Budowa utwardzenia alejek parkowych, oświetlenia w postaci lamp ogrodowych, fontanny podświetlanej. Odtworzenie miejsca na ognisko wraz z ławami i stołami. Montaż elementów małej architektury (ławki ogrodowe, kosze na odpadki, tablice, rzeźby ogrodowe itp.). Rewitalizacja istniejącego zbiornika wodnego w zakresie czyszczenia, prac ziemnych, umocnienia brzegów zbiornika i budowy pomostu. Skalmierowice: Zagospodarowanie miejsc wypoczynku poprzez budowę urządzeń małej architektury, w sposób szczególny uzupełniający istniejącą funkcję kulturalną,	Markowo - działka 9/12, Skalmierowice działka 23/4	450.000,00	Wskaźniki produktu: -liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 2 szt. -powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 1139,80 ha Wskaźniki rezultatu: -liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - 469	-dokumentacja projektowa -protokoły odbioru -dane statystyczne USC

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu ¹⁵	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					sportową, rekreacyjną terenów przyległych do świetlic wiejskich i zaplecza sportowego.				
Podobszar 2: Kawęczyn	4.Zagospodarowanie miejsc do rekreacji i sportu	3.Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przy świetlicy w miejscowości Kawęczyn w Gminie Gniewkowo	PF	Gmina Gniewkowo	Zagospodarowanie miejsc wypoczynku poprzez budowę urządzeń małej architektury, w sposób szczególny uzupełniający istniejącą funkcję kulturalną, sportową, rekreacyjną terenów przyległych do świetlic wiejskich i zaplecza sportowego.	Kawęczyn, działka nr 61/8	120.000,00	Wskaźniki produktu: -liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. -powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 569,9 ha Wskaźniki rezultatu: -liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - 238	-dokumentacja techniczna -protokoły odbioru -dane statystyczne USC
Podobszar 1:Obszar II – miasto Gniewkowo	4.Zagospodarowanie miejsc do rekreacji i sportu	4.Budowa skateparku przy ulicy Piasta w Gniewkowie	PF	Gmina Gniewkowo	W ramach przedmiotowego projektu oprócz budowy skateparku planuje się otwarcie darmowej wypożyczalni profesjonalnego sprzętu sportowego służącemu rozwojowi tego typu pasji (zakup deskorolek, kasków, rolek, łyżworolek, ochraniaczy itd.). Zostanie zatrudniona jedna osoba zajmująca się wypożyczaniem w/w sprzętu oraz prowadzeniem darmowych nauk i warsztatów z wykorzystaniem zakupionego sprzętu sportowego, co przyczyni się do zmniejszenia bezrobocia i likwidację ubóstwa i walkę z wykluczeniem społecznym. Realizacja przedsięwzięcia obejmuje budowę skateparku w bezpośrednim sąsiedztwie terenu rekreacyjnego, którego rewitalizację Gmina Gniewkowo przeprowadziła kilka lat	Działka 319/27 o powierzchni 4.851,0m2 Działka 566/27 o powierzchni 5,896 m2 w Gniewkowie, ul. Piasta	1.100.000,0	Wskaźniki produktu: -liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. -powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 10,747 m2 Wskaźniki rezultatu: -liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem	-dokumentacja techniczna - listy obecności -dane statystyczne z MGOPS -dane statystyczne z PUP

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu ¹⁵	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					temu. Podjęte wówczas działania objęły wyrównanie i obsadzenie ozdobną roślinnością terenu, bagrowanie i rewitalizację miejscowego stawku, budowę fontanny, montaż elementów małej architektury, oświetlenia oraz budowę największego na terenie gminy placu zabaw i mini siłowni dla osób dorosłych. Jest to teren, na którym odbywają się pikniki i festyny rodzinne, a na co dzień miejsce to służy odpoczynkowi i rekreacji mieszkańcom. Budowa skateparku i prowadzone tam lekcje na profesjonalnym sprzęcie sportowym stanowią nieodzowny element w prowadzeniu działań kontynuujących rewitalizację całego obszaru. Dalsze zagospodarowanie tego terenu zniweluje negatywne zjawiska, jakie są obecnie zauważalne.			w programie – 200 osób -liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 1 osoba - liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – ok 1500	
Kierunek: Przystosowanie terenów publicznych do potrzeb mieszkańców									
Podobszar 1:Obszar II – miasto Gniewkowo	3.Zagospodarowanie terenów publicznych	4.Zagospodarowanie „Góry Czarownic” i budowa fontanny na placu rynku wraz z modernizacją nawierzchni ul. Kątnej i Spokojnej, tworzeniem małej architektury	PF	Gmina Gniewkowo	Realizacja przedsięwzięcia obejmuje wykonanie nowej nawierzchni placu wewnętrznego rynku z kostki granitowej, wykonanie nawierzchni bitumicznej jezdni ul. Kątnej i Spokojnej, w szczególności: -rozbiorę nawierzchni placu wewnętrznego rynku, -wykonanie nawierzchni placu wewnętrznego rynku z kostki granitowej - roboty ziemne na ul. Kątnej i Spokojnej, -wykonanie podbudowy z kruszywa łamanego na ul. Kątnej i Spokojnej,	Działka nr 564/3 w Gniewkowie przy ul. Księstwa Gniewkowskiego.	1.100.000,00	Wskaźniki produktu: -liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 4 szt. - powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 5285 m ² , -długość przebudowanych dróg gminnych – 0,5 km	-dokumentacja techniczna -dane statystyczne z MGOPS -dane statystyczne z PUP

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu 15	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
		nawiązującej do dawnego wyglądu miasta.			<p>-regulację urządzeń infrastruktury podziemnej, -wykonanie warstwy wiążącej z betonu asfaltowego na ul. Kątnej i Spokojnej, -wykonanie warstwy ścieralnej z betonu asfaltowego na ul. Kątnej i Spokojnej, -wykonanie oznakowania pionowego i poziomego, - uporządkowanie terenu Góry Czarownic (wyrównanie terenu, obsianie, obsadzenie ozdobną roślinnością, montaż oświetlenia) - montaż elementów małej architektury na płycie rynku nawiązującej do dawnego wyglądu miasta - usytuowanie na płycie rynku fontanny.</p> <p>Inwestycja ma na celu modernizację układu komunikacyjnego na terenie gminy oraz dostosowanie do standardów Unii Europejskiej, gdyż jest ściśle powiązana z innymi projektami dotyczącymi modernizacji infrastruktury drogowej. Przedmiotowa inwestycja stanowi nieodzowne uzupełnienie zrealizowanej już przez Gminę Gniewkowo inwestycji pn. „Zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni miejskich”, której przedmiotem była kompleksowa rewitalizacja centrum miasta. W przedmiotowym zadaniu planuje się kontynuację i uzupełnienie podjętych wcześniej działań, a zagospodarowanie „Góry Czarownic”, która znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie z Rynkiem,</p>			<p>Wskaźniki rezultatu: -liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie – 300 osób -liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 1700 osób -liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 7067</p>	

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu 15	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					powstanie miejsce spotkań pn. „Sabat Czarownic”. Dzięki tym działaniom powstanie w pełni zrewitalizowana i uporządkowana przestrzeń publiczna, prowadząca do ożywienia społeczno-gospodarczego i aktywizująca społeczność lokalną.				
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	3. Zagospodarowanie terenów publicznych	5. Modernizacja nawierzchni ulicy Krótkiej	T	Urząd Miejski w Gniewkowie	<p>Projekt polega na wykonaniu projektu i zmodernizowaniu nawierzchni ulicy z żużlowej na kostkę betonową wraz z wymianą latarni ulicznych.</p> <p>Odbiorcą projektu są przede wszystkim mieszkańcy ulicy Krótkiej, ale też mieszkańcy pozostałych ulic w szczególności północno-wschodniego obszaru miasta, tj. mieszkańcy ulic: Zajezierniej, Kasprowicza, Wojska Polskiego, Generała Sikorskiego, 21 Stycznia, którzy poruszają się ulicą Krótką w kierunku Cmentarza lub zajazdu.</p>	Ulica Krótka – działka nr 111/13 o powierzchni drogi około 900 m ²	130.000,00 - 200.000,00	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - długość przebudowanych dróg gminnych - ok. 175 m <p>Wskaźniki rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wzrost zadowolenia i komfortu poruszania się oraz zmniejszenie frustracji mieszkańców 	Protokół odbioru, badania ankietowe, wywiad
Podobszar 6: Ostrowo	4. Zagospodarowanie miejsc do rekreacji i sportu	5. Budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Ostrowo w Gminie Gniewkowo	T	Gmina Gniewkowo	<p>Realizacja przedsięwzięcia obejmuje wykonanie nawierzchni ścieżki rowerowej z kostki betonowej, wykonanie zjazdów o nawierzchni bitumicznej, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozbiórkę istniejących nawierzchni, - wykonanie robót ziemnych, - odwodnienie – wykonanie przykanalików, montaż studzienek deszczowych i studni, - montaż krawężników i obrzeży, - wykonanie podbudów z kruszywa łamanego i betonowej, - wykonanie nawierzchni z kostki betonowej, - wykonanie warstwy wiążącej i ścieralnej z betonu asfaltowego zjazdów, 	Ostrowo	450.000,00	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. - powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – 160 ha - długość przebudowanych dróg – 0,8 km <p>Wskaźniki rezultatu:</p>	- dokumentacja techniczna - protokoły zdawczo-odbiorcze - dane statystyczne USC

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu ¹⁵	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					-wykonanie oznakowania pionowego i poziomego, -uporządkowanie terenu, ułożenie warstwy humusu z obsianiem			-liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - 230	
Kierunek: Animacja w zakresie kulturalnym i społecznym mieszkańców									
Podobszar Kawęczyn Podobszar Lipie Podobszar Murzynko Podobszar Markowo Podobszar Ostrowo Podobszar Skalmierowice Podobszar Więclawice Podobszar Wierzbiczy	2: 5. Aktywizacja kulturalna i społeczna	1. „Moje miejsce na ziemi”- cykl warsztatów aktywizujących i imprez integracyjnych dla mieszkańców terenów wiejskich Gminy Gniewkowo	S	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Gniewkowie oraz partnerzy (sołtysi wskazanych sołectw, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Murzynko, Stowarzyszenie Rozwoju Wierzbiczan, lokalne KGW, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Gniewkowie)	Projekt polegać będzie na : 1/przeprowadzeniu 16 warsztatów (po 2 warsztaty w każdej z w.w. miejscowości) a/ 8 warsztatów skierowanych do osób zainteresowanych animacją zajęć dla dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich b/ 8 warsztatów odnośnie profesjonalnego organizowania imprez 2/ przeprowadzeniu szkolenia dla sołtysów wspierającego ich jako lokalnych liderów 3/ przeprowadzenia spotkania dla organizacji pozarządowych z w.w. miejscowości odnośnie dobrych praktyk z reprezentantami innych stowarzyszeń z terenu powiatu inowrocławskiego 4/ zorganizowaniu 8 imprez integracyjnych prezentujących dorobek i potencjał miejscowości i ich mieszkańców	Kawęczyn działka nr 61/8; Lipie – świetlica wiejska; Murzynko działka nr 6/3; Markowo działka 9/12; Ostrowo-świetlica wiejska; Skalmierowice działka 23/4; Więclawice działka nr 19/1; Wierzbiczy działka nr 8/6	12 000,00	Wskaźniki produktu: -liczba warsztatów- 16 - liczba spotkań – 2 -liczba imprez integracyjnych-8 Wskaźniki rezultatu: -liczba osób uczestniczących w imprezach integracyjnych - 600	-listy obecności z warsztatów i spotkań

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu ¹⁵	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo Podobszar 2: Kawęczyn Podobszar 3: Lipie Podobszar 4: Murzynko Podobszar 5: Markowo Podobszar 6: Ostrowo Podobszar 7: Skalmierowice Podobszar 8: Więclawice Podobszar 9: Wierzbiczany	5. Aktywizacja kulturalna i społeczna	2. „Weź sprawy w swoje ręce” – cykl warsztatów rękodzielniczych dla osób starszych	S	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Gniewkowie oraz partnerzy (sołtysi wskazanych sołectw, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Murzynko, Stowarzyszenie Rozwoju Wierzbiczana, lokalne KGW, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Gniewkowie)	Projekt polegać będzie na zorganizowaniu 8 warsztatów rękodzielniczych na terenach wiejskich dla osób starszych podczas imprez integracyjnych organizowanych przez MGOKSiR w ramach projektu „Moje miejsce na ziemi” – cykl warsztatów aktywizujących i imprez integracyjnych dla mieszkańców terenów wiejskich Gminy Gniewkowo, a także 1 warsztatów rękodzielniczych w mieście Gniewkowo podczas Jarmarku Gniewkowskiego.	Kawęczyn działka nr 61/8; Lipie – świetlica wiejska; Murzynko działka nr 6/3; Markowo działka 9/12; Ostrowo-świetlica wiejska; Skalmierowice działka 23/4; Więclawice działka nr 19/1; Wierzbiczany działka nr 8/6 Gniewkowo – Park Wolności	4 500,00	Wskaźniki produktu: - liczba warsztatów - 9 Wskaźniki rezultatu: - liczba osób w wieku poprodukcyjnym zaktywizowanych dzięki realizacji projektu - 80	-listy obecności z warsztatów i spotkań
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo Podobszar 2: Kawęczyn Podobszar 3: Lipie	5. Aktywizacja kulturalna i społeczna	3. Wolni od azbestu – edukacja ekologiczna dla mieszkańców Gminy Gniewkowo	S/Ś	Gmina Gniewkowo	Projekt przewiduje ustawienie 9 punktów informacyjnych dla mieszkańców i zorganizowanie przy nich pogadanek edukacyjnych podczas festynów integracyjnych i Jarmarku Gniewkowskiego, gdzie będzie można uzyskać informacje na temat czym jest azbest, gdzie wykorzystywane są wyroby azbestowe,	Kawęczyn działka nr 61/8; Lipie – świetlica wiejska; Murzynko działka nr 6/3; Markowo działka 9/12;	4 500,00	Wskaźniki produktu: -liczba zlokalizowanych punktów informacyjnych – 9, -liczba uczestników – 300-1000, Wskaźniki rezultatu:	-dane Urzędu Miejskiego w Gniewkowie

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Opis projektu									
Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu 15	Podmiot/y realizujący /e projekt	Zakres realizowanych działań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i mierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
Podobszar 4: Murzynko Podobszar 5: Markowo Podobszar 6: Ostrowo Podobszar 7: Skalmierowice Podobszar 8: Więclawice Podobszar 9: Wierzbiczany					dłaczego i kiedy jest szkodliwy, jak dokonać prawidłowego demontażu. W trakcie pogadań będą przeprowadzane quizy, a poprawne odpowiedzi zostaną nagrodzone gadżetami reklamowymi. Mieszkańcy otrzymają ulotki i broszurki informacyjne zawierające najważniejsze informacje. Dla najmłodszych odbędzie się konkurs plastyczny „AZBEST –STOP”.	Ostrowo-świątlica wiejska; Skalmierowice działka 23/4; Więclawice działka nr 19/1; Wierzbiczany działka nr 8/6 Gniewkowo – Park Wolności		- liczba wniosków jakie wpłyną do Urzędu Miejskiego w Gniewkowie na dofinansowanie zadania pn. „Demontaż, transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest”- wzrost o 10%, - liczba wniosków o wpisanie do bazy gminnej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest – wzrost o 10%, - wyeliminowanie powstawania nielegalnych wysypisk z azbestem.	

Źródło: opracowanie własne.

9.2. Wskaźniki realizacji poszczególnych projektów

Tabela 53. Wskaźniki projektów

Wskaźniki realizacji poszczególnych projektów						
Przedsięwzięcie	Projekt	Wskaźniki	Rodzaj wskaźnika (P ¹⁶ , R ¹⁷)	Rok bazowy	Rok docelowy	Źródło danych
1. Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych i dzieci	1. Utworzenie Domu Dziennego Pobytu w Gniewkowie wraz z aktywizacją społeczną i kulturalną uczestników	Liczba doposażonych pomieszczeń (w szt.)	P	0	1	Faktury za zakupiony sprzęt
		Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (w lb)	R	0	30	Ewidencja uczestników
		Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych istniejących po zakończeniu projektu (w lb)	R	0	1	Protokół zdawczo-odbiorczy
	2. Rozwój Samorządowego Przedszkola oraz oddziałów przedszkolnych na terenie Gminy Gniewkowo	Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie (w lb)	P	0	50	Ewidencja uczestników
		Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej (w lb)	P	0	50	Ewidencja uczestników
		Odsetek miejsc wychowania przedszkolnego, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS (w %)	R	0	100	Dokumentacja projektowa
2. Działania na rzecz osób wykluczonych	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Gniewkowo	Liczba osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem (w lb)	P	0	30	Ewidencja uczestników
		Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie (w lb)	P	0	6	Ewidencja uczestników
		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (w lb)	R	0	22	Statystyki z MGOPS

¹⁶ P-produktu

¹⁷ R-rezultatu

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wskaźniki realizacji poszczególnych projektów						
Przedsięwzięcie	Projekt	Wskaźniki	Rodzaj wskaźnika (P ¹⁶ , R ¹⁷)	Rok bazowy	Rok docelowy	Źródło danych
		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu (w lb)	R	0	24	Statystyki z MGOPS
		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) (w lb)	R	0	6	Statystyki z PUP
		Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących 6 miesięcy po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek):	R	0	6	Statystyki z PUP
3.Zagospodarowanie terenów publicznych	1.Park Wolności centrum aktywizacji społecznej	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (w m2)	P	0	52665,0	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	P	0	1	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Długość przebudowanych dróg gminnych (w km2)	P	0	0,75	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Długość przebudowanych chodników (w km2)	P	0	0,2	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (w lb)	R	0	7067	Urząd Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności
	2. Rewitalizacja Rynku jako działanie rekreacyjne	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (w szt.)	P	0	1	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (w lb)	P	0	300	Dane statystyczne MGOPS
		Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (w lb)	P	0	300	Dane statystyczne MGOPS
		Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (w lb)	R	0	7067	Urząd Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wskaźniki realizacji poszczególnych projektów						
Przedsięwzięcie	Projekt	Wskaźniki	Rodzaj wskaźnika (P ¹⁶ , R ¹⁷)	Rok bazowy	Rok docelowy	Źródło danych
	3. Teatr Letni „Przy Ratuszu”	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (w szt.)	P	0	2	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (w lb)	P	0	300	Dane z MGOPS
		Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (w lb)	P	0	300	Dane z MGOPS
		Liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej (w lb)	R	0	7067	Urząd Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności
	4. Zagospodarowanie „Góry Czarownic” i budowa fontanny na placu rynku wraz z modernizacją nawierzchni ul. Kątnej i Spokojnej, tworzeniem małej architektury nawiązującej do dawnego wyglądu miasta	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	P	0	4	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (m ²)	P	0	5285	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie (w lb)	P	0	300	Dane z PUP
		Liczba osób zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych społecznie objętych wsparciem w programie (w lb)	P	0	1700	Dane z MGOPS
		Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (lb)	R	0	7067	Urząd Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności
	5. Modernizacja nawierzchni ulicy Krótkiej	Długość przebudowanych dróg (w m)	P	0	175	Protokół zdawczo-odbiorczy
	4. Zagospodarowanie miejsc do rekreacji i sportu	1. Zagospodarowanie miejsc wypoczynku i rekreacji na terenie Gminy Gniewkowo	Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (w tym elementów małej architektury) (szt.)	P	0	4
Długość przebudowanych dróg gminnych (km)			P	0	0,25	Protokół zdawczo-odbiorczy

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wskaźniki realizacji poszczególnych projektów						
Przedsięwzięcie	Projekt	Wskaźniki	Rodzaj wskaźnika (P ¹⁶ , R ¹⁷)	Rok bazowy	Rok docelowy	Źródło danych
		Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (w ha)	P	0	2402,2	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (w lb)	R	0	1377	Urząd Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności
	2.Rewitalizacja parków jako miejsc wypoczynku na terenach wiejskich Gminy Gniewkowo	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	P	0	2	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (w ha)	P	0	1139,8	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (w lb)	R	0	469	Urząd Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności
		Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (w ha)	P	0	569,9	Protokół zdawczo-odbiorczy
	3.Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przy świetlicy w miejscowości Kawęczyn w Gminie Gniewkowo	Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	P	0	1	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (w lb))	R	0	238	Urząd Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności
		Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)	P	0	1	Protokół zdawczo-odbiorczy
	4.Budowa skateparku przy ulicy Piasta w Gniewkowie	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (m2)	P	0	10,7	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Liczba osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (w lb)	P	0	200	Listy obecności
		Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	P	0	1	Dane statystyczne z MGOPS
		Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (w lb)	R	0	1500	Listy obecności
		Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach	P	0	1	Protokół zdawczo-odbiorczy

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wskaźniki realizacji poszczególnych projektów						
Przedsięwzięcie	Projekt	Wskaźniki	Rodzaj wskaźnika (P ¹⁶ , R ¹⁷)	Rok bazowy	Rok docelowy	Źródło danych
	5. Budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Ostrowo w Gminie Gniewkowo	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (w ha)	P	0	160	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Długość przebudowanych lub wybudowanych ścieżek rowerowych (w km)	P	0	0,8	Protokół zdawczo-odbiorczy
		Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (w lb)	R	0	230	Urząd Stanu Cywilnego i Ewidencji Ludności
5. Aktywizacja kulturalna i społeczna	1. „Moje miejsce na ziemi”- cykl warsztatów aktywizujących i imprez integracyjnych dla mieszkańców terenów wiejskich Gminy Gniewkowo	Liczba zorganizowanych zajęć (szt.)	P	0	26	Listy obecności
		Liczba osób uczestniczących w programie (w lb)	R	0	600	Listy obecności
	2. „Weź sprawy w swoje ręce” – cykl warsztatów rękodzielniczych dla osób starszych”	Liczba zorganizowanych zajęć (szt.)	P	0	9	Listy obecności
		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym zaktywizowanych dzięki realizacji projektu (w lb)	R	0	80	Listy obecności
	3. Wolni od azbestu – edukacja ekologiczna dla mieszkańców Gminy Gniewkowo	Liczba zlokalizowanych punktów informacyjnych (w szt.)	P	0	9	Dane Urzędu Miejskiego
		Liczba uczestników (w szt.)	P	0	300-1000	Dane Urzędu Miejskiego

Źródło: opracowanie własne

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Nadrzędną zasadą wyboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych było zapewnienie poprzez ich realizację komplementarności w różnych wymiarach, przede wszystkim:

Rysunek 37. Rodzaje komplementarności rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Komplementarność przestrzenna dotyczy zastosowania kryterium ciągłości przestrzennej pomiędzy obszarami rewitalizacji, a pozostałymi terenami gminnymi. Obszar gminy rozpatrywany jest jako całość, bez punktowego nacechowania projektów. Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie (wpływając przy tym na obszar rewitalizacji), natomiast skala ich oddziaływania będzie dużo większa. Projekty realizowane na podobszarach rewitalizacji będą wpływać również na inne części gminy i ich mieszkańców. System dotyczący monitorowania efektów działań komplementarności przestrzennej powinien być oparty na obserwacji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w skali całej gminy, nie tylko obszaru zdegradowanego.

Należy podkreślić, że pomiędzy wszystkimi przedsięwzięciami zachodzi efekt synergii – tj. projekty się uzupełniają i dopełniają. Zaplanowane projekty są także odpowiedzią na zdiagnozowane problemy.

Mapę, na której zaznaczono podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji zaprezentowano w rozdziale *Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji*.

Komplementarność problemowa ma związek z uwzględnieniem w projektach rewitalizacyjnych wszystkich sfer, mianowicie: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Kompleksowość sprzyja zwiększonej efektywności działań oraz uzyskaniu efektu synergii, większego niż wyłączna suma rozwiązywanych problemów. Do zapewnienia komplementarności należy:

- wyznaczenie wskaźników, które będą określały efekty końcowe projektów rewitalizacyjnych,
- skorelowanie projektów rewitalizacyjnych z pozostałymi działaniami podejmowanymi w gminie w ramach planowania strategicznego,
- skorelowanie działań rewitalizacyjnych ze zdiagnozowanymi problemami i wyznaczonymi celami.

Proces Rewitalizacji będzie miał charakter kompleksowy, a działania doprowadzą podobszary rewitalizacji do osiągnięcia stanu przedstawionego w wizji. Przedsięwzięcia będą również odpowiedzią na założone cele rewitalizacji i kierunki działań, przedstawione w rozdziale 8.

Komplementarność problemową przedstawiono także w poniższej tabeli.

Tabela 54. Komplementarność problemowa programu

Przedsięwzięcie	Projekt	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt przestrzenno-funkcjonalny	Aspekt środowiskowy
1.Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych i dzieci	1.Utworzenie Domu Dziennego Pobytu w Gniewkowie wraz z aktywizacją społeczną i kulturalną uczestników	x			
	2.Rozwój Samorządowego Przedszkola oraz oddziałów przedszkolnych na terenie Gminy Gniewkowo	x			
2.Działania na rzecz osób wykluczonych	1.Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Gniewkowo	x	x		
3.Zagospodarowanie terenów publicznych	1.Park Wolności centrum aktywizacji społecznej	x		x	
	2. Rewitalizacja Rynku jako działanie rekreacyjne	x		x	
	3.Teatr Letni „Przy Ratuszu”	x	x	x	
	4.Zagospodarowanie „Góry Czarownic” i budowa fontanny na placu rynku wraz z modernizacją nawierzchni ul. Kątnej i Spokojnej, tworzeniem małej architektury nawiązującej do dawnego wyglądu miasta	x	x	x	
	5.Modernizacja nawierzchni ulicy Krótkiej			x	x
4.Zagospodarowanie miejsc do rekreacji i sportu	1.Zagospodarowanie miejsc wypoczynku i rekreacji na terenie Gminy Gniewkowo	x		x	

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Przedsięwzięcie	Projekt	Aspekt społeczny	Aspekt gospodarczy	Aspekt przestrzenno-funkcjonalny	Aspekt środowiskowy
	2.Rewitalizacja parków jako miejsc wypoczynku na terenach wiejskich Gminy Gniewkowo	x		x	
	3.Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przy świetlicy w miejscowości Kawęczyn w Gminie Gniewkowo	x		x	
	4.Budowa skateparku przy ulicy Piasta w Gniewkowie	x	x	x	
	5.Budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Ostrowo w Gminie Gniewkowo	x		x	
5.Aktywizacja kulturalna i społeczna	1.Moje miejsce na ziemi"- cykl warsztatów aktywizujących i imprez integracyjnych dla mieszkańców terenów wiejskich Gminy Gniewkowo	x			
	2. „Weź sprawy w swoje ręce” – cykl warsztatów rękodzielniczych dla osób starszych	x			
	3. Wolni od azbestu – edukacja ekologiczna dla mieszkańców Gminy Gniewkowo	x			x

Źródło: opracowanie własne.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy zarządzania całym procesem, którego rezultaty w głównej mierze zależą od odpowiedniego wyboru systemu zarządzania rewitalizacją. Związane jest to z zagadnieniami dotyczącymi wyboru obszaru, podmiotów biorących współdziałanie w procesie, a także ewaluacji działań.

Przedstawiony w rozdziale 13 system zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023 został oparty na systemie działania Gminy Gniewkowo. Zapewni on efektywne działanie zróżnicowanych jednostek na rzecz Gminy i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Komplementarność międzyokresową gwarantują przedsięwzięcia wzajemnie się uzupełniające (prowadzące do realizacji wspólnego celu), pomimo ich rozbieżności czasowej. Kolejno tworzone dokumenty strategiczne opierają się na modelach rozwoju zawartych w poprzednich aktach gminnych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne przedstawione w rozdziale 9, będą zatem dopełnieniem projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013.

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane działania, realizowane w latach poprzednich na terenach wyznaczonych do rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Tabela 55. Komplementarność międzykresowa

Projekt	Program	Zakres projektu	Całkowita kwota zadania	Termin zakończenia
Tereny miejskie				
„Zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni miejskich”	Oś Priorytetowa 7, Działanie 7.1 „Rewitalizacja zdegradowanych dzielnic miast” RPO W K-P	Rewitalizacja ulic: Sobieskiego, Dworcowej, Kościelnej, Podgórnej i Zamkowej.	8.204.612,57	11.2010
„Modernizacja budynku MGOKSiR w Gniewkowie”	Oś Priorytetowa 2, Działanie 2.3 „Rozwój infrastruktury w zakresie ochrony powietrza” RPO W K-P	Modernizacja budynku Łącznicy Kulturalnej.	341.057,64	10.2013
„Rozwój i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej poprzez rozbudowę oczyszczalni ścieków oraz stacji uzdatniania wody w Gniewkowie”	Oś Priorytetowa 2, Działanie 2.1. „Rozwój infrastruktury wodno-ściekowej” RPO W K-P	Budowa nowej stacji uzdatniania wody i rozbudowa oczyszczalni ścieków.	9.207.392,00	01.2015
„Przebudowa ulic 700-lecia i Cmentarnej w Gniewkowie”	Oś Priorytetowa 1, Działanie 1.1 „Infrastruktura drogowa Schemat: drogi lokalne” RPO W K-P	Przebudowa dwóch ulic w Gniewkowie	1.666.149,74	12.2014
„Zakup strojów ludowych kujawskich dla członków zespołu folklorystycznego „Gniewkowanie”	Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla małych projektów tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi, objętego PROW 2007-2013	Zakup strojów dla członków zespołu „Gniewkowanie”.	8.084,93	12.2012
„Wyposażenie terenu rekreacyjnego poprzez urządzenie minisłowni zewnętrznej i doposażenie boiska wielofunkcyjnego w Gniewkowie”	Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów”, tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania Osi 3 ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi	Zakup: - mini słownia (4 urządzenia) - 2 piłkochwytyw siatkowych	26.476,80	11.2014
Tereny wiejskie				
„Budowa świetlic wiejskich w Kawęczynie i Zajezierzu”	Działanie 313, 322, 323 „Odnowa i rozwój wsi”	Budowa dwóch świetlic wiejskich.	758.356,12	11.2010
„Budowa świetlicy w Wierzchosławicach oraz modernizacja świetlic wiejskich”	Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego PROW na lata 2007-2013 – Oś IV LEADER	Budowa świetlicy w Wierzchosławicach oraz modernizacja świetlic wiejskich w Murzynku, Gąskach i Wielowsi.	712.045,28	12.2010

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Projekt	Program	Zakres projektu	Całkowita kwota zadania	Termin zakończenia
„Modernizacja świetlic wiejskich w Murzynie, Wielowci, Markowie i Ostrowie oraz doposażenie świetlic wiejskich”	Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego PROW na lata 2007-2013 – Oś IV LEADER	Modernizacja świetlic wiejskich w Murzynie, Wielowci, Markowie i Ostrowie oraz doposażenie świetlic wiejskich w Zajezerzu, Kawęczynie i Wierzchosławicach (zakup stołów, krzesel, lodówek, witryn chłodniczych i kuchenek gazowo-elektrycznych).	286.612,53	I etap – do 12.2012 II etap – do 02.2014
„Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Szadłowie i Skalmierowice w gminie Gniewkowo”	Działanie „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” objętego PROW na lata 2007-2013	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Szadłowie i Skalmierowice w gminie Gniewkowo	3.022.066,96	08.2011
„Remont boisk sportowych w miejscowościach Wierzchosławice i Więclawice w gminie Gniewkowo”	Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” – OŚ IV LEADER	Remont dwóch boisk sportowych: w Wierzchosławicach i Więclawicach.	84.575,72	03.2015
„Budowa placów zabaw i adaptacja świetlicy wiejskiej”	Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju” w zakresie operacji odpowiadających warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego PROW na lata 2007-2013 – Oś IV LEADER	Budowa 19 placów zabaw: Więclawice, Lipie, Żyroślawice, Bąbolin, Skalmierowice, Ostrowo, Murzynko, Wielowieś, Chrzastowo, Markowo, Kawęczyn, Zajezerze, Wierzbiczany, Gąski, Szadłowie, Godzięba, Suchatówka, Kijewo, Murzynno i adaptacja świetlicy w Więclawicach.	679.716,92	I etap – do 02.2011, II etap – do 12.2011
„Zakup wyposażenia do świetlic wiejskich w miejscowości Gąski, Lipie, Markowo, Murzynno, Murzynko, Wierzbiczany, Żyroślawice”	Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów”, tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania Osi 3 ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi	Zakup wyposażenia do świetlic wiejskich: Gąski - 24 krzesła, 3 stoły składane; Lipie – 1 lodówka, 1 witryna chłodnicza; Markowo – 1 witryna chłodnicza; Murzynno – 40 krzesel; Murzynko – 80 krzesel, 1 lodówka, 1 kuchnia gazowo-elektryczna; Wierzbiczany – 1 witryna chłodnicza; Żyroślawice – 1 kuchnia gazowo-elektryczna	17.993,67	03.2015
„Zakup wyposażenia do świetlic wiejskich w miejscowości Godzięba, Klepary,	Działanie 413 „Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów”, tj. operacji, które nie	Zakup wyposażenia do świetlic wiejskich: Godzięba – 1 kuchenka gazowo-elektryczna, 1 lodówka;	16.367,61	03.2015

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Projekt	Program	Zakres projektu	Całkowita kwota zadania	Termin zakończenia
Skalmierowice, Szpital, Wielowieś, Więclawice”	odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania Osi 3 ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi	Klepary – 1 kuchenka gazowo-elektryczna; Skalmierowice – 33 krzesel, 1 kuchenka gazowo-elektryczna; Szpital – 2 stoły składane, 10 krzesel, 1 lodówka, 1 kuchenka gazowo-elektryczna; Wielowieś – 20 krzesel, 1 lodówka, 1 witryna chłodnicza, 1 kuchenka gazowo-elektryczna; Więclawice – 1 lodówka, 1 witryna chłodnicza		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Miejski w Gniewkowie.

Komplementarność finansowa: w odniesieniu do polityki spójności 2014 - 2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, dotyczących planu rewitalizacji jest oparte na wzajemnych relacjach i komplementarności finansowej. Wspieranie projektów ze środków EFRR, EFS i FS podlega ścisłym zasadom dokumentowania, z czego wynika wykluczenie ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

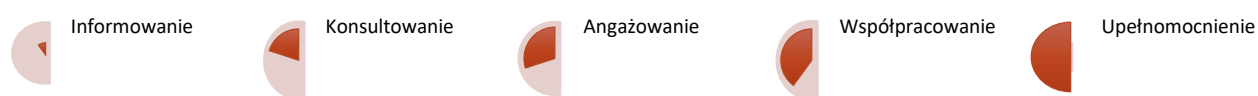
W dokumencie Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023 posłużono się również zasadą projektów zintegrowanych – przy realizacji projektów miękkich zaplanowano także działania inwestycyjne, ukierunkowane na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów.

11. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Włączenie interesariuszy do Programu Rewitalizacji, otrzymanie od nich opinii nt. zaplanowanych działań, a także czynna pomoc w realizacji projektów są kluczowymi elementami wpływającymi na powodzenie przeprowadzanych prac. Z tego względu tak istotna jest współpraca pomiędzy podmiotami publicznymi, przedsiębiorcami, organizacjami funkcjonującymi w ramach trzeciego sektora oraz mieszkańcami. Mechanizmy partycypacji społecznej są nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji na każdym jego etapie, tj. diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania).

Partycypacja społeczna nie powinna ograniczać się jedynie do informowania, ale aktywnego włączania interesariuszy w projekty i realnego współdecydowania o nich. Można wyróżnić pięć poziomów partycypacji społecznej:

Rysunek 38. Stopień zaangażowania interesariuszy

Źródło: opracowanie własne.

Informowanie ogranicza się do przekazywania interesariuszom informacji o prowadzonym procesie rewitalizacji, bez nawiązywania interakcji. Poziom drugi – konsultowanie – dotyczy informowania połączonego z uczestnictwem w spotkaniach, na których można zgłaszać własne pomysły. Kolejny stopień, czyli angażowanie, to uczestnictwo interesariuszy w różnych formach aktywności, przy czym wypracowane w ich ramach rozwiązania nie mają charakteru wiążącego dla samorządu gminnego. Współpracowanie związane jest natomiast z wypracowywaniem konkretnych pomysłów i omawianiem problemów przy ich realizacji, a upewnocnienie stanowi najwyższy stopień współdecydowania – pełna decyzyjność po stronie interesariuszy.

Proces rewitalizacji powinien być przeprowadzony w oparciu o zaawansowane metody partycypacji, w tym m.in. współdecydowanie, aktywne włączenie się w realizację projektów czy kontrola obywatelska.

Celem rewitalizacji jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych za pomocą zintegrowanych działań prowadzonych na rzecz lokalnej społeczności, gospodarki i przestrzeni. Działania te prowadzone są przy wsparciu interesariuszy rewitalizacji, którymi mogą być m.in.:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- właściciele i użytkownicy nieruchomości, a także podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji,
- mieszkańcy gminy zamieszkujący obszary inne niż wyznaczone do rewitalizacji,
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić działalność na terenie gminy,
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić działalność społeczną na terenie gminy, w tym grupy nieformalne i organizacje pozarządowe,
- jednostka samorządu terytorialnego i jej jednostki organizacyjne,
- organy władzy publicznej.

Włączenie w działania rewitalizacyjne zróżnicowanych grup społecznych ma zapewnić realizację zasady solidaryzmu społecznego. W poniższej tabeli zaprezentowano metody włączania interesariuszy wykorzystane podczas tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023.

Tabela 56. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Ankieta	<p>Badanie kwestionariuszowe zostało przeprowadzone metodą CATI na próbie 100 osób, w terminie od 28 września 2016 r. do 12 października 2016 r.</p> <p>Celem badania była identyfikacja obszarów o wysokiej koncentracji problemów, określenie negatywnych zjawisk i wskazanie jednostek, w których działania z zakresu rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzenno-funkcjonalnego powinny zostać zrealizowane.</p> <p>Wyniki ankiety zostały przedstawione w Załączniku 2 (punkt 16.1) niniejszego dokumentu. Kwestionariusz ankiety zamieszczony został w punkcie 17.1.</p>
Konsultacje społeczne	<p>Na etapie tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023 odbyły się dwa spotkania konsultacyjne z interesariuszami. Pierwsze miało miejsce 4 października 2016 r. o godz. 15.30 w sali konferencyjnej MGOKSiR przy ul. Dworcowej w Gniewkowie. Uczestniczyło w nim 14 osób. Natomiast drugie odbyło się 7 grudnia 2016 r., również w sali konferencyjnej MGOKSiR.</p>

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
	<p>Celem pierwszego spotkania było zarówno wyjaśnienie czym jest proces rewitalizacji, zaprezentowanie dotychczasowych wyników badań oraz próba wyznaczenia obszaru, cechującego się koncentracją negatywnych zjawisk.</p> <p>W trakcie spotkania uczestnicy zostali poproszeni o wymienienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mocnych stron i potencjału gminy, • Sposobów na wykorzystanie potencjału gminy, • Negatywnych zjawisk i sposób ich przeciwdziałania, • Przyczyn wskazania obszaru oraz zaproponowanie działań rewitalizacyjnych. <p>W trakcie drugiego spotkania przedstawiono i skonsultowano ostateczne obszary wyznaczone do rewitalizacji, a w części warsztatowej skupiono się na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzeniu wizji obszaru rewitalizacji po przeprowadzonym procesie, • Szczegółowym omówieniu negatywnych zjawisk na terenie rewitalizacji, • Wypracowaniu kierunków działań w ramach rewitalizacji, • Zebraniu propozycji działań rewitalizacyjnych. <p>Metodą informowania o spotkaniach były:</p> <ul style="list-style-type: none"> • informacje zawarte na stronie internetowej http://www.gniewkowo.com.pl oraz w mediach społecznościowych (facebook). • plakaty, • ulotki. <p>Wyniki konsultacji społecznych przedstawione zostały w załączniku 2 do niniejszego dokumentu. Wzór plakatu i ulotki informujących o spotkaniach przedstawione zostały w punkcie 17.2.</p>
<p>Zbieranie uwag w postaci papierowej, elektronicznej lub ustnej</p>	<p>30 dniowe konsultacje społeczne projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji odbywały się w terminie od 20 października 2016 roku do 21 listopada 2016 roku. Podczas ich trwania interesariusze mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu za pomocą formularza konsultacji społecznych (załącznik 3 – punkt 17.3.) w formie pisemnej oraz w formie ustnej.</p> <p>Drugie 30 dniowe konsultacje społeczne dotyczyły projektu dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023, trwały od 18 stycznia 2017 roku do 19 lutego 2017 roku. Ich forma była taka sama jak w przypadku konsultacji dotyczących obszarów zdegradowanych i rewitalizacji.</p>

Źródło: opracowanie własne.

Informacje na temat włączenia mieszkańców w proces rewitalizacji na etapie wdrażania dokumentu zawarte są w podrozdziale *System zarządzania realizacją programu rewitalizacji*.

12. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 57. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne - harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło dofinansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	II kwartał 2017-IV kwartał 2019	1. Utworzenie Domu Dziennego Pobytu w Gniewkowie wraz z aktywizacją społeczną i kulturalną uczestników	PF	1. Stworzenie oferty adresowanej do osób starszych i dzieci	Gmina Gniewkowo	160.000,00	90	144.000,00	x		x (budżet państwa)	
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo Podobszar 3: Lipie	III kwartał 2017-IV kwartał 2018	2. Rozwój Samorządowego Przedszkola oraz oddziałów przedszkolnych na terenie Gminy Gniewkowo	S		Gmina Gniewkowo przy wsparciu Samorządowego Przedszkola w Gniewkowie	150.000,00	85	127.500,00	x			
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	III kwartał 2017-III kwartał 2018	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Gniewkowo	S	2. Działania na rzecz osób wykluczonych	Fundacja Ekspert-Kujawy przy współpracy z Gminą Gniewkowo	360.000,00	85	306.000,00		x		
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	I kwartał 2017-III kwartał 2018	1. Park Wolności centrum aktywizacji społecznej	PF	3. Zagospodarowanie terenów publicznych	Gmina Gniewkowo	2.384.442,35	85	2.026.776,00		x		
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	I kwartał 2018 – IV kwartał 2018	2. Rewitalizacja Rynku jako działanie rekreacyjne	PF		Gmina Gniewkowo	218.800,00	65	139.222,44			x (PROW)	
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	II kwartał 2017-IV kwartał 2018	3. Teatr Letni „Przy Ratuszu”	PF		Gmina Gniewkowo	450.000,00	65	286.335,00			x (PROW)	
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	I kwartał 2018-IV kwartał 2019	3. Zagospodarowanie „Góry Czarownic”	PF		Gmina Gniewkowo	1.100.000,00	85	935.000,00		x		

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło dofinansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
miasto Gniewkowo		i budowa fontanny na placu rynku wraz z modernizacją nawierzchni ul. Kątnej i Spokojnej, tworzeniem małej architektury nawiązującej do dawnego wyglądu miasta										
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	I kwartał 2017-IV kwartał 2017	4. Modernizacja nawierzchni ulicy Krótkiej	T		Urząd Miejski w Gniewkowie	130.000 - 200.000	85			x	x	
Podobszar 3: Lipie Podobszar 4: Murzynko Podobszar 8: Więclawice Podobszar 9: Wierzbiczany	III kwartał 2017-IV kwartał 2018	1. Zagospodarowanie miejsc wypoczynku i rekreacji na terenie Gminy Gniewkowo	PF	4. Zagospodarowanie miejsc do rekreacji i sportu	Gmina Gniewkowo	484.800,00	85	412.080,00			x (EFROW)	
Podobszar 5: Markowo Podobszar 7: Skalmierowice	III kwartał 2017-IV kwartał 2018	2. Rewitalizacja parków jako miejsc wypoczynku na terenach wiejskich Gminy Gniewkowo	PF		Gmina Gniewkowo	450.000,00	85	382.500,00			x (EFROW)	
Podobszar 2: Kawęczyn	III kwartał 2017-IV kwartał 2018	3. Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przy świetlicy w miejscowości Kawęczyn w Gminie Gniewkowo	PF		Gmina Gniewkowo	120.000,00	85	102.000,00			x (EFROW)	
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo	I kwartał 2017-II kwartał 2018	4. Budowa skateparku przy ulicy Piasta w Gniewkowie	PF		Gmina Gniewkowo	1.100.000,0	85	935.000,00	x	x		

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło dofinansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Podobszar 6: Ostrowo	III kwartał 2017-IV kwartał 2018	5. Budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Ostrowo w Gminie Gniewkowo	PF		Gmina Gniewkowo	450.000,00	85	382.500,00			x (EFROW)	
Podobszar 2: Kawęczyn Podobszar 3: Lipie Podobszar 4: Murzynko Podobszar 5: Markowo Podobszar 6: Ostrowo Podobszar 7: Skalmierowice Podobszar 8: Więclawice Podobszar 9: Wierzbiczany	III kwartał 2017 – IV kwartał 2018	1. „Moje miejsce na ziemi” - cykl warsztatów aktywizujących i imprez integracyjnych dla mieszkańców terenów wiejskich Gminy Gniewkowo	S	5. Aktywizacja kulturalna i społeczna	Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Gniewkowie oraz partnerzy (sołtysi wskazanych sołectw, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Murzynko, Stowarzyszenie Rozwoju Wierzbiczany, lokalne KGW, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Gniewkowie)	10.000,00	85	7.500,00			x (PROW)	
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo Podobszar 2: Kawęczyn Podobszar 3: Lipie Podobszar 4: Murzynko Podobszar 5: Markowo Podobszar 6: Ostrowo Podobszar 7: Skalmierowice	IV kwartał 2017 – IV kwartał 2018	2. „Weź sprawy w swoje ręce” – cykl warsztatów rękodzielniczych dla osób starszych	S		Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Gniewkowie oraz partnerzy (sołtysi wskazanych sołectw, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Murzynko, Stowarzyszenie Rozwoju Wierzbiczany, lokalne KGW, Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Gniewkowie)	4.500,00	75	3.375,00			x (PROW)	

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr/nazwa)	Typ projektu	Przedsięwzięcie (nr/nazwa)	Podmiot realizujący projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło dofinansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Podobszar 8: Więclawice Podobszar 9: Wierzbiczany												
Podobszar 1: Obszar II – miasto Gniewkowo Podobszar 2: Kawęczyn Podobszar 3: Lipie Podobszar 4: Murzynko Podobszar 5: Markowo Podobszar 6: Ostrowo Podobszar 7: Skalmierowice Podobszar 8: Więclawice Podobszar 9: Wierzbiczany	III kwartał 2017- III kwartał 2018	3. Wolni od azbestu – edukacja ekologiczna mieszkańców Gminy Gniewkowo	S		Gmina Gniewkowo	4.500,00	75	3.375,00			X (WFOŚiGW)	

Źródło: opracowanie własne.

13. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

System wdrażania i zarządzania jest jednym z nadrzędnych elementów programu rewitalizacji. Dotyczy on zagadnień, związanych z kwestią narzędzi usprawniających realizację projektów rewitalizacyjnych, jak i wykonania założonych celów. Proces realizacji Programu Rewitalizacji ma za zadanie zarządzać działaniami w taki sposób, aby umożliwić wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego.

Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, a także jej prowadzenie w zakresie własności gminy stanowią jej zadania własne, co wynika z art. 3 ust. 1 ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku. Ustawa wskazuje również na główne podmioty, na których spoczywa obowiązek sprawnego przygotowania i wdrożenia programu, tj.: Burmistrz Gniewkowa, Rada Miejska i Komitet Rewitalizacji.

Do najważniejszych zadań wskazanych podmiotów w procesie wdrażania i zarządzania należą:

⇒ Burmistrz:

- Prowadzenie analiz dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie zapisów GPR, ocenie aktualności i stopnia jego realizacji;
- Ogłaszanie informacji o podjęciu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji;
- Ogłaszanie informacji o podjęciu uchwały w sprawie uchwalenia GPR;
- Występowanie do instytucji o zaopiniowanie projektu GPR (wskazanych w ustawie);
- Prowadzenie konsultacji społecznych;
- Powołanie Komitetu Rewitalizacji;
- W przypadku podjęcia decyzji o ustaleniu Specjalnej Strefy Rewitalizacji złożenie wniosku do Rady Miejskiej.

⇒ Rada Miejska:

- Wyznaczenie w drodze uchwały obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;

- Zatwierdzenie i uchwalenie GPR;
- Uchwalenie zasad wyznaczania składu i zasad działania Komitetu Rewitalizacji;
- Wprowadzenie projektów rewitalizacyjnych zawartych w GPR do załącznika uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy;
- Uchwalenie zmian GPR;
- Podjęcie uchwały o uchyleniu GPR w przypadku stwierdzenia osiągnięcia zawartych w nim celów.

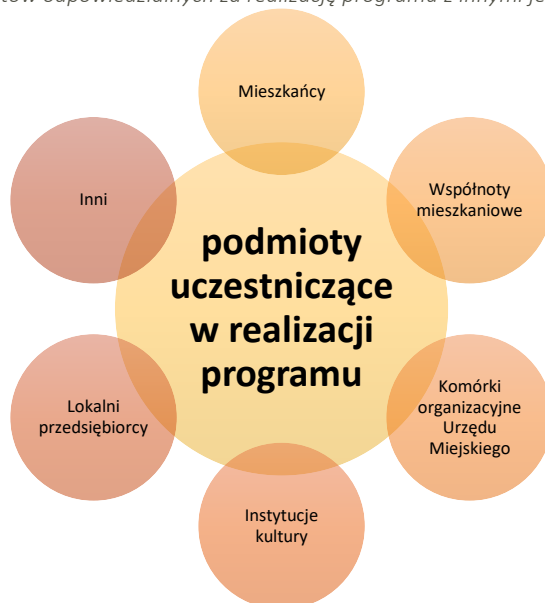
⇒ Komitet Rewitalizacji:

- Prowadzenie współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, wdrażania i oceny GPR, a także pełnienie roli opiniodawczo-doradczej Burmistrza;
- Zasady powoływania i działania Komitetu Rewitalizacji określa Rada Miejska w drodze uchwały (w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia uchwalenia GPR).

Na etapie wprowadzania Gminnego Programu Rewitalizacji podmioty odpowiedzialne za jego realizację będą współpracowały przede wszystkim z:

- innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego;
- beneficjentami zewnętrznymi, również odpowiadającymi za realizację działań rewitalizacyjnych (wspólnoty mieszkaniowe, instytucje kultury, instytucje polityki społecznej, fundacjami i stowarzyszeniami, lokalnymi przedsiębiorcami, parafią, osobami prywatnymi);
- interesariuszami procesu rewitalizacji.

Rysunek 39. Współpraca podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu z innymi jednostkami

Źródło: opracowanie własne.

Ze względu na fakt, iż jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań, a także przepływ informacji znaczenie ma prowadzenie skoordynowanych działań, przy utrzymaniu zasad partycypacji i partnerstwa.

Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Za koordynację Gminnego Programu Rewitalizacji odpowiedzialny będzie Urząd Miejski, posiadający odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie w realizacji tego typu zadań. W celu sprawnego zarządzania Burmistrz wyznaczy pracownika odpowiedzialnego za wsparcie wymienionych organów w realizacji ich zadań w zakresie programu.

Koordinator będzie odpowiedzialny za:

- Stworzenie zasad sprawnej współpracy pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w realizację programu,
- Koordynowanie działań projektowych wymagających współpracy jednostek gminnych z lokalną społecznością,
- Współdziałanie z komitetem rewitalizacji w sprawach związanych z GPR;
- Wsparcie przy ocenie projektów zgłaszanych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów zawartych w GPR;
- Współpraca przy przygotowywaniu aktualizacji dokumentu, przede wszystkim z zakresie projektów;

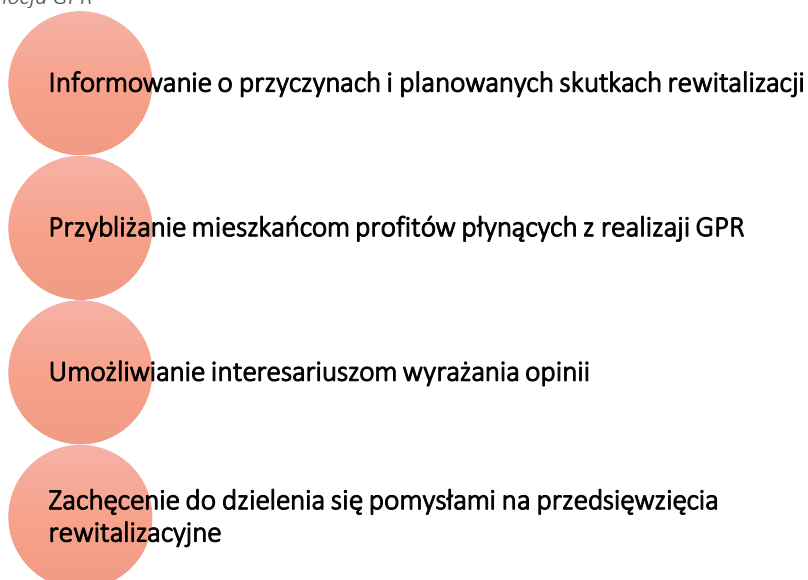
- Nadzór nad realizacją projektów (m.in. poprzez wizyty terenowe);
- Inicjowanie i wspieranie realizacji projektów (m.in. składanie wniosków, pozyskiwanie środków zewnętrznych na ich realizację, rezerwowanie środków na tego typu działania w budżecie gminy);
- Koordynowanie działań związanych z promocją GPR;
- Opracowywanie systemu sprawozdawczości z realizacji programu, a także wdrażanie systemu monitorowania;
- Sporządzanie raportów z realizacji programu.

System wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji oparty będzie na zarządzaniu, koordynowaniu, monitoringu i ocenie, przy jednoczesnym zapewnieniu spójności z dokumentami strategicznymi (wyższego stopnia, a także lokalnymi) oraz zaangażowaniu lokalnych partnerów.

System informacji i promocji

Ze względu na fakt, iż partycypacja społeczna, partnerstwo i aktywizacja społeczności lokalnej przyczyniają się do sukcesywnego wdrażania programu rewitalizacji warto w tym zakresie opracować odpowiednią strategię promocji dokumentu. Do założeń promocyjnych należy:

Rysunek 40. Promocja GPR

Źródło: opracowanie własne.

Partycypacja w przypadku programu rewitalizacji powinna opierać się na współdecydowaniu, aktywnym uczestnictwie w projektach i kontroli obywatelskiej. Z tego względu istotne jest podejmowanie następujących działań na etapie wdrażania dokumentu:

- organizacja spotkań, debat i konsultacji z interesariuszami programu (na etapie realizacji projektów, aktualizacji dokumentu itd.),
- wydawanie informatorów, ulotek, plakatów i innych materiałów informacyjnych w celu wypromowania działań podejmowanych w ramach GPR,
- udostępnianie informacji na temat wdrażania GPR w mediach społecznościowych i lokalnych mediach,
- publikacja sprawozdań i raportów związanych z wdrażaniem GPR na stronie internetowej oraz w Urzędzie Miejskim,
- podejmowanie dyskusji na temat GPR przy okazji różnorodnych spotkań i wydarzeń.

Dzięki zastosowaniu różnorodnych form promocji lokalna społeczność zyska możliwość współdecydowania o zmianach i sprawowania kontroli społecznej nad realizacją programu.

W celu zapewnienia możliwości uczestnictwa w spotkaniach szerokiemu gronu odbiorców informacje o spotkaniach odbywających się w ramach GPR (ich daty i formy) będą każdorazowo ogłaszane z wyprzedzeniem (min. 7 dni przed planowanym terminem realizacji). Konsultacje powinny być prowadzone z wykorzystaniem różnorodnych form, a okres na składanie uwag nie powinien być krótszy niż 30 dni.

14. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu GPR

14.1. Monitoring

System monitorowania programu jest niezbędnym narzędziem służącym kontroli stopnia jego realizacji, w tym osiągania celów i wpływu podejmowanych działań na sytuację obszaru wymagającego wsparcia. Monitorowanie można zdefiniować jako systematyczne i ciągłe zbieranie, analizowanie oraz wykorzystywanie danych celem kontroli zarządzania. Bieżąca i systematyczna analiza pozwoli na wykrywanie rozbieżności i możliwie szybkie wprowadzenie modyfikacji. Z tego względu monitoring Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023 odbywać się będzie na dwóch poziomach:

- Monitorowanie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych (podstawowych i uzupełniających) w postaci corocznych raportów z realizacji celów. Wszystkie projekty objęte programem rewitalizacji będą podlegały jednakowemu systemowi oceny za pomocą formularza oceny projektu. Pozwoli to na opisanie i porównanie efektów.
- Analiza zmian zachodzących na rewitalizowanych obszarach w postaci analizy wskaźnikowej, określającej poziom korelacji podejmowanych projektów z procesami społeczno-gospodarczymi na terenie gminy. Podstawą monitorowania będzie pozyskanie i zestawienie niezbędnych danych z różnorodnych sfer (społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej).

Poza monitoringiem rzeczowym (opisanym powyżej) istotny będzie również monitoring finansowy, dotyczący zarządzania środkami przyznanymi na realizację programu. W tym względzie należy pamiętać o kontrolowaniu: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania dofinansowania, informacji o źródłach finansowania programu, wykonaniu wzajemnych rozliczeń oraz zobowiązań z podwykonawcami/ partnerami/ uczestnikami/ pracownikami.

14.2. Aktualizacja

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023 ma charakter otwarty, co oznacza, że w przypadku zmiany wymogów prawnych, zidentyfikowania nowych problemów

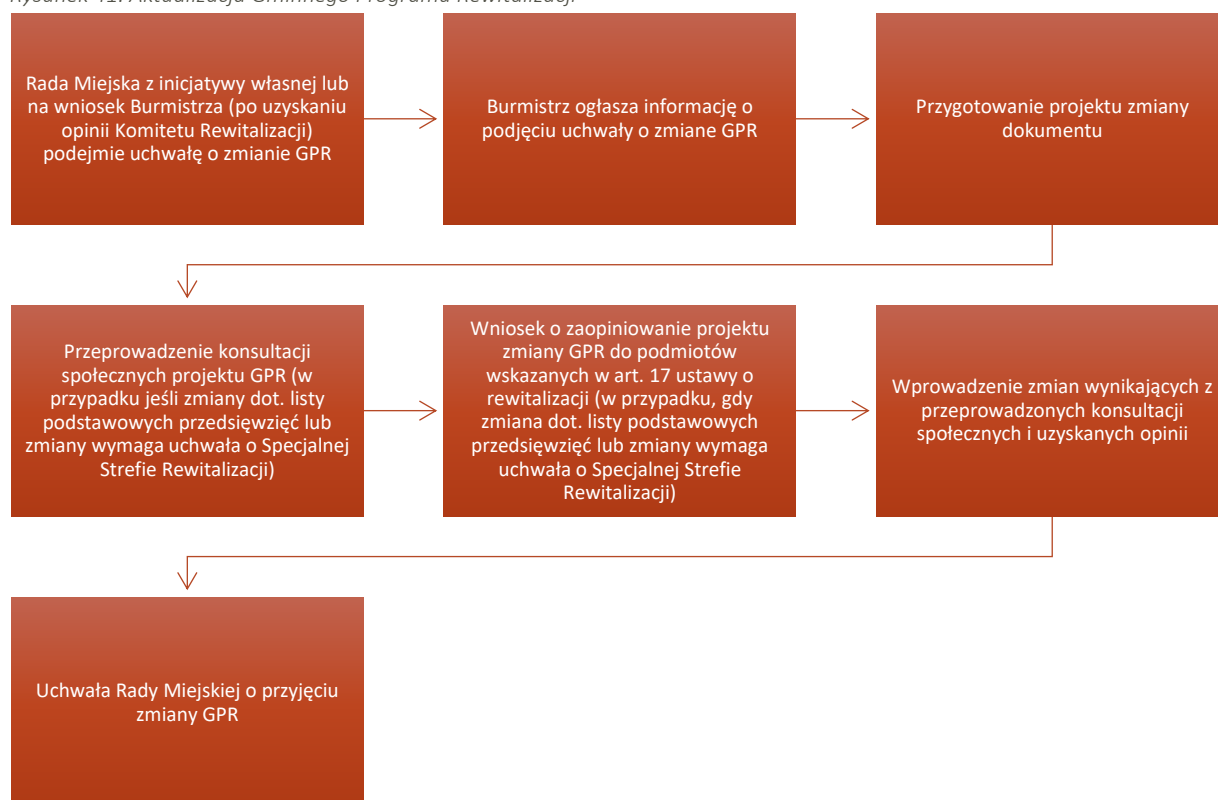
oraz wykreowania nowych przedsięwzięć będzie on modyfikowany. Do sytuacji, w których konieczne może się okazać uaktualnienie programu zaliczyć należy:

- zmiana sytuacji społeczno-gospodarczej gminy,
- identyfikacja nowych potrzeb i oczekiwań mieszkańców obszarów kryzysowych,
- istotne zmiany w poziomie zaangażowania interesantów w działania (spadek bądź wzrost),
- konieczność dostosowania działań do możliwości budżetu gminy.

Zgodnie z Ustawą o rewitalizacji, jednostką występującą z wnioskiem do Rady Miejskiej o aktualizację dokumentu jest Burmistrz. Do wniosku załącza się również opinię wystawioną przez Komitet Rewitalizacji. Jednocześnie zaznaczyć należy, że aktualizacja GPR nie wymaga uzyskania opinii ani przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli zmiany nie dotyczą:

- przedsięwzięć zawartych na liście podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- zmian w uchwale dot. ustanowienia na obszarze rewitalizacji Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

Rysunek 41. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

15. Opiniowanie projektu Gminnego Programu Rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, projekt Gminnego Programu Rewitalizacji został skierowany do zaopiniowania do następujących instytucji:

- Zarząd powiatu inowrocławskiego (Starostwo Powiatowe w Inowrocławiu) – w zakresie zgodności ze strategią rozwoju powiatu;
- Zarząd województwa kujawsko-pomorskiego (Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego) – w zakresie zgodności z planem zagospodarowania przestrzennego województwa i strategią rozwoju województwa;
- Wojewoda Kujawsko-Pomorski - w zakresie zgodności z zadaniami rządowymi służącymi realizacji celu publicznego określonego w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami;
- właściwe organy wojskowe, ochrony granic oraz bezpieczeństwa państwa – w zakresie wymagań bezpieczeństwa i obronności (Wojewódzki Sztab Wojskowy w Bydgoszczy);
- właściwego Komendanta Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej – w zakresie ochrony przeciwpożarowej (Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Inowrocławiu);
- właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego (Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Bydgoszczy);
- właściwej Dyrekcji Ochrony Środowiska (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy);
- właściwą gminną komisję urbanistyczno-architektoniczną (Komisja urbanistyczno-architektoniczna, Referat Gospodarki Przestrzennej i Rozwoju Lokalnego);
- właściwy konserwator zabytków (Kujawsko-Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków);
- właściwy organ nadzoru górniczego (Okręgowy Urząd Górniczy w Gdańsku);
- właściwy organ administracji geologicznej (Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa);
- właściwy dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej (Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu);
- minister zdrowia;
- Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (Nadleśniczy);

Zgodnie z zaleceniami, uwzględniono takie rekomendacje jak:

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Toruniu – w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji uwzględnione zostaną takie kwestie jak:

- Prace konserwatorskie, restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie i restauratorskie oraz inne działania, które mogłyby prowadzić do naruszenia lub zmiany wyglądu zabytków wpisanych do rejestru zabytków należy prowadzić zgodnie z wymogami przepisów odrębnych, dotyczących ochrony zabytków.
- W przypadku obiektów i terenów ujętych w gminnej/wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz na terenach zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych, przed planowanymi pracami polegającymi m.in. na: remoncie, budowie, modernizacji, iluminacji świetlnej, zagospodarowaniu terenu oraz rewaloryzacji parków, skwerów zieleni należy wystąpić każdorazowo do Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zlecenia konserwatorskie. Wymienione powyżej prace należy prowadzić zgodnie z przepisami odrębnymi.
- wyklucza się docieplenie ścian zewnętrznych obiektów ujętych w gminnej/wojewódzkiej ewidencji zabytków.
- Ewentualna wymiana pokrycia dachowego oraz stolarki okiennej i drzwiowej w budynkach, ujętych w gminnej/wojewódzkiej ewidencji zabytków, powinna być poprzedzona uzyskaniem od Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Toruniu Delegatury w Bydgoszczy zaleceń konserwatorskich.
- W przypadku prac na terenach wpisanych do rejestru zabytków parków z założeń dworsko-parkowych, zlokalizowanych na terenie przedmiotowej gminy, należy przedłożyć w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Toruniu Delegaturze w Bydgoszczy projekt rewaloryzacji parku i uzyskać pozwolenie Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w formie decyzji administracyjnej.
- W przypadku prac przy wpisanych do rejestru zabytków obiektach budowlanych, zlokalizowanych na terenie gminy Gniewkowo, należy uzyskać pozwolenie Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w formie decyzji administracyjnej.

Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej w Inowrocławiu – realizacja programu w odniesieniu do budowli, obiektów lub terenów wymaga uwzględnienia wymagań ochrony przeciwpożarowej przy zagospodarowaniu i uzbrajaniu terenu objętego programem. Rozpoczęcie eksploatacji w ramach programu odpowiednio nowej, przebudowanej lub wyremontowanej budowli, obiektu lub terenu, może nastąpić wyłącznie, gdy:

- zostały spełnione wymagania przeciwpożarowe, określone dla tej budowli, obiektu lub terenu,
- sprzęt, urządzenia pożarnicze i ratownicze oraz środki gaśnicze zapewniają skuteczną ochronę przeciwpożarową tej budowli, obiektu lub tereny.

Zarząd Powiatu Inowrocławskiego zwrócił natomiast uwagę na niespójność celów i kierunków działań przedstawionych w rozdziale 8 i 9 niniejszego dokumentu oraz uzupełnienie powiązania GPR z innymi dokumentami strategicznymi w zakresie Strategii Rozwoju Powiatu Inowrocławskiego do 2020 roku. Uwagi zostały uwzględnione.

Lokalna Grupa Działania Czarnoziem Na Soli zwróciła natomiast uwagę na:

1. Brak wymienionej strategii LGD – Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania Czarnoziem Na Soli – uzupełnić komplementarność.
2. Projekt 2. Teatr Letni „Przy Ratuszu” wraz z rewitalizacją Rynku – sugeruje się podzielenie projektu na dwa oddzielne
3. Projekty:
  - a) projekt 5. Budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Ostrowo w Gminie Gniewkowo – należy dopisać dwa wskaźniki zgodnie z LSR:
    - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – rok bazowy 0, rok docelowy 1, źródło danych – protokół zdawczo-odbiorczy
    - Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją – rok bazowy 0, rok docelowy 160 ha
  - b) projekt 1. Zagospodarowanie miejsc wypoczynku i rekreacji na terenie Gminy Gniewkowo – przy ostatnim wskaźniku rozbudować jego nazwę: Liczba wybudowanych lub przebudowanych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (w tym elementów małej architektury) (szt.)
4. Wskaźniki – projekt nr 2 zostanie rozbity na dwa odrębne projekty (patrz pkt 2), w kolumnie Prognozowane rezultaty pozostawić tylko dwa pierwsze wskaźniki (liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej – 2

szt. i liczba osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej – 7067), 4 kolejne usunąć

- a) projekt 1. Zagospodarowanie miejsc wypoczynku i rekreacji na terenie Gminy Gniewkowo – podzielić wskaźniki na dwie grupy: wskaźnik 1, 2 i 3 to wskaźniki produktu, wskaźnik 4 (liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 1377) to wskaźnik rezultatu
- b) projekt 2. Rewitalizacja parków jako miejsc wypoczynku na terenach wiejskich Gminy Gniewkowo – podzielić wskaźniki na dwie grupy: wskaźnik 1 i 2 – wskaźniki produktu, wskaźnik 3 – wskaźnik rezultatu
- c) projekt 3. Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego przy świetlicy w miejscowości Kawęczyn w Gminie Gniewkowo - podzielić wskaźniki na dwie grupy: wskaźnik 1 i 2 – wskaźniki produktu, wskaźnik 3 – wskaźnik rezultatu
- d) projekt 5. Budowa ścieżki rowerowej w miejscowości Ostrowo w Gminie Gniewkowo - podzielić wskaźniki na dwie grupy: wskaźnik 1, 2 i 3 – wskaźniki produktu, wskaźnik 4 – wskaźnik rezultatu.

16. Niezbędne zmiany w dokumentach strategicznych gminy

Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023 nie przewiduje się obecnie ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku. Dopuszcza się jednak utworzenie Specjalnej Strefy Rewitalizacji w przyszłości.

Zmiany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta

Wszystkie projekty/przedsięwzięcia rewitalizacji określone w przedmiotowym dokumencie, są zlokalizowane w obrębie terytorium Gminy Gniewkowo. Teren niniejszej jednostki w całości pokryty jest ustaleniami „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gniewkowo” (dalej zwany *Studium*). Szczegółowe przeznaczenie funkcji terenów tej gminy przedstawiają rysunki uwarunkowań¹⁸ tego *Studium*.

Część z zaplanowanych działań rewitalizacji ma charakter społeczny, dlatego miejsca ich realizacji nie mają znaczenia w kontekście pełnionej funkcji terenu wyznaczone na rysunkach uwarunkowań *Studium*.

Natomiast, lokalizacja pozostałych projektów ma już znaczenie. Niemniej jednak, zakresy tych działań nie są na tyle złożone, aby przyczyniły się do znacznych zmian charakteru powierzchni działek. Dlatego, ustala się, iż założenia rewitalizacji wpisują się w przeznaczenie pełnionych funkcji terenu tychże obszarów.

Równocześnie, proponuje się, aby w ramach aktualizacji obowiązującego dokumentu *Studium*, w tym także rysunków uwarunkowań, wprowadzić zmiany ustaleń pełnionych funkcji terenów działek lokalizacji projektów rewitalizacji. Zmiany te mają polegać na zapisaniu w granicach tych działek przeznaczenia o następującym brzmieniu: „MN/US – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z terenem zieleni, sportu i rekreacji”.

---

¹⁸ Rysunki SUIKZP gminy Gniewkowo, jako: Załącznik nr 2 i Załącznik nr 3 do Uchwały Nr XIX/124/2012 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 30 maja 2012 r.

Zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Gmina Gniewkowo nie jest objęta ustaleniami jednego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (dalej zwany *planem miejscowym*¹⁹ lub *mpzp*). Dokument ten uchwalony jest dla poszczególnych fragmentów obszaru gminy, a zwłaszcza miasta Gniewkowo.

Żadna realizacja projektu rewitalizacji nie spowoduje konieczności wprowadzenia zmian w zapisach obowiązujących planów miejscowych.

Uchwalenie miejscowego planu rewitalizacji

Charakter wyznaczonych w przedmiotowym dokumencie projektów rewitalizacji nie wymusza sporządzenia i uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

Zmiany w uchwale dotyczącej lokali komunalnych

Nie przewiduje się konieczności wprowadzania zmian w *Uchwale w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Gniewkowo na lata 2017-2021*.

Zmiany w uchwale dotyczącej Komitetu Rewitalizacji

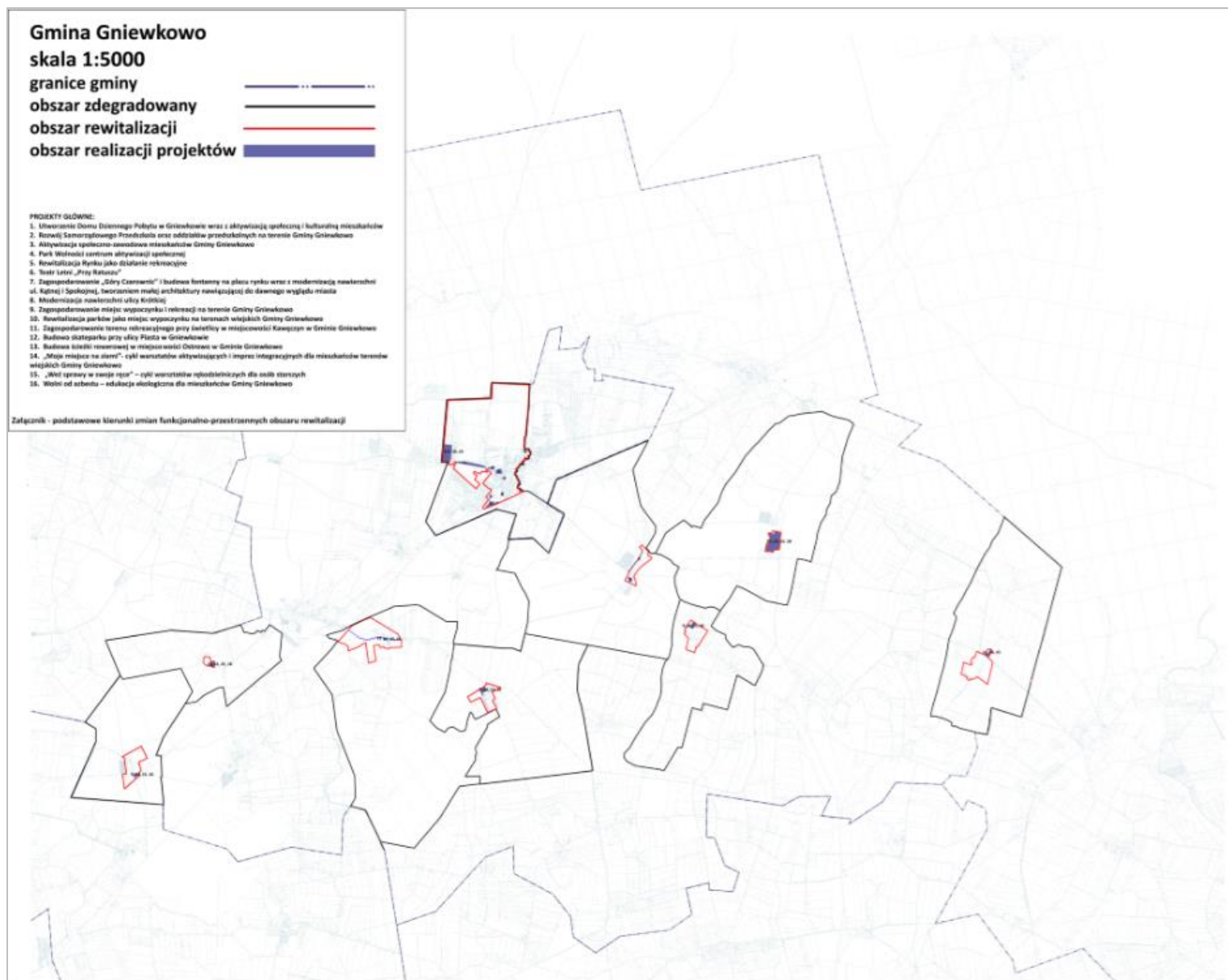
Uchwała Rady Miejskiej w Gniewkowie w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji podjęta zostanie po uchwaleniu Gminnego Programu Rewitalizacji.

---

¹⁹ Gmina Gniewkowo posiada obecnie 30 uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (http://www.gniewkowo.com.pl/strona-361-dokumenty_strategiczne_plany_miejscowe.html)

17. Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji

Poniżej zaprezentowano mapę, na której zaznaczono podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji. Grafika ma charakter jedynie poglądowy, mapa w skali 1:5000 znajduje się na płycie CD będącej załącznikiem do niniejszego dokumentu.

18. Załącznik 1

18.1. Diagnoza społeczno-gospodarcza Gminy

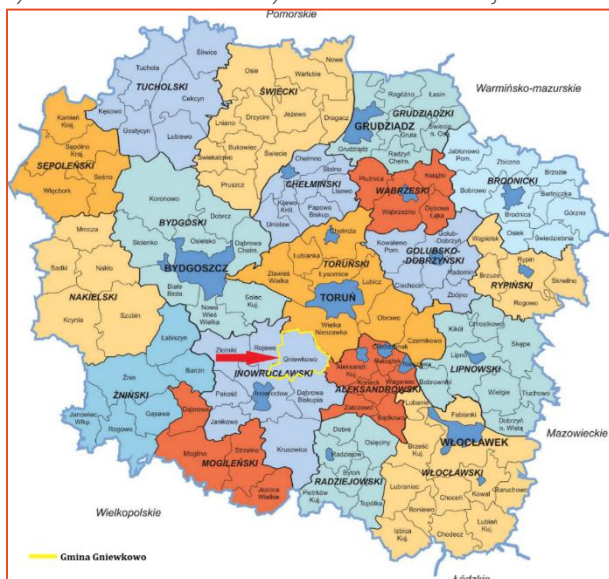
PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

POŁOŻENIE I STRUKTURA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA GMINY

Położenie geograficzne

Gniewkowo jest Gminą miejsko-wiejską, zlokalizowaną w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, na północno-wschodnich obrzeżach powiatu inowrocławskiego, leżącą na granicy historycznych Kujaw i Wielkopolski [Rysunek 42]. Powierzchnia niniejszej jednostki administracyjnej liczy 17 972 ha (180 km²), z czego 5,11% zajmuje teren Miasta Gniewkowa i 94,89% teren wiejski. Pod względem zajmowanej powierzchni, Gmina ta zajmuje 21 pozycję wśród 144 gmin województwa kujawsko-pomorskiego.

Rysunek 42. Położenie Gminy Gniewkowo na tle województwa kujawsko-pomorskiego

Źródło: <http://www.coi.kujawsko-pomorskie.pl/zasoby/Image/Infografiki/Regionpodziaadm.jpg>

Głównym ośrodkiem jednostki miejsko-wiejskiej jest miejscowość Gniewkowo, które stanowi siedzibę władz samorządowych. Ponadto, Gniewkowo pełni rolę wielofunkcyjnego ośrodka administracyjno-usługowego i mieszkaniowego. Położone jest niemal centralnie w stosunku do obszaru gminy. Umożliwia to łatwość komunikowania się ze wszystkimi sołectwami.

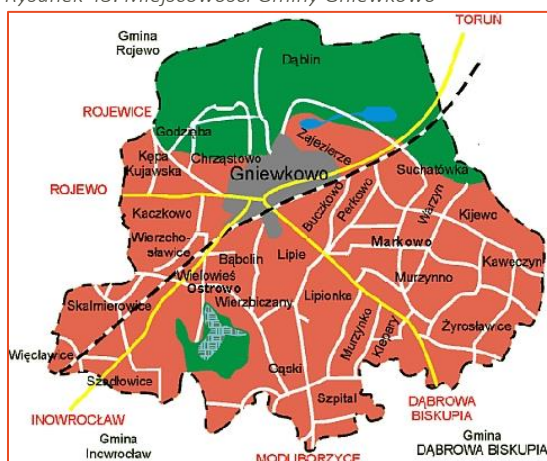
W skład Gminy Gniewkowo wchodzi [miasto Gniewkowo oraz 23 sołectwa z tworzącymi je poszczególnymi miejscowościami: 1) Bąbolin (Bąbolin), 2) Gąski (Gąski), 3) Godzięba

(Chrzastowo, Dąblin, Godzięba, Kępa Kujawska), 4) Kaczkowo (Kaczkowo), 5) Kawęczyn (Kawęczyn), 6) Kijewo (Kijewo, Warzyn), 7) Klepary (Klepary), 8) Lipie (Lipie), 9) Markowo (Branno, Markowo), 10) Murzynko (Murzynko), 11) Murzynno (Murzynno), 12) Ostrowo (Ostrowo), 13) Perkowo (Buczkowo, Perkowo), 14) Skalmierowice (Skalmierowice), 15) Suchatówka (Suchatówka), 16) Szadłowice (Szadłowice), 17) Szpital (Szpital), 18) Wielowieś (Wielowieś), 19) Wierzbiczany (Wierzbiczany), 20) Wierzchosławice (Wierzchosławice), 21) Więclawice (Więclawice), 22) Zajezerze (Zajezerze), 23) Żyrostawice (Żyrostawice).

Rysunek 43] miasto Gniewkowo oraz 23 sołectwa z tworzącymi je poszczególnymi miejscowościami: 1) Bąbolin (Bąbolin), 2) Gąski (Gąski), 3) Godzięba (Chrzastowo, Dąblin, Godzięba, Kępa Kujawska), 4) Kaczkowo (Kaczkowo), 5) Kawęczyn (Kawęczyn), 6) Kijewo (Kijewo, Warzyn), 7) Klepary (Klepary), 8) Lipie (Lipie), 9) Markowo (Branno, Markowo), 10) Murzynko (Murzynko), 11) Murzynno (Murzynno), 12) Ostrowo (Ostrowo), 13) Perkowo (Buczkowo, Perkowo), 14) Skalmierowice (Skalmierowice), 15) Suchatówka (Suchatówka), 16) Szadłowice (Szadłowice), 17) Szpital (Szpital), 18) Wielowieś (Wielowieś), 19) Wierzbiczany (Wierzbiczany), 20) Wierzchosławice (Wierzchosławice), 21) Więclawice (Więclawice), 22) Zajezerze (Zajezerze), 23) Żyrostawice (Żyrostawice).

Rysunek 43. Miejscowości Gminy Gniewkowo

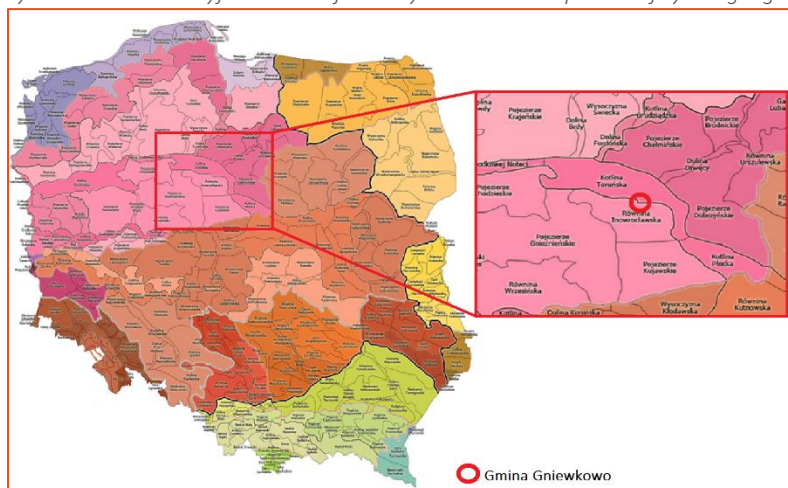
Omawiany obszar miejsko-wiejski sąsiaduje z:

- od zachodu z gminą Rojewo,
- od północy z gminą Wielka Nieszawka (powiat toruński),
- od wschodu z gminą Aleksandrów Kujawski (powiat aleksandrowski),
- od południa z gminą Dąbrowa Biskupia,
- od południowego zachodu z gminą Inowrocław.

Miasto Gniewkowo położone jest w odległości około 55 km od Bydgoszczy (siedziby Wojewody) i około 25 km od Torunia (siedziby Marszałka i władz samorządowych województwa), a także około 15 km od Inowrocławia (siedziby powiatu). Pod względem odległości do jednych z ważniejszych aglomeracji Polski, Gmina położona jest 128 km od Poznania, 195 km od Gdańska i 215 km od Warszawy.

Pod względem podziału fizycznogeograficznego Polski²⁰, Gmina Gniewkowo położona jest na dwóch zasadniczo różniących się obszarach [Rysunek 44]. Południowa jej część należy do podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich, makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego, mezoregionu Równiny Inowrocławskiej. Natomiast północna część jednostki miejsko-wiejskiej należy do podprowincji Pojezierzy Południowobałtyckich, makroregionu Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej, mezoregionu Kotliny Toruńskiej.

Rysunek 44. Orientacyjna lokalizacja Gminy Gniewkowo w podziale fizycznogeograficznym Polski

Źródło: opracowanie własne na podstawie https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/7/7c/Physico-Geographical_Regionalization_of_Poland.png/220px-Physico-Geographical_Regionalization_of_Poland.png

Około 90% powierzchni Gminy (południowa jej część) wchodzi w skład mezoregionu Równiny Inowrocławskiej. Jedynie północne krańce niniejszej jednostki wchodzi w skład mezoregionu Kotliny Toruńskiej. Granica pomiędzy dwoma mezoregionami, przebiegająca na terenie analizowanej Gminy, stanowi równocześnie granicę pomiędzy dwoma makroregionami: Pojezierza Wielkopolskiego i Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej.

²⁰Jerzy Kondracki, Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo PWN.

Charakterystyka rzeźby terenu²¹

Bezpośrednim efektem położenia w strefie dwóch jednostek fizycznogeograficznych (część północna w strefie pradoliny, a znacznie większa część południowa w strefie wysoczyzny w pasie pojezierzy) jest wyraźny dwupodział warunków geologicznych i geomorfologicznych.

Część północna Gminy charakteryzuje się największym zróżnicowaniem wysokości bezwzględnych i stosunkowo dużymi wysokościami względnymi oraz spadkami terenu. Skrajnie północna część gminy leży na wysokości nieco poniżej 70 m n.p.m. (jest to najniższej położona część Gminy). Kulminacje wydm przekraczają 90, a nawet 100 m n.p.m., dosyć powszechnie spotyka się spadki rzędu 20-30 m na odcinku 500-750 m.

Część południowa Gminy charakteryzuje się stosunkowo małym zróżnicowaniem rzeźby. Krajobraz jest wybitnie równinny - zdecydowana większość tej części jednostki leży na wysokości 80-90 m n.p.m.

W części wschodniej, w okolicach Żyrostawic, Kijewa i Markowa, sporadycznie występują wyniesienia o wysokości bezwzględnej około 95 m n.p.m. jednak, kulminacja terenu Gminy znajduje się na południe od Suchatówki (prawie 105 m n.p.m.). Jest to pagór morenowy o dużej wysokości względnej - stanowiący wyraźną dominantę wysokościową, zwłaszcza na tle równiny rozciągającej się na południe i na wschód.

Ze względu na dość urozmaiconą rzeźbę terenu Gminy, w jej obrębie wykształciły się różnego rodzaju gleby. Większość obszaru omawianej jednostki budują gliny morenowe i piaski gliniaste. Na tych osadach wytworzyły się gleby brunatne i czarnoziemne, które obecnie zajmują przeważającą część Równiny Inowrocławskiej. Z kolei, w północnej części Gminy, gdzie zgromadzone są piaski wodnolodowcowe, wytworzyły się gleby bielicoziemne. W większości stanowią one tereny zalesione. Stosunkowo małe powierzchnie zajmują grunty pochodzenia organicznego. Wśród nich dominują gleby mułowotorfowe, przy bardzo małym udziale gleb murszowo-mineralnych i murszowatych.

Gmina Gniewkowo położona jest na obszarze jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 45 o powierzchni 1 375,7 km². Do JCWPd 45 należą zlewnie Tążyny i Zielonej Strugi. Wody podziemne stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę pitną dla społeczeństwa, dlatego są

---

²¹ Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gniewkowo (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XIX/124/2012 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 30 maja 2012 r.)

one stale pod szczególną ochroną. Monitoring wód podziemnych przede wszystkim kontroluje dynamikę antropogenicznych przemian wód podziemnych.

Pod względem hydrograficznym powierzchnia Gminy Gniewkowo stanowi część zlewni rzeki Wisły, tylko najdalej położone południowo-zachodnie tereny jednostki należą do rzeki Odry. Północna i zachodnia część omawianego obszaru przynależy do zlewni Zielonej Strugi, zwanej Zielonką, a południowa i wschodnia w zlewni Tążyny, Kanału Parchańskiego.

Ponadto, obszar Gminy odwadniany jest przez szereg cieków i rowów. Najdłuższymi ciekami wodnymi na terenie Gminy Gniewkowo są (w nawiasie podana długość cieku na terenie Gminy): Kanał Gniewkowski (22,5 km), Kanał Jurancicki (3,1 km), Kanał Parchański (4,7 km).

Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Pod względem struktury przestrzennej północna część omawianej jednostki miejsko-wiejskiej jest zalesiona. Jest to fragment zwartego i rozległego kompleksu Puszczy Bydgoskiej. Natomiast jej południowa i centralna część mają zdecydowanie przemysłowo-rolniczy charakter. Gmina cechuje się dobrymi warunkami rozwoju rolnictwa oraz obecnością zakładów wytwórczych, z których największe (zajmujące się przetwórstwem rolno-spożywczym) zlokalizowane są w Gniewkowie i Wierzchosławicach

Miasto Gniewkowo, położone w centralnej części analizowanej jednostki, otoczone jest wiejską siecią osadniczą. Teren wiejski Gminy jest mocno rozdrobniony. Wśród wszystkich miejscowości najwięcej jest wsi małych i bardzo małych. Do dużych wsi zaliczają się: Wierzchosławice, Wielowieś, Suchatówka, Wierzbiczany, Szadłowice, Gąski i Lipie. W tych siedmiu jednostkach wiejskich, skupiona jest łącznie połowa mieszkańców obszaru pozamiejskiego. Ze względu na zbyt małe powierzchnie pozostałych wsi, nie mają one potencjału do tego, aby rozwijała się w nich jakakolwiek gospodarka usługowa.

Biorąc pod uwagę powyższe, należy uznać, iż istniejąca sieć osadnicza Gminy Gniewkowo uwarunkowana jest w sposób niesprzyjający jej dalszemu rozwojowi. Istniejące uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne Gminy Gniewkowo są trwałe i praktycznie niezmiennie z pozycji polityki przedmiotowej jednostki. Na tak niekorzystną sytuację przede wszystkim wpływa:

- duża liczba wsi, a więc konieczność rozwoju rozległych sieci infrastrukturalnych, zwłaszcza jeśli uwzględni się dużą powierzchnię i kształt gmin,

- mała liczba wsi dużych, które w naturalny sposób sprzyjają rozwojowi gospodarczemu,
- duża liczba wsi małych, słabo wyposażonych w usługi,
- występowanie zagrożenia dla rozwoju demograficznego, szczególnie w małych wsiach.

Co więcej, dalszy rozwój Gminy będzie zależeć przede wszystkim od sytuacji ekonomicznej rolnictwa oraz związku (współpracy) z Inowrocławiem i Toruniem. Ze względu na dość bliskie położenie analizowanego obszaru miejsko-wiejskiego w stosunku do tych miast, część mieszkańców Gminy jest ekonomicznie związana z działalnościami pozarolniczymi w nich prowadzonymi, co wiąże się z dojazdami do pracy.

DZIEDZICTWO KULTUROWE I ZABYTKI

Początki osadnictwa Gminy i Miasta Gniewkowo datuje się na lata 1200-400 p.n.e. Pierwszą formą osadniczą stanowił najprawdopodobniej drewniany gród. Następnie, w wyniku podziału Księstwa Inowrocławskiego gród zaczął się rozrastać, przyjmując w 1268 r. prawa miejskie.

Dalsze dzieje Gniewkowa obfitują w liczne wydarzenia, które wpłynęły na dzisiejszy obraz Miasta, jak i całej Gminy. Śladów po zdarzeniach historycznych dowodzą wykopaliska archeologiczne prowadzone na terenie miejskim w latach 80. XX wieku.

Położenie, układ urbanistyczny, a także wiele zabytkowych obiektów (mieszkalnych, zespołów parkowo-pałacowych, sakralnych i użyteczności publicznej) tworzą wyjątkowy, niepowtarzalny krajobraz przyrodniczo-kulturowy.

Krajobraz dziedzictwa kulturowego Gminy Gniewkowo to przede wszystkim obiekty o cennych walorach historycznych. Na jej obszarze znajdują się łącznie 93 obiekty, które wpisane są do ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Wśród nich najwięcej jest domów mieszkalnych - 55 (w tym 53 w Mieście Gniewkowo), zespołów pałacowych i dworskich - 13, kościołów – 6, synagoga, obiektów użyteczności publicznej - 5²².

Obiekty zabytkowe nieruchome, wpisane do rejestru zabytków²³:

- *Gniewkowo:*

---

²²Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gniewkowo (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XIX/124/2012 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 30 maja 2012 r.)

²³ Narodowy Instytut Dziedzictwa, Rejestr zabytków nieruchomych (stan na 31 marca 2016 r.),

- murowany jednonawowygotycki kościół parafialny pw. św. Mikołaja i św. Konstancji,
- kościół ewangelicko-augsburski, ob. Parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa,
- cmentarz rzymsko-katolicki parafii pw. św. Mikołaja,
- Ratusz (ul. Dworcowa 17),
- dom z oficyną (ul. Dworcowa 1),
- dom (ul. Rynek 14),
- *Kaczkowo*: założenie dworsko-parkowe, w tym: dwór, park, magazyn zbożowy,
- *Kawęczyn*: założenie pałacowo-parkowe, w tym: pałac, park, magazyn zbożowy, gorzelnia,
- *Lipie*: założenie dworsko-parkowe, w tym wieża, park, zabudowania gospodarcze, dom zarządcy, dom ogrodnika
- *Markowo*: założenie dworsko-parkowe, w tym: dwór, park z aleją lipową, cmentarz rodowy w parku, budynki gospodarcze,
- *Szadłowice*: kościół parafialny pw. św. Bartłomieja,
- *Warzyn*: założenie dworsko-parkowe, w tym: dwór, park, ogrodzenie parkowe z bramą,
- *Wierzbiczany*: założenie dworsko-parkowe,
- *Wierzchosławice*: założenie dworsko-parkowe,
- *Więctawice*: założenie dworsko-parkowe.

STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW

Powierzchnia Gminy Gniewkowo wynosi 17 972 ha, co stanowi 14,67% powierzchni powiatu inowrocławskiego. Strukturę użytkowania gruntów jednostki stanowi w głównej mierze krajobraz rolniczy. Stąd też, największą część terenu Gminy zajmują użytki rolne (11 861 ha; 66%), w skład których wchodzi grunty orne, sady oraz łąki i pastwiska. Następną grupę, pod względem udziału w powierzchni Gminy, stanowią grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione. Przypada na nie 4 777 ha, tj. 26,6% powierzchni obszaru omawianej jednostki. Natomiast, grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują niecałe 4% (675 ha). Najmniejszy

odsetek stanowią użytki ekologiczne i grunty pod wodami (każde po 0,5%). Szczegółowe dane, włącznie z podziałem wyżej wymienionych struktur, zawiera poniższa Tabela 58.

Tabela 58. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Gniewkowo

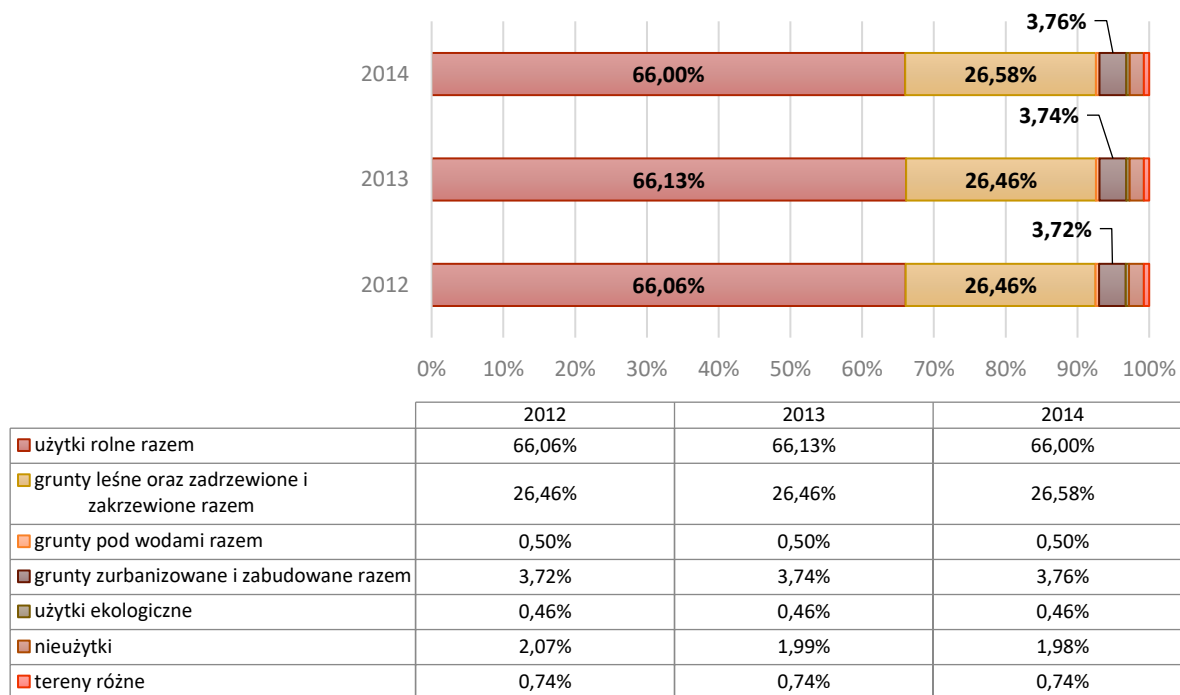
Wyszczególnienie powierzchni	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy [%]
Użytki rolne razem, w tym m.in.:	11861	66
– grunty orne	10619	
– sady	64	
– łąki i pastwiska trwałe	839	
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem, w tym m.in.:	4777	26,6
– lasy	4718	
– grunty zadrzewione i zakrzewione	59	
Grunty pod wodami razem	89	0,5
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem, w tym m.in.:	675	3,8
– tereny mieszkaniowe	146	
– tereny przemysłowe	47	
Użytki ekologiczne	82	0,5
Nieuzutki	355	2
Tereny różne	133	0,7
OGÓŁEM	17972	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Powierzchnia Gminy w ostatnich latach nie zmieniła się, za to niewielkim przekształceniom uległa struktura użytkowania terenu. Szczegóły zmian struktury użytkowania terenów omawianej jednostki miejsko-wiejskiej przedstawiają poniższe dane [Wykres 28].

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 28. Zmiany struktury użytkowania terenów Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

SFERA SPOŁECZNA

STRUKTURA DEMOGRAFICZNA I SPOŁECZNA GMINY

Strukturę demograficzną Gminy Gniewkowo [Wykres 29] na koniec roku 2015 tworzyła społeczność w liczbie 14 660 osób. Kobiety stanowiły niewiele powyżej połowy liczby ludności (7 401; 50,48%), mężczyźni liczyli natomiast 7 259 (49,52%). W prezentowanym okresie odnotowany został spadek liczby ludności wynoszący 2,55% (kobiety – 2,61%; mężczyźni – 2,49%). Współczynnik feminizacji w roku 2015 kształtował się na poziomie 102, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypadały 102 kobiety. Biorąc powyższe pod uwagę, w latach 2010-2015, struktura ludności pod względem płci była prawie równomierna. Ogólna gęstość zaludnienia Gminy Gniewkowo w roku 2015 wynosiła 82 osoby/km²; na terenie miejskim 793 osoby/km² i wiejskim 44 osoby/km².

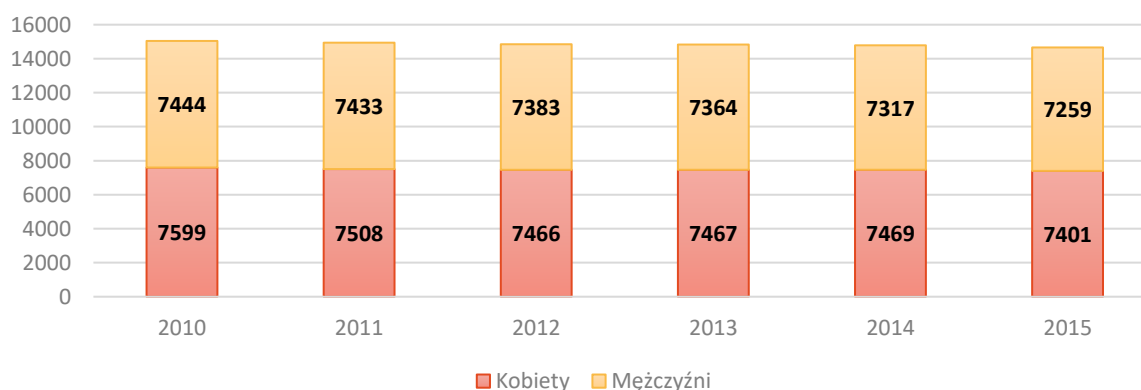
Mieszkańcy Gminy Gniewkowo w 2015 roku zawarli 75 małżeństw, co odpowiadało 5,1 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Było to o 1,0 więcej od wartości dla województwa

kujawsko-pomorskiego. W tym samym czasie odnotowano 2,0 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. Dodatkowo, z dostępnych danych GUS²⁴ wiadomo, że:

- 28,8% ludności gminnej było stanu wolnego,
- 56,6% osób żyło w związku małżeńskim,
- 4,6% mieszkańców było po rozwodzie,
- 9,2% osób stanowiły wdowy/wdowcy,
- 0,7% osób stan cywilny nieustalony.

Wykres 29. Liczba ludności Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015

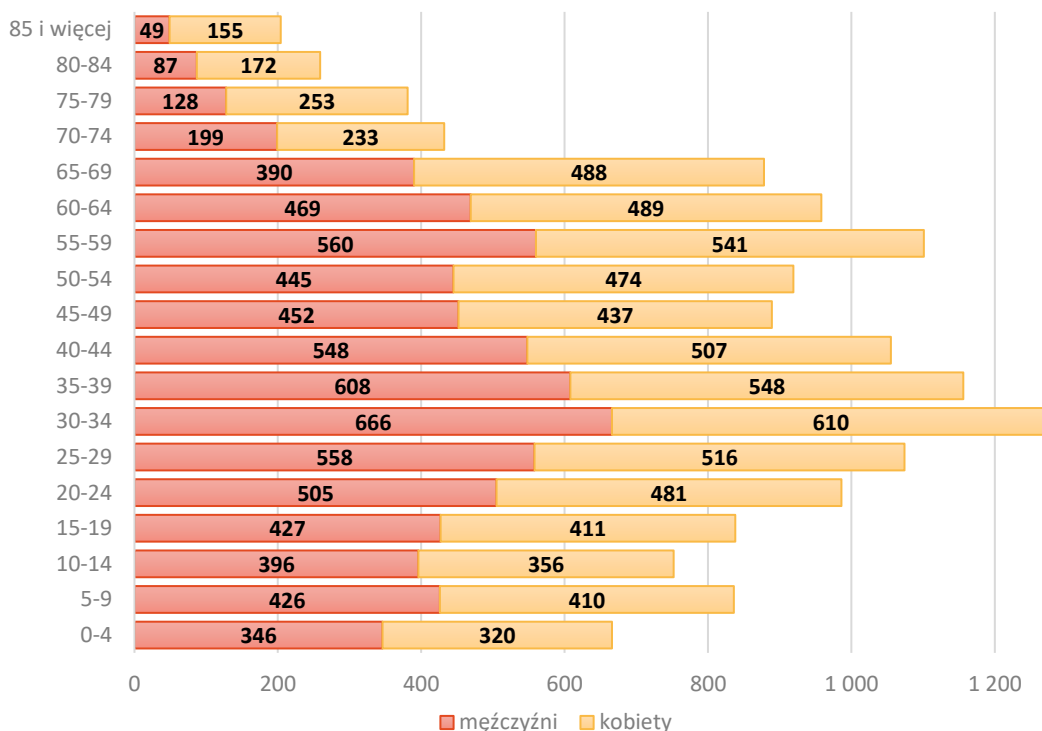

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Poniższy wykres przedstawia piramidę wiekową Gminy Gniewkowo [Wykres 30]. Z jej analizy wynika, że w poszczególnych przedziałach wiekowych rozkład płci kształtował się w odmienny sposób. Kobiety stanowiły przewagę w przedziale wiekowym 45-54 i powyżej 60 roku życia, natomiast mężczyźni w wieku 55-59 i poniżej 40 roku życia. Największa dysproporcja zauważalna jest w przedziale wiekowym 75-79, gdzie kobiet było o prawie 50% więcej niż mężczyzn. Z kolei największa przewaga mężczyzn nad kobietami wystąpiła w 35-39 roku życia, tj. o 16,1%.

²⁴ Opracowano na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2011

Wykres 30. Piramida wieku mieszkańców Gminy Gniewkowo w 2015

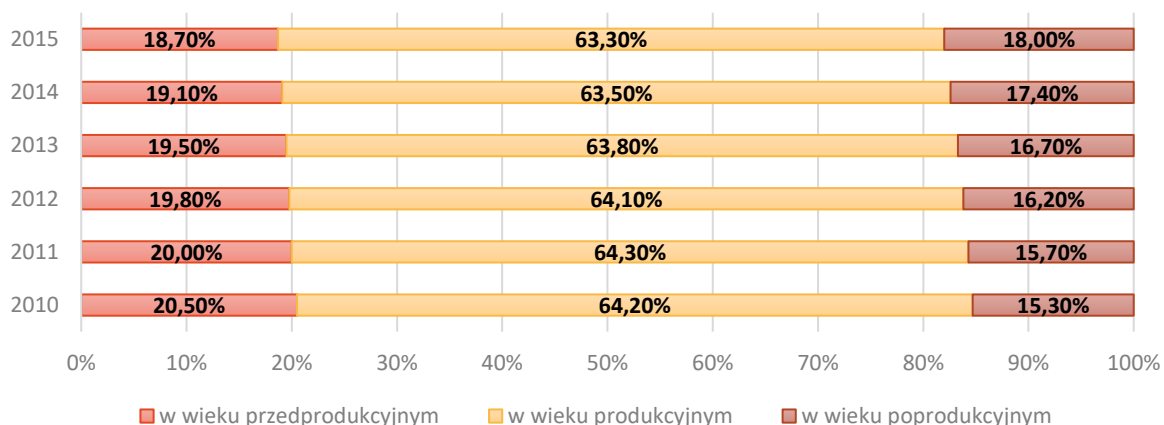
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Struktura wielkości według ekonomicznych grup odznaczała się niekorzystną tendencją [Wykres 31]. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym na przestrzeni lat 2010 – 2015 zmniejszył się o 1,8 punktów procentowych, a w wieku produkcyjnym o 0,9 p.p. W tym samym okresie wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym o 2,7 p.p. Wskaźniki obciążenia demograficznego w 2015 r. wśród mieszkańców Gminy kształtowały się w następujący sposób:

- w wieku przedprodukcyjnym znajdowało się 18,7% ludności Gminy;
- w wieku produkcyjnym znajdowało się 63,3% ludności Gminy;
- w wieku poprodukcyjnym znajdowało się 18,0% ludności Gminy;

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

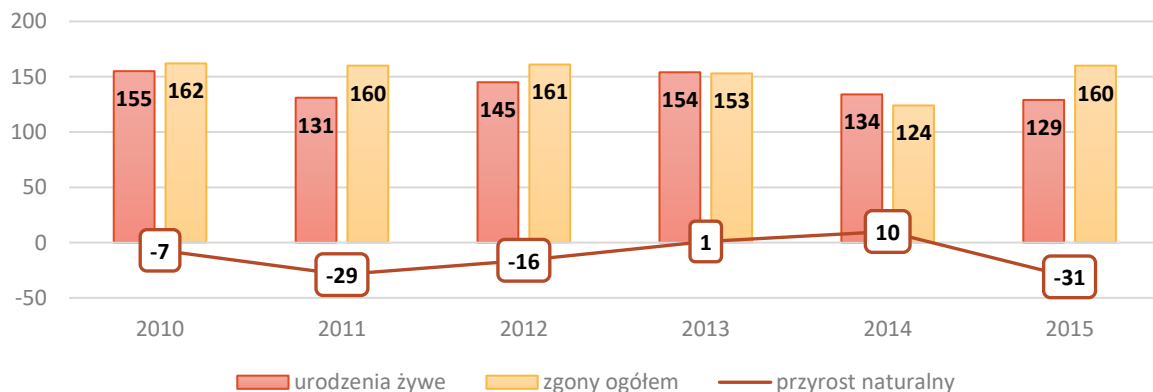
Wykres 31. Udział osób wg ekonomicznych grup wieku w stosunku ogólnej liczby ludności w Gminie Gniewkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2010-2015 przyrost naturalny średnio utrzymywał się na poziomie ujemnym (-12). Oznacza to, że w prezentowanym okresie liczba urodzeń żywych była niższa niż zgonów. W roku 2015 na 1000 ludności odnotowano 8,8 urodzeń żywych oraz 10,86 zgonów. Przy takim stanie demograficznym przyrost naturalny na 1000 ludności wskazał na wartość minus 2,1. Szczegółowy rozkład przyrostu naturalnego wśród społeczeństwa wykazują dane na Wykres 32.

Wykres 32. Przyrost naturalny na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015

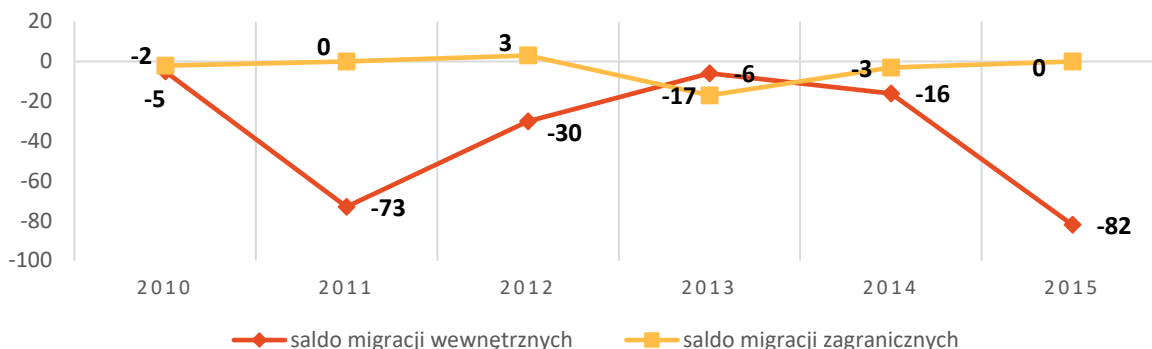

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na sytuację demograficzną jednostki miejsko-miejskiej w latach 2010-2015, miały także wpływ migracje społeczeństwa [Wykres 33]. W przeciągu pięciu lat saldo migracji wewnętrznych w Gminie Gniewkowo przybierało bardzo odmienne wartości, a co więcej były to tylko wartości ujemne. Największe różnice dla tego wskaźnika odnotowano między rokiem 2010 a 2011 (o 68) oraz między rokiem 2014 i 2015 (o 66). W tym samym analizowanym czasie saldo migracji zagranicznych było bardziej stabilne. Najwyższy ujemny wskaźnik zarejestrowano w 2013 r., a dodatni – rok wcześniej.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 33. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

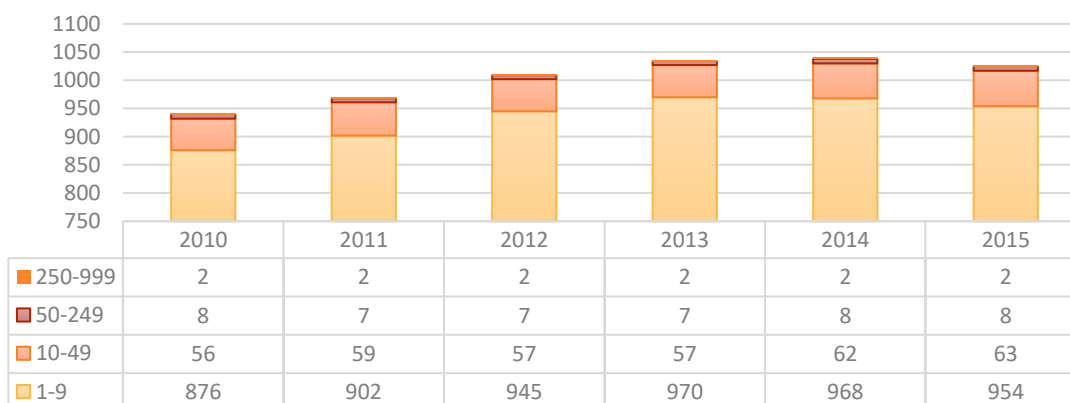
SFERA GOSPODARCZA

LICZBA I STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH

Ogólna liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Gniewkowo w analizowanym okresie zwiększyła się. Ich przyrost odnotowywano między rokiem 2010 a 2014. Po czym w roku 2015 nastąpił spadek (o 1,25%) w stosunku do poprzedniego roku.

Na terenie Gminy Gniewkowo największy udział przypadł na mikro przedsiębiorstwa, w których liczba zatrudnionych osób nie przekracza 9. Na drugim miejscu znalazły się zakłady zatrudniające od 10 do 49 pracowników. Ich liczba w 2015 r. wynosiła 63, to o 7 firm więcej niż w 2010 r. Liczba dużych przedsiębiorstw w Gminie Gniewkowo, zatrudniających ponad 50 osób w 2015 r. wynosiła 8, a makro przedsiębiorstw – 2. Analiza struktury przedsiębiorstw [Wykres 34] wskazuje, że najszybsze tempo wzrostu w badanym okresie miały mikro przedsiębiorstwa.

Wykres 34. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Najliczniejszą grupę podmiotów w roku 2015 roku stanowiły podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność w sekcjach: budownictwo, handel hurtowy i detaliczny (288 podmiotów) oraz przetwórstwo przemysłowe (157 podmiotów). Najmniej przedsiębiorstw odnotowano w sekcji administracja publiczna i obrona narodowa (9 podmiotów); dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (8 podmiotów). Z kolei w sekcjach: B (górnictwo i wydobywanie), D (wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych) i U (organizacje i zespoły eksterytorialne) nie funkcjonuje żadna z firm zarejestrowanych na terenie Gminy. Szczegółową liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych według sekcji PKD 2007, na terenie poszczególnych jednostek przedstawia poniższe zestawienie [Tabela 59].

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Jednostka	SEKCJE PKD 2007*																				
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	SiT	U	SUMA
1. Gniewkowo	14	0	102	0	5	46	176	28	9	6	12	49	31	14	3	15	33	14	49	0	606
2. Bąbolin	0	0	0	0	0	0	2	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4
3. Buczkowo	2	0	1	0	0	0	2	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	7
4. Chrząstowo	2	0	4	0	1	1	11	1	1	0	0	1	4	2	0	0	2	1	2	0	33
5. Dąblin	1	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	5
6. Gąski	2	0	2	0	0	2	9	3	0	1	1	0	1	0	1	3	1	1	3	0	30
7. Godzięba	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	6
8. Kaczkowo	0	0	2	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6
9. Kawęczyn	1	0	2	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	9
10. Kępa Kujawska	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
11. Kijewo	0	0	1	0	0	4	11	1	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	20
12. Klepary	0	0	0	0	0	3	4	1	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	9
13. Lipie	1	0	2	0	0	0	5	3	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	12
14. Markowo	0	0	0	0	0	0	5	1	0	0	0	1	0	3	0	0	0	0	0	0	10
15. Murzynko	2	0	2	0	0	2	6	0	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	1	0	17
16. Murzynno	2	0	0	0	0	1	6	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	0	1	0	14
17. Ostrowo	0	0	2	0	0	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	9
18. Perkowo -	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
19. Skalmierowice	1	0	3	0	0	1	2	4	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0	0	0	14
20. Suchatówka	10	0	8	0	0	4	10	4	1	0	1	1	1	2	0	0	0	0	1	0	45
21. Szadłowice	2	0	1	0	0	1	4	2	0	0	1	0	1	0	1	1	1	1	5	0	21
22. Szpital	0	0	2	0	0	1	2	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	0	9
23. Warzyn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	2	0	3
24. Wielowieś -	4	0	7	0	2	6	4	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	7	0	37
25. Wierzbiczano	0	0	2	0	0	4	5	1	1	0	0	0	2	0	0	0	0	0	1	0	16
26. Wierzchosławice	1	0	7	0	0	9	9	4	3	1	1	3	1	0	1	2	2	1	6	0	51
27. Więclawice	2	0	1	0	0	0	4	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	0	12
28. Zajezerze	0	0	2	0	0	2	4	2	2	0	1	0	0	0	0	0	1	1	3	0	18
29. Żyrostawice	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
OGÓLEM	51	0	157	0	8	91	288	68	17	10	21	58	45	26	9	23	45	21	87	0	1027

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

A - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

B - górnictwo i wydobywanie

C - przetwórstwo przemysłowe

D - wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

E - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

F - budownictwo

G - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

H - transport i gospodarka magazynowa

I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi

J - informacja i komunikacja

K - działalność finansowa i ubezpieczeniowa

L - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

M - działalność profesjonalną, naukową i techniczną

N - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

O - administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne

P - edukacja

Q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna

R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją

S - pozostała działalność usługowa

T - gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby

U - organizacje i zespoły eksterytorialne

Struktura własnościowa podmiotów gospodarki w latach 2010-2015 zdominowana była przez sektor prywatny. W 2015 r. stanowiły one 93,91% wszystkich firm w Gminie Gniewkowo. Wśród zakładów prywatnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, tj. 77,2% w 2015 r. O wiele mniej liczne były spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego (1,63%) oraz fundacje i spółdzielnie (razem 0,71%).

Oprócz przedsiębiorstw prywatnych, w omawianej jednostce miejsko-wiejskiej swoją działalność prowadziły także publiczne podmioty gospodarcze. W 2015 r. wśród wszystkich firm miały one około 4% udział.

Tabela 59. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własnościowych w Gminie Gniewkowo w latach 2010- 2015 roku

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sektor publiczny ogółem	37	37	36	36	40	41
Sektor prywatny ogółem, w tym:	905	933	975	1000	999	983
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	728	750	776	791	780	766
Spółki handlowe	40	45	48	53	54	55
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	13	15	15	16	16	16
Spółdzielnie	7	8	8	8	8	6
Fundacje	1	1	1	1	1	1
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	28	28	30	33	32	35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

ROLNICTWO

Użytki rolne stanowią 66% całej powierzchni Gminy, z czego 89,52% stanowią grunty orne. Łąki i pastwiska w strukturze użytków rolnych stanowią 7,07%, natomiast sady 0,54%²⁵.

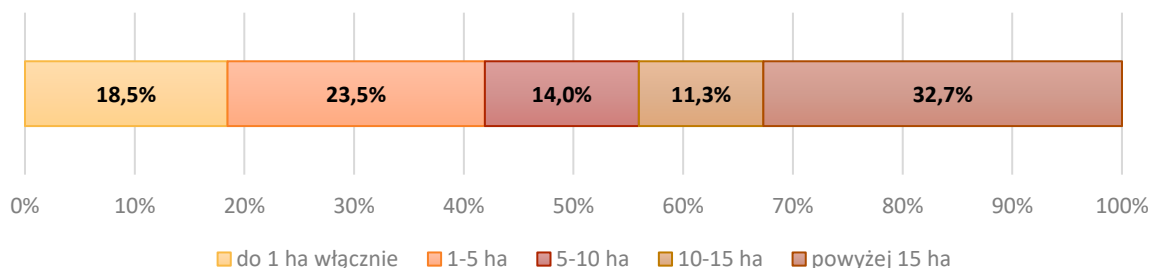
Struktura gospodarstw rolnych wykazuje, że największy udział miały gospodarstwa rolne o powierzchni 15 i więcej hektarów, obejmujące powyżej 30% wszystkich posiadłości ziemskich zlokalizowanych w Gminie. Z kolei, najmniej wśród gospodarstw rolnych było tych o powierzchni liczącej 10-15 ha. Stanowiły one około 11% ogółu.

²⁵ Wyliczono na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2010

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 35. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Gminy Gniewkowo w 2010 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2010 (BDL GUS).

Na gruntach ornych największe obszary zajmowały zasiewy pszenicy ozimej (2 215,36 ha) i uprawy przemysłowe (1 610,27 ha). Pozostałe tereny gruntów ornych stanowiły zasiewy oraz uprawy o powierzchniach liczących:

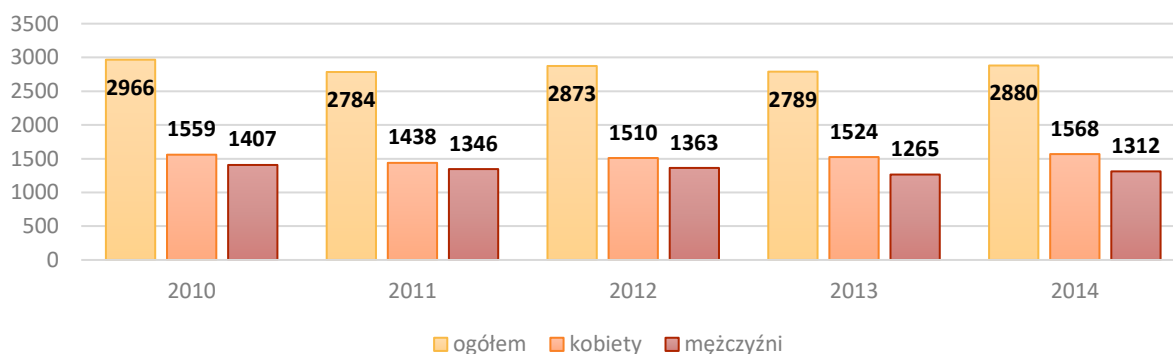
- buraki cukrowe 756,83 ha
- jęczmień jary 855,44 ha,
- jęczmień ozimy 158,95 ha,
- jęczmień ozimy 7,95 ha,
- kukurydza na ziarno 354,41 ha,
- owies 38,09 ha,
- pszenica jara 56,06 ha,
- pszenżyto jare 26,25 ha,
- pszenżyto ozime 480,07 ha,
- rzepak i rzepik 852,44,
- warzywa gruntowe 1 283,66 ha,
- warzywa strączkowe 131,80 ha
- ziemniaki 204,75 ha,
- żyto 270,44 ha.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. wśród zwierząt gospodarskich najpowszechniejsza była hodowla drobiu (79 342 sztuk w obrębie 212 gospodarstw rolnych). Następnie dużą grupę hodowlaną tworzyła trzoda chlewna, tj. 1 218 sztuk, z czego 9,07% stanowiły lochy. Hodowla trzody chlewnej odbywała się na terenie 180 gospodarstw. Mniejsze znaczenie w opasie pogłównia zwierząt miało bydło (2 551 sztuk w 132 gospodarstwach). Jeszcze mniejszy udział przypadł na konie, tj. 99 sztuk hodowanych w 13 posiadłościach ziemskich.

ZATRUDNIENIE

Poniższe zestawienie [Wykres 36] przedstawia liczbę pracujących osób z podziałem na płeć w Gminie Gniewkowo w latach 2010–2014. W 2010 r. pracowało 2 966 osób i była to najwyższa wartość w prezentowanym okresie. W stosunku do tego roku, wskaźnik dla liczby pracujących zmalał o 86 osób. Każdego roku, wśród społeczeństwa jednostki miejsko-wiejskiej, przeważały kobiety. Największa różnica między zatrudnionymi mężczyznami a kobietami była w 2013 r., tj. o 259 kobiet więcej.

Wykres 36. Liczba pracujących ogółem wg płci na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014

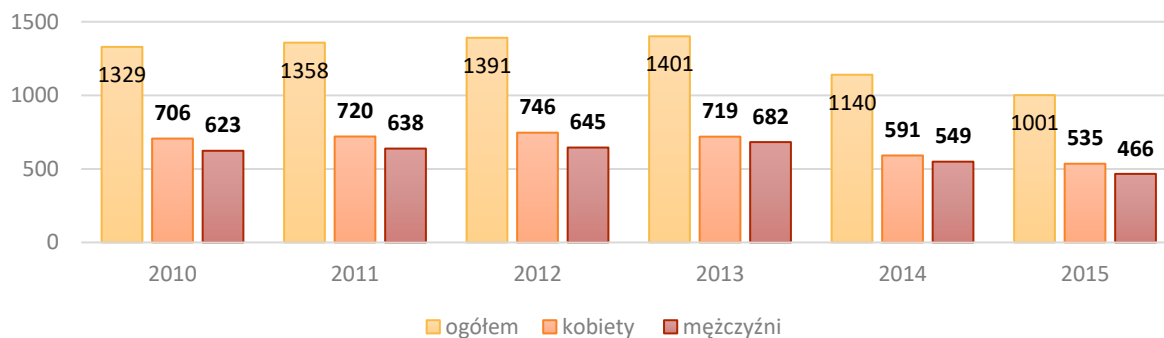

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA

Dane przedstawione na poniższym Wykres 12 ukazują stan i strukturę bezrobocia Gminy Gniewkowo. W latach 2010-2015 największa liczba bezrobotnych została zarejestrowana w roku 2013, wynosząc tym samym 1 401 osób. W strukturze tej przeważały kobiety mając ponad 50% udział. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w roku 2015, gdzie liczba bezrobotnych ogółem wynosiła 1 001, z czego 53,45% stanowiły kobiety.

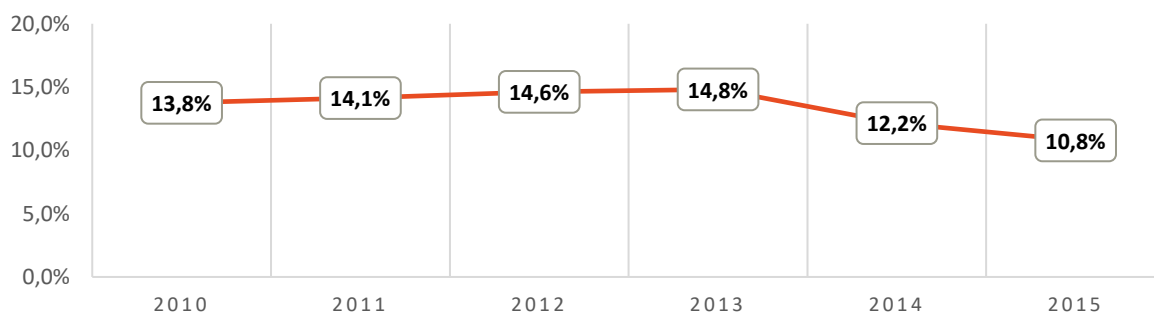
Wykres 37. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Aby dane przedstawione powyżej mogły stanowić wartościową informację należy odnieść je do liczby ludności ogółem w prezentowanym przedziale czasowym. Jak wynika z informacji zamieszczonych na wykresie nr 11, najwyższy udział zarejestrowanych bezrobotnych odnotowano w roku 2013, najniższy zaś w roku 2015.

Wykres 38. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

DROGI I KOMUNIKACJA²⁶

Węzłem sieci dróg krajowych i wojewódzkich przebiegających przez obszar Gminy, jest Miasto Gniewkowo. Dzięki takiemu położeniu, jednostka miejsko-wiejska, pod względem komunikacji drogowej, jest dobrze dostępna, zarówno na poziomie województwa kujawsko-pomorskiego, jak i sąsiednich regionów kraju.

Drogami o znaczeniu ponadlokalnym, biegnącymi przez teren Gminy, są:

- droga krajowa nr 15 w relacji: Trzebnica – Milicz – Krotoszyn – Jarocin – Miąskowo – Miłosław – Września – Gniezno – Trzemeszno – Wylatowo – Strzelno – Inowrocław – Toruń – Brodnica – Lubawa – Ostróda; trasa ta stanowi ważne połączenie zachodniej i południowo-zachodniej Polski z Warmią i Mazurami, pełni dużą rolę w transporcie wewnątrz regionalnym, a odcinek przebiegający przez Gminę Gniewkowo łączy drugie i piąte co do wielkości miasta województwa – Toruń i Inowrocław; droga ta biegnie przez Miasto Gniewkowo oraz duże miejscowości wiejskie, gdzie stanowi zagrożenie dla

²⁶Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gniewkowo (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XIX/124/2012 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 30 maja 2012 r.)

bezpieczeństwa; w Mieście funkcjonuje obecnie „wewnętrzna obwodnica”, która wprowadziła ruch poza ścisłe centrum miasta;

- droga wojewódzka nr 246 w relacji: (Nakło) Paterek – Samokłęski Małe – Szubin – Łabiszyn – Złotniki Kujawskie – Gniewkowo – Dąbrowa Biskupia; trasa ta łączy kilka miast i wiejskich siedzib gmin; wykorzystywana jest do ruchu pojazdów ciężarowych, co stanowi problem dla bezpieczeństwa w przebiegu przez miejscowości wiejskie (pozbawione obwodnic); pełni nie tylko rolę tranzytową, ale w dużym stopniu także pozwala na dostęp do drogi nr 15;
- droga wojewódzka nr 299 łączy stację kolejową w Gniewkowie z drogą nr 15,
- droga wojewódzka nr 400 łączy Więcfawice z Latkowem (na terenie Gminy biegnie tylko niewielki odcinek tej drogi).

Droga krajowa ma na terenie Gminy długość ok. 16 km, podobna jest łączna długość dróg wojewódzkich. Ważną rolę komunikacyjną w obrębie analizowanej jednostki, pełni droga krajowa i wojewódzka nr 246. Niniejsze trasy zapewniają dobry dostęp nie tylko do Miasta, ale także do wielu miejscowości wiejskich. Największe wsie leżą w bezpośrednim lub bliskim sąsiedztwie tych dróg. Pozostałe dwie drogi wojewódzkie nie mają aż tak istotnego znaczenia dla obsługi ludności. Zostały one zaliczone do tej kategorii dróg międzyregionalnych głównie ze względu na znaczenie dla obronności kraju.

Sieć tras komunikacyjnych o randze powiatowej na terenie Gminy tworzą drogi: **2519C** - Dąbie – Chrzastowo, **2520C** - Chrzastowo – Wielowieś, **2521C** – Wierzchosławice (DK 15) – Płonkowo, **2523C** – Wierzchosławice – Szadłowice, **2525C** - Lipie – Kijewo – Murzynno, **2526C** - Kijewo – Kawęczyn, **2527C** - Gęzewo – Kawęczyn, **2528C** - Murzynno – Żyroślawice (i dalej na terenie pow. aleksandrowskiego), **2529C** - Murzynno – Klepary, **2531C** – Murzynno-Wonorze, **2533C** - Lipie – Modliborzyce, **2534C** - Ostrowo – Gąski, **2535C** – Parchanki – Słońsko, **2536C** – Szadłowice – Słońsko, **2537C** – Gąski – Parchanie.

Powyższe trasy powiatowe na terenie Gminy (o łącznej długości ponad 51 km) nie tworzą zbyt gęstej sieci dróg. Jest to przede wszystkim związane z układem dróg ponadlokalnych i uwarunkowaniami fizyczno-geograficznymi przedmiotowej jednostki.

Sieć dróg wyższej rangi uzupełniona jest przez drogi gminne liczące 100 km długości. Na drogi gminne składa się 44 ulic miejskich i 26 dróg z obszaru wiejskiego. Do tych drugich zaliczają się

trasy o numerze: **150301C** - Dobiesławice – Skalmierowice, **150302C** - Wierzchosławice – Wielowieś, **150303C** - Kaczkowo – Dąbie, **150304C** - Godzięba – Dąblin, **150305C** - Szpital – Zagajewice, **150306C** - Szpital – Parchanie, **150307C** - Murzynko – Gąski, **150308C** - Murzynko – Klepary – Gąski, **150309C** - Klepary wieś, **150310C** - Kawęczyn – Żyrośławice, **150311C** - Żyrośławice – Ośniszczewo, **150312C** - Kawęczyn – Grabie, **150313C** - Kawęczyn-Stare Grabie, **150314C** - Kijewo – Warzyn – Suchatówka, **150315C** - Perkowo – Lipie, **150316C** - Buczkowo – Lipie, **150317C** - Zajezerze – Suchatówka, **150318C** - Skalmierowice-Mierogoniewice, **150319C** - Murzynko – Murzynno, **150320C** - Wielowieś – Ostrowo, **150321C** - Wielowieś – Bąbolin, **150322C** - Gniewkowo – Wierzbiczyń, **150323C** - Murzynno – Markowo, **150324C** - Szadłowice – Więclawice, **150325C** - Murzynno – Branno – Kijewo, **150326C** - Gniewkowo – Dąblin.

Ze względu na gęstą sieć dróg wyższej rangi, drogi gminne nie mają zbyt dużego znaczenia dla transportowej obsługi ludności. Niemniej jednak, stanowią one istotną rolę w obsłudze rolnictwa.

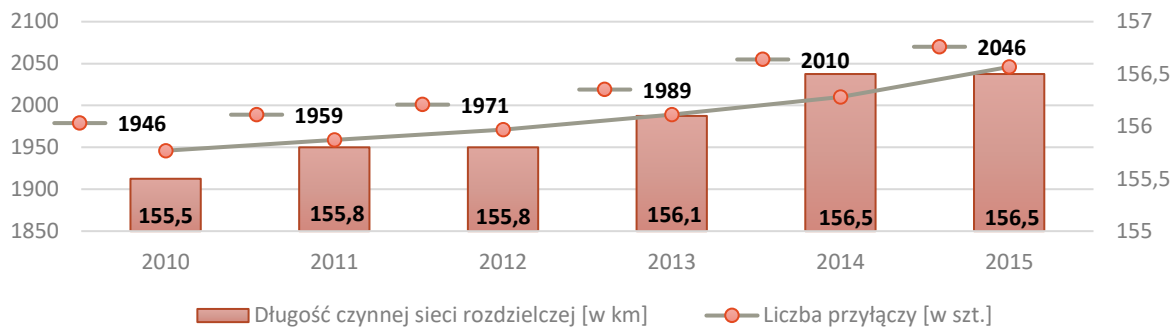
Ponadto, przez teren Gminy Gniewkowo biegnie linia kolejowa nr 353. Łączy ona Poznań z Inowrocławiem, Toruniem, Ławą, Olsztynem i Skandawą/Żeleznodorożnym (granica z Rosją). Trasa nr 353 jest linią dwutorową o charakterze magistralnym, zelektryfikowaną, wykorzystywaną do transportu oraz komunikacji pasażerskiej, w tym pociągów pospiesznych, międzyregionalnych. Na terenie Gminy znajdują się cztery stacje kolejowe (Więclawice, Wierzchosławice, Gniewkowo i Suchatówka).

SIEĆ WODOCIĄGOWA I KANALIZACYJNA

W latach 2010 – 2015 na obszarze Gminy Gniewkowo, zarówno długość czynnej sieci rozdzielczej, jak i liczba przyłączy tendencyjnie rosła [Wykres 39]. Jednakże były to niewielkie różnice dla tych wskaźników. Długość sieci wodociągowej wzrosła tylko o 1km w stosunku do roku 2010. W tym samym okresie wzrosła także liczba przyłączy do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. W przeciągu pięciu lat ich udział podniósł się o niespełna 4,89%.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

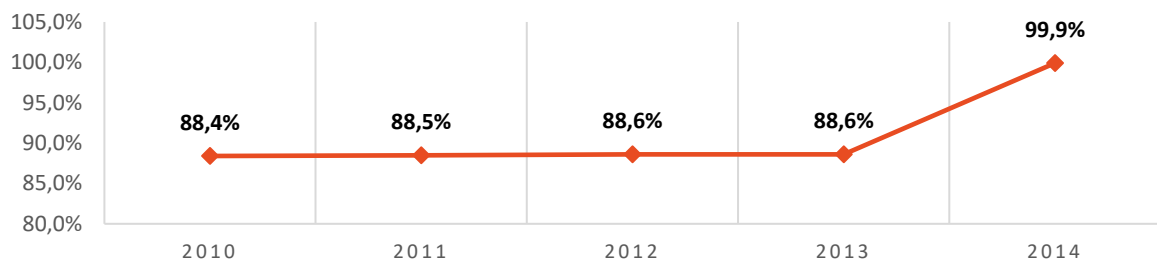
Wykres 39. Długość czynnej sieci wodociągowej i liczba przyłączy na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Na podstawie danych przekazanych przez jednostki samorządu terytorialnego do Głównego Urzędu Statystycznego, określono procentowy udział osób korzystających z instalacji wodociągowej w ogólnej ludności gminy. Z danych [Wykres 40] wynika, że w Gminie Gniewkowo w czasie trzech lat (2010 – 2013), około 88% mieszkańców korzystało z instalacji wodociągowej. W roku 2014 było już praktycznie 100% użytkowników tej sieci.

Wykres 40. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014

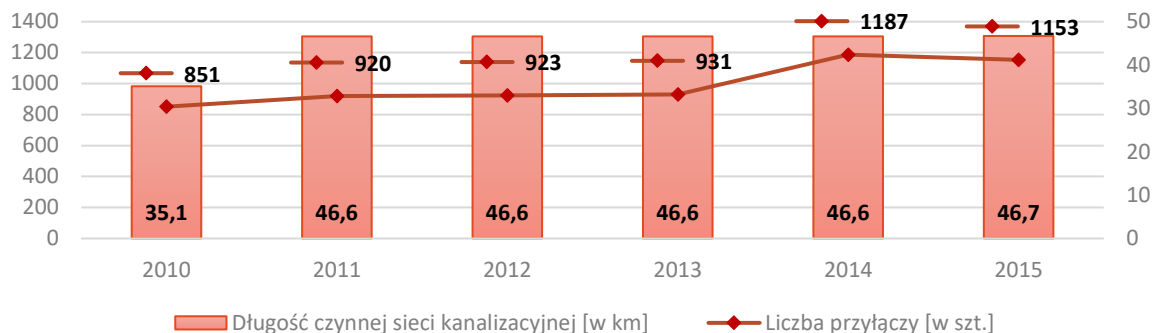

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W celu pełnego opisu infrastruktury technicznej należy zwrócić uwagę również na długość sieci kanalizacyjnej. Z przedstawionego poniżej Wykres 41, wynika, że w badanym przedziale czasowym długość czynnej sieci kanalizacyjnej wzrosła tylko na początku, tj. o 11,5 km. W następnych latach długość sieci utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W prezentowanym okresie wzrosła również liczba przyłączy. Między 2010 a 2015 r. odnotowano wzrost wartości dla tego wskaźnika o 26,19%.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

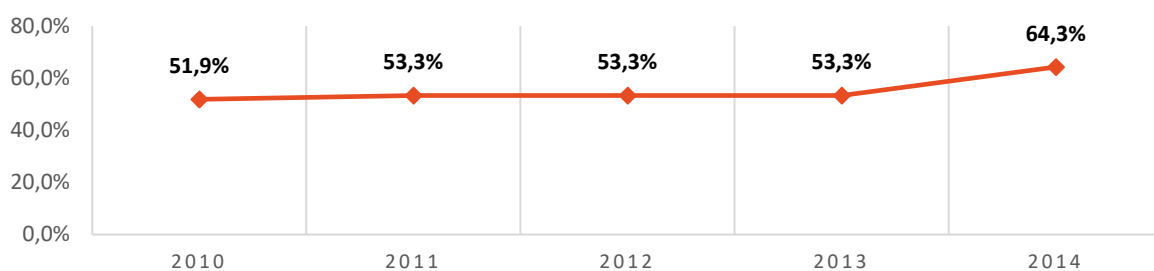
Wykres 41. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej i liczba przyłączy na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analizie poddano również procentowy udział korzystających z instalacji kanalizacyjnej w ludności Gminy [Wykres 42]. W przedziale czasowym 2010 – 2014 wskaźnik ten uległ dwukrotnemu wzrostowi z roku 2010 na 2011 i z 2013 na 2014.

Wykres 42. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

SIEĆ GAZOWA, CIEPŁOWNICZA I ELEKTRYCZNA

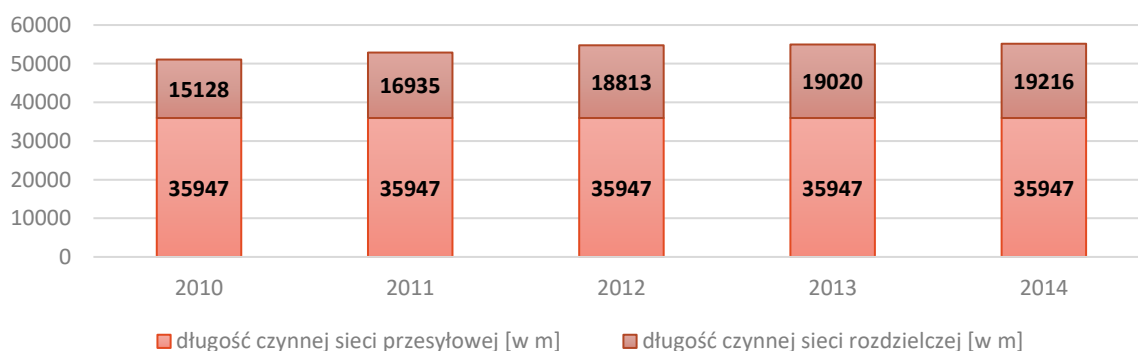
Gmina Gniewkowo posiada scentralizowany system ciepłowniczy składający się z 10 kotłowni. Dostarczają one centralne ogrzewanie i ciepłą wodę użytkową mieszkańcom z terenu miejskiego, jak i wiejskiego. Wśród tych dziesięciu kotłowni, są: 4 opalane węglem, 3 – gazem ziemnym, 2 – olejem opałowym lekkim, 1 – eko groszkiem.

Sieć gazowa częściowo obejmuje teren Gminy. Na obszarach, gdzie gaz przewodowy nie jest dostępny, mieszkańcy korzystają z gazu gromadzonego w butlach i zbiornikach przydomowych. Z tego względu pożądana jest rozbudowa sieci gazowej, zwłaszcza w obrębie Miasta. Zapewni to wszystkim mieszkańcom i zakładom możliwość korzystania z paliwa gazowego. Ponadto, przeprowadzenie gazyfikacji potrzebne jest także na terenie wiejskim gminy Gniewkowo. Gazyfikacja powinna objąć docelowo wszystkie obszary najsilniej zurbanizowane, w tym przylegające bezpośrednio do granic miasta oraz wsie o największej liczbie mieszkańców:

Wielowieś, Chrzastowo, Lipie, Wierzbicznany, Kawęczyn, Suchatówka oraz Więclawice i Szadłowice, a w dużo dalszej perspektywie także pozostałe miejscowości.

Jak wynika z danych przedstawionych poniżej [Wykres 43], długość czynnej sieci gazowej przesyłowej w latach 2010 – 2014 pozostawała na tym samym poziomie. Różnica w długości systemu gazowego zauważalna jest dla sieci rozdzielczej. W 2014 r. liczyła ona 19 216 m, co daje wzrost o 21,27% względem długości sieci gazowej w 2010 r.

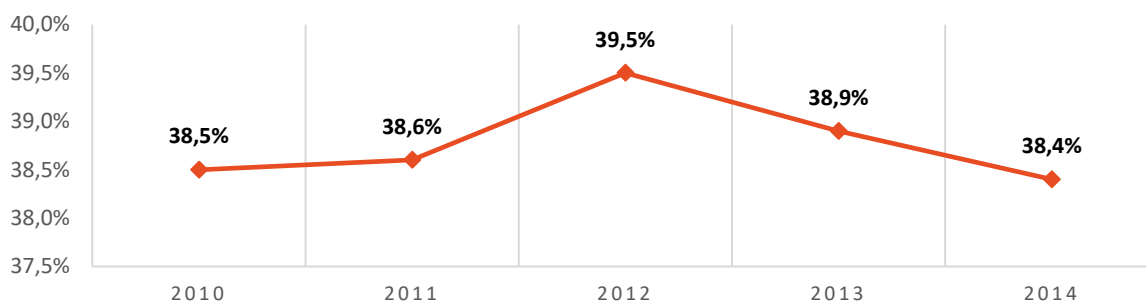
Wykres 43. Długość czynnej sieci gazowej w latach 2010-2014 na terenie Gminy Gniewkowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Udział mieszkańców Gminy korzystających z instalacji gazowej [Wykres 44] na początku analizowanego okresu wzrósł, po czym od 2012 malał. Jednak, wartości niniejszego wskaźnika nie były zbyt różnicowane. Mieściły się one w przedziale 38,4% - 39,5%.

Wykres 44. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

ZASOBY MIESZKANIOWE

Zasoby mieszkaniowe Gminy Gniewkowo stanowią: na obszarach wiejskich – budynki jednorodzinne w typie zabudowy zagrodowej, na obszarze miejskim – zabudowa ulicowa. Zarówno na terenach wiejskich, jak i miejskich w przeciągu czterech lat zasoby mieszkaniowe

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

uległy zwiększeniu [Tabela 60]. Porównując rok 2014 do roku 2010, liczba mieszkań wzrosła o 2,35%, powierzchnia użytkowa mieszkań o 3,72%, a liczba izb o 3,04%.

Należy zwrócić uwagę, że w Mieście było więcej mieszkań i izb niż na terenach wiejskich, jednakże to na obszarach pozamiejskich mieszkania miały większą powierzchnię użytkową.

W Gminie Gniewkowo w 2014 r. średnia powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosiła 66,9m². Odnosząc ten wskaźnik do liczby ludności wskazać należy, że na jednego mieszkańca w tym samym roku przypadało 20,8 m² powierzchni użytkowej mieszkania.

Tabela 60. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014

obszar	wskaźnik	2010	2011	2012	2013	2014
Gmina miejsko-wiejska	Liczba mieszkań	4 490	4 532	4 547	4 580	4 598
	Liczba izb	15960	16118	16200	16367	16460
	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	296 146	299 694	301 607	305 496	307 594
obszar miejski	Liczba mieszkań	2 414	2 428	2 437	2 451	2 459
	Liczba izb	8 295	8 359	8 410	8 472	8 520
	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	144 467	145 827	146 964	148 467	149 427
obszar wiejski	Liczba mieszkań	2 076	2 104	2 110	2 129	2 139
	Liczba izb	7 665	7 759	7 790	7 895	7 940
	Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	151 679	153 867	154 643	157 029	158 167

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analiza wyposażenia budynków mieszkalnych w instalacje w 2010 i 2014 r. [Tabela 61] wykazała, że niemalże 100% mieszkańców Gminy Gniewkowo wyposażona była w sieć wodociągową. W przypadku centralnego ogrzewania instalacje posiadało ponad 3/4 mieszkańców na obszarze Miasta i ponad 2/3 mieszkańców na obszarach wiejskich. W 2014 r. ogółem mieszkań wyposażonych w łazienkę było 86,25%.

Tabela 61. Wyposażenie mieszkań w instalacje sanitarno-bytowe na terenie Gminy Gniewkowo

Wyszczególnienie	Udział [w%]	
	obszar miejski	obszar wiejski
2010 rok		
Wodociągi	98,5	95,9
Łazienka	87,8	84,1
Centralne ogrzewanie	76,2	68,4
2014 rok		
Wodociągi	98,5	96,0
Łazienka	88,0	84,5

Centralne ogrzewanie	76,6	69,3
----------------------	------	------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

EDUKACJA

W skład infrastruktury społecznej wchodzi placówki o funkcji edukacyjnej. Na terenie Gminy Gniewkowo funkcjonują²⁷:

- Wychowanie Przedszkolne:
  1. Samorządowe Przedszkole w Gniewkowie,
  2. Niepubliczne Przedszkole w Gąskach,
  3. Prywatne Przedszkole „Parowozik” w Gniewkowie,
- Szkoły Podstawowe:
  1. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Wojska Polskiego w Gniewkowie,
  2. Szkoła Podstawowa im. Orła Białego w Kijewie,
  3. Szkoła Podstawowa im. Księstwa Gniewkowskiego w Murzynnie,
  4. Szkoła Podstawowa im. ks. Ignacego Posadzego w Szadłowicach,
  5. Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Wierzchosławicach,
  6. Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Józefa Kostrzewskiego w Gąskach,
- Gimnazja:
  1. Gimnazjum Nr 1 im. Ziemi Kujawskiej w Gniewkowie,
  2. Niepubliczne Gimnazjum w Gąskach,
- Szkoły Ponadgimnazjalne:
  1. Szkoła Zawodowa w Gniewkowie.

W latach 2010-2015 największy odsetek wśród wszystkich jednostek edukacyjnych stanowili uczniowie uczęszczający do placówek przedszkolnych [Tabela 62]. Największy udział uczniów

---

²⁷Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gniewkowo (Załącznik nr 1 do Uchwały Nr XIX/124/2012 Rady Miejskiej w Gniewkowie z dnia 30 maja 2012 r.)

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

przypadł na dzieci uczęszczające do placówek przedszkolnych. W 2010 r. na jedno miejsce w przedszkolu przypadło 1,6 dzieci, z kolei w 2015 r. przypadło 1,3dzieci.

Liczba szkół podstawowych i gimnazjalnych była niezmienna przez pięć lat. W 2015 r. uczniów w placówkach podstawowych było ponad tysiąc, to o 9,66% więcej niż na początku badanego okresu. W przypadku uczniów szkół gimnazjalnych ich liczebność spadła aż o 25,56%. Od 2013 r. na terenie omawianej jednostki miejsko-wiejskiej funkcjonowały trzy jednostki edukacji ponadgimnazjalnej (włączając szkoły dla dorosłych), w których na jeden oddział przypadało 17 uczniów.

Szczegółowe dane dotyczące oświaty i edukacji w Gminie Gniewkowo przedstawia poniższa tabela [Tabela 62].

Tabela 62. Dane statystyczne na temat oświaty i edukacji w Gminie Gniewkowo w latach 2010-2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Placówki wychowania przedszkolnego	7	7	8	8	8	7
Oddziały wychowania przedszkolnego	22	23	26	27	26	23
Miejsca w przedszkolach	266	277	356	329	323	306
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	413	451	524	538	471	388
Szkoły podstawowe	6	6	6	6	6	6
Uczniowie szkół podstawowych	966	923	897	902	997	1069
Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział w szkołach podstawowych	17	16	16	16	16	16
Szkoły gimnazjalne	2	2	2	2	2	2
Uczniowie szkół gimnazjalnych	540	528	491	472	413	402
Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział w szkołach gimnazjalnych	19	20	19	19	18	17
Szkoły ponadgimnazjalne	2	2	2	3	3	-
Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych	153	132	131	140	177	-
Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział w szkołach ponadgimnazjalnych	77	66	19	16	16	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

OCHRONA ZDROWIA

Usługi z zakresu ochrony zdrowia w Gminie Gniewkowo pełni część placówek. Społeczeństwo przedmiotowej jednostki korzysta ze świadczeń medycznych prowadzonych przez:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ESCOLAP” w Gniewkowie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PROFILAKTYKA Anna Szatkowska” w Gniewkowie i Murzynie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Praktyka Lekarza Rodzinnego Bożena Pałubicka w Szadłowicach,
- Niepubliczny Zakład Rehabilitacji Leczniczej „REHMAK” w Gniewkowie,
- Gabinet Stomatologiczny w Gniewkowie,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ELAMED” w Gniewkowie,
- Gabinet Stomatologiczny Decodent w Gniewkowie

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna udzielana jest przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (MGOPS), Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS) w Gniewkowie oraz Dom Pomocy Społecznej (DPS) w Warzynie.

W przeciągu czterech lat [Wykres 45] liczba gospodarstw oraz osób korzystających z gminnej pomocy społecznej na terenie miejsko-wiejskim wahała się. Największe wartości dla obu wskaźników odnotowano w roku 2013, a najmniejsze dwa lata wcześniej. Na każdy rok średnio przypadło 1 575,4 osób, którym udzielono pomocy, przy średniej 567,6 dla gospodarstw domowych.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 45. Liczba gospodarstw domowych oraz osób korzystających z pomocy społecznej na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej szczególnie działa w zakresie:

- przyznawania i wypłacania przewidzianych ustawą świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzenia i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analiz i ocen zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

MGOPS wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Nadrzędnym celem niniejszej jednostki jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Do podstawowych zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Gniewkowie należy świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania. Może to być pomoc w codziennych czynnościach życiowych, załatwianiu spraw urzędowych, edukacji, czy zapewnieniu integracji ze środowiskiem lokalnym.

Kolejną jednostką podległą Urzędowi Miejskiemu w Gniewkowie jest Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS). Ośrodek ten udziela wsparcia dziennego pobytu dla osób dorosłych, działając na zasadzie trzech kategorii domów oznaczonych jako A, B i C. Przyjmowane osoby

przypisywane są do odpowiedniego domu według typu schorzenia danego uczestnika ŚDS. Dom A świadczy usługi dla osób przewlekle psychicznie chorych, dom B – dla osób upośledzonych umysłowo, natomiast dom C – dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

Nadrzędnym celem działań Środowiskowego Domu Samopomocy w Gniewkowie jest pomaganie osobom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, rozwiązywaniu codziennych problemów oraz integrowanie ich ze społecznością lokalną poprzez różnego rodzaju formy aktywizacji.

KULTURA, SPORT I REKREACJA

Działalność z zakresu upowszechniania kultury i sportu na terenie Gminy Gniewkowo prowadzona jest przez dwie główne instytucje kultury, którymi są Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna (MGBP) i Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji (MGOKSiR). Jednostką pomocniczą dla MGBP jest filia biblioteczna zlokalizowana w Wierzchosławicach.

Nadrzędne instytucje umiejscowione są w tym samym budynku na terenie Miasta Gniewkowo. W 2013 roku zakończona została modernizacja tego budynku i przystosowanie go do potrzeb funkcjonowania ośrodka kultury.

Działalność Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Gniewkowie, która pełni także funkcję biblioteki powiatowej, polega na:

- gromadzeniu, opracowywaniu, przechowywaniu, ochronie i udostępnianiu materiałów bibliotecznych służących obsłudze potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych, zwłaszcza dotyczących wiedzy o własnym regionie oraz dokumentujących jego dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy,
- obsłudze użytkowników poprzez udostępnianie zbiorów oraz prowadzenie działalności informacyjnej, zwłaszcza informowanie o zbiorach własnych innych bibliotek,
- prowadzeniu działalności bibliograficznej, edukacyjnej i popularyzatorskiej,
- udostępnianiu zbiorów na miejscu, wypożyczaniu na zewnątrz oraz prowadzeniu wymiany między biblioteczną ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży,

- organizowaniu czytelnictwa i udostępnianiu materiałów bibliotecznych osobom chorym i niepełnosprawnym,
- popularyzowaniu czytelnictwa oraz upowszechnianiu dorobku kulturalnego i gospodarczego Gminy oraz powiatu inowrocławskiego,
- współdziałaniu z innymi bibliotekami i organizacjami w zakresie wymiany informacji i materiałów w celu rozwijania czytelnictwa i zaspokojenia potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczności gminy,
- organizowaniu i prowadzeniu różnych form pracy z czytelnikiem służących popularyzacji książki, sztuki i nauki,
- pełnieniu funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznego, organizowaniu obiegu wypożyczeni międzybibliotecznych, opracowywaniu i publikowaniu bibliografii regionalnych, a także innych materiałów informacyjnych o charakterze regionalnym,
- udzielaniu bibliotekom pomocy instrukcyjno-metodycznej i szkoleniowej,
- sprawowaniu nadzoru merytorycznego w zakresie realizacji przez powiatowe i gminne biblioteki publiczne zadań określonych w art. 27 ust. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach²⁸.

Zadaniem MGOKSiR jest przede wszystkim aktywizowanie społeczeństwa Gminy w działaniach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych. Mieszkańcy mają możliwość uczestniczenia w różnorodnych zajęciach organizowanych w ramach kół i sekcji zainteresowań w podziale na grupy wiekowe. Aktualna oferta MGOKSiR dla dzieci obejmuje przede wszystkim: Klub Malucha, sekcję taneczną, język angielski, karate, Piłkarskie Przedszkole, Klub Małego Odkrywcy, sekcję plastyczną, Ognisko Teatralno-Estradowe i Akademię Młodego Działkowicza; dla młodzieży: język angielski, Piłkarską Akademię Dziewcząt, Wolontariuszownię oraz sekcję muzyczną; dla dorosłych natomiast: fitness, język angielski, aerobik 50+, wyjazdy basenowe, sekcję turystyczną, Zespół Ludowy „Gniewkowanie”, Pracownię Sędziego oraz robótki ręczne.

Ponadto, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji organizuje różnego rodzaju imprezy. Między innymi odbywają się one w Parku Wolności i Stadionie Miejskim, na hali sportowej przy SP nr 1, boisku Orlik 2012, na Rynku i na terenie rekreacyjnym przy ul. Piasta. Poza tymi obiektami, Gniewkowo posiada nowoczesną halę sportową przy Gimnazjum nr 1,

---

²⁸ Księga rejestrowa instytucji kultury, Urząd Gminy w Gniewkowie, BiP, 01.10.2015 r.

boisko do piłki nożnej ze sztuczną nawierzchnią, wybudowane w ramach programu „Blisko-Boisko” oraz boisko wielofunkcyjne na terenie rekreacyjnym na osiedlu 700-lecia. Co więcej, niektóre uroczystości organizowane są w budynku synagogi przy ul. Podgórnej w Gniewkowie.

Gmina Gniewkowo w swej działalności kulturowo-rekreacyjnej wyróżnia się urządzaniem wielu imprez, do których zaliczają się głównie: Obchody Dni Gniewkowa, Noc św. Jana, Gminne Święto Plonów, Powitanie Nowego Roku, Jarmarki Gniewkowskie, Przeglądy Zespołów Folklorystycznych, otwarcie Szopki Betlejemskiej oraz wizytę Św. Mikołaja na gniewkowskim Rynku. Oprócz niniejszych zabaw, organizowane są także rocznice i uroczystości państwowe (Rocznica Uchwalenia Konstytucji Trzeciego Maja, wybuchu II wojny światowej, Narodowe Święto Niepodległości itp.).

W ramach działań MGOKSiR mieszkańcy Gminy miejsko-wiejskiej pielęgnują tradycje i obrzędy lokalne, np. poprzez aranżowanie tematycznych konkursów, spotkań i przeglądów piosenek oraz funkcjonowanie zespołów ludowych i wokalnoinstrumentalnych. Dla najmłodszych zapraszane są teatryki z programami dla dzieci. Ośrodek kultury jest także inicjatorem wyjazdów do kina, opery i teatru oraz organizowania licznych rozgrywek ligowych, turniejów sportowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

Poza dwoma powyżej przedstawionymi jednostkami, dodatkowa działalność kulturalna prowadzona jest przez świetlice wiejskie, stowarzyszenia, harcerstwo, parafie oraz szkoły z terenu Gminy.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Aktywność ludności Gminy koncentruje się wokół działalności stowarzyszeń, fundacji, kół oraz innych związków. Ich celem jest przede wszystkim ochrona dorobku kultury, dbanie o rozwój jednostki miejsko-wiejskiej oraz organizacja życia społecznego.

Na terenie Gminy Gniewkowo znajduje się 20 świetlic wiejskich zlokalizowanych w: Wierzchosławice, Wielowieś, Ostrowo, Wierzbiczany, Szpital, Murzynko, Murzynno, Żyrośławice, Klepary, Gąski, Suchatówka, Godzięba, Szadłowice, Markowo, Skalmierowice, Kijewo, Zajezerze, Kawęczyn, Więclawice, Lipie.

Mieszkańcy miasta i wsi swoją aktywność kulturalną i sportowo-rekreacyjną mają możliwość rozwijać w ramach niżej wymienionych klubów i stowarzyszeń²⁹:

- Stowarzyszenie Gąski – Mała Ojczyzna,
- MLKS UNIA Gniewkowo – piłka nożna, szachy,
- TG SOKÓŁ – tenis stołowy, biegi uliczne i na orientację,
- LZS CZARNI Wierzchosławice – piłka nożna;
- KS Mikrus Szadłowice-piłka nożna,
- UKS MGOKSiR – piłka siatkowa.

ANALIZA SWOT

Celem analizy SWOT (strengths-weaknesses-opportunities-threats) jest identyfikacja i analiza czynników w kontekście ustalonego celu oraz wskazanie najlepszych rozwiązań, wytyczenie kierunków działania przy jednoczesnym wykorzystaniu szans i mocnych stron, a także minimalizacji zagrożeń i słabych stron analizowanego podmiotu. Przystępując do analizy SWOT należy wskazać czynniki, które mogą wpływać na funkcjonowanie analizowanego podmiotu. Następnie należy posegregować je w cztery grupy:

- grupa 1: mocne strony (strengths, „S”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które stanowią atuty, zalety, przewagę analizowanego podmiotu,
- grupa 2: słabe strony (weaknesses, „W”) - czynniki wewnętrzne, cechy, które są słabszą stroną analizowanego podmiotu, bariery, wady,
- grupa 3: szanse (opportunities, „O”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają szansę korzystnej zmiany analizowanego podmiotu,
- grupa 4: zagrożenia (threats, „T”) - czynniki zewnętrzne, cechy otoczenia, które stwarzają niebezpieczeństwo zmian niekorzystnych dla analizowanego podmiotu.

Analiza SWOT bazuje na identyfikacji poszczególnych czynników za pomocą kryterium czasu ich występowania (obecne/przyszłe) i charakteru oddziaływania danego czynnika (pozytywne/negatywne). Ze względu na zakres przedmiotowy i cel opracowania dokumentu zdecydowano się przyjąć założenia:

---

²⁹ Strategia Rozwoju Gminy Gniewkowo 2014-2020

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

- mocne strony uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter wewnętrzny i pozytywny;
- słabe strony uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter wewnętrzny i negatywny;
- szanse uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter zewnętrzny i pozytywny;
- zagrożenia uznaje się wyłącznie te czynniki, które mają charakter zewnętrzny i negatywny.

ROZWÓJ PRZESTRZENNY	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • duża powierzchnia terenu Gminy, • dominujący udział gruntów rolniczych, • centralne położenie głównej siedziby Gminy, co umożliwia komunikowanie się z sołectwami, • bliska odległość do centralnych miast powiatu i województwa, • dobre warunki do rozwoju rolnictwa, • duża liczba zachowanych obiektów zabytkowych, • występowanie jezior i kompleksów leśnych o dużych walorach rekreacyjnych i turystycznych, • Miasto Gniewkowo stanowi węzeł transportowy, • korzystne położenie komunikacyjne Gminy pomiędzy Toruniem a Inowrocławiem, 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraźny dwupodział obszaru Gminy ze wzgl. na warunki geologiczne i geomorfologiczne, • teren wiejski mocno rozdrobniony • dominacja małych i bardzo małych wsi, • wzmożony ruch samochodowy w Gniewkowie, • wysoka emisja zanieczyszczeń z pojazdów transportowych,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • przywrócenie wartości użytkowych i przyrodniczych terenom zniszczonym przez działalność człowieka, poprawa stanu środowiska, • współpraca z centralnymi miastami powiatu i województwa, • przestrzeganie zasad zrównoważonego rozwoju przestrzennego Gminy, • poprawa estetyki budynków w centralnej (rewitalizowanej) części Miasta, 	<ul style="list-style-type: none"> • ruchy masowe ziemi, spowodowane gwałtownymi opadami deszczu, intensywnym topnieniem śniegu, podnoszeniem się poziomu wód gruntowych oraz wezbraniem rzek, • niski potencjał małych wsi do rozwoju przedsiębiorczości, • istniejące uwarunkowania funkcjonalno-przestrzenne hamują dalszy rozwój Gminy, • zagrożony rozwój demograficzny, zwłaszcza w małych wsiach, • zajmowanie terenów przyrodniczych przez zabudowania,
ROZWÓJ SPOŁECZNY	

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dość równomierna struktura ludności pod względem płci, • duża gęstość zaludnienia Miasta, • znaczny udział osób w wieku produkcyjnym, • zapewniona edukacja od poziomu wychowania przedszkolnego do szkoły ponadgimnazjalnej, • świadczenie usług ochrony zdrowia przez 5 NZOZ • aktywna działalność instytucji kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • przewaga kobiet w wieku poprodukcyjnym, • ujemny przyrost naturalny, • dość duży udział gospodarstw domowych i osób korzystających z pomocy społecznej, • trudna sytuacja ekonomiczna dużych grup ludności spowodowana bezrobociem oraz niską opłacalnością produkcji rolnej,
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • pozyskiwanie pomocy finansowej, szczególnie dla rozwoju jednostek samorządowych udzielających różnego rodzaju pomoc mieszkańcom Gminy, • organizowanie interdyscyplinarnych zajęć kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych itp., aktywizujących większą liczbę osób będących w różnych grupach wiekowych, • przekazywanie najmłodszym mieszkańcom Gminy tradycji i obrzędów lokalnych, • rozbudowa infrastruktury na terenach wiejskich, • poprawa świadomości ekologicznej mieszkańców, • realizacja programów i korzystanie z funduszy na poziomie powiatowym i wojewódzkim, których celem jest ograniczanie bezrobocia i jego skutków, • tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi nowych firm i nowych miejsc pracy, 	<ul style="list-style-type: none"> • starzenie się społeczeństwa, • utrzymująca się przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń żywych, • kilkuletnie odnotowywanie przewagi migracji wewnętrznych nad zagranicznymi, • migracja młodych i wykształconych mieszkańców do ośrodków miejskich, • zmniejszanie się liczby uczniów w kolejnych poziomach edukacyjnych, • brak miejsc w placówkach przedszkolnych w stosunku do liczby dzieci,
ROZWÓJ GOSPODARCZY	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • przyrost podmiotów gospodarczych • znaczny udział mikro-przedsiębiorców, • szybkie tempo rozwoju mikro-przedsiębiorstw, • funkcjonowanie dwóch firm zatrudniających 250 i więcej osób, • prężna działalność podmiotów zajmujących się budownictwem, handlem hurtowym i detalicznym, • wysoki udział przedsiębiorstw z sektora prywatnego, • dominacja gruntów rolnych o powierzchni 15 i więcej ha, • dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna, • wzrost udziału osób korzystających z instalacji sanitarno-technicznych, 	<ul style="list-style-type: none"> • mały udział firm zatrudniających 50 i więcej osób, • nieznaczną rolę podmiotów gospodarki narodowej PKD z sekcji: <ul style="list-style-type: none"> – administracja publiczna i obrona narodowa, – dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami, – działalność związana z rekultywacją, • mała liczba podmiotów prywatnych, • niewielkie znaczenie dróg gminnych w transporcie kołowym, • zastój w rozwoju instalacji technicznych, • częściowa gazyfikacja terenu Gminy,

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

<ul style="list-style-type: none"> wysoka wartość wskaźnika mieszkań wyposażonych w instalacje sanitarno-bytowe, 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> aktywna polityka władz samorządowych nastawiona na pozyskanie inwestorów zewnętrznych oraz rozwój przedsiębiorczości mieszkańców, konieczność rozwoju sieci infrastrukturalnych, modernizacja istniejącej linii kolejowej, w celu zwiększenia jej udziału w obsłudze transportu towarów i osób, rozbudowa instalacji sieci gazowej na terenach zurbanizowanych, promocja walorów gospodarczych, ciągła ochrona dorobku kultury, 	<ul style="list-style-type: none"> wkraczanie procesu urbanizacji na tereny dotychczas niezagospodarowanych, brak inwestorów wewnętrznych i zewnętrznych, pogorszenie się opłacalności produkcji rolnej w skali kraju, przeznaczanie małej ilości środków finansowych na utrzymanie obiektów dziedzictwa kulturowego,

Źródło: opracowanie własne.

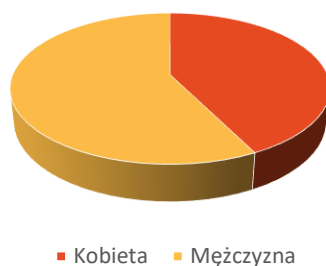
19. Załącznik 2

19.1. Wyniki badania ankietowego

METRYCZKA

W badaniu wzięło udział nieznacznie więcej mężczyzn w stosunku do kobiet. Ich odsetek wyniósł 57,4%.

Wykres 46 Płeć

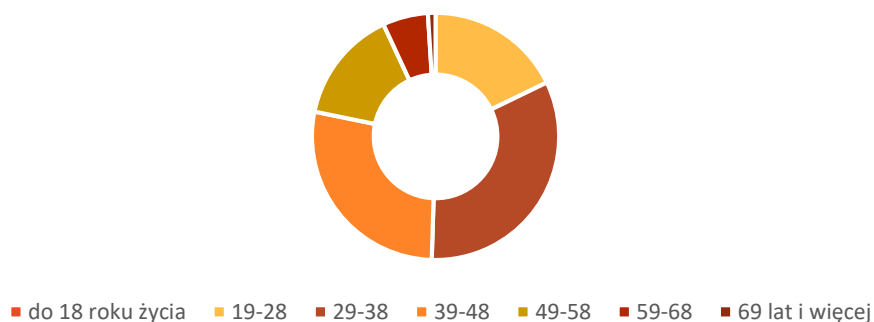

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Najwięcej respondentów biorących udział w badaniu było w przedziale wiekowym od 29 do 38 lat. Odsetek ten wyniósł 32,7%. Następnie były to osoby między 39 – 48 r.ż. (27,7%) i 19 – 28 r.ż. (17,8%). Najmniej odnotowano respondentów mających 59-68 lat (6,0%) lub będących po 69 roku życia (1,0%).

Warto odnotować, że w badaniu udziału nie wzięły osoby do 18 roku życia.

Wykres 47 Wiek

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Z każdej miejscowości mieszkańcy mieli możliwość wzięcia udziału w badaniu, co pozwoliło na zebranie informacji w sposób trafny i rzetelny.

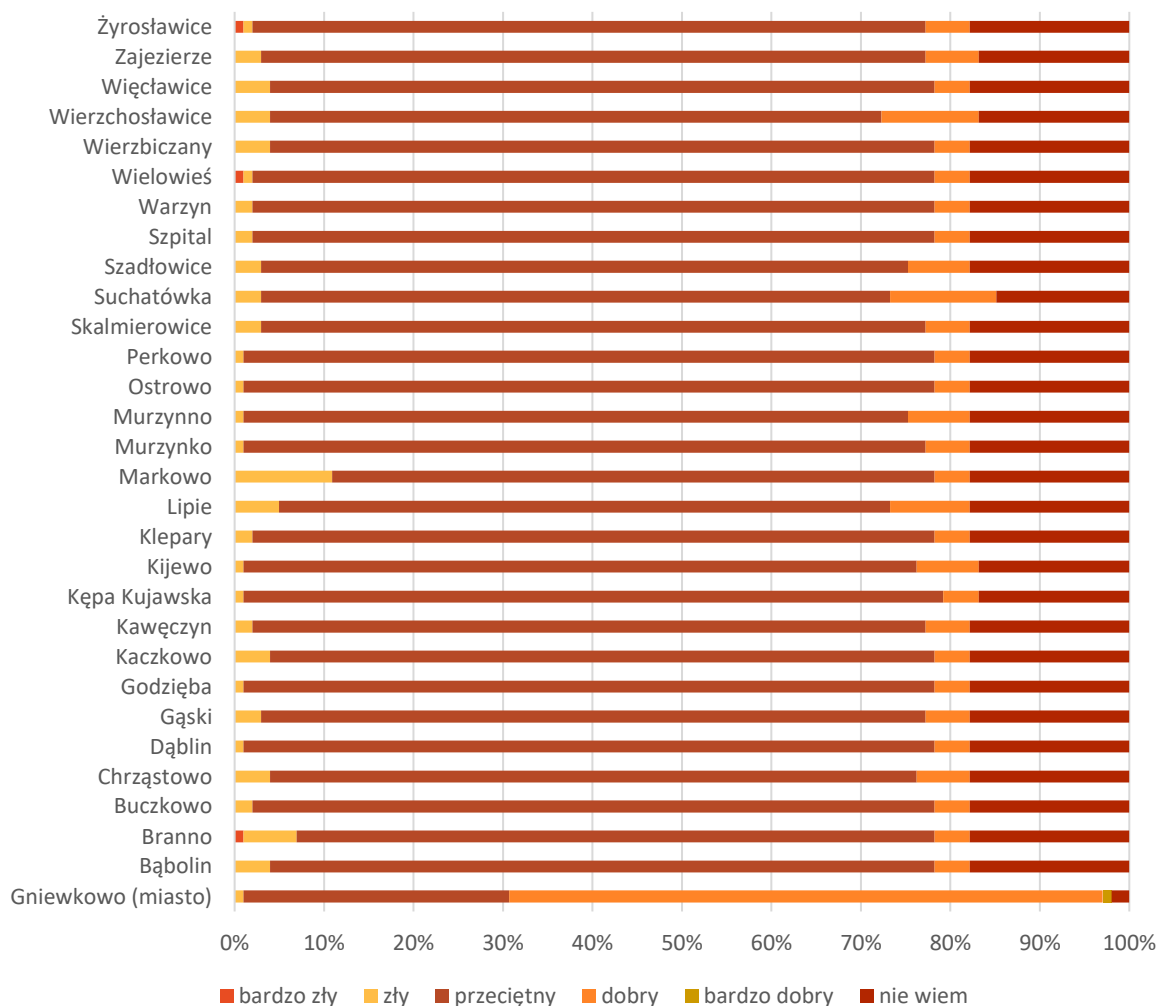
Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

W zdecydowanej większości mieszkańcy „przeciętnie” ocenili stan społeczno-gospodarczy poszczególnych miejscowości. Tego rodzaju odpowiedzi najczęściej zaznaczane były w przypadku Dąblina, Godzięba, Ostrowa i Perkowa (77,23%).

Respondenci zdecydowanie częściej wskazywali na odpowiedzi pozytywne (suma „dobry” i „bardzo dobry”) niż negatywne (suma „zły” i „bardzo zły”). W tym zakresie najlepiej ocenione zostały miejscowości Gniewkowo (66,3% dobry; 1,0% bardzo dobry). Następnie były to Suchatówka (11,9% dobry) oraz Wierzchosławice (10,9% dobry).

Odpowiedzi oceniających negatywnie stan społeczno-gospodarczy najwięcej odnotowano w przypadku Markowa (10,9% zły). Natomiast w przypadku w miejscowości Brannie, Wielowieś i Żyrostawice zaznaczono odpowiedź „bardzo zły”, jednak odsetek ten wyniósł poniżej 1%.

Wykres 48 Ocena ogólnego stanu społeczno-gospodarczego poszczególnych miejscowości.

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Respondenci, oceniając skalę występowania poszczególnych problemów na terenie gminy, ponownie najczęściej wskazywali odpowiedź „przeciętna”. Najwięcej zaznaczeń dotyczyło problemów:

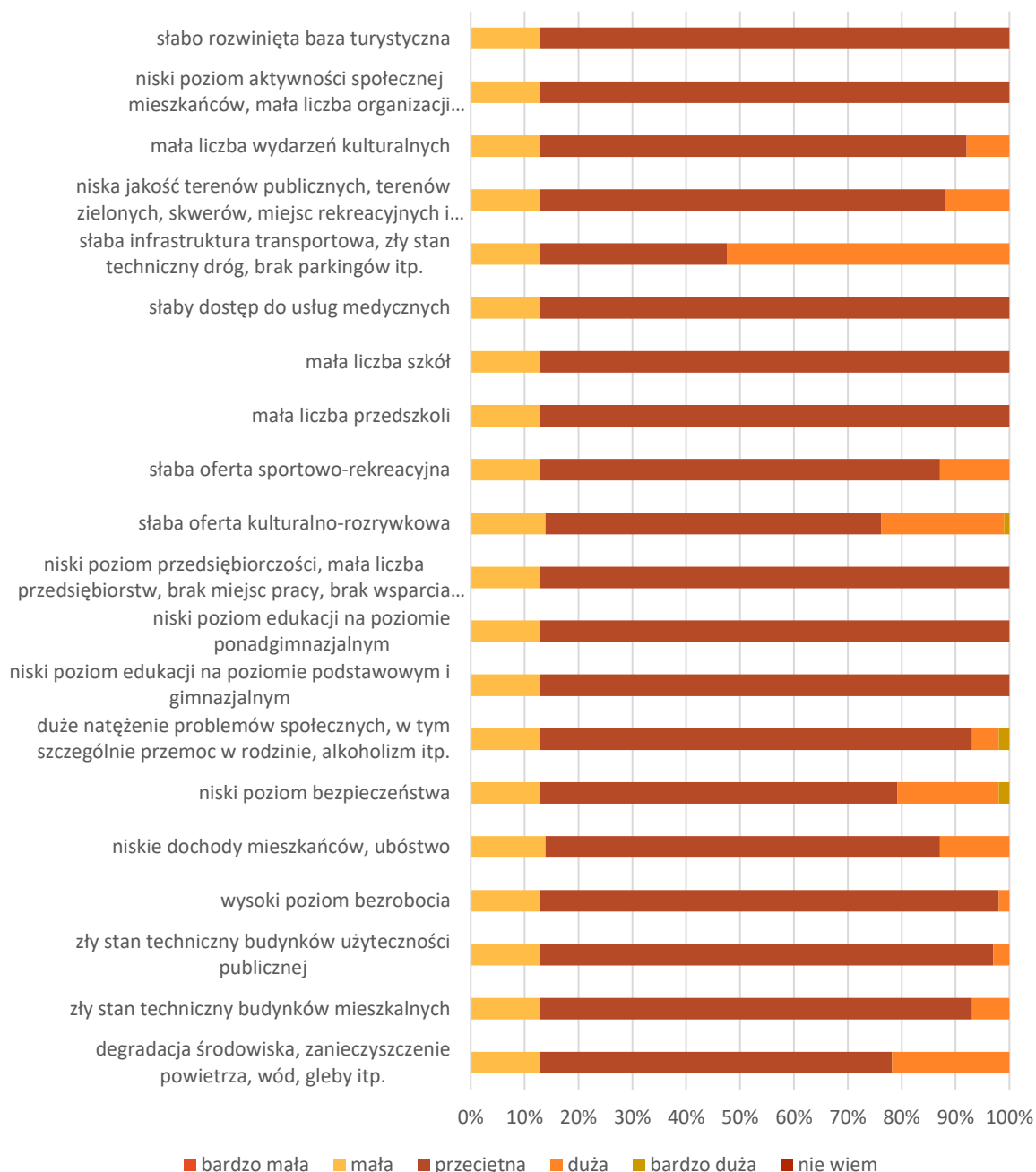
- niskiego poziomu przedsiębiorczości, małej liczby przedsiębiorstw, brak miejsc pracy, brak wsparcia dla przedsiębiorców;
- słabego dostępu do usług medycznych, niskiego poziomu aktywności społecznej mieszkańców, małej liczby organizacji pozarządowych, stowarzyszeń klubów sportowych, itp.;
- słabej rozwiniętej bazy turystycznej.

Osoby badane uznały, że do największych problemów gminy Gniewkowo zaliczyć należy słabą infrastrukturę transportową, zły stan techniczny dróg, brak parkingów (52,5% duża). Następnie była to degradacja środowiska, zanieczyszczenie powietrza, wód, gleby, itp. (21,8% duża) oraz niski poziom bezpieczeństwa (18,8% duża, 2,0% bardzo duża).

Ankietowani stwierdzili, że słabą ofertę kulturalno-rozrywkową należy zakwalifikować jako najmniejszy problem występujący na terenie gminy (suma „bardzo mała „ i mała” – 13,9%).

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 49. Skala występowania poszczególnych problemów na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Mieszkańców poproszono o wymienienie negatywnych zjawisk występujących na terenie miejsca zamieszkania. W tym zakresie najczęściej wskazywano na niski poziom bezpieczeństwa (bójki, rozboje, pobicia), a także spożywanie alkoholu w miejscach publicznych. Istotnym problemem na terenie gminy jest również brak miejsc aktywizacji i integracji społecznej. Wielu respondentów wskazywało na zaniedbane parki oraz place zabaw znajdujące się w przestrzeni publicznej. Wśród niedogodności w sferze społecznej mieszkańcy zaznaczali również brak

alternatywnych form spędzania czasu wolnego, a także małą liczbę wydarzeń kulturalno-rozrywkowych. W przypadku problemów infrastrukturalnych najczęściej pojawiającą się odpowiedzią był zły stan nawierzchni dróg i chodników oraz brak ścieżek rowerowych. Pojedyncze wskazania dotyczyły także niedopasowanych do potrzeb połączeń komunikacyjnych pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, co utrudnia poruszanie się po terenie gminy osobom nieposiadającym samochodu. Jednocześnie zaznaczyć należy, że wysoki odsetek odpowiedzi dotyczył wyrażenia „brak większych problemów”.

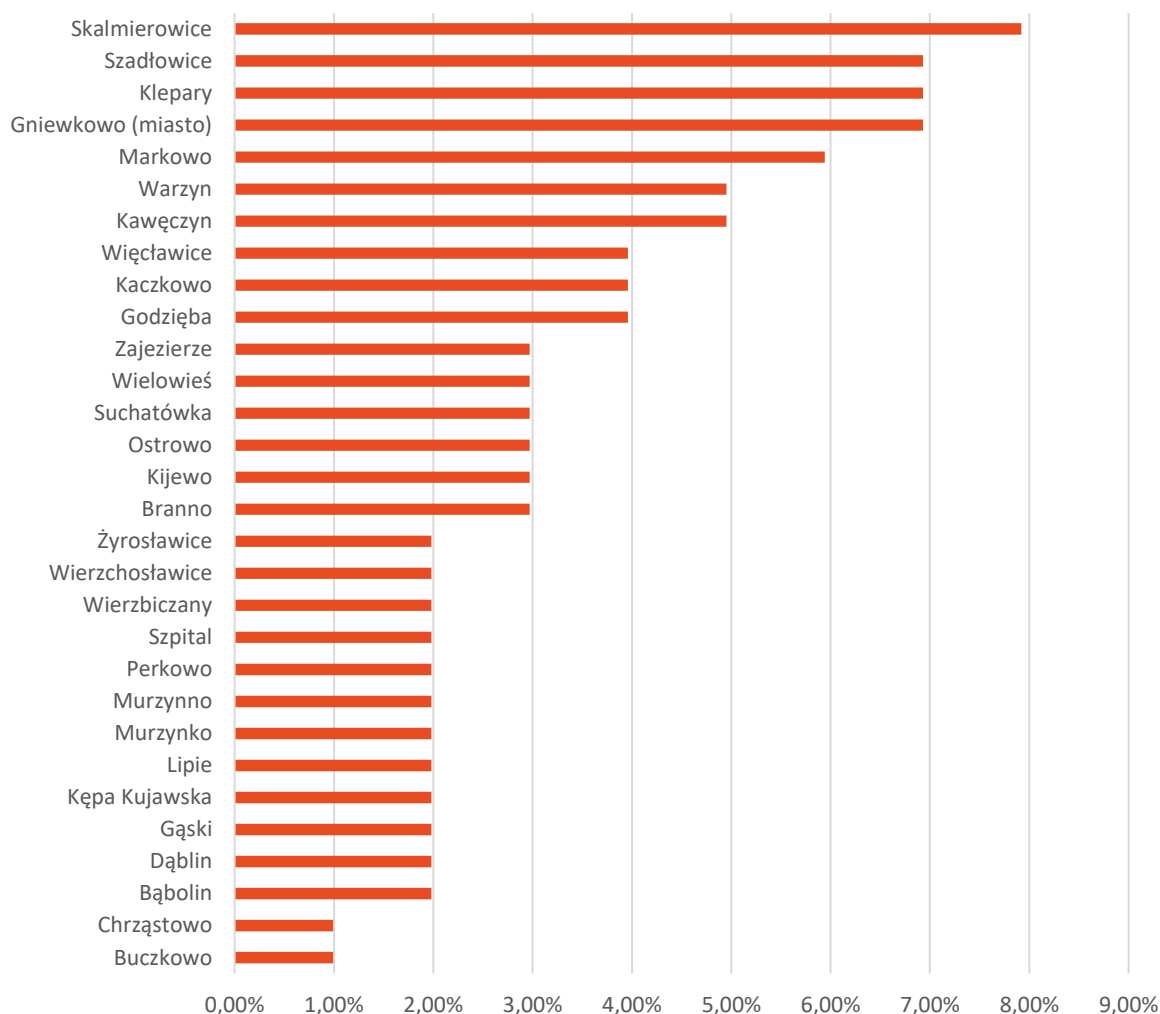
Zdaniem mieszkańców władze, w celu eliminacji/ograniczenia negatywnych zjawisk na terenie gminy, powinny podjąć działania w sferze społecznej i infrastrukturalnej. Do pierwszej z nich zaliczono: poszerzenie oferty kulturalnej, poprawę bezpieczeństwa oraz stworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego (np. zajęcia w świetlicach wiejskich). W sferze infrastrukturalnej najczęściej wskazywano na: poprawę stanu dróg i chodników, budowę ścieżek rowerowych, zagospodarowanie parków, wyremontowanie placów zabaw. Częstym postulatem była również kwestia związana z ochroną środowiska (segregacja śmieci, wprowadzanie rozwiązań ekologicznych w sferę gospodarczą), a także infrastrukturą wodno-kanalizacyjną (rozwiązanie wszelkich problemów w tym zakresie).

Ankietowani uznali, że działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego najbardziej potrzebne są w Skalmierowicach. Odsetek ten wyniósł 7,9%. Następnie były to Szadłowice, Klepary i Gniewkowo (6,9%). Nieco mniej działań w tym zakresie potrzebnych jest w Wawrzynie oraz Kawęczynie (5,0%). Po czterech respondentów stwierdziło, że w Więclawicach, Kaczkowie i Godziębku wsparcie w rozwoju społecznym jest niezbędne.

Poniższy wykres przedstawia szczegółowe dane.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 50. Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego (np. ograniczenie ubóstwa, wsparcie ubogich rodzin, walka z patologiami społecznymi) są najbardziej potrzebne?

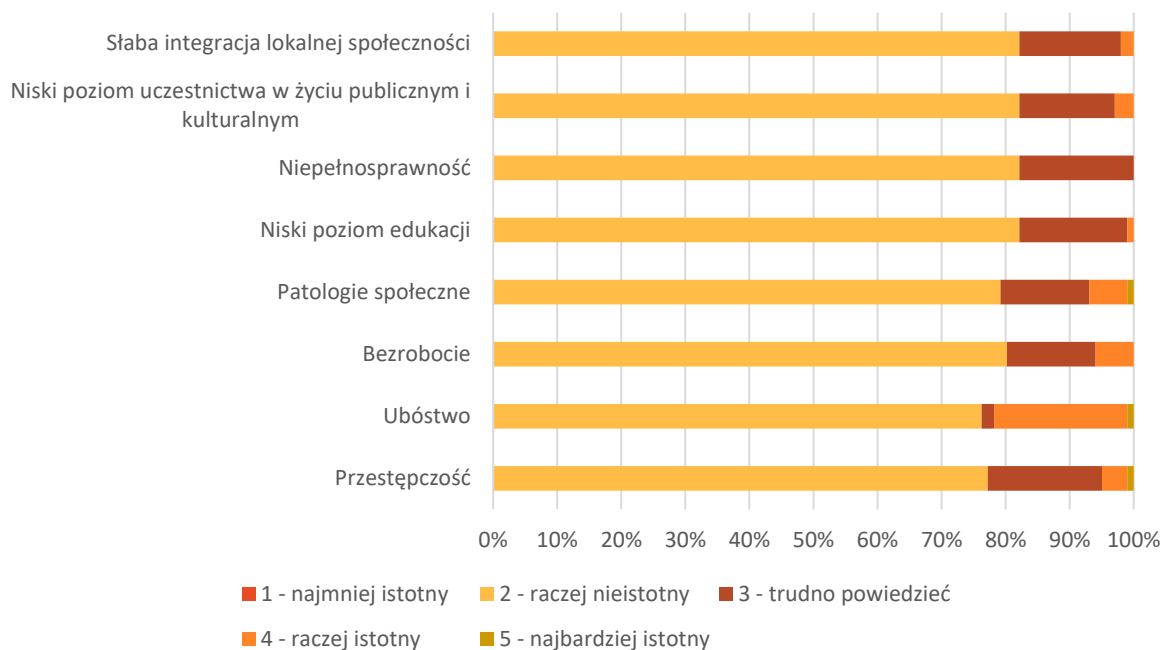

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Badanych poproszono o ocenę najważniejszych problemów społecznych występujących na terenie gminy. Zdecydowana większość badanych uznała, że są one raczej nieistotne. Tego rodzaju odpowiedź najczęściej zaznaczana była w przypadku niskiego poziomu edukacji, niepełnosprawności, niskiego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym oraz słabej integracji lokalnej społeczności (82,2%). Do istotnych problemów, występujących na terenie gminy, mieszkańcy zaliczyli ubóstwo (20,8%) oraz przejawy patologii społecznych (6,9%).

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 51. Proszę ocenić najważniejsze problemy społeczne występujące na terenie gminy

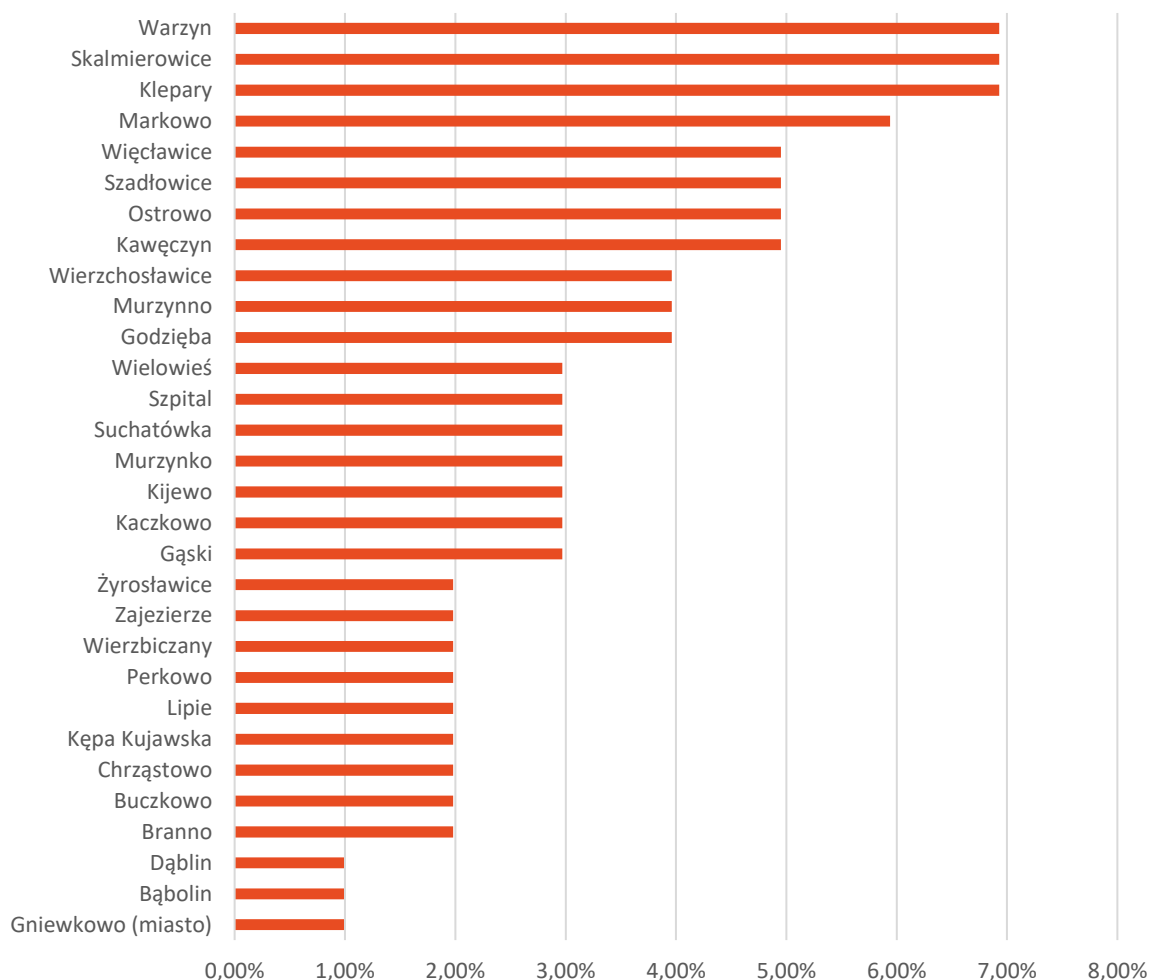

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Mieszkańcy wskazali, że miejscowości Wawrzyn, Skalmierowice i Klepary, wymagają wsparcia w zakresie rozwoju gospodarczego. Odsetek równy był 6,9%. Następnie, tego rodzaju działania, potrzebne są w Markowie (5,9%), Więclawicach, Szadłowicach, Ostrowie i Kawęczynie (4,9%). Inne miejscowości uzyskały niższe wskazania, co potwierdza poniższy wykres.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 52. Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego (np. wzrostu produkcji, zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie liczby przedsiębiorstw) są najbardziej potrzebne?

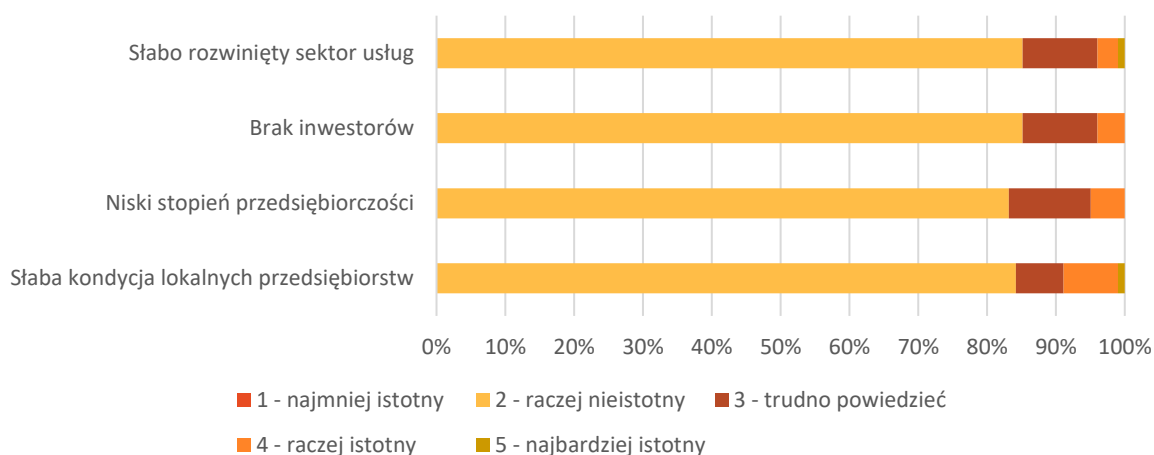
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Ankietowani w zdecydowanej większości uznali, że wskazane w badaniu problemy gospodarcze są raczej nieistotne dla gminy. Nieco mniej zaznaczeń, jednak odsetek ten pozostaje nadal wysoki, dotyczyło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Za istotny problem gminy mieszkańcy zaliczyli słabą kondycję lokalnych przedsiębiorców (8,9%), a następnie niski stopień przedsiębiorczości (5,0%).

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 53. Proszę ocenić najważniejsze problemy gospodarcze występujące na terenie gminy

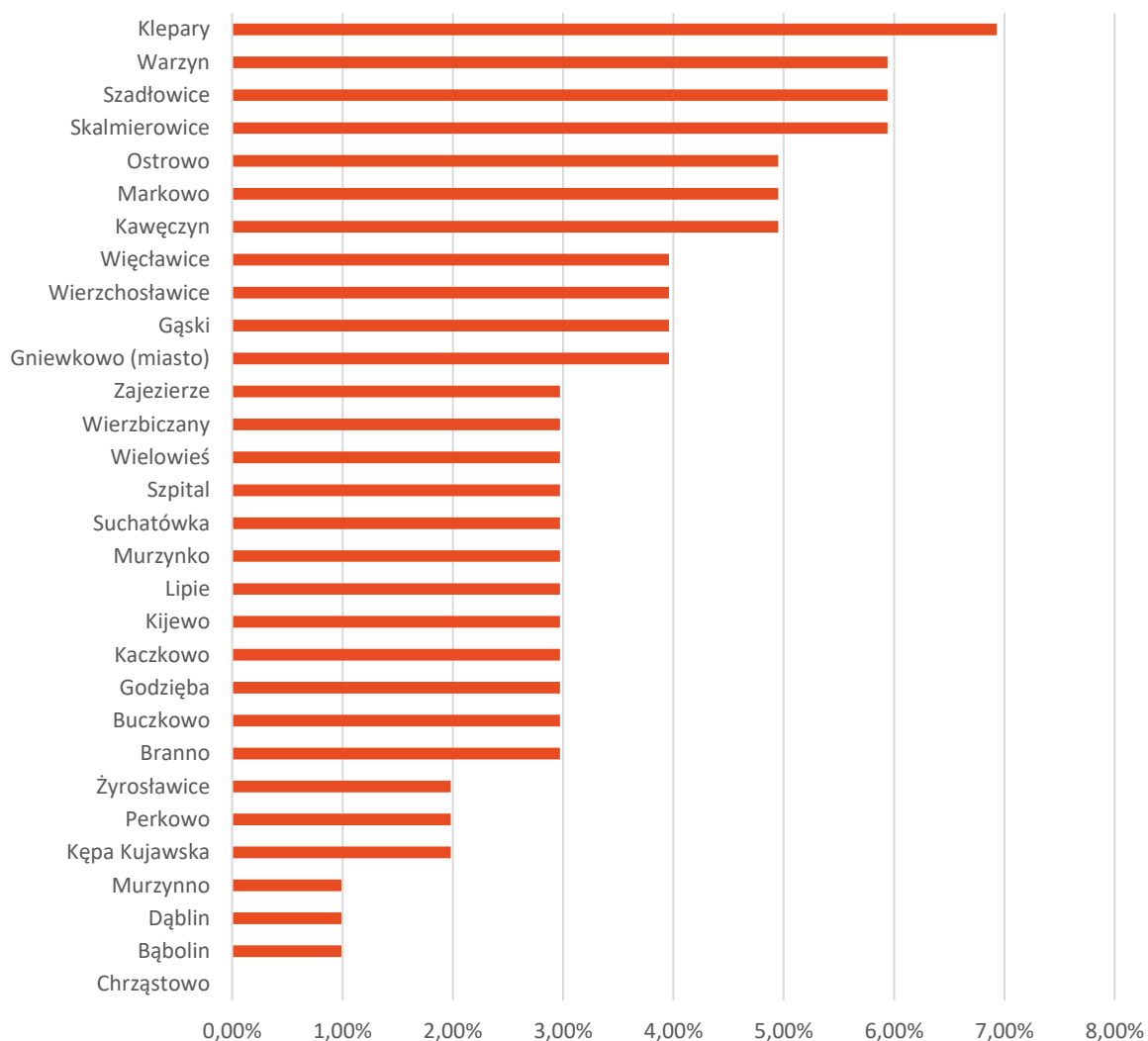
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

Badanych zapytano również o potrzebę działań z zakresu modernizacji i budowy nowej infrastruktury. Najwięcej wskazań dotyczyło miejscowości Klepary. Odsetek ten wyniósł 6,9%. Następnie były to Wawrzyn, Szadłowice i Skalmierowice, na które wskazało po 6 respondentów. Nieco mniej respondentów uznało, że tego rodzaju działania potrzebne są w Ostrowie, Markowie i Kawęczynie.

W przypadku pozostałych odpowiedzi, odsetek odpowiedzi był stosunkowo niski. Poniższy wykres prezentuje szczegółowe dane.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 54. Na jakich obszarach gminy działania z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury (np. infrastruktury rekreacyjnej, sportowej, mieszkaniowej, drogowej) są najbardziej potrzebne?

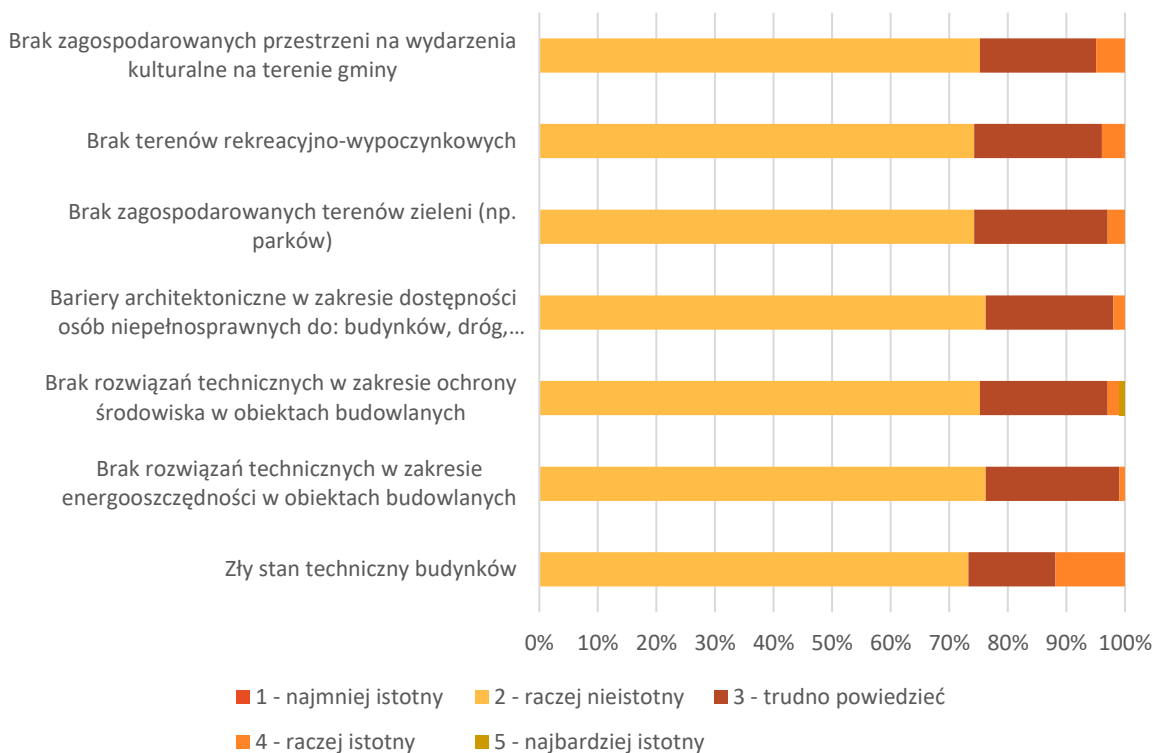
Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

W zakresie problemów przestrzenno-funkcyjnych oraz technicznych w zdecydowanej większości wskazano na nieistotność wymienionych kwestii, co przedstawia poniższy wykres.

Miejscowościami, przy których najwięcej zaznaczono odpowiedzi „raczej istotny” i „najbardziej istotny” były zły stan techniczny budynków (11,9%) oraz brak zagospodarowanych przestrzeni na wydarzenia (5,0%).

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Wykres 55. Proszę ocenić najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne występujące na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CATI.

19.2. Sprawozdania z konsultacji

Pierwsze spotkanie

W ramach sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo dnia 4 października 2016 roku odbyło się spotkanie konsultacyjne. Uczestnikami spotkania byli mieszkańcy niniejszej gminy miejsko-miejskiej.

Spotkanie z mieszkańcami Gniewkowa podzielone było na trzy etapy. Pierwszym etapem forum było przedstawienie podstawowych pojęć dotyczących procesu rewitalizacji. Drugą część stanowiły warsztaty, podczas których uczestnicy dyskutowali nad rozwojem gminy. W trzecim etapie spotkania podsumowano konsultacje, przedstawiając najważniejsze wnioski.

Warsztaty z mieszkańcami Gniewkowa miały na celu sprecyzowanie mocnych i słabych stron jednostki oraz wskazanie stref najbardziej wymagających rewitalizacji.

Za mocne strony gminy Gniewkowo mieszkańcy uznali przede wszystkim tereny zieleni, które posiadają potencjał na rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej. Szczególnie efektywnie

można wykorzystać zasoby przyrodnicze (lasy, jeziora mokradła i zarośla śródpolne), które sprzyjają do uprawiania m.in. wędkarstwa, myślistwa, turystyki pieszej i rowerowej.

Pozytywnie zostały także ocenione tereny wiejskie (w tym zespoły parkowo-pałacowe), jako obszary o dużym potencjale rozwojowym. Uczestnicy spotkania jednak zaznaczyli, że tereny wiejskie wymagają „odnowy” poprzez m.in. wprowadzenie infrastruktury ulicznej (np. oświetlenie, ścieżki rowerowe, chodniki, mała architektura).

Według uczestników warsztatów mocną stroną gminy Gniewkowo jest również położenie geograficzne – blisko do Torunia i Inowrocławia. Co więcej, istnieje dobra komunikacja między gminą, a tymi jednostkami (szczególnie Toruniem). Ma to istotne znaczenie w głównej mierze dla osób, które pracują lub uczą się w większych miastach.

Dogodne połączenia stanowią także szansę do tego, aby zachęcić mieszkańców z Torunia czy z Inowrocławia do zamieszkania na obszarze gminy. Ponadto, jednostka miejsko-wiejska posiada tereny przygotowane pod nowe inwestycje (stałe niewykorzystane), odpowiednie pod zabudowę mieszkaniową. Napływ nowej tkanki miejskiej mogłoby sprawić, że gmina Gniewkowo stałaby się „sypialnią” dla dużych miast.

Przybyli na spotkanie mieszkańcy dobrze ocenili także infrastrukturę społeczną dotyczącą działań różnego typu organizacji pozarządowych. Wskazali na: koło wędkarskie „Okoń”, kluby sportowe, OSP, kilkanaście stowarzyszeń, koła gospodyń wiejskich i zespoły ludowe, dzięki którym podtrzymywana i rozwijana jest lokalna kultura. Organizacje te skupiają wiele osób, zwłaszcza z obszarów wiejskich oraz starają się o dofinansowania ze środków zewnętrznych.

Osoby na spotkaniu podkreśliły, że instytucje wiejskie mają duże znaczenie dla mieszkańców danych miejscowości, czego niestety nie widać w mieście Gniewkowo. Zaznaczyli oni również, że pomimo dużej aktywności poszczególnych organizacji pozarządowych, to brakuje wzajemnej współpracy między np. stowarzyszeniami. Instytucje działają we własnym środowisku, co niekorzystnie wpływa na integrację społeczności z całego obszaru jednostki miejsko-wiejskiej.

Uczestnicy konsultacji uważają, że współpraca instytucji kulturalnych mogłaby przyczynić się np. do organizacji imprez, większych i lepszych jakościowo, których brakuje w gminie. Do najważniejszych z nich zaliczają głównie Jarmarki Gniewkowskie, przeglądy powiatowe zespołów ludowych i dożynki.

Ponadto, potrzeba integracji między organizacjami pozarządowymi, wynika też z niskiej aktywności ludności, zwłaszcza miejskiej, przy organizowaniu różnego rodzaju wydarzeń. Dlatego też, uczestnicy warsztatów wskazali na potrzebę powołania stowarzyszenia typowo zajmującego się przygotowaniem i przeprowadzaniem imprez.

Według osób biorących udział w warsztatach, mocną stroną gminy Gniewkowo są również miejsca i obiekty historyczne. Przeprowadzone wykopaliska archeologiczne ukazały liczne ślady po dawnych wydarzeniach (m.in. przez teren gminy przechodził szlak bursztynowy i istniało Księstwo Gniewkowskie). Pozostałości historyczne obecnie stanowią potencjał, do tego, aby w gminie stworzyć skansen, będący jednym z najważniejszych punktów turystycznych nie tylko na jej terenie, ale także w całym regionie.

Innymi miejscami o potencjale turystyczno-rekreacyjnym są parki z pałacami zlokalizowane w większości miejscowościach gminy. Jednakże, obecny ich stan zniechęca mieszkańców czy też przyjezdnych, do spędzania na ich terenie wolnego czasu. W celu przywrócenia zespołom parkowo-pałacowym dawnej funkcji użytkowej, wymaga się przeprowadzenia działań naprawczych. Nie mniej jednak, dużą przeszkodą jest fakt, iż większość z tych terenów zieleni stanowi własność osób prywatnych.

Mieszkańcy biorący udział w warsztatach, jako zaletę uznali racjonalne wykorzystywanie środków z funduszu sołectkiego i budżetu obywatelskiego. Dotychczas z uzyskanych pieniędzy przeprowadzono m.in. modernizację dróg, remonty świetlic i zorganizowano imprezy kulturowe.

Za słabe strony gminy Gniewkowo mieszkańcy uznali przede wszystkim społeczeństwo, a mianowicie ich brak zaangażowania i obojętność wobec rozwoju gminy. W odpowiedzi na zadane pytanie: „*co hamuje rozwój gminy i co można by rewitalizować?*”, wskazali, że przede wszystkim należy „*rewitalizować myślenie ludzi*”, zmienić ich mentalność i stosunek do rzeczy wspólnych, ponieważ ludzie nie dbają o przestrzeń publiczną. W związku z tym, uczestnicy warsztatów wyrazili potrzebę m.in. organizowania programów aktywizujących osoby do życia społecznego, jak i przygotowania odpowiedniego do tego zaplecza.

W odniesieniu do poruszonego problemu, jeden z uczestników konsultacji wyraził, że ważne jest „*tworzenie infrastruktury, która pomaga teraz tym ludziom wyjść z domu, dojść do tych przestrzeni, skorzystać z tej przestrzeni, ale ta przestrzeń musi być blisko domu, nie daleko,*

blisko domu". Inni z kolei uznali, że skupienie rewitalizacji (tworzenie infrastruktury społecznej) najbardziej potrzebne jest w obrębach wiejskich (na małych obszarach, nie dużych) wśród małych społeczności, gdzie obecnie brakuje miejsc spotkań i integracji. Ponadto, negatywnym aspektem gminy jest brak osób, które stałyby się liderami aktywizujących społeczność miejską. W tym zakresie przydałyby się odpowiednie szkolenia dla osób mających potencjał do bycia liderem.

Po przeprowadzonych warsztatach z udziałem mieszkańców, na temat mocnych i słabych stron gminy Gniewkowo, spotkanie konsultacyjne zakończono podsumowaniem.

Uczestnicy spotkania za najbardziej konieczne działania uznali:

- dokończenie ścieżek rowerowych łączące miejscowości, przeprowadzenie ich także przez miejsca atrakcyjne historycznie i przyrodniczo,
- modernizacja budynku dworca PKP, terenu przy dworcu i obszarów pokolejowych,
- wykorzystanie potencjału lasu poprzez współpracę z Lasami Państwowymi,
- naprawienie nawierzchni drogi powiatowej,
- zagospodarowanie terenów parków wiejskich,
- poprawę estetyki miasta, zwłaszcza część parkową, dworzec, stare miasto - część przy ratuszu.

Natomiast w odniesieniu do działań społecznych, uczestnicy zwrócili uwagę na konieczność:

- wybudowania publicznego ośrodka opieki dla osób starszych,
- zwiększenie oferty dla dzieci i młodzieży, zwłaszcza w czasie wakacji i ferii,
- aktywowanie szkół do zwiększenia ilości zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży, z czym związane jest zapewnienie stosownych wynagrodzeń dla osób zaangażowanych do tych działań.

Drugie spotkanie

Dnia 7 grudnia 2016 roku odbyło się drugie spotkanie konsultacyjne dotyczące Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023. Udział w nim wzięli mieszkańcy, sołtysi oraz inni interesariusze programu.

Spotkanie zostało podzielone na trzy etapy. Pierwszym etapem forum było przedstawienie podstawowych pojęć dotyczących procesu rewitalizacji. Drugą część stanowiło omówienie i skonsultowanie obszarów wyznaczonych do rewitalizacji, a trzecią warsztaty, podczas których uczestnicy dyskutowali nad rozwojem terenów do rewitalizacji.

Celem warsztatów było skonsultowanie obszarów docelowo wyznaczonych do rewitalizacji, a także dyskusja na temat ich problemów, potencjału i ewentualnych działań naprawczych.

Na terenie Kawęczyna miejscem najbardziej problematycznym, w opinii uczestników, jest zaniedbany stawek wraz z przylegającym terenem zieleni. Mieszkańcy oczekują zagospodarowania tego terenu, przywrócenia mu funkcji rekreacyjnej, a także integracyjnej. W ich opinii podjęcie działań w tym zakresie będzie uzupełnieniem dotychczasowej infrastruktury społecznej na terenie miejscowości – świetlicy wiejskiej, która służy lokalnej społeczności oraz jest wypożyczana na przyjęcia okolicznościowe. Niedaleko stawku i świetlicy usytuowany jest pałac barokowy wraz z kompleksem parkowym, zdaniem uczestników spotkania potencjalny inwestor mógłby tam stworzyć nowe miejsca pracy (np. otworzyć hotel lub spa).

Za główny problem miejscowości Lipie uznano bierność mieszkańców i trudność w zmobilizowaniu ich do działania. Niewielkie zaangażowanie w sprawy społeczne związane jest także z niskim poziomem integracji mieszkańców. Istotnym problemem jest również spadek liczby mieszkańców – jak wskazano, są roczniki, w których nie odnotowuje się żadnych urodzeń. Ponadto w obszarze jednostki nie ma ogólnodostępnego boiska sportowego oraz terenu sportowo-rekreacyjnego służącego lokalnej społeczności (jest jedynie plac zabaw i boisko do piłki koszykowej). Mieszkańcy widzieliby możliwość zagospodarowania pod tego typu przedsięwzięcie terenu w południowej części miejscowości. Wskazano również, że osoby zamieszkujące rejon północny mają utrudniony dostęp do infrastruktury społecznej (m.in. przez ruchliwą drogę). Uczestnicy warsztatów dostrzegają jednak potencjał tego terenu – jest to duża miejscowość pod względem liczby mieszkańców i dość scentralizowana, jeśli chodzi o zabudowę (znajdują się na jej terenie bloki mieszkalne). W jej obrębie działalność prowadzi również duże przedsiębiorstwo zajmujące się produkcją warzyw.

Rozmawiano także o terenie wyznaczonym do rewitalizacji na obszarze miejscowości Markowo. Uczestnicy wskazali, że miejscem wymagającym najpilniejszej interwencji jest park, na terenie którego znajduje się pałac o bogatej historii. Część pałacowa jest zdewastowana, chociaż trwa współpraca z konserwatorem zabytków i efekty pierwszych prac są już widoczne. W stanie niezadowolającym pozostaje jednak nadal park, który ma bardzo duży potencjał i mógłby się stać miejscem rekreacji oraz odpoczynku dla mieszkańców. Jediną obecnie dostępną infrastrukturą w tym zakresie na terenie jednostki jest plac zabaw. Jak zaznaczano na

konsultacjach podworski park ma również potencjał turystyczny, a jego pozostałości botaniczne i bogactwo przyrodnicze są bardzo duże.

Na terenie Murzynka najbardziej dotkliwym problemem jest rozdzielenie infrastruktury społecznej ruchliwą drogą: w różnych częściach jednostki znajduje się plac zabaw, boisko do piłki nożnej, strażnica i świetlica. Zdaniem uczestników istnieje możliwość scentralizowania infrastruktury społecznej, jednak konieczna byłaby zamiana działek należących do samorządu i prywatnych właścicieli. Pozwoliłoby to na większą dostępność mieszkańców do bazy sportowo-rekreacyjnej oraz rozwój działalności gospodarczej zlokalizowanej obok boiska do piłki nożnej (obecnie rozwój jest hamowany przez sąsiedztwo terenów użyteczności publicznej). Problemem jednostki są również trudności z melioracją i odwodnieniem terenów.

Kolejnym teren wybranym do rewitalizacji o którym rozmawiano podczas konsultacji była miejscowość Ostrowo. Zdaniem uczestników jest ona potencjalną miejscowością wypadową dla mieszkańców gminy, ale również pobliskich miast ze względu na występowanie w jej sąsiedztwie Błota Ostrowskiego i Błota Gąskiego. Obszar w znacznej części objęty jest ochroną w randze obszaru chronionego krajobrazu. W celu rozwijania potencjału turystycznego miejscowości mieszkańcy zasugerowali budowę ścieżki rowerowej. Jej stworzenie poprawiłoby także bezpieczeństwo. Istotnym problemem na tym terenie jest również infrastruktura techniczna w postaci kanalizacji.

W przypadku Skalmierowic wskazano, iż należałoby zadbać o ogólną estetykę miejscowości oraz znajdujący się na jej terenie park. Ponadto istotne byłoby stworzenie miejsc rekreacji dla mieszkańców. Odnotowuje się także problem związany z infrastrukturą wodociągową.

Następną omawianą jednostką były Wierzbiczany. Za silną stroną i jednocześnie potencjał miejscowości uznano znajdujący się na jej terenie pałac, który obecnie jest w modernizacji i może stać się wizytówką Wierzbiczan. Deficytem są jednak miejsca wspólne, integrujące lokalną społeczność. Jak zaznaczono, obecna infrastruktura jednostki, a także mentalność i nastawienie mieszkańców są związane z funkcjonującym dawniej na tym terenie Państwowym Gospodarstwem Rolnym. Na terenie jednostki znajduje się świetlica, jednak w opinii uczestników spotkania niewiele działań się w niej odbywa. Obszar miejscowości jest interesujący przyrodniczo i rekreacyjnie ze względu na występujące lasy liściaste.

W przypadku Więclawic dużym potencjałem odznacza się budynek, w którym znajduje się świetlica. Duży obiekt o częściowo niezagospodarowanych pomieszczeniach mógłby zostać wykorzystany na działalność społeczną. Dodatkowo w sąsiedztwie świetlicy znajduje się park, który po przeprowadzeniu odpowiednich działań porządkowych mógłby stać się komplementarnym miejscem do rekreacji czy odpoczynku dla lokalnej społeczności.

Ostatnią omawianą jednostką był obszar wyznaczony do rewitalizacji na terenie miasta. W tym względzie wspomniano o poprawie bezpieczeństwa na ulicach - zarówno w postaci monitoringu, jak i zwiększonej prewencji służb porządkowych. Wskazywano również na niewielką liczbę lokali pod działalność handlowo-usługową pozostających we własności samorządu, co uniemożliwia przyznawanie profitów osobom planującym działalność gospodarczą (np. w postaci niższych stawek czynszu). Podjęcia działań naprawczych w opinii uczestników wymaga ulica Parkowa, a także Park Wolności. Wskazywano również na potrzebę utworzenia domu dziennego pobytu dla osób starszych, najlepiej w pobliskim sąsiedztwie terenów zieleni lub rekreacji.

20. Załącznik 3

20.1. Kwestionariusz ankiety CATI

Szanowni Państwo,

Trwają prace nad Gminnym Programem Rewitalizacji **Gminy Gniewkowo**. Istotnym dla podjęcia właściwych działań jest poznanie rzeczywistych potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Zwracamy się zatem do Państwa z prośbą o wypełnienie krótkiej i anonimowej ankiety, która pozwoli nam poznać Państwa opinie na temat możliwości rozwoju Gminy, problemów lokalnych oraz obszarów wymagających wsparcia.

1. Proszę ocenić ogólny stan społeczno-gospodarczy poszczególnych miejscowości. Odpowiedź proszę zaznaczyć znakiem „X” w odpowiedniej kolumnie:

	bardzo zły	zły	przecięt ny	dobry	bardzo dobry	nie wiem
1. Gniewkowo (miasto)						
2. Bąbolin						
3. Branno						
4. Buczkowo						
5. Chrząstowo						
6. Dąblin						
7. Gąski						
8. Godzięba						
9. Kaczkowo						
10. Kawęczyn						
11. Kępa Kujawska						
12. Kijewo						
13. Klepary						
14. Lipie						
15. Markowo						
16. Murzynko						
17. Murzynno						
18. Ostrowo						
19. Perkowo						
20. Skalmierowice						
21. Suchatówka						
22. Szadłowice						
23. Szpital						
24. Warzyn						
25. Wielowieś						
26. Wierzbiczany						

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

27. Wierzchosławice						
28. Więclawice						
29. Zajezerze						
30. Żyroławice						
2. Proszę ocenić <u>skalę występowania</u> poszczególnych problemów w miejscu Pana(i) zamieszkania. Odpowiedź proszę zaznaczyć znakiem „X” w odpowiedniej kolumnie:						
	skala bardzo mała	skala mała	skala przeciętna	skala duża	skala bardzo duża	nie wiem
1. degradacja środowiska, zanieczyszczenie powietrza, wód, gleby itp..						
2. zły stan techniczny budynków mieszkalnych						
3. zły stan techniczny budynków użyteczności publicznej						
4. wysoki poziom bezrobocia						
5. niskie dochody mieszkańców, ubóstwo						
6. niski poziom bezpieczeństwa						
7. duże natężenie problemów społecznych, w tym szczególnie przemoc w rodzinie, alkoholizm itp.						
8. niski poziom edukacji na poziomie podstawowym						
9. niski poziom edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym						
10. niski poziom przedsiębiorczości, mała liczba przedsiębiorstw, brak miejsc pracy, brak wsparcia dla przedsiębiorców						
11. słaba oferta kulturalno-rozrywkowa						
12. słaba oferta sportowo-rekreacyjna						
13. mała liczba przedszkoli						
14. mała liczba szkół						
15. słaby dostęp do usług medycznych						
16. słaba infrastruktura transportowa, zły stan techniczny dróg, brak parkingów itp.						
17. niska jakość terenów publicznych, terenów zieleni, skwerów, miejsc rekreacyjnych i wypoczynkowych						

18. mała liczba wydarzeń kulturalnych						
19. niski poziom aktywności społecznej mieszkańców, mała liczba organizacji pozarządowych, stowarzyszeń klubów sportowych itp.						
20. słabo rozwinięta baza turystyczna						
<p>3. Jakie negatywne zjawiska występują na terenie Pani/Pana miejsca zamieszkania? Proszę podać negatywne zjawisko oraz lokalizację jego występowania.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>						
<p>4. Jakie działania powinny zostać podjęte przez władze Urzędu w celu eliminacji/ ograniczenia negatywnych zjawisk na terenie miasta? Proszę podać działanie oraz miejsce jego realizacji.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>						
<p>5. Na jakich obszarach Gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego (np. ograniczenie ubóstwa, wsparcie ubogich rodzin) są najbardziej potrzebne? Proszę wybrać jedną odpowiedź (jedną miejscowość):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gniewkowo (miasto) 2. Bąbolin 3. Branno 4. Buczkowo 5. Chrząstowo 6. Dąblin 7. Gąski 8. Godzięba 9. Kaczkowo 10. Kawęczyn 11. Kępa Kujawska 12. Kijewo 13. Klepary 14. Lipie 						

15. Markowo
16. Murzynko
17. Murzynno
18. Ostrowo
19. Perkowo
20. Skalmierowice
21. Suchatówka
22. Szadłowice
23. Szpital
24. Warzyn
25. Wielowieś
26. Wierzbiczany
27. Wierzchosławice
28. Więclawice
29. Zajezerze
30. Żyrosławice

6. Proszę ocenić najważniejsze **problemy społeczne** występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze według skali:
1-najmniej istotny, 2 - raczej nieistotny, 3 - trudno powiedzieć, 4 - raczej istotny, 5 - najbardziej istotny

	1	2	3	4	5
Przestępczość					
Ubóstwo					
Bezrobocie					
Patologie społeczne					
Niski poziom edukacji					
Niepełnosprawność					
Niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym					
Słaba integracja lokalnej społeczności					
inne					

7. Na jakich obszarach Gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju **gospodarczego** (np. wzrostu produkcji, zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie liczby przedsiębiorstw) są najbardziej potrzebne? Proszę wybrać jedną odpowiedź (wskazać jedną miejscowość):

1. Gniewkowo (miasto)
2. Bąbolin
3. Branno
4. Buczkowo
5. Chrząstowo
6. Dąblin
7. Gąski
8. Godzięba
9. Kaczkowo
10. Kawęczyn

11. Kępa Kujawska
12. Kijewo
13. Klepary
14. Lipie
15. Markowo
16. Murzynko
17. Murzynno
18. Ostrowo
19. Perkowo
20. Skalmierowice
21. Suchatówka
22. Szadłowice
23. Szpital
24. Warzyn
25. Wielowieś
26. Wierzbiczany
27. Wierzchosławice
28. Więclawice
29. Zajezerze
30. Żyroślawice

8. Proszę ocenić najważniejsze **problemy gospodarcze** występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze według skali:
 1-najmniej istotny, 2 - raczej nieistotny, 3 - trudno powiedzieć, 4 - raczej istotny, 5 - najbardziej istotny

	1	2	3	4	5
Słaba kondycja lokalnych przedsiębiorstw					
Niski stopień przedsiębiorczości					
Brak inwestorów					
Słabo rozwinięty sektor usług					
inne					

9. Na jakich obszarach gminy działania z zakresu **modernizacji lub budowy nowej infrastruktury (np. infrastruktury rekreacyjnej, sportowej, mieszkaniowej, drogowej)** są najbardziej potrzebne? Proszę wybrać jedną odpowiedź (jedną miejscowość):

1. Gniewkowo (miasto)
2. Bąbolin
3. Branno
4. Buczkowo
5. Chrzastowo
6. Dąblin
7. Gąski
8. Godzięba
9. Kaczkowo

10. Kawęczyn					
11. Kępa Kujawska					
12. Kijewo					
13. Klepary					
14. Lipie					
15. Markowo					
16. Murzynko					
17. Murzynno					
18. Ostrowo					
19. Perkowo					
20. Skalmierowice					
21. Suchatówka					
22. Szadłowice					
23. Szpital					
24. Warzyn					
25. Wielowieś					
26. Wierzbiczano					
27. Wierzchosławice					
28. Więclawice					
29. Zajezerze					
30. Żyroślawice					
10. Proszę ocenić najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne występujące na wybranym przez Panią/Pana obszarze według skali: 1-najmniej istotny, 2 - raczej nieistotny, 3 - trudno powiedzieć, 4 - raczej istotny, 5 - najbardziej istotny					
	1	2	3	4	5
Zły stan techniczny budynków					
Brak rozwiązań technicznych w zakresie energooszczędności w obiektach budowlanych					
Brak rozwiązań technicznych w zakresie ochrony środowiska w obiektach budowlanych					
Bariery architektoniczne w zakresie dostępności osób niepełnosprawnych do: budynków, dróg, chodników					
Brak zagospodarowanych terenów zieleni (np. parków)					

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo na lata 2016-2023

Brak terenów rekreacyjno-wypoczynkowych					
Brak zagospodarowanych przestrzeni na wydarzenia kulturalne na terenie gminy					
inne					

11. Jakie najważniejsze efekty, według Pani/Pana powinny zostać osiągnięte w wyniku przeprowadzonego procesu rewitalizacji? Proszę wybrać maksymalnie 5 odpowiedzi:
- 1) Zwiększenie integracji mieszkańców i pobudzenie ich aktywności lokalnej
  - 2) Stworzenie i/lub rozszerzenie bazy sportowej i kulturalnej
  - 3) Włączenie społeczne osób wykluczonych
  - 4) Stworzenie i/lub rozszerzenie bazy turystyczno-rekreacyjnej
  - 5) Zwiększenie liczby miejsc pracy
  - 6) Bardziej wykształcona społeczność
  - 7) Pozyskanie nowych inwestorów
  - 8) Rozwój mikro i małej przedsiębiorczości
  - 9) Poprawa bezpieczeństwa na ulicach
  - 10) Poprawa stanu infrastruktury technicznej i drogowej
  - 11) Inne (jakie?).....

12. Wiek

_____

13. Płeć

- 1) Kobieta
- 2) Mężczyzna

14. Miejsce zamieszkania:

1. Gniewkowo (miasto)
2. Bąbolin
3. Branno
4. Buczkowo
5. Chrząstowo
6. Dąblin
7. Gąski
8. Godzięba
9. Kaczkowo
10. Kawęczyn
11. Kępa Kujawska
12. Kijewo
13. Klepary
14. Lipie
15. Markowo
16. Murzynko
17. Murzynno

18. Ostrowo
19. Perkowo
20. Skalmierowice
21. Suchatówka
22. Szadłowice
23. Szpital
24. Warzyn
25. Wielowieś
26. Wierzbiczany
27. Wierzchosławice
28. Więclawice
29. Zajezerze
30. Żyroślawice

20.2. Wzór plakatu/ulotki

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo

Szanowni Państwo,

w ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo, Burmistrz Gniewkowa serdecznie zaprasza wszystkich mieszkańców, przedsiębiorców, stowarzyszenia oraz wszystkich zainteresowanych do udziału w warsztatach diagnostyczno-projektowych, które odbędą się 4 października (wtorek), w godz. 15:30-17:30 w sali konferencyjnej MGOKSiR (ul. Dworcowa 5, 88-110, Gniewkowo).

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych Gminnym Programem Rewitalizacji do udziału w spotkaniu!

20.3. Wzór formularza uwag

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Gniewkowo	
Informacje o zgłaszającym:	
Imię i nazwisko	
Nazwa organizacji	
Adres do korespondencji	
E-mail	
Telefon kontaktowy	
<p>1. Czy Pana/Pani zdaniem przedstawiona w dokumencie diagnoza zawiera trafne wnioski?</p> <p>a) Tak</p> <p>b) Nie (Dlaczego?).....</p> <p>...</p> <p>c) Trudno powiedzieć</p> <p>2. Czy Pana/Pani zdaniem w analizowanym dokumencie zidentyfikowano właściwe obszary problemowe?</p> <p>a) Tak</p> <p>b) Nie (Dlaczego?).....</p> <p>c) Trudno powiedzieć</p> <p>3. Czy Pana/Pani zdaniem przedstawione w dokumencie obszary rewitalizacji zostały prawidłowo określone?</p> <p>a) Tak</p> <p>b) Nie (Dlaczego?).....</p> <p>c) Trudno powiedzieć</p> <p>4. Czy zdiagnozowane w dokumencie problemy zostały sformułowane odpowiednio do wyznaczonych obszarów rewitalizacji?</p> <p>a) Tak</p>	

- b) Nie
 (Dlaczego?).....
 c) Trudno powiedzieć

Zgłaszane uwagi do dokumentu:

L.p.	Część dokumentu, do której odnosi się uwaga (numer strony dokumentu, część lub obszar)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych przez Urząd Miejski w Gniewkowie, ul. 17 Stycznia 11, 88-140 Gniewkowo dla potrzeb niezbędnych do przeprowadzenia procedury partycypacji społecznej oraz analizy wyników tych badań, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. Nr 133, poz. 883).

21. Spis rysunków, tabel i wykresów

Rysunki

Rysunek 1. Podział miasta na jednostki (mapa ma charakter jedynie poglądowy)	32
Rysunek 2. Obszary zdegradowane na terenach wiejskich	35
Rysunek 3. Obszary zdegradowane na terenie miasta	37
Rysunek 4. Obszary zdegradowane na terenie gminy	37
Rysunek 5. Obszary zdegradowane i rewitalizacji na terenie gminy	38
Rysunek 6. Obszar rewitalizacji na terenach wiejskich.....	40
Rysunek 7. Obszar rewitalizacji na terenie miasta (mapa jest tylko poglądowa)	44
Rysunek 8. Obszar do rewitalizacji - obszar II	47
Rysunek 9. Plany zagospodarowania przestrzennego- obszar II.....	53
Rysunek 10. Wyroby azbestowe na terenie miasta i podobszaru II	54
Rysunek 11. Obszar do rewitalizacji-Kawęczyn.....	56
Rysunek 12.Zagospodarowanie przestrzenne- Kawęczyn.....	58
Rysunek 13. Wyroby azbestowe na terenie Kawęczyna.....	59
Rysunek 14.Obszar rewitalizacji - Lipie.....	60
Rysunek 15. Zagospodarowanie przestrzenne terenu rewitalizacji- Lipie.....	63
Rysunek 16. Wyroby azbestowe w Lipiach	64
Rysunek 17. Obszar do rewitalizacji- Markowo	65
Rysunek 18. Zagospodarowanie przestrzenne- Markowo	67
Rysunek 19. Wyroby azbestowe na terenie Markowa	68
Rysunek 20. Obszar do rewitalizacji- Murzynko	69
Rysunek 21. Zagospodarowanie przestrzenne- Murzynko	71
Rysunek 22. Pokłady azbestu na terenie Murzynka	72
Rysunek 23. Obszar do rewitalizacji- Ostrowo.....	73
Rysunek 24. Zagospodarowanie przestrzenne- Ostrowo (kolor czerwony-obszar do rewitalizacji)	75
Rysunek 25. Wyroby azbestowe na terenie Ostrowa.....	77
Rysunek 26. Obszar do rewitalizacji- Skalmierowice	78
Rysunek 27. Zagospodarowanie przestrzenne- Skalmierowice	80
Rysunek 28. Wyroby azbestowe na terenie Skalmierowic.....	81
Rysunek 29. Obszar do rewitalizacji- Wierzbiczany	82
Rysunek 30. Zagospodarowanie przestrzenne- Wierzbiczany	85
Rysunek 31. Wyroby azbestowe w Wierzbiczanych.....	87
Rysunek 32. Obszar do rewitalizacji- Więclawice	88
Rysunek 33. Zagospodarowanie przestrzenne- Więclawice	90
Rysunek 34. Wyroby azbestowe w Więclawicach	91
Rysunek 35. Cel 1 i kierunki działań w jego ramach	98
Rysunek 36. Cel 2 i kierunki w jego ramach	99

Rysunek 37. Rodzaje komplementarności rewitalizacji.....	124
Rysunek 38. Stopień zaangażowania interesariuszy.....	130
Rysunek 39. Współpraca podmiotów odpowiedzialnych za realizację programu z innymi jednostkami	139
Rysunek 40. Promocja GPR	140
Rysunek 41. Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji.....	143
Rysunek 42. Położenie Gminy Gniewkowo na tle województwa kujawsko-pomorskiego	152
Rysunek 43. Miejscowości Gminy Gniewkowo	153
Rysunek 44. Orientacyjna lokalizacja Gminy Gniewkowo w podziale fizycznogeograficznym Polski	154

Tabele

Tabela 1. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Bąbolin.....	19
Tabela 2. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Gąski	19
Tabela 3. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Godzięba.....	20
Tabela 4. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Kaczkowo....	21
Tabela 5. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Klepary.....	21
Tabela 6. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Kawęczyn....	21
Tabela 7. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Kijewo	22
Tabela 8. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Lipie	23
Tabela 9. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Markowo	23
Tabela 10. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Murzynko .	24
Tabela 11. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Murzynno .	25
Tabela 12. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Ostrowo....	25
Tabela 13. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Perkowo ...	26
Tabela 14. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Skalmierowice	26
Tabela 15. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Suchatówka	27
Tabela 16. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Szadłowice	27
Tabela 17. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Szpital	28
Tabela 18. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wielowieś.	28
Tabela 19. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wierzbiczano	29
Tabela 20. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Wierzchosławice.....	29
Tabela 21. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Więclawice	30
Tabela 22. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Zajezierze .	31
Tabela 23. Wskaźniki dotyczące występowania zjawisk kryzysowych w sołectwie Żyroławice	31

Tabela 24. Podział miasta na jednostki	32
Tabela 25. Wskaźniki do wyznaczenia obszaru zdegradowanego na terenie miasta	33
Tabela 26. Zjawiska kryzysowe na terenach zdegradowanych	35
Tabela 27. Zestawienie kluczowych wskaźników w analizie obszarów kryzysowych w mieście Gniewkowo	36
Tabela 28. Obszar rewitalizacji na terenie gminy	38
Tabela 29. Obszar rewitalizacji na terenach wiejskich	39
Tabela 30. Cel rewitalizacji: Przekształcenie przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji społecznej	41
Tabela 31. Obiekty użyteczności publicznej na obszarze II	52
Tabela 32. Wykaz przyłączy do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na obszarze II	52
Tabela 33. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- obszar II	55
Tabela 34. Obiekty użyteczności publicznej - Kawęczyn	58
Tabela 35. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Kawęczyn	60
Tabela 36. Obiekty użyteczności publicznej - Lipie	62
Tabela 37. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Lipie.....	64
Tabela 38. Obiekty użyteczności publicznej - Markowo.....	66
Tabela 39. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Markowo	68
Tabela 40. Obiekty użyteczności publicznej - Murzynko	70
Tabela 41. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Murzynko.....	72
Tabela 42. Obiekty użyteczności publicznej - Ostrowo	75
Tabela 43. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Ostrowo	77
Tabela 44. Obiekty użyteczności publicznej - Skalmierowice.....	79
Tabela 45. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Skalmierowice	81
Tabela 46. Obiekty użyteczności publicznej - Wierzbiczany.....	84
Tabela 47. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Wierzbiczany	87
Tabela 48. Obiekty użyteczności publicznej - Więclawice.....	90
Tabela 49. Kluczowe zjawiska negatywne i potencjały- Więclawice	92
Tabela 50 Wskaźniki produktu dla całego programu	100
Tabela 51 Wskaźniki rezultatu dla całego programu.....	100
Tabela 52. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne	101
Tabela 54. Wskaźniki projektów	119
Tabela 55. Komplementarność problemowa programu	125
Tabela 56. Komplementarność międzyokresowa	127
Tabela 57. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu	131
Tabela 58. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne - harmonogram i szacunkowe ramy finansowe.....	133
Tabela 59. Struktura użytkowania gruntów na terenie Gminy Gniewkowo.....	159
Tabela 60. Podmioty gospodarki narodowej według sektorów własnościowych w Gminie Gniewkowo w latach 2010- 2015 roku.....	168

Tabela 61. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014	177
Tabela 62. Wyposażenie mieszkań w instalacje sanitarno-bytowe na terenie Gminy Gniewkowo	177
Tabela 63. Dane statystyczne na temat oświaty i edukacji w Gminie Gniewkowo w latach 2010-2015	179

Wykresy

Wykres 1. Udział osób wg ekonomicznych grup wieku w stosunku ogólnej liczby ludności w Gminie Gniewkowo	13
Wykres 3. Ludność w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności-obszar II.....	48
Wykres 4. Dzieci w wieku 3-5 lat objęte edukacją w ogóle dzieci w tym wieku- obszar II.....	48
Wykres 5. Objęcie pomocą społeczną z różnorodnych tytułów- obszar II	49
Wykres 6. Dzieci do 17 roku życia, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogóle dzieci w tym wieku- obszar II.....	50
Wykres 7. Kradzieże, pobicia i przemoc domowa- obszar II	50
Wykres 8. Wskaźniki bezrobocia - obszar II	51
Wykres 9. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców- obszar II	53
Wykres 10. Pokłady wyrobów azbestowych w przeliczeniu na powierzchnię – obszar II	54
Wykres 11. Wskaźniki bezrobocia - Kawęczyn.....	57
Wykres 12. Wskaźniki bezrobocia - Lipie	62
Wykres 13. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców- Lipie	63
Wykres 14. Dzieci do 17 roku życia na które rodzice otrzymują zasiłek w ogóle dzieci w tym wieku- Markowo.....	66
Wykres 15. Dzieci do 17 roku życia na które rodzice otrzymują zasiłek w ogóle dzieci w tym wieku- Murzynko	69
Wykres 16. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców- Murzynko	71
Wykres 17. Wskaźniki bezrobocia - Ostrowo	74
Wykres 18. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców- Ostrowo	76
Wykres 20. Wskaźniki bezrobocia - Skalmierowice	79
Wykres 21. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców - Skalmierowice.....	80
Wykres 22. Objęcie pomocą społeczną z różnorodnych tytułów- Wierzbiczany.....	83
Wykres 23. Kradzieże, pobicia i przemoc domowa- Wierzbiczany	83
Wykres 24. Wskaźniki bezrobocia - Wierzbiczany	84
Wykres 25. Wskaźnik podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców- Wierzbiczany.....	86
Wykres 26. Pokłady wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców- Wierzbiczany.....	86
Wykres 27. Ludność w wieku poprodukcyjnym w ogóle ludności- Więclawice.....	88
Wykres 28. Wskaźniki bezrobocia - Więclawice	89
Wykres 29. Pokłady wyrobów azbestowych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców- Więclawice	91

Wykres 30. Zmiany struktury użytkowania terenów Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014	160
Wykres 31. Liczba ludności Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015.....	161
Wykres 32. Piramida wieku mieszkańców Gminy Gniewkowo w 2015.....	162
Wykres 33. Udział osób wg ekonomicznych grup wieku w stosunku ogólnej liczby ludności w Gminie Gniewkowo	163
Wykres 34. Przyrost naturalny na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015	163
Wykres 35. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015.....	164
Wykres 36. Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015	164
Wykres 37. Struktura gospodarstw rolnych na terenie Gminy Gniewkowo w 2010 r.....	169
Wykres 38. Liczba pracujących ogółem wg płci na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014	170
Wykres 39. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015.....	170
Wykres 40. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015	171
Wykres 41. Długość czynnej sieci wodociągowej i liczba przyłączy na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015.....	174
Wykres 42. Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014.....	174
Wykres 43. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej i liczba przyłączy na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2015.....	175
Wykres 44. Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014.....	175
Wykres 45. Długość czynnej sieci gazowej w latach 2010-2014 na terenie Gminy Gniewkowo	176
Wykres 46. Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014.....	176
Wykres 47. Liczba gospodarstw domowych oraz osób korzystających z pomocy społecznej na terenie Gminy Gniewkowo w latach 2010-2014	181
Wykres 48 Płeć	189
Wykres 49 Wiek.....	189
Wykres 50 Ocena ogólnego stanu społeczno-gospodarczego poszczególnych miejscowości.	190
Wykres 51. Skala występowania poszczególnych problemów na terenie gminy	192
Wykres 52. Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju społecznego (np. ograniczenie ubóstwa, wsparcie ubogich rodzin, walka z patologiami społecznymi) są najbardziej potrzebne?	194

Wykres 53. Proszę ocenić najważniejsze problemy społeczne występujące na terenie gminy	195
Wykres 54. Na jakich obszarach gminy działania z zakresu wsparcia rozwoju gospodarczego (np. wzrostu produkcji, zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie liczby przedsiębiorstw) są najbardziej potrzebne?	196
Wykres 55. Proszę ocenić najważniejsze problemy gospodarcze występujące na terenie gminy	197
Wykres 56. Na jakich obszarach gminy działania z zakresu modernizacji lub budowy nowej infrastruktury (np. infrastruktury rekreacyjnej, sportowej, mieszkaniowej, drogowej) są najbardziej potrzebne?	198
Wykres 57. Proszę ocenić najważniejsze problemy przestrzenno-funkcjonalne oraz techniczne występujące na terenie gminy	199